

Л. С. Хадановіч

ПАДАРОЖЖА Ў СВЕТ МУЗЫКІ

Л. С. ХАДАНОВІЧ

ПАДАРОЖЖА Ў СВЕТ МУЗЫКІ

Вучэбна-метадычны дапаможнік
для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі
з беларускай мовай навучання

*Рэкамендавана
Навукова-метадычнай установай
«Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

2-е выданне, перагледжанае

МІНСК
НАЦЫЯНАЛЬНЫ ІНСТЫТУТ АДУКАЦЫІ
2012

УДК 372.3:780(072)

ББК 74.102

X14

Рэцэнзент

нам. нач. упраўлення дашкольнай адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
канд. пед. навук *А. Л. Давідовіч*

Хадановіч, Л. С.

X14 Падарожжа ў свет музыкі : вучэб.-метадыч. дапам. для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларус. мовай навучання / Л. С. Хадановіч. — 2-е выданне, перагл. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2012. — 240 с.
ISBN 978-985-559-034-8.

Уваходзіць у вучэбна-метадычны комплекс «Мае першыя ўрокі». Садзейнічае развіццю ў дзяцей старшага дашкольнага ўзросту ўяўленняў пра вобразы музычнага мастацтва, сродкі музычнай выразнасці, навываў карыстання імі ў самастойнай музычнай выканаўчай і творчай дзейнасці.

Матэрыял вучэбна-метадычнага дапаможніка адпавядае кампаненту «Музычная дзейнасць» адукацыйнай вобласці «Мастацтва» вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі.

Адрасуецца педагогам устаноў дашкольнай адукацыі.

УДК 372.3:780(072)

ББК 74.102

- © Хадановіч Л. С., 2007
- © Хадановіч Л. С., 2012, са змяненнямі
- © Афармленне. НМУ «Нацыянальны інстытут адукацыі», 2012

ISBN 978-985-559-034-8

ПРАДМОВА

У наш час наспела неабходнасць рэалізацыі ў музычным выхаванні дашкольнікаў базіснай функцыі адукацыі — гуманістычнай, якая прадугледжвае развіццё цэласнай самастойнай творчай асобы. У сувязі з гэтым востра паўстае праблема распацоўкі і ўкаранення новых педагогічных тэхналогій, сродкаў і метадаў, якія спрыяюць арганізацыі асобасна арыентаванага музычна-творчага працэсу ў гульнявой форме і пераходу да прадуктыўнай музычнай дзейнасці дзіцяці.

«Падарожжа ў свет музыкі» з'яўляецца састаўной часткай **вучэбна-метадычнага комплексу «Мае першыя ўрокі»** і ўключае: вучэбна-метадычны дапаможнік для педагога; вучэбны дапаможнік, прызначаны для педагога і дзіцяці; рабочы сшытак для самастойнага выканання дзецьмі старшага дашкольнага ўзросту творчых заданняў.

Музычнаму кіраўніку прапануецца комплекс, у якім прадстаўлены на ўвесь навучальны год канспекты музычных заняткаў, забаў і свят, а таксама ілюстраваны вучэбны дапаможнік і рабочы сшытак для самастойнага замацавання дзіцём атрыманых ведаў па музычным мастацтве.

Змест вучэбных выданняў «Падарожжа ў свет музыкі» цалкам адпавядае кампаненту **«Музычная дзейнасць»** адукацыйнай вобласці **«Мастацтва»** вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі. Ён арыентаваны на развіццё ў дзяцей старшага дашкольнага ўзросту спецыяльных уменняў і навыкаў музычнага выканання і творчасці, авалоданне імі ведамі аб музычным мастацтве. Прымяненне комплексу «Падарожжа ў свет музыкі» дапаможа практыкам развіць навыкі музычна-творчай дзейнасці дзяцей старшага дашкольнага ўзросту.

У вучэбна-метадычным дапаможніку для музычнага кіраўніка «Падарожжа ў свет музыкі» прадстаўлены:

1) перспектыўны (з верасня па жнівень) тэматычны план арганізацыі музычна-творчага працэсу ў дашкольнай установе;

2) канспекты (на ўвесь год) спецыяльных форм арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей старшага дашкольнага ўзросту;

3) музычны рэпертуар да музычных заняткаў, забаў і свят;

4) спіс рэкамендаванай навуковай і вучэбна-метадычнай літаратуры па праблеме развіцця музычнай творчасці дзяцей.

Перспектыўны тэматычны план арганізацыі музычна-творчага працэсу ў дашкольнай установе пабудаваны ў адпаведнасці з перыядамі года (восень, зіма, вясна, лета), якія ахопліваюць 122 спецыяльныя формы арганізацыі навучання і музычна-творчага развіцця дзяцей старшага дашкольнага ўзросту. З іх: 96 музычных заняткаў, 22 музычныя забавы, 4 музычныя святы, з разліку правядзення ў адным месяцы васьмі музычных заняткаў (па два на тыдзень), дзвюх музычных забаў, а таксама аднаго музычнага свята ў квартал — пры супадзенні з каляндарнай датай. Матэрыял ў перспектыўным тэматычным плане прадстаўлены па наступным алгарытме: парадкавы нумар, від і змест спецыяльных форм арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей.

Прапанаванае тэматычнае планаваанне дазваляе музычнаму кіраўніку ўявіць як цэласную сістэму спецыяльных форм арганізацыі навучання і музычна-творчага развіцця дзяцей на працягу года, так і кожную з форм паасобку. Тэмы перспектыўнага плана арыентуюць музычнага кіраўніка на развіццё ў дзяцей уяўленняў пра вобразы музычнага мастацтва, пра сродкі музычнай выразнасці, навыкі карыстання імі ў самастойнай музычнай выканаўчай і творчай дзейнасці. Так, у асенні перыяд года разглядаюцца тэмы «Вышыня музычных гукаў», «Рытм музыкі», «Гучнасць гучання музыкі». Тэма «Вышыня музычных гукаў», напрыклад, ахоплівае адзінаццаць музычных заняткаў; на кожных наступных занятках раскрываецца пэўная састаўляючая тэмы: на першых занятках дзяцей знаёмяць з асноўнымі паняццямі тэмы; на другіх — з назвамі нот, іх размяшчэннем на нотным стане і пласцінках металафона; на наступных — замацоўваюць змест двух першых заняткаў і г. д.

У дапаможніку прадстаўлены разгорнутыя канспекты новых спецыяльных форм арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей — сюжэтных музычна-дыдактычных гульняў, музычных сюжэтна-гульнявых комплексаў, міні-опер, міні-мюзіклаў, міні-балетаў. Да кожных заняткаў навучальнага года (восень, зіма, вясна) даецца разгорнуты канспект. Да заняткаў летняга перыяду (№ 92—122) прадстаўлена па адным варыянце канспектаў, па алгарытме якіх праводзяць астанія заняткі: у чэрвені — па канспекце № 100, у ліпені — па канспекце № 110, у жніўні — па канспекце № 117. У той жа час музычнаму кіраўніку ў летні перыяд прадастаўляецца права выбару і правядзення любога іншага варыянта заняткаў з прадстаўленых у дапаможніку.

Разглядаюцца дамінантны, інтэграваны і камбінаваны тыпы музычных заняткаў, забаў і свят. Да *дамінантнага тыпу* адносяць такую спецыяльную форму арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей, у якой пераважае адзін від музычнага выканання (напрыклад, спевы) або адзін від аднароднай творчасці (напрыклад, песенная). *Інтэграваны тып* прадугледжвае наяўнасць розных відаў музычнага выканання і творчасці (напрыклад, спевы і песенна-інструментальная творчасць) або розных відаў творчасці (песенная і інструментальная творчасць). Да *камбінаванага тыпу* адносяць такую спецыяльную форму арганізацыі адукацыйнага працэсу, у якой прадстаўлены розныя віды дзейнасці дзіцяці: музычная і выяўленчая, музычная і маўленчая і інш.

У канспектах да кожнага занятку, на падставе пазіцый развіваючай і асобасна арыентаванай педагогікі (В. В. Давыдаў, Д. Б. Эльконін, У. Т. Кудраўцаў і інш.) сфармуляваны мэты заняткаў: «развіць», «навучыць», «выхаваць», што арыентуе педагога на ўстаноўку гуманістычнай псіхалогіі: «Рабіць тут і цяпер!». Такі падыход выбраны аўтарам для таго, каб прадставіць музычнаму кіраўніку магчымасць рэалізаваць патрабаванні сучаснай навукі аб неабходнасці вырашэння пастаўленай псіхалага-педагагічнай задачы за перыяд канкрэтных музычных заняткаў і пабудовы з іх цэласнага выніковага працэсу развіцця, навучання і выхавання дзіцяці старшага дашкольнага ўзросту на працягу года знаходжання ў дашкольнай установе.

У змесце дапаможніка развіццё музычнай творчасці дзяцей старшага дашкольнага ўзросту заснавана на прынцыпе ўзбагачэння эмацыянальнай сферы дашкольнікаў новымі відамі эстытычных перажыванняў. С гэтай мэтай уведзена вялікая колькасць праграмнай музыкі, разуменне якой будзецца на падыходзе Д. Б. Кабалеўскага і Н. А. Вятлугінай, ядром якога з'яўляецца раскрыццё трох тэматычных пытанняў у дадзенай паслядоўнасці: «Пра каго, пра што расказвае музыка?», «Якія пачуцці выклікае музыка?», «Як расказвае музыка?». Так, пытанне: «Пра каго гэты твор?» (заняткі № 88 «Кампазітары — стваральнікі музыкі: П. Чайкоўскі») аблягчае дзіцяці разуменне інтанацыі як «зерня» музычнага твора, дзе пасрэднікам з'яўляецца вобраз музычнага твора, які дзіця ўявіла і перажыла. Гэта вядзе да ўсвядомленага ўспрымання дзіцём інтанацыйнай музычнага твора, гэта значыць, да разумення сутнасці інтанацыйнай асновы музыкі. Наступныя пытанні: «Якія пачуцці выклікае музыка?», «Як расказвае музыка?» спрыяюць развіццю ў дашкольніка здольнасці да дыферэнцыраванага ўспрымання музыкі (Н. А. Вятлугіна) і пры гэтым дапамагаюць дзіцяці разабрацца ў сваіх эмацыянальных пачуццях да вобраза музычнага твора, да самога музычнага твора і ўласнай музычнай дзейнасці.

Асаблівае значэнне для дзяцей старшага дашкольнага ўзросту мае нагляднасць — малюнкi, якія знаёмяць дзіця з новымі музычна-гульнявымі вобразамi і якія выклікаюць у яго эмацыянальныя перажыванні. Пры гэтым аўтар у змесце дапаможніка ў большай меры абапіраецца на суадносіны вобраза праслуханага музычнага твора з нагляднымі малюнкамі-арыецірамі. Гэта спрыяе развіццю ў дзяцей фантазіі, здольнасці да ідэнтыфікацыі, крэатыўнасці, здольнасці цэласнага ўспрымання музыкі (Н. А. Вятлугіна), уяўлення вобраза музычнага твора, эмацыянальнага водгуку на музычны твор і музычна-гульнявы вобраз. Піктаграмы, уведзеныя ў змест дапаможніка, дазваляюць дзіцяці самастойна выражаць свае эмацыянальныя адносіны да музыкі, якую праслухалі, да новых гульнявых вобразаў, да новых праблемных эмацыянальна-вобразных сітуацый.

Музычна-творчыя заданні рэальна выводзяць дзіця на суперажыванне музычна-гульнявому вобразу і музычна-творчае ўзаемадзеянне з ім пры канструяванні аднародных і сінтэтычных музычных імправізацый, непасрэдна дзейнічаючы ў іх з

зернем музычнай мовы — інтанацыяй. Інтэграваныя заданні дапамагаюць дзіцяці вылучыць інтанацыйны ўзор і на падставе яго імправізаваць у інтэграваных відах творчасці.

У такім жа ключы прадстаўлены ў дапаможніку змест свят і забаў. Згодна з аўтарскай канцэпцыяй, змест свят і забаў разглядаецца з дзвюх пазіцый. Па-першае, ён прадугледжвае замацаванне ў дзяцей у гульнявой форме атрыманых раней музычных і агульных ведаў, што дапасуюцца да традыцыйнага падыходу дадзенай формы заняткаў. Па-другое, змест свят і забаў спрыяе вывядзенню дзяцей на трайнае мадэляванне ўласнага прадукта музычнай творчасці — гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі (напрыклад, забавы «Мой рабочы сшытак», «Музычная восень», «Спяваю, танцую і іграю пра тое, аб чым мару», «Морам захапляюся, пра мора сачыняю»), што падкрэслівае навізну дапаможніка. У змесце свят і забаў для дзяцей закладзена магчымасць мадэляваць іх змест на новым музычна-творчым матэрыяле — на ўласных музычных кампазіцыях, абмежаваных як ужо знаёмымі, так і тымі паняццямі, якія дзіця ўжо засвоіла, для педагога — мадэляваць тэматычны змест забавы і напаўняць яе выбраным музычным рэпертуарам. Новыя музычныя кампазіцыі выклікаюць у дзяцей не толькі цікавасць да музычнага мастацтва, да спосабаў яго мадэлявання і самавыражэння, да зместу забавы, але і да сяброў, іх асабістых якасцей, магчымасцей, уменняў. Гульнявая канва забавы ці свята, якая гучыць як знаёмая, спрыяе стварэнню ў дзіцяці камфортнага эмацыянальнага стану, паспяховасці яго новай і складанай творчай дзейнасці на вачах у калектыву дзяцей і блізкіх дзіцяці дарослых. Пры пабудове свят і забаў па прапанаваным у дапаможніку механізме адбываецца не толькі ўзбагачэнне дзяцей новымі музычна-творчымі ўражаннямі, але і пазнанне творчага патэнцыялу ўласнага «Я», а таксама сябра як творцы. Гэтаму спрыяюць такія музычныя забавы і свята як, напрыклад, «Мы — артысты», «Вечар музычных загадак», «У карагодзе сяброў», «Што я магу расказаць пра музыку?» і да т. п.

У дапаможніку не дадзены дакладныя парады па правядзенні забавы ці свята. У змесце кожнай, уведзенай намі, забавы прадстаўлены прыклады яе правядзення на выбар музычнага кіраўніка. Прапанаваны некалькі варыянтаў правядзення забавы, напрыклад, «Музычная восень» — 3 варыянты, «Спяваю,

танцюю і іграю пра тое, аб чым мару» — 2 варыянты і да т. п. Паказаны некалькі варыянтаў прымянення на забаве ілюстраванага працоўнага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі». Дадзены ад двух да чатырох прыкладаў прымянення незнаёмых дзецям ілюстраваных сшыткаў, напрыклад, «У свеце музыкі», «Прыгоды Нязнайкі ў Музычным горадзе», «Я і музыка» і інш.

Прадстаўлены ў дапаможніку падыход да арганізацыі і правядзення свят і забаў раскрывае адну з вызначальных асаблівасцей аўтарскай гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі (ГПТ), якая дазваляе сфарміраваць у дзіцяці навыкі самастойнай працы па замацаванні атрыманых ведаў у індывідуальных сшытках, вопыт творчага, самастойнага ўяўлення і перадачы атрыманых ведаў з сферы музычнага мастацтва ў музычна-творчую дзейнасць, вопыт мадэлявання ўласнага прадукта музычнай творчасці, канструявання яго ў тую ці іншую музычную форму. Прымяненне гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі ГПТ Л. С. Хадановіч дазваляе эфектыўна ўзбагачаць дзяцей новымі музычна-творчымі ўражаннямі, а таксама пашырыць у іх круггляд у сферы музычнага мастацтва і музычнай творчасці, відаў і форм прадуктаў музычнай творчасці, метадаў і іх мадэлявання, спосабаў канструявання і да т. п. Прытрымліваючыся рэкамендацый дапаможніка і працуючы па яго плане, музычны кіраўнік пераходзіць на новую ступень педагогічнай дзейнасці, што выводзіць і дзіця на пэўны ўзровень мыслення і музычна-творчай дзейнасці.

У канспектах з дапамогай піктаграм выдзелены этапы, дзе ў заняткі «ўводзяцца» вучэбны дапаможнік і рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі». Гэты прыём спрыяе хуткаму арыентаванню музычных кіраўнікоў і выхавацеляў у арганізацыі ўзаемадзеяння з дзецьмі на аснове названых дапаможнікаў як на музычных, так і на іншых занятках (напрыклад, для арганізацыі розных варыянтаў інтэграваных заняткаў па музычнай і выяўленчай дзейнасці, самастойнай мастацкай дзейнасці дзяцей у групе, правядзення музычнага вольнага часу з бацькамі і г. д.).

У дапаможніку падрабязна асветлена метадыка развіцця музычнай творчасці дзяцей старшага дашкольнага ўзросту, а таксама метадыка правядзення новых форм арганізацыі музычнага творчага працэсу — музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу, міні-мюзікла, міні-оперы, міні-балета. Паказаны прыклады

применення дадзенага вучэбна-метадычнага дапаможніка, музычнай кнігі, рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» разам з дадатковым наглядна-дыдактычным матэрыялам — індывідуальнымі сшыткамі «Я і музыка», «У свеце музыкі», «Прыгоды Нязнайка ў Музычным горадзе», «Незвычайныя знаёмы» Л. С. Хадановіч.

Прыклады навучання дзяцей відам музычнага выканання па традыцыйнай метадыцы ў дадзеным дапаможніку не прыведзены, паколькі яны дастаткова поўна прадстаўлены ў публікацыях вядомых айчынных і замежных аўтараў.

Музычнаму кіраўніку прадстаўляецца магчымасць самастойнага аб'яднання традыцыйнай метадыкі навучання дзяцей спевам, музычна-рытмічным рухам, ігры на музычных інструментах (Н. А. Вятлугіна, К. У. Тарасава, В. П. Радынава) з гульнявой прадуктыўнай тэхналогіяй Л. С. Хадановіч. У той жа час музычнаму кіраўніку прадстаўлена свабода педагагічнай дзейнасці і ў рэалізацыі гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі аўтара. Так, у кожных занятках, у рубрыцы «Музычны рэпертуар» маецца знак «+», які абазначае, што музычныя творы і песні музычны кіраўнік можа дадаваць на свой выбар або замяняць музычны рэпертуар на роўназначны і сучасны.

Музычны кіраўнік у адпаведнасці з педагагічнымі ўмовамі дадзенай установы дашкольнай адукацыі можа самастойна вызначаць колькасць гадзін на правядзенне ўсяго музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу, той ці іншай сюжэтнай музычна-дыдактычнай гульні, тэмы ў цэлым, выбіраць дадатковы матэрыял для заняткаў, у тым ліку, гульні, дапаможнікі, арыентуючыся на «Спіс рэкамендаванай літаратуры», вылучаць са спецыялістамі час для заняткаў дзяцей з матэрыяламі рабочага сшытка ў рамках самастойнай мастацкай дзейнасці.

Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» («музычная кніга») адрасаваны і педагогу, і дзіцяці. Упершыню музычнаму кіраўніку прапанаваны ілюстрацыйны матэрыял да канспектаў спецыяльных форм арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей старшага дашкольнага ўзросту. Змест вучэбнага дапаможніка прадстаўлены ў выглядзе камплекта каляровых ілюстрацый да гульнявых сюжэтаў праблемна-творчага характару. Ілюстрацыі суправаджаюцца піктаграмамі, што спрыяе развіццю ў дзяцей дывергентнага мыслення,

здобільності кадзіравання і дэкадзіравання музычнай інфармацыі, фарміраванню элементарных навыкаў самастойнай вучэбнай дзейнасці. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» можа прымяняцца ва ўстанове дашкольнай адукацыі на занятках музычна-эстэтычнага цыкла, у вольнай мастацкай дзейнасці дзяцей у групе, сям'і. Бацькі з дапамогай гэтага дапаможніка змогуць атрымаць інфармацыю пра змест музычных заняткаў, поспехі дзіцяці, а таксама арганізаваць музычны вольны час з дашкольнікам і яго сябрамі дома.

Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» прызначаны для самастойнага выканання дзецьмі старшага дашкольнага ўзросту творчых заданняў у працэсе вольнай мастацкай дзейнасці ў групе, сям'і. Рабочы сшытак уяўляе сабой камплект чорна-белых малюнкаў праблемна-творчага характару, якія суправаджаюцца піктаграмамі. Іх змест пабудаваны ў адпаведнасці з канспектамі музычных заняткаў (вучэбна-метадычны дапаможнік) і ілюстрацыйным матэрыялам (вучэбны дапаможнік). Упершыню музычны кіраўнік мае магчымасць прасачыць засваенне дзецьмі музычнай інфармацыі і на падставе атрыманых даных ажыццяўляць асобасна арыентаванае кіраўніцтва іх музычна-творчым развіццём. Мяркуемы вынік творчага задання, прадстаўленага ў рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі», дзіця можа назваць (музычны тэрмін, песня, прозвішча кампазітара і г. д.), намалюваць, выканаць (праспяваць, станцаваць, сыграць на музычным інструменце або прадэманстраваць музычны творчы прадукт у выглядзе кампазіцыі-імправізацыі). Дзейнасць у рабочым сшытку можа ажыццяўляцца таксама на камбінаваных занятках музычна-эстэтычнага цыкла.

Прапанаваны ў вучэбна-метадычным дапаможніку змест, музычны рэпертуар і музычна-метадычны інструментарый адрозніваюцца накіраванасцю на выкліканне ў дзяцей глыбокага эмацыянальнага суперажывання музычна-гульнявому вобразу, пераўтварэнне ў яго, на дапамогу дзіцяці ва ўсведамленні варыянтаў развіцця музычнага вобраза, падбору спосабаў перадачы яго скразнага дзеяння як у выканаўчай, так і ў творчай дзейнасці.

Аўтар дапаможніка, ажыццяўляючы пераемнасць яго зместу з вучэбнай праграмай дашкольнай адукацыі па ўсім напрамкам дзейнасці дзіцяці і музычнага кіраўніка, у поўнай меры адлюстравала новы музычны, псіхалага-педагагічны і метадычны па-

тэнцыял для паўнацэннага фарміравання ў дзяцей старшага дашкольнага ўзросту вопыту музычна-творчай і мастацка-маўленчай дзейнасці, а таксама прафесійнай кампетэнцыі музычнага кіраўніка.

Праца па любым новым дапаможніку разглядаецца пад вуглом меры падрыхтаванасці педагога да зместу дапаможніка, разумення яго навізны, свабоднага валодання матэрыялам заняткаў, метадамі творчага мадэлявання і інтэграцыі, у тым ліку вучэбнай праграмай дашкольнай адукацыі, адсюль — хуткасці падачы яго дзецям. Пра педагогічную дзейнасць музычнага кіраўніка, які працуе па вучэбных выданнях «Падарожжа ў свет музыкі», можна сказаць як пра інавацыйную з высокапрадуктыўным узроўнем, які праяўляецца ў мностве паказчыкаў: у засваенні ў поўным аб'ёме гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі развіцця музычнай творчасці дашкольнікаў, у свабодным валоданні канспектамі заняткаў і зместам індывідуальных сшыткаў, ва ўменні мадэляваць педагогічны інструментарый гульнявой прадуктыўнай тэхналогіі, у прафесійным канструяванні цэласнага прадуктыўнага музычна-творчага працэсу і інш.

Матэрыял вучэбных выданняў «Падарожжа ў свет музыкі» можа прымяняцца ў адукацыйным працэсе педагогічных універсітэтаў і каледжаў, у сістэме дадатковай адукацыі дарослых, у рабоце метадычных аб'яднанняў, ініцыятыўных груп практыкаў, якія цікавяцца інавацыйнымі педагогічнымі тэхналогіямі развіцця музычнай творчасці дзяцей.

У канспектах прыняты ўмоўныя абазначэнні:

работа з вучэбным дапаможнікам (названы старонкі);

работа са сшыткам (названы старонкі).

На занятках педагог, калі называе старонку дапаможніка, адначасова дэманструе яе дзецям.

**ПЕРСПЕКТЫЎНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН
арганізацыі музычна-творчага працэсу
ва ўстанове дашкольнай адукацыі на працягу года
(верасень—жнівень)**

В О С Е Н Ь

Верасень

1. Музыкальная забава.

З новай сустрэчай, дзіцячы сад!

*Гульні «Спявак-папугай», «Кароль і прынцэса», «Перадай
прывітанне!».*

2. Музыкальныя заняткі.

**Музычныя гукі. Вышыня музычных гукаў: асноўныя па-
няцці.**

*Гульні «Пазнай па песеньцы», «Падкажы галасок!», «Паўта-
ры галасок!».*

3. Музыкальныя заняткі.

**Вышыня музычных гукаў: назвы нот, іх месца на нотным
стане і пласцінках металафона.**

*Музычны сюжэтна-гульнівы комплекс (МСГК) «Вясёлыя
музыканты». Гульні 2, 3. «Чыё імя?», «Дзе маё месца?».*

4. Музыкальныя заняткі.

**Вышыня музычных гукаў: месца нот на нотным стане
і пласцінках металафона.**

*Гульні «Пазнай па песеньцы», «Падкажы галасок!», «Паўта-
ры галасок!». МСГК «Вясёлыя музыканты». Гульні 2—3.
«Чыё імя?», «Дзе маё месца?».*

5. Музычныя заняткі.
Вышыня музычных гукаў: суаднясенне вышыні гучання з месцам нот на нотным стане.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 1, 2. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі».
6. Музычныя заняткі.
Вышыня музычных гукаў: суаднясенне вышыні гучання з месцам нот на нотным стане і пласцінках металафона.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 1—3. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі», «Знайдзі ноту!».
7. Музычныя заняткі.
Вышыня музычных гукаў: суаднясенне вышыні гучання з месцам нот на нотным стане і пласцінках металафона.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 1—3. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі», «Знайдзі ноту!».
8. Музыкальная забава.
Мой музычны сшытак.
9. Музычныя заняткі.
Вышыня музычных гукаў: свабоднае аперыраванне.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 1—4. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі», «Знайдзі ноту!», «Песенькі-выручалачкі».
10. Музычныя заняткі.
Міні-опера «Песенькі-выручалачкі» (канструяванне).
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 4. «Песенькі-выручалачкі».
11. Музычныя заняткі.
Вышыня музычных гукаў: дыферэнцыяцыя на пласцінках металафона.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 4, 5. «Песенькі-выручалачкі» (міні-опера), «Хто хутчэй?».

Кастрычнік

12. Музычныя заняткі.
Міні-мюзікл «Гучыце, ноты!».
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульні 6. «Гучыце, ноты!».

13. Музычныя заняткі.
Міні-опера «Гучыце, ноты!».
МСГК «Гучыце, ноты!» — цэласная музычная кампазіцыя. Гульні 1—6.
14. Музыкальная забава.
Мы — артысты!
15. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: асноўныя паняцці.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1, 2. «Пазнай гасця!», «Вызнач песеньку па рытме».
16. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: дыферэнцыяцыя працягласцей.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—3. «Пазнай гасця!», «Вызнач песеньку па рытме», «Успомні рытм!».
17. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: дыферэнцыяцыя працягласцей.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—3. «Пазнай гасця!», «Вызнач песеньку па рытме», «Успомні рытм!».
18. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: суаднясенне рытму і жанраў музыкі (марш, полька, вальс).
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульня 4. «Сыграй рытм!».
19. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: комплекснае паняцце.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—4. «Пазнай гасця!», «Вызнач песеньку па рытме», «Успомні рытм!», «Сыграй рытм!».
20. Музычныя заняткі.
Рытм музыкі: дыферэнцыяцыя ў танцавальнай творчасці.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульня 5. «Станцуй рытм!».

Лістапад

21. Музыкальныя заняткі.
Рытм музыкі: цэласнае ўяўленне.
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—5. «Пазнай госця!», «Вызнач песеньку па рытме», «Успомні рытм!», «Сыграй рытм!», «Станцуй рытм!».
22. Музыкальныя заняткі.
Міні-мюзікл «Прынцу Рытму на падмогу!».
МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!» — цэласная музычная кампазіцыя.
23. Музыкальная забава.
Музыкальная восень.
24. Музыкальныя заняткі.
Гучнасць музыкі: асноўныя паняцці.
Гульні «Хто спіе больш выразна?».
25. Музыкальныя заняткі.
Гучнасць музыкі: суаднясенне з настроем музычнага вобраза.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1, 2. «Любімы герой», «Назаві ноту!».
26. Музыкальныя заняткі.
Гучнасць музыкі: перадача ў спевах і песеннай творчасці.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—3. «Любімы герой», «Назаві ноту!», «Праспявай ноту!».
27. Музыкальныя заняткі.
Гучнасць музыкі: перадача ў музыцыраванні і інструментальнай творчасці.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—4. «Любімы герой», «Назаві ноту!», «Праспявай ноту!», «Рытм-памочнік».
28. Музыкальная забава.
Вечар музыкальных загадак.

29. Музыкачныя заняткі.

Гучнасць музыкі: перадача ў спевах і песеннай творчасці.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульня 5. «Знайдзі залаты ключык!».

30. Музыкачныя заняткі.

Гучнасць музыкі: перадача ў танцавальнай творчасці.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульня 6. «Вясёлыя танцы».

З І М А

Снежань

31. Музыкачныя заняткі.

Гучнасць музыкі: цэласнае ўяўленне.
МСГК «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—6 — цэласная музычная кампазіцыя.

32. Музыкачныя заняткі.

Міні-мюзікл «Новыя прыгоды Бураціна».

33. Музыкачныя заняткі.

Тэмбр музыкі.
Гульні «Перадай прывітанне!», «Музычная крама».

34. Музыкальная забава.

У карагодзе сяброў.

35. Музыкачныя заняткі.

Тэмбр музыкі: дыферэнцыяцыя тэмбраў інструментаў беларускага народнага і дзіцячага аркестраў.
МСГК «Вясёлыя музыканты». Гульні 1, 4. «Чый аркестр лепшы?», «Вясёлы рытм».

36. Музыкачныя заняткі.

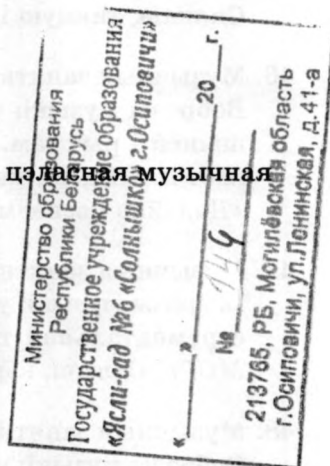
Тэмбр музыкі: дыферэнцыяцыя тэмбраў музычных інструментаў і галасоў дзяцей.
МСГК «Вясёлыя музыканты». Гульні 1, 4. «Чый аркестр лепшы?», «Вясёлы рытм». Гульня «Зязюлька».

37. Музыкальны заняткі.
Настрой музыкі: асноўныя паняцці.
Гульня «Хто прыехаў у заапарк?».

38. Музыкальны заняткі.
Міні-мюзікл «Карнавал жывёл».
Гульня «Хто прыехаў у заапарк?» — цэласная музычная кампазіцыя.

39. Музыкальная забава.
Што я магу сказаць аб музыцы?

40. Музыкальнае свята.
Сюрпрызы Дзеда Мароза.

Студзень

41. Музыкальны заняткі.
Дзеці і музыка: ад песні да оперы.
Гульня «Спявак-папугай». МСГК «Гучыце, ноты!». Гульня 4.
«Песенькі-выручалачкі» (міні-опера).

42. Музыкальны заняткі.
Дзеці і музыка: ад танца да балета.
Гульня «Чья фігура лепшая?». МСГК «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульня 5. «Станцуй рытм!»; «Новыя прыгоды Бураціна». Гульня 6. «Вясёлыя танцы» — цэласная танцавальная кампазіцыя.

43. Музыкальны заняткі.
Дзеці і музыка: ад песні, мелодыі і танца — да мюзікла.
МСГК «Гучыце, ноты!». Гульня 6. «Гучыце, ноты!» (міні-мюзікл) або іншыя раней сканструяваныя мюзіклы на выбар дзяцей.

44. Музыкальны заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і суаднясенне з дынамікай і вышынёй музычных гукаў.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 1, 2. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся!».

45. Музыкальная забава.
Спяваю, танцую і іграю пра тое, аб чым мару.
46. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і суаднясенне з дынамікай, вышынёй і рытмам.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 1—3. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся!», «Чый радыст лепшы?».
47. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і перадача ў музыцыраванні і інструментальнай творчасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 3. «Чый радыст лепшы?».
48. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і перадача ў песеннай творчасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 4. «Незабыўная сустрэча».
49. Музыкальная забава.
Вечар музыкальных гульніў-загадак.
Гульні «Хто каго?», «Цудоўны малаточак», «Знайдзі гнездо!».
50. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і перадача ў відах аднароднай творчасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 1—4. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся!», «Чый радыст лепшы?», «Незабыўная сустрэча».

Люты

51. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: аркестр і яго магчымасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 5. «Збяры аркестр!».
52. Музыкальныя заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і перадача ў аднароднай і сінтэтычнай творчасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 1—5.

53. Музыкальны заняткі.
Вобразы музыкі: танец і яго магчымасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульня 6. «Эх, яблычак!».
54. Музыкальны заняткі.
Вобразы музыкі: песня і яе магчымасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульня 7. «Пазнай капітана!». Гульня 2. «Давайце пазнаёмімся!». Гульня 4. «Незабыўная сустрэча».
55. Музыкальная забава.
Морам захапляюся, пра мора сачыняю.
56. Музыкальны заняткі.
Вобразы музыкі: уяўленне і перадача ў аднароднай і сінтэтычнай творчасці.
МСГК «Плыві, караблік!». Гульні 1—7.
57. Музыкальны заняткі.
Міні-мюзікл «Плыві, караблік!» (канструяванне).
МСГК «Плыві, караблік!» — цэласная музыкальная кампазіцыя. Гульні 1—7.
58. Музыкальны заняткі.
Міні-мюзікл «Плыві, караблік!».
МСГК «Плыві, караблік!» — цэласная музыкальная кампазіцыя.
59. Музыкальны заняткі.
Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.
МСГК «Кура-Златапюра». Гульні 1—3. «Музыкальная сцяжынка», «Рытмічная сцяна», «Музыкальная арка».
60. Музыкальны заняткі.
Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.
МСГК «Кура-Златапюра». Гульні 4—5. «Вуліцы-песенькі», «Музыка, гучы!».

В Я С Н А

Сакавік

61. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Кура-Златапюра». Гульні 1—5. «Музычная сцяжынка», «Рытмічная сцяна», «Музычная арка», «Вуліцы-песенькі», «Музыка, гучы!».

62. Музыканае свята.

Мілую маму музыкай сваёй са святам віншую!

63. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Кура-Златапюра» — цэласная музычная кампазіцыя.

64. Музыкальныя заняткі.

Міні-мюзікл «Кура-Златапюра» (канструяванне).

МСГК «Кура-Златапюра» — цэласная музычная кампазіцыя.

65. Музыкальныя заняткі.

Міні-мюзікл «Кура-Златапюра».

МСГК «Кура-Златапюра» — цэласная музычная кампазіцыя.

66. Музыкальная забава.

Вітаем цябе, чараўніца Вясна!

Гульні «Чыжык», «Зязюлька», «Вожык», «Кот-музыкант».

67. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Коцік і Пеўнік». Гульні 1—2. «Музыканае спаборніцтва», «Лепшы музыка».

68. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Коцік і Пеўнік». Гультні 1—3. «Музычнае спаборніцтва», «Лепшы музыка», «Песенька Пеўніку».

69. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Коцік і Пеўнік». Гультня 4. «Цуда-прыпеўкі».

70. Музыкальная забава.

З музычнай кнігаю сябрую — у краіне музыкі вандрую.

71. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Коцік і Пеўнік». Гультні 1—4.

Красавік

72. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы беларускай народнай казкі.

МСГК «Коцік і Пеўнік». Гультня 5. «Коцік-музыка».

73. Музыкальныя заняткі.

Міні-опера «Коцік і Пеўнік» (канструяванне).

МСГК «Коцік і Пеўнік» — цэласная музычная кампазіцыя.

74. Музыкальныя заняткі.

Міні-опера «Коцік і Пеўнік».

МСГК «Коцік і Пеўнік» — цэласная музычная кампазіцыя.

75. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы казкі К. Чукоўскага «Доктар Айбаліт».

МСГК «Доктар Айбаліт». Гультня 1. «Музыка для Кіта».

76. Музыкальная забава.

Я магу расказаць аб музыцы.

77. Музыкальныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы казкі К. Чукоўскага «Доктар Айбаліт».

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульні 1, 2. «Музыка для Кіта», «Песенька для Чайкі».

78. Музыкачныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы казкі К. Чукоўскага «Доктар Айбаліт».

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульня 2. «Песенька для Чайкі».

79. Музыкачныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы казкі К. Чукоўскага «Доктар Айбаліт».

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульня 3. «Палёт Арла».

80. Музыкальная забава.

Мае любімыя музыкачныя кампазіцыі-казкі.

81. Музыкачныя заняткі.

Музыка і казка: музыка і вобразы казкі К. Чукоўскага «Доктар Айбаліт».

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульні 3, 4. «Палёт Арла», «Танец Дэльфіна».

Май

82. Музыкачныя заняткі.

Міні-мюзікл «Доктар Айбаліт» (канструяванне асобных дзеянняў).

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульні 1—4.

83. Музыкачныя заняткі.

Міні-мюзікл «Доктар Айбаліт» (канструяванне).

МСГК «Доктар Айбаліт». Гульні 1—4.

84. Музыкальная забава.

Галоўная плошча Мінска.

85. Музыкачныя заняткі.

Міні-мюзікл «Доктар Айбаліт» (цэласнае ўяўленне).

МСГК «Доктар Айбаліт» — цэласная музыкальная кампазіцыя.

86. Музыкачныя заняткі.

Я з музыкай сябрую, спяваю і танцую!

87. Музыкальная забава.
Музыка, казка, гульня.
88. Музыкальные занятия.
Композиторы — стваральнікі музыкі: П. Чайкоўскі.
89. Музыкальные занятия.
Композиторы — стваральнікі музыкі: М. Рымскі-Корсакаў.
90. Музыкальные занятия.
Композиторы — стваральнікі музыкі: У. Алоўнікаў, І. Лучанок.
91. Музыкальное свято.
Бывай, дзіцячы сад!

Л Е Т А

Чэрвень

92. Музыкальные занятия.
Музыка, казка, гульня.
Дыягнастычны МСГК «Прыгоды вясёлых музыкантаў».
93. Музыкальные занятия.
Музыка, казка, гульня.
МСГК «Лепшы музыкант».
94. Музыкальные занятия.
Музыка, казка, гульня.
МСГК «Я — дырыжор».
95. Музыкальные занятия.
Музыка, казка, гульня.
Гульня «З дзіцячага сада — у школу».
96. Музыкальная забава.
Мы спяваем пра лета.
97. Музыкальные занятия.
Што мы ведаем пра музыку?

МСГК «Прыгоды вясёлых музыкантаў», «Лепшы музыкант», «З дзяццячага сада — у школу», «Я — дырыжор».

98. Музычныя заняткі.

Мы расказваем пра музыку.

Гульні на выбар дзяцей.

99. Музычныя заняткі.

Мы расказваем пра музыку.

Міні-оперы, міні-балеты, міні-мюзіклы на выбар дзяцей.

100. Музыканая забава.

Вельмі музыку люблю!

Гульні «Несапсаваны тэлефон», «Назаві лішні», «Хітры сабака», «Знайдзі гнездо!».

101. Музыкае свята.

Мы раскажам музыкай пра лета.

Гульні, міні-оперы, міні-балеты, міні-мюзіклы, песні на выбар дзяцей.

102. Музычныя заняткі.

Нашы лясныя сябры.

Гульні «Чыжык», «Зязюлька», «Вожык» і іншыя раней вывучаныя гульні на выбар дзяцей.

Ліпень

103. Музычныя заняткі.

Нашы лясныя сябры.

Гульні «Знайдзі гнездо!», «Паўтары галасок!» і іншыя раней вывучаныя гульні на выбар дзяцей.

104. Музычныя заняткі.

Нашы лясныя сябры.

Гульні «Падкажы галасок!», «Чыжык», «Зязюлька» і іншыя на выбар дзяцей.

105. Музычныя заняткі.

Нашы лясныя сябры.

Гульні «Вожык», «Знайдзі гнездо!» і іншыя на выбар дзяцей.

106. Музыкальная забава.
У госці да лясных сяброў.
107. Музыкальныя заняткі.
Прывітанне, сябар з казкі!
Гульні «Адшукай сябра!», «Кароль і прынцэса» і іншыя на выбар дзяцей.
108. Музыкальныя заняткі.
Прывітанне, сябар з казкі!
Гульні «Назаві нас!», «Адшукай сябра!», «Кот-музыкант» і іншыя на выбар дзяцей.
109. Музыкальныя заняткі.
Прывітанне, сябар з казкі!
Гульні «Збяры сяброў!», «Назаві нас!», «Кот-музыкант» і іншыя на выбар дзяцей.
110. Музыкальная забава.
Прывітанне, сябар з казкі!
Гульні «Адшукай сябра!», «Назаві нас!», «Збяры сяброў!» і іншыя на выбар дзяцей.
111. Музыкальныя заняткі.
Любімыя казачныя сябры.
112. Музыкальныя заняткі.
Я спяваю, танцую, іграю.
Гульні «Спявак-папугай» і іншыя на выбар дзяцей.

Жнівень

113. Музыкальныя заняткі.
Я спяваю, танцую, іграю.
Гульні «Кароль і прынцэса», «Спявак-папугай» і іншыя на выбар дзяцей.
114. Музыкальныя заняткі.
Я спяваю, танцую, іграю.
Гульні «Цудоўны малаточак», «Кароль і прынцэса», «Спявак-папугай» і іншыя на выбар дзяцей.

115. Музычныя заняткі.
Я спяваю, танцую, іграю.
Гульні «Знайдзі гнездо!», «Кароль і прынцэса», «Цудоўны малаточак», «Спявак-папугай» і іншыя на выбар дзяцей.
116. Музычныя заняткі.
Музычныя знаёмствы.
117. Музыкальная забава.
Будзем з музыкай сябраваць!
Гульня «Стань артыстам!» і іншыя на гэту тэматыку на выбар дзяцей.
118. Музычныя заняткі.
Будзем з музыкай сябраваць!
Гульні «Чыя фігура лепшая?», «Стань артыстам!» і іншыя на выбар дзяцей.
119. Музычныя заняткі.
Будзем з музыкай сябраваць!
Гульня «Перадай прывітанне!» і іншыя на выбар дзяцей.
120. Музычныя заняткі.
Будзем з музыкай сябраваць!
Гульні «Чыя фігура лепшая?», «Стань артыстам!», «Перадай прывітанне!» і іншыя на выбар дзяцей.
121. Музычныя заняткі.
Будзем з музыкай сябраваць!
Музычны рэпертуар, гульні на выбар дзяцей.
122. Музыкальная забава.
У музычным коле сяброў.

**КАНСПЕКТЫ СПЕЦЫАЛЬНЫХ ФОРМ
арганізацыі адукацыйнага працэсу
і музычна-творчага развіцця дзяцей
старшага дашкольнага ўзросту**

В О С Е Н Ь

**СПЕКТР МЭТАВЫХ АРЫЕНТАЦЫЙ
ЗМЕСТУ МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ
АСЕННЯГА ПЕРЫЯДУ**

Развіццё:

- цікавасць да музычных заняткаў, музычнага мастацтва і спосабаў самавыражэння ў ім;
- музычныя здольнасці — цэласнае і дыферэнцыраванае ўспрыманне, эмацыянальны водгук на музыку, пачуццё музычнага рытму, ладу, чыстае інтанаванне, адвольнае карыстанне музычна-слыхавымі ўяўленнямі, музычнае мысленне, музычную памяць;
- здольнасці — суперажыванне і пераўвасабленне ў музычна-гульнявы вобраз, да музычнай імправізацыі;
- фактары крэатыўнасці — уяўленне, фантазію, арыгінальнасць, інтуіцыю, эмпатыю.

Навучыць:

- выконваць эмацыянальна і выразна песні, музычна-рытмічныя рухі, мелодыі, аднародныя і сінтэтычныя музычныя імправізацыі і канструяваць іх як разгорнутыя кампазіцыі.

Выхаваць:

- кемлівасць, добразычлівасць, пазітыўнае стаўленне да прадуктаў музычнай творчасці равеснікаў.

1. Музыкальная забава. З НОВАЙ СУСТРЭЧАЙ, ДЗІЦЯЧЫ САД!

Змест

Сюжэтныя музыка-дыдактычныя гульні «Спявак-папугай», «Кароль і прынцэса», «Перадай прывітанне!» і іншыя на выбар дзяцей¹.

Аснашчэнне

1. Атрыбуты да сюжэтных музыка-дыдактычных гульняў «Спявак-папугай», «Кароль і прынцэса», «Перадай прывітанне!».

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей.

Музычны рэпертуар ⁺²

Гл. у названых сюжэтных музыка-дыдактычных гульнях.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Пад вясёлую музыку дзеці збіраюцца ў месцы правядзення забавы. Могуць прысутнічаць госці — бацькі. Музыканы кіраўнік гаворыць:

— Дзеці! Я бачу, як вы выраслі за лета, як пасталелі, папрыгажэлі! Усе педагогі дзіцячага сада рады зноў сустрэць вас і вашых бацькоў. З новай сустрэчай, дзіцячы сад! З новай сустрэчай, дарагія дзеці! Вас вітаюць вашы выхавацелі.

Гучыць музыка. Музыканы кіраўнік называе выхавацеляў, якія будуць працаваць з дзецьмі гэтых груп. Выхавацелі выходзяць у цэнтр. Кожны з іх гаворыць прывітальныя словы ў адрас дзяцей. Дзеці пасля слоў выхавацельніцы дораць ёй зроблены імі сувенір: малюнак, выраб, аплікацыю і г. д.

Музыканы кіраўнік:

— Паважаныя выхавацелі, займайце месцы побач са сваімі дзецьмі, мы ўсе разам заспяваем пра дзіцячы сад.

Дзеці і выхавацелі выконваюць песню пра дзіцячы сад, напрыклад «Дзіцячы сад» (музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай).

¹ Дадатковы матэрыял да заняткаў (гульні, музычны рэпертуар гл. у выданнях 4, 6, 13—15 Спіса рэкамендаванай літаратуры (с. 238)).

² Знак «+» у рубрыцы «Музыканы рэпертуар» абазначае, што музычныя творы (песні) могуць дабаўляцца на выбар музыкага кіраўніка.

Музычны кіраўнік:

— Зараз мы паглядзім, як узмацнелі галасы нашых дзяцей, як пластычна яны танцуюць і ўпэўнена іграюць на музычных інструментах!

Вас, дзеці, выклікаю,
Пагуляць усіх запрашаю!

Затым музычны кіраўнік і выхавацелі праводзяць сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні: «Спявак-папугай», «Кароль і прынцэса», «Перадай прывітанне!» і іншыя на выбар дзяцей. За паспяховыя музычна-творчыя праяўленні дзяцей узнагароджваюць сувенірамі.

Гульня «Спявак-папугай»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна, хутка ўспамінаць знаёмыя песні, спяваць *a cappella* індывідуальна і па ланцужку.

Аснашчэнне

Рознакаляровы мяч.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці становяцца ў кола, у цэнтры якога ляжыць рознакаляровы мяч. Лічылкай выбіраюць вядучага:

Раз, два, тры!
Раз, два, тры!
А вядучым будзеш ты.
Бяры мяч і спявай,
З папугаем пагуляй!

Выбраны вядучы выбягае ў цэнтр кола, бярэ мяч у рукі і гаворыць:

Ты, «спявак-папугай»,
За мной дакладна паўтарай.
Паўтарай, не зявай
І прыгожа даспявай!

Затым вядучы спявае куплет або прыпеў любой песні. За кончыўшыя спевы, ён кідае мяч аднаму з дзяцей, а сам стаіць на месцы. Дзіця, якое злавіла мяч, становіцца цяпер «спеваком-папугаем». Яно паўтарае фрагмент песні, які спяваў вяду-

чы, і дапявае наступны куплет. Калі гулец усё выканаў правільна, усе дзеці апладзіруюць. «Спявак-папугай» займае месца вядучага, а той становіцца ў кола да гульцоў. Пры паўтарэнні гульні выконваецца новая песня. Калі «спявак-папугай» паўтарае за вядучым правільна, але не можа прадоўжыць песню, то вядучы і астатнія гульцы дапяваюць пачатую песню хорам. «Спявак-папугай» вяртае мяч вядучаму, і гульня працягваецца з тым жа вядучым, але з новай песняй.

Удакладненне

Калі дзеці добра засвоіць правілы гульні, назапасяць песенны рэпертуар і вопыт яго выканання, вядучы можа спыняцца на сярэдзіне музычнай фразы, не дапяваючы яе да канца.

Гульня «Кароль і прынцэса»

Задачы

Навучыць дзяцей суадносіць музычна-рытмічныя рухі з характарам музыкі, выконваць танцавальныя імправізацыі індывідуальна і ў пары; дзяліцца ўражаннямі аб іх якасці.

Аснашчэнне

1. Карона для караля і прынцэсы.

2. Фанаграмы танцавальнай музыкі. Напрыклад:

Апрацоўка В. Купрыяненкі. Чэшка і Смешка; Старадаўні палескі вальс; Лядзецкая полька;

Ф. Шапэн. Вальс № 7;

Э. Грыг. Пер Гюнт: Танец Анитры;

С. Пракоф'еў. Ромео и Джульетта: Джульетта-девочка і інш.

Гульнявыя правілы і метадка правядзення

Дзеці становяцца ў кола. Паводле лічылкі або па жаданні выбіраюць «караля», ён надзявае карону і рухаецца ўнутры кола ў рытме слоў дзяцей, шукае «прынцэсу».

Дзеці хорам:

Шоў кароль па лесе, па лесе, па лесе,

Знайшоў сабе прынцэсу, прынцэсу, прынцэсу.

Пасля заканчэння слоў «кароль» спыняецца каля выбранай «прынцэсы» і гаворыць:

Маша, цябе ў прынцэсы выбіраю,

На бал цудоўны запрашаю.

Ты не бойся, пакружыся,
У танцы ўсім нам пакажыся!

Затым «кароль» выводзіць у цэнтр кола «прынцэсу». Гучыць музыка. «Прынцэса» одна або ў пары з «каралём» (па жаданні) танцуе, астатнія дзеці пляскаюць у далоні. Пасля заканчэння танца «кароль» надзявае карону «прынцэсе» і становіцца ў кола з астатнімі гульцамі. Гульня паўтараецца з салісткай-«прынцэсай» са слоў:

Ішла прынцэса па палях, па палях, па палях,
Знайшла сабе караля, караля, караля.

«Прынцэса» запрашае «караля» наступнымі словамі:

Пецю ў каралі я выбіраю,
На баль цудоўны запрашаю.
Ты не бойся, пакружыся,
У танцы ўсім нам пакажыся!

Гульня працягваецца па тых жа правілах.

Гульня «Перадай прывітанне!»

Задачы

Навучыць дзяцей спяваць і адначасова прайграваць на дзіцячых музычных інструментах рытмы знаёмых песень, імправізаваць рытмы і інтанацыі рознай выразнасці.

Аснашчэнне

1. Набор дзіцячых музычных інструментаў.
2. Карткі з выявамі тых самых музычных інструментаў.

Гульнявыя правілы і методика правядзення

Лічылкай выбіраюць вядучага. Ён становіцца каля століка з музычнымі інструментамі. Астатнія гульцы бяруць па картцы з выявай таго або іншага музычнага інструмента і ўтвараюць кола.

Вядучы, выбраўшы музычны інструмент, іграе на ім і прыгаворвае ў рытме. Напрыклад:

Му-зы-кант, вы-бя-гай,
Пры-ві-тан-не пры-май!

Дзіця, у якога знайшлася картка з выявай музычнага інструмента, выбранага вядучым, падбягае да століка, кладзе на яго картку і іграе на тым самым інструменце свой адказ, называючы інструмент. Напрыклад:

На ме-та-ла-фо-не (трохвугольніку і г. д.)

Пры-ма-ю пры-ві-тан-не,

З ім я за-пра-шаю

Сяб-ра на спат-кан-не.

Новы вядучы выбірае іншы музычны інструмент і працягвае гульні са слоў: «Музыкант, выбягай...», затым становіцца ў кола. Новую картку ён не бярэ. Калі сыграюць усе дзеці, якія маюць карткі, гульня заканчваецца агульнай песняй або танцам. Можна прапанаваць выканаць дзіцячым аркестрам любімую п'есу.

2. Музычныя заняткі.

МУЗЫЧНЫЯ ГУКІ. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: АСНОЎНЫЯ ПАНЯЦЦІ

Змест

1. Сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні «Пазнай па песеньцы!», «Падкажы галасок!», «Паўтары галасок!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5, 6—7.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5, 6—7.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 9,
 - 2) «В мире музыки» — с. 20.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленні аб музычных гукіх рознай вышыні (высокія, сярэднія, нізкія) у адпаведнасці з музычна-гульнявым вобразам.

Навучыць:

разумець піктаграмы, музычную тэрміналогію, прымяняць яе пры характарыстыцы вышыні музычных гукіх;

хутка пераходзіць да выканання розных паводле складанасці і відаў музычных заданняў.

Музычны рэпертуар да музычных заняткаў па тэме «Вышыня музычных гукаў» +

В. Прохараў. Сувенір.

Песня пра ноты. Музыка і словы І. Саўчук.

Нотный бал. Музыка Г. Струвэ, словы М. Салаўёва.

Песенка о гамме. Музыка Г. Струвэ, словы М. Салаўёва.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

На стульчыках, што стаяць у шахматным парадку побач з піяніна, ляжаць вучэбныя дапаможнікі «Падарожжа ў свет музыкі» (у далейшым — «музычная кніга»).

Дзеці ўваходзяць у залу, вітаюць педагога, стаяць вольна¹. Педагог:

— Дзеці, сёння я разгарнула вось такую кнігу «Падарожжа ў свет музыкі» (паказвае кнігу) і пачула музыку. Паслухайце яе і паспрабуйце паказаць у сваіх танцавальных імправізацыях вобраз, аб якім расказвае гэта музыка.

Гучыць п'еса В. Прохарава «Сувенір». Дзеці выконваюць індывідуальныя танцавальныя аднародныя кампазіцыі-імправізацыі. Пасля заканчэння гучання музычны кіраўнік гаворыць:

5

— Вы малайцы! Усе ў сваіх танцавальных імправізацыях паказалі вясёлых, радасных герояў. Я думаю, што гэта вясёлыя музыканты. Хочаце іх убачыць? Тады сядайце на стульчыкі і адгарніце свае музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 5.

Дзеці разглядаюць малюнак, расказваюць пра свае ўражанні.

— Перад вамі вясёлыя музыканты. Давайце пазнаёмімся з імі. Імёны ў іх музычныя. Першага вясёлага музыканта клічуць До, другога — Рэ, трэцяга — Мі, чацвёртага — Фа, пятага — Соль, шостага — Ля, сёмага — Сі. Хто здагадаўся, з чым супадаюць імёны вясёлых музыкантаў? (*Адказы дзяцей.*) Імёны вясёлых музыкантаў супадаюць з назвамі нот: до, рэ, мі, фа, соль, ля, сі. Цікава, што і гучаць іх імёны па-рознаму, так, як і ноты: нізка, на сярэдняй вышыні, высока. Як даведацца, якой вышы-

¹ Наступныя музычныя заняткі пачынаюцца аналагічна дадзеным, таму апісанне пачатку заняткаў у далейшых канспектах апускаецца.

ні голас у кожнага вясёлага музыканта? Паглядзіце на малюнак. Можа, там мы знойдзем адказ?

Дзеці разглядаюць піктаграмы, выказваюць меркаванні. Педагог:

— Многія з вас ужо здагадаліся, што адказаць на гэтае пытанне дапамагаюць такія квадраты са стрэлкамі ўнутры — гэтыя знакі называюцца «піктаграмы». Першая піктаграма — стрэлка ўніз — падказвае нам, што ў музыканта па імені До голас нізкі. Хто з вас скажа, якой вышыні голас у вясёлага музыканта па імені Рэ?

Педагог праводзіць гутарку з дзецьмі: тлумачыць па прыведзеным вышэй узоры кожную піктаграму і вышыню галаса кожнага вясёлага музыканта; дзеці хорам ці па адным называюць, у адпаведнасці з піктаграмай, наступную ноту — імя вясёлага музыканта, вышыню яе гучання.

— Вось як хутка пры дапамозе піктаграм вы даведаліся пра вышыню гучання галаса кожнага вясёлага музыканта. Цяпер, каб пазнаёміцца з музыкантамі бліжэй, мы спяём іх імёны.

Музычны кіраўнік іграе на фартэпіяна гаму до мажор і спявае, называючы кожную ноту. Затым спявае некалькі разоў з дзецьмі: хорам, па радах, з жадаючым салістам; гаворыць, звяртаючыся да дзяцей:

— Дзеці! Вы ўжо ведаеце імёны вясёлых музыкантаў, вышыню іх галасоў. А зараз я раскажу вам цікавую музычную гісторыю пра гэтых герояў, а вы ў гэты час разглядайце іх на малюнку. *(Дзеці глядзяць на с. 5 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі».)*

— Жылі-былі вясёлыя музыканты — До, Рэ, Мі, Фа, Соль, Ля, Сі. *(Педагог паслядоўна паказвае дзецям выявы вясёлых музыкантаў.)* Яны так выразна выконвалі розныя музычныя творы, што ў кожнага чалавека на душы становілася лёгка і радасна. Цудоўная музыка вясёлых музыкантаў рабіла людзей чулівымі, уважлівымі адзін да аднаго. Прыслухайцеся! Ці не іх гэта аркестр гучыць?

Гучыць п'еса В. Прохарава «Сувенір» (фрагмент).

— Ці спадабалася вам мелодыя ў выкананні аркестра вясёлых музыкантаў? Гэта гучала п'еса В. Прохарава «Сувенір». Якой вышыні музычныя гукі вы ў ёй пачулі? (Высокія, нізкія, сярэднія.)

5,
6-7

— Вясёлыя музыканты любяць гульні, у якіх можна спяваць і граць музычныя гукі рознай вышыні, але часам у гульнях вясёлых музыкантаў гучаць толькі ноты з іх імёнамі. Адкрыйце с. 6—7 сваёй музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі». Вы бачыце герояў гульняў вясёлых музыкантаў. Назавіце іх.

Дзеці называюць персанажаў на малюнку.

— Адгарніце старонку назад (на с. 5) і знайдзіце вясёлых музыкантаў па імёнах До, Соль і Сі. Яны больш за ўсё любяць гульні, якая называецца «Пазнай па песеньцы!». Адгарніце старонку зноў, на с. 6, і назавіце герояў гэтай гульні. Правільна, гэта трое медзвездзянят. Паглядзіце на піктаграмы побач з медзвездзянятамі і скажыце, які голас у кожнага з іх. (*Адказы дзяцей.*)

— Ці дакладны ваш адказ? Бо нізкіх, сярэдніх, высокіх гукаў некалькі. А якой дакладна ноце адпавядае вышыня голасу вялікага (сярэдняга, маленькага) медзвездзяняці? Узгадайце, хто з вясёлых музыкантаў любіць гэтую гульні? Паглядзіце на іх выявы на с. 5, успомніце іх імёны, цяпер паглядзіце на с. 6 і знайдзіце падказку. Як даведацца, якой ноце адпавядае вышыня голасу кожнага з медзвездзянят? (*Дзеці адказваюць, арыентуючыся на імёны музыкантаў — До, Соль, Сі, малюнак металафона і піктаграмы, размешчаныя побач з пласцінкамі металафона.*) Хто можа дакладна назваць гучанне голасу вялікага медзвездзяняці? (*Голас нізкі, гучыць як імя вясёлага музыканта До і першая пласцінка металафона.*)

Затым педагог хваліць дзяцей і гаворыць:

— Давайце пагуляем у гульні «Пазнай па песеньцы!» і даведаемся, як гучаць галасы вясёлых музыкантаў До, Соль, Сі і медзвездзянят.

Музычны кіраўнік расказвае правілы гульні.

Гульні «Пазнай па песеньцы!»

Задачы

Навучыць дзяцей адрозніваць клічныя і апавядальныя музычныя інтанацыі, супастаўляць гульнявыя вобразы з вышыняй музычных гукаў і пласцінкамі металафона, выразна спяваць і граць на металафоне песеньку-ўзор або сваю імправізацыю на зададзенай вышыні.

Аснашчэнне

1. Два металафоны.
2. Настольная шырма.

Гульнявыя правілы

Па вышыні мелодыі праслуханай песні вызначыць і назваць персанажаў гульні.

Методыка правядзення

Педагог:

— Жылі-былі тры браты, трое вясёлых медзвездзянят. Яны вельмі любілі гуляць у хованкі. Калі братоў павінна было шукаць старэйшае мядзвездзяня, яно спявала нізкім голасам, адпаведным ноце до, вось такую песеньку (*педагог спявае і іграе на металафоне прапанаваныя мадэлі песенек або ўласныя клічныя і апавядальныя кампазіцыі-імправізацыі на зададзенай вышыні — до, соль, сі*):

Песенька старшага медзвездзяняці

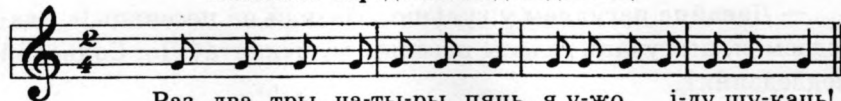

Раз, два, тры, ча-ты-ры, пяць, я у-жо і-ду шу-каць!

Раз, два, тры, чатыры, пяць,
я ужо іду шукаць!

— Сярэднія медзвездзяня спявала тую ж песеньку больш высокім голасам, адпаведным ноце соль, вось так:

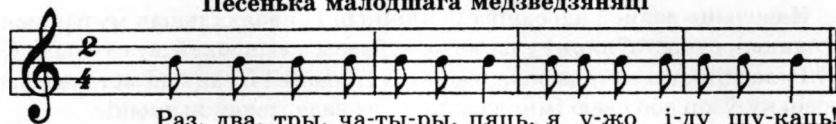
Песенька сярэдняга медзвездзяняці

Раз, два, тры, ча-ты-ры, пяць, я у-жо і-ду шу-каць!

— А малодшае мядзвездзяня тую ж песеньку спявала высокім голасам, адпаведным ноце сі, вось так:

Песенька малодшага медзвездзяняці

Раз, два, тры, ча-ты-ры, пяць, я у-жо і-ду шу-каць!

— Мама-мядзведзіца добра адрознівала галасы сваіх дзетак і заўсёды здагадвалася, хто спявае. А вось бабуля-мядзведзіца чула дрэнна. Дапамажыце ёй пазнаць медзведзяня па яго песеньцы!

Педагог за настольнай шырмай іграе на металафоне і спявае песеньку аднаго з медзведзянят на тых жа гуках — до, соль, сі. Затым звяртаецца да каго-небудзь з дзяцей:

Раз, два, тры!

Саша, медзведзяня назаві!

Калі дзіця называе персанажа правільна, яно становіцца вядучым: самастойна расказвае казку-гульню, выконвае песенькі-ўзоры на тых жа гуках і пласцінках металафона — до, соль, сі, выклікае наступнага вядучага і вызначае правільнасць яго адказу.

Калі дзіця дало няправільны адказ, педагог прапануе яму падумаць і выклікае іншага жадаючага. Гульня працягваецца па апісаных правілах з 3—4 дзецьмі.

Пасля заканчэння гульні педагог пытае:

7

— Ці спадабалася вам гульня вясёлых музыкантаў До, Соль і Сі? Хочаце даведацца, што рабілі іх сябры? Паглядзіце ў музычную кнігу «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 7. Іншыя вясёлыя музыканты — Рэ, Мі і Ля — гулялі ў гульню «Падкажы галасок!». Паглядзіце на малянак і скажыце, хто ўдзельнічае ў гэтай гульні?

Дзеці называюць персанажаў на с. 7 вучэбнага дапаможніка, вызначаюць пласцінкі металафона, якія адпавядаюць імёнам вясёлых музыкантаў (рэ, мі, ля), — на іх дзеці будуць іграць песенькі герояў. Затым музычны кіраўнік расказвае правілы гульні «Падкажы галасок!» і праводзіць яе з дзецьмі.

Гульня «Падкажы галасок!»

Задачы

Навучыць дзяцей чыста і выразна спяваць музычныя інтанацыі на гуках рэ, мі, ля і адначасова іграць на адпаведных пласцінках металафона; заахвочваць да песенна-інструментальных імправізацый.

Аснашчэнне

1. Два металафоны.
2. Медальёны з выявамі медзведзяняці, лісічкі, мышкі.
3. Столік.

Гульнявыя правілы

Гулец адказвае на словы вядучага песенна-інструментальнай кампазіцыяй, вышыня мелодыі якой адпавядае голасу персанажа гульні: рэ, мі, ля. Вядучы, паслухаўшы песеньку-адказ гульца, спявае свой адказ на гуках той жа вышыні.

Методыка правядзення

Дзеці становяцца ў кола, у цэнтры якога знаходзіцца столік. На ім ляжаць медальёны і два металафоны. Паводле лічылкі выбіраюць вядучага. Ён падыходзіць да століка, выбірае любы медальён, напрыклад з выявай медзвездзяніці, надзявае яго, падыходзіць да аднаго з металафонаў і адначасова з музычным кіраўніком гаворыць:

Я мішка касалапы,
Я спявак заўзяты.
А ну, *Саша*, дружок,
Падкажы мой галасок!

Выкліканае вядучым дзіця (*Саша*) падыходзіць да другога металафона і з дапамогай музычнага кіраўніка ці самастойна іграе і спявае на гук рэ сваю песенна-інструментальную кампазіцыю-імправізацыю. Напрыклад:

Адказ медзвездзяніці

Весела

Мішка, мішка,
Ты спяваеш нізка!

Вядучы («мішка») іграе на пласцінцы рэ і спявае адказ на тым самым гучу:

Мішка

Весела

Дзякуй, *Саша*, мой дружок,
Я ведаю свой галасок!

Калі дзіця, якое выклікаў вядучы, спела і сыграла імпрывізацыю правільна, вядучы аддае яму медальён. Астатнія гульцы апладзіруюць. Затым вядучы і дзіця з медальёнам становяцца ў агульнае кола.

Калі выкліканае дзіця памыляецца, яно можа запрасіць у дапамогу сабе сябра, але ў такім выпадку медальён атрымае той, хто правільна выканае песенную імпрывізацыю.

Гульня пачынаецца зноў з лічылкі і выбару новага вядучага і працягваецца, пакуль не скончацца ўсе медальёны (на першых занятках іх павінна быць не больш за тры: медзвездзяня, лісічка, мышка). Дзеці, якія атрымалі медальёны, лічацца пераможцамі.

Заканчэнне гульні

Дзеці-пераможцы выходзяць у цэнтр кола і спяваюць хорам сваю любімую песню або песенна-інструментальныя кампазіцыі-імпрывізацыі, што прагучалі падчас гульні. Астатнія гульцы апладзіруюць.

**Мадэлі слоў і песенек для персанажаў гульні
і адказаў дзяцей**

Ліса

А я ліска-лісічка,
Прыгажуня-сястрычка.
А ну, *Таня*, дружок,
Падкажы мой галасок!

Адказ лісе

Ліска, лісанька, ліса!
Твая песенька — краса.

Ліса

Дзякуй табе, дружок.
Я пазнала галасок!

Мышка

Мышка шэранькая я,
Як і ўся мая сям'я.
А ну, *Вова*, дружок,
Падкажы мой галасок!

Адказ мышцы

Тонкім, тонкім галаском
Нам спявае мышка!

Мышка

Дзякуй табе, дружок.
Я пазнала галасок!

Пасля заканчэння гульні музычны кіраўнік гаворыць:

— Дзеці, назавіце імёны вясёлых музыкантаў, якія навучылі вас сваім гульням. (*Адказы дзяцей.*)

— Правільна, гэта былі музыканты До, Соль, Сі, Рэ, Мі, Ля. Паглядзіце ў музычную кнігу на іх выявы. Назавіце імёны ўсіх вясёлых музыкантаў. Хто яшчэ не гуляў з намі? Так, гэта музыкант па імені Фа. Вясёлы музыкант Фа любіць гульнію «Паўтары галасок!». У музычнай кнізе на с. 7 вы можаце ўбачыць удзельнікаў гэтай гульні. Хто гэта? (*Медзведзяня, лісічка, мышка.*)

Музычны кіраўнік расказвае правілы гульні і праводзіць яе з дзецьмі.

Гульня «Паўтары галасок!»

Задачы

Навучыць дзяцей адрозніваць па вышыні музычныя інтанацыі, супастаўляць іх з гульнявым вобразам, чыста інтанаваць і адначасова іграць на дзвюх пласцінках металафона; заахвочваць да песенных і інструментальных імправізацый.

Аснашчэнне

1. Металафон.
2. Медальёны з выявамі медзведзяняці, лісічкі, мышкі.

Гульнявыя правілы

Выбранае дзіця-персанаж (медзведзяня, мышка або лісічка) спявае песню і іграе на пласцінках металафона, адпаведных яго голасу. Іншае дзіця, паслухаўшы песеньку персанажа, іграе на тых самых пласцінках металафона і ў тым самым рытме, але спявае іншыя словы, прыдуманых ім або ўзятых з узору.

Методыка правядзення

Педагог:

— Медзведзяня, лісічка і мышка гуляюць у гульнію «Паўтары галасок!». Медзведзяня іграе на металафоне і спявае вось так.

Песенька медзведзяняці

Весела

Ты, лі- січ- ка, мой дру-жок, паў- та- ры мой га-ла-сок!

Я мішка касалапы,
Я спявак заўзяты!
Ты, лісічка, мой дружок,
Паўтары мой галасок!

А лісічка ў адказ іграе на тых самых пласцінках металафона і спявае вось так:

Весела

Ты, мядз-ве-дзік, мой дру-жок, вось та-кі твой га-ла-сок!

Ты, мядзведзік, мой дружок,
Вось такі твой галасок!

Затым педагог паўтарае песеньку мішкі на гуках до, рэ, вы-клікаючы жадаючага:

Я мішка касалапы,
Я спявак заўзяты!
Ты, *Наташа*, мой дружок,
Паўтары мой галасок!

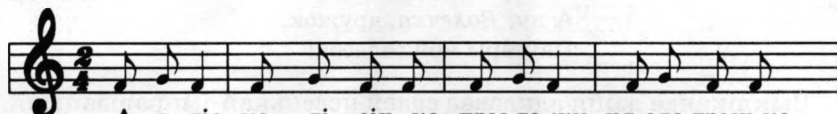
Названае дзіця спявае медзведзянці песеньку-адказ па ўзо-ры або выконвае сваю кампазіцыю-імправізацыю з іншым тэкс-там, але на той самай вышыні і ў тым самым рытме. Калі ў дзіцяці гэтае заданне выклікае цяжкасці, дарослы ці любы жа-даючы дапамагае яму.

Педагог хваліць дзяцей і працягвае:

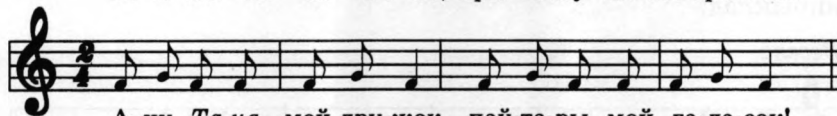
— Лісічка таксама хацела пагуляць у гульню «Паўтары га-ласок!». Яна спявала такую песеньку... (*Педагог спявае на гу-ках фа, соль і адначасова іграе на адпаведных пласцінках ме-талафона.*)

Песенька лісы

Весела

А я ліс-ка- лі- січ-ка, пры-га-жу- ня-сяс-трыч-ка.

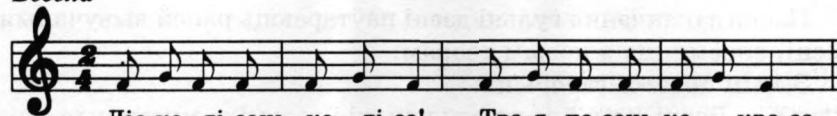
А ну, Та-ня, мой дру-жок, паў-та-ры мой га-ла-сок!

А я ліска-лісічка,
Прыгажуня-сястрычка.
А ну, Таня, мой дружок,
Паўтары мой галасок!

Выкліканае дзіця спявае адказ на тых самых гуках. На-
прыклад:

Адказ лісе

Весела

Ліс-ка, лі-сань-ка, лі-са! Тва-я пе-сень-ка — кра-са.

Ліска, лісанька, ліса!
Твая песенька — краса.

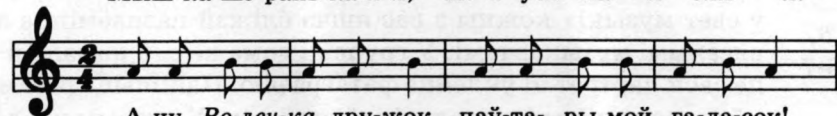
Дарослы хваліць дзіця і працягвае:
— А мышка спявала вось такую песеньку:

Песенька мышкі

Весела

Мыш-ка шэ-рань-ка-я я, як і ўся ма-я сям'-я.

А ну, Во-леч-ка, дру-жок, паў-та-ры мой га-ла-сок!

Мышка шэранькая я,
Як і ўся мая сям'я.
А ну, *Волечка*, дружок,
Паўтары мой галасок!

Выкліканае дзіця адказвае сваёй песенькай-імправізацыяй, напрыклад:

Весела

Мыш-ка, мыш-ка, дру-жок, вась та-кі твой га-ла-сок!

Мышка, мышка, дружок,
Вось такі твой галасок!

Калі дзеці засвояць мадэлі выканання песні-просьбы і песні-адказу, педагог мадэліруе па прапанаваным узору іншыя варыянты гульні для развіцця песеннай і песенна-інструментальнай творчасці.

Пасля заканчэння гульні дзеці паўтараюць раней вывучаныя песні, знаёмяцца з новым творам.

Затым педагог гаворыць:

5

— Дзеці, сядайце на стульчыкі і вазьміце музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі»; адгарніце с. 5. Паглядзіце на персанажаў, скажыце, з кім мы сёння пазнаёміліся? (З вясёлымі музыкантамі.) Як іх завуць? (До, Рэ, Мі, Фа, Соль, Ля, Сі.) Што дапамагло вам даведацца пра вышыню гучання іх галасоў? (Піктаграмы, металафон.) Адгарніце наступную старонку. Каго вы бачыце? Так, гэта героі гульні ў вясёлых музыкантаў. Назавіце іх. (*Адказы дзяцей.*) Вось так з дапамогай музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» вы зможаце самі гуляць у знаёмыя вам гульні ці навучыць сваіх сяброў, братоў і сясцёр.

Педагог дэманструе рабочы сшытак:

5,
6-7

— З дапамогай вась гэтага рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» кожны з вас яшчэ бліжэй пазнаёміцца з вясёлымі музыкантамі. У групе ці дома на с. 5 намалюйце свой партрэт ці ўклеіце фатаграфію. Напішыце разам з бацькамі ці выхавацельніцай сваё імя. У пустым квад-

раце намалюйце піктаграму, якая абазначае вышыню гучання вашага голасу.

Як даведацца, якое заданне трэба выканаць у спытку? Правільна, па піктаграмах. Паглядзіце на піктаграмы на с. 6—7 і раскажыце, што патрабуецца зрабіць на гэтых старонках.

Дзеці разам з музычным кіраўніком называюць піктаграмы і тлумачаць заданні:

— Трэба назваць намалёваных герояў, у пустых квадратах намалёваць піктаграмы, якія абазначаюць вышыню гучання іх галасоў. Над кожнай пласцінкай металафона намалёваць піктаграму для абазначэння вышыні яе гучання. Затым выбраць любога персанажа, сыграць на адпаведнай пласцінцы металафона і праспяваць аб ім знаёмую песню або прыдуманую кампазіцыю-імправізацыю.

3. Музычныя заняткі. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: НАЗВЫ НОТ, ІХ МЕСЦА НА НОТНЫМ СТАНЕ І ПЛАСЦІНКАХ МЕТАЛАФОНА

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Вясёлыя музыканты».*

Гульні 2, 3. «Чыё імя?», «Дзе маё месца?».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 8—9, 10—11.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 8—9, 10—11.

4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 10,

2) «В мире музыки» — с. 21.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да аперывання музычнымі гукамі рознай вышыні ў музычным выкананні і творчасці;

уяўленні аб музычных гукіх, іх вышыні і суаднясенні з пласцінкамі металафона.

Навучыць:

запамінаць, пазнаваць і называць музычныя творы, ноты і адпаведныя пласцінкі металафона.

Музычны рэпертуар +

В. Прохараў. Сувенір.

Чэшка і Смешка. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

— Дзеці, паслухайце музыку і пакажыце ў сваіх танцавальных імправізацыях вобраз гасця, які завітаў да нас.

Гучыць п'еса В. Прохарава «Сувенір». Дзеці выконваюць індывідуальныя танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі і спрабуюць перадаць уяўны музычна-гульнявы вобраз.

— Вы, дзеці, малайцы! Усе ў танцавальных імправізацыях паказалі розных вясёлых музыкантаў. Што дапамагло вам пазнаць іх? (*Адказы дзяцей.*) Так, вам дапамагла музыка. Яе напісаў беларускі кампазітар В. Прохараў. Называецца яна «Сувенір». Якой вышыні музычныя гукі ў ёй прагучалі? (*Адказы дзяцей.*)

— Правільна, у гэтай музыцы гучалі гукі рознай вышыні — высокія, сярэднія, нізкія: до, рэ, мі, фа, соль, ля, сі. Вось як добра вы запамнілі ноты і імёны вясёлых музыкантаў. Я раскажу вам пра іх яшчэ адну гісторыю.

Вы, вядома, памятаеце, што вясёлыя музыканты любяць розныя гульні. Аднойчы яны вырашылі згуляць у хованкі. Хутка разбегліся хто куды і так схаваліся, што да гэтага часу не могуць знайсці адзін аднаго. Не гучыць іх вясёлы аркестр, і людзі засумавалі без цудоўнай музыкі. Шмат хто з жыхароў музычнай краіны адпраўляўся на пошукі вясёлых музыкантаў, але іх так і не знайшлі. Застаўся толькі іх любімы альбом з чароўнымі карцінкамі. Некалькі яго старонак знаходзяцца ў вашай музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі».

8-9

Разгледзьце малюнкi на с. 8—9 і паспрабуйце знайсці, дзе схаваліся музыканты. Хто першы здагадаецца, які вясёлы музыкант дзе схаваўся?

Педагог ускосна скіроўвае дзяцей да правільнага варыянта адказу: звяртае ўвагу на піктаграмы, тлумачыць змест першага малюнка.

— Дзеці, разгледзьце першы малюнак. На ім паказаны нотны стан і нізкі гук — до. (*Паказвае ноту на нотным стане.*)

Насупраць ноты до — малюнак. Гэта і ёсць месца, куды схаваўся вясёлы музыкант па імені До: у *дождж*. А дзе схаваўся вясёлы музыкант па імені Рэ? Правільна, у *рэпе*. Цяпер, пасля таго як мы знайшлі вясёлых музыкантаў До і Рэ, трэба паглядзець, дзе знаходзяцца ноты з тымі ж назвамі — до і рэ — на нотным стане, што размешчаны пад малюнкамі.

Музычны кіраўнік прапануе дзецям самастойна вызначыць, дзе «схаваліся» іншыя вясёлыя музыканты, назваць іх імёны і знайсці адпаведныя ноты на нотным стане.

— Вясёлыя музыканты хочуць згуляць з вамі ў хованкі. Паслухайце правілы гульні.

Педагог расказвае правілы гульні «Чыё імя?», праводзіць яе з дзецьмі.

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «ВЯСЁЛЫЯ МУЗЫКАНТЫ»

Змест

1. «Чый аркестр лепшы?».
2. «Чыё імя?».
3. «Дзе маё месца?».
4. «Вясёлы рытм».

Гульня 2. «Чыё імя?» (І варыянт)

Задачы

Навучыць дзяцей адрозніваць склады з назвамі нот у розных словах, вылучаць ноты, суадносіць іх з месцам на нотным стане і пласцінках металафона.

Аснашчэнне

1. Альбом з маляўнічымі прадметнымі карцінкамі, у назвы якіх уваходзяць склады, што супадаюць з назвамі нот. Напрыклад, *мішка* (нота мі) і г. д.

2. Карцінкі, на адваротным баку якіх ёсць кішэнні. У іх размяшчаюцца карткі — партрэты вясёлых музыкантаў, імёны якіх адпавядаюць нотам, напісаным на нотным стане ў верхнім левым вугле партрэта.

Музычны рэпертуар

Чэшка і Смешка. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Дзеці становяцца ў кола. Выбіраюць вядучага (спачатку гэта педагог, пасля дзіця). Ён гартае альбом вясёлых музыкантаў: адгортвае старонку і гаворыць: «На малюнак паглядзі, імя хутка назаві!», чакае адказу дзяцей. Дзеці пасля слоў вядучага імкнуча як мага хутчэй знайсці ў назве намаляванага прадмета склад, які адпавядае назве ноты. Гэта і ёсць імя вясёлага музыканта, які тут схаваўся. Першае дзіця, якое правільна назаве імя вясёлага музыканта, атрымае яго партрэт. Перамагае гулец, які набірае найбольшую колькасць партрэтаў. Іх раскладваюць на стала або замацоўваюць на фланелеграфі.

Пасля заканчэння гульні педагог працягвае:

— Вось і знайшлі мы ўсіх вясёлых музыкантаў. Але што гэта? *(Ціха гучыць музыка «Чэшка і Смешка» ў апрацоўцы В. Купрыяненкі.)* Гэта вясёлыя музыканты дасылаюць вам сваё прывітанне! *(Узмацняецца гучанне музыкі.)* А мы адкажам ім вясёлымі танцамі!

Дзеці выконваюць танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі пад музыку «Чэшка і Смешка».

10-11

— Дзеці! Вясёлыя музыканты радыя, што пазнаёміліся з вамі, і хочуць пасябраваць з усімі яшчэ мацней. Для гэтага яны вырашылі навучыць вас гульні «Дзе маё месца?». Стаць пераможцам у гульні вам дапаможа музычная кніга «Падарожжа ў свет музыкі». Паглядзіце на карцінкі на с. 10—11. Пра што яны расказваюць?

Дзеці разглядаюць малюнак, называюць імя вясёлага музыканта, вышыню гучання яго голасу, адпаведныя ноты, паказваюць (не называючы) іх месца на нотным стане і адпаведныя пласцінкі металафона. Педагог хваліць дзяцей і гаворыць:

— Запрашаю ўсіх у гульню «Дзе маё месца?».

Гульня 3. «Дзе маё месца?»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна знаходзіць месца ноты на нотным стане і металафоне, чыста інтанаваць яе; імправізаваць на металафоне.

Аснашчэнне

1. Партрэты вясёлых музыкантаў.
2. Камплект з сімвалаў нот, нотнага стану і скрыпічнага ключа.
3. Металафон.

Гульнявыя правілы

Дзеці па чарзе выбіраюць партрэт вясёлага музыканта (гульня «Чыё імя?»), называюць яго імя (напрыклад, Мі), вяртаюць партрэт на месца. Бяруць сімвал ноты і замацоўваюць яго на нотным стане. Затым тройчы прайграюць ноту на адпаведнай пласцінцы металафона і спяваюць на той самай вышыні, напрыклад:

Мі, мі, мі!
Вось тваё месца!

Так дзеці песенна-інструментальнымі імпрывізацыямі прадстаўляюць усіх вясёлых музыкантаў і адначасова выкладваюць сімвалы нот на нотным стане (гукарад до мажор). Пераможцам будзе той, хто ланцужок заданняў для адной ноты выканае правільна. Калі дзіцяці цяжка выканаць заданне самастойна, яно можа звярнуцца па дапамогу да сябра. Пераможцу ўзнагароджваюць апладысмантамі.

Пасля заканчэння гульні дзеці паўтараюць раней вывучаныя песні, знаёмяцца з новай.

8-9

— Дзеці, вясёлыя музыканты загадалі нам музычныя загадкі. У рабочым спытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 8—9 ёсць малюнкi. Кожная нота «схавана» ў двух малюнках. Давайце паспрабуем разгадаць гэтыя загадкі. Злева тут намаляваны 7 нотных станаў, на кожным з іх пункцірам напісаны ноты. Назавіце ноты. (*Адказы дзяцей.*) Дома вы абвядзіце іх алоўкам. Што намалявана побач з кожнай нотай? (Пусты квадрат.) У ім вы намалюеце піктаграму, якая абазначае вышыню ноты. А справа насупраць кожнай ноты ёсць карцінка. Што паказана на малюнку побач з нотай до? (Дом.) Чаму, на вашу думку, тут намаляваны дом? (Таму што ў яго назве ёсць склад, які супадае з назвай ноты — до.)

Вось мы і знайшлі першую карцінку, у якую вясёлыя музыканты схавалі ноту до, — гэта дом. Давайце знойдзем другую карцінку, дзе схавалася до. («Доктар» на с. 9.) Стрэлка злучае малюнак і ноту. Такім чынам, першую загадку — пра ноту до — мы разгадалі. Астатнія загадкі вы можаце адгадаць дома або ў групе.

4. Музыкачныя заняткі.

ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: МЕСЦА НОТ НА НОТНЫМ СТАНЕ І ПЛАСЦІНКАХ МЕТАЛАФОНА

Змест

1. Сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні «Пазнай па песеньцы!», «Падкажы галасок!», «Паўтары галасок!».

2. Музыкачны сюжэтна-гульнівы комплекс «Вясёлыя музыканты».

Гульні 2—3. «Чыё імя?», «Дзе маё месца?».

3. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—11.

4. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—11.

5. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 9—10,

2) «В мире музыки» — с. 20—21,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14.

Форма музыкальных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Навучыць:

свядома прымяняць у музычнай дзейнасці вучэбны дапаможнік і рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі», разумець піктаграмы.

Выхаваць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

— Дзеці, паслухайце музыку і пакажыце ў сваіх танцавальных імправізацыях вобразы знаёмых персанажаў, што завіталі да нас у госці.

Гучыць п'еса В. Прохарава «Сувенір». Дзеці выконваюць індывідуальныя аднародныя танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі, увасабляючы музычна-гульнівы вобраз.

— Дзеці, у сваіх імправізацыях вы прадставілі нашых гасцей так выразна, што няма сумненняў: гэта гарэзлівыя, вясёлыя музыканты. Давайце раскажам, хто яны такія. Дапамогуць у гэтым ваша музычная кніга і сшытак «Падарожжа ў свет музыкі». Хто пачне апавяданне пра вясёлых музыкантаў?

Педагог заахвочвае дзяцей да актыўнага і самастойнага пераказу сюжэта пра вясёлых музыкантаў — так, як гэта рабілі на занятках № 2. Музыкачныя кнігі «Падарожжа ў

свет музыкі» адгорнутыя на с. 10—11. Дзеці называюць імёны вясёлых музыкантаў, вышыню іх галасоў, любімыя гульні і персанажаў.

Педагог канструе дадзеныя музычныя заняткі як музычны сюжэтна-гульнівы комплекс з вядомых дзецям гульніў «Пазнай па песеньцы!», «Падкажы галасок!», «Паўтары галасок!», «Чыё імя?», «Дзе маё месца?». Гульні «Пазнай па песеньцы!», «Падкажы галасок!», «Паўтары галасок!» праводзяцца ў больш хуткім тэмпе, з акцэнтам на самастойную музычна-творчую дзейнасць дзяцей.

Пасля заканчэння педагог гаворыць:

8-9

— А зараз пакажам вясёлым музыкантам, як мы разгадалі іх музычныя загадкі. Вазьміце свае рабочыя сшыткі «Падарожжа ў свет музыкі», адгарніце на с. 8—9 — там, дзе вы дома разгадвалі загадкі. Мы правядзём гульніў «Чыё імя?», але замест альбома з малюнкамі кожны будзе карыстацца сваім сшыткам. *(Іншае аснашчэнне да гульні гл. у канспекце № 3.)*

Гульніў 2 «Чыё імя?»

(ІІ варыянт)

Гульніўныя правілы і метадыка правядзення

Дзеці трымаюць у руках свае сшыткі, стаяць паўколам. Насупраць на фланелеграфе прымацаваны партрэты вясёлых музыкантаў. Выбіраюць вядучага (педагог, потым дзіця), ён з дапамогай лічылкі «На старонку паглядзі, хутка ноту (*напрыклад, до*) і карцінкі назаві!», выбірае дзіця, якое пасля заканчэння лічылкі паўтарае назву ноты (*до*) і карцінкі, у якія яе «схавалі» вясёлыя музыканты («дом» і «доктар»). Астатнія дзеці звяраюць яго адказ са сваімі разгадкамі ў сшытках. Дзіця, якое адказала хутка і правільна, бярэ з фланелеграфа партрэт вясёлага музыканта з тым самым імем (*До*), прымацоўвае яго на асобным месцы на фланелеграфе, каб паказаць, што загадка гэтага музыканта разгадана, і становіцца вядучым.

Гульніў даўжыцца да таго часу, пакуль не будуць правільна разгаданы ўсе загадкі. Калі быў дадзены няправільны адказ, адказвае любы іншы жадаючы.

— Давайце ўсіх вясёлых музыкантаў парадуюм музыкай. У гэтым нам дапаможа гульніў «Дзе маё месца?».

Праводзіцца гульня «Дзе маё месца?» (гл. канспект № 3).

Пасля гэтага дзеці паўтараюць раней вывучаныя песні, знаёмяцца з новай.

10-11

— Дзеці, вясёлыя музыканты не хочуць з вамі развітвацца. Адгарніце рабочыя сшыткі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 10—11. Хто тут намаляваны? (Сем вясёлых музыкантаў.)

Выберыце вясёлага музыканта, які вам больш падабаецца, расфарбуйце яго каляровымі алоўкамі або фламастэрамі, напішыце яго імя на медальёне (хто ўмее) і ноту на нотным стане, а ў пустым квадраце намалюйце піктаграму, што абазначае вышыню гучання яго голасу. Раскажыце пра вясёлага музыканта сваімі музычнымі імпрэзізацыямі бацькам і сябрам.

5. Музычныя заняткі. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: СУАДНЯСЕННЕ ВЫШЫНІ ГУЧАННЯ З МЕСЦАМ НОТ НА НОТНЫМ СТАНЕ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!».

Гульні 1, 2. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 12—13.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 12—13.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 11,

2) «В мире музыки» — с. 12,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленне пра суаднясенне вышыні гучання музычных гукаў з іх месцам на нотным стане;

уважлівасць, кемлівасць, слыхавую засяроджанасць, хуткасць рэакцыі.

Навучыць:

уважліва ўспрымаць і эмацыянальна адгукацца на музычныя творы розных жанраў;

арыентавацца ў гукарадзе до мажор;
самастойна рашаць праблемныя эмацыянальна-вобразныя сітуацыі.
Выхаваць:
смеласць у рашэнні праблем.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Заняткі пачынаюцца з правядзення гульні 1 «Украдзеныя ноты» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!».

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «ГУЧЫЦЕ, НОТЫ!»

Змест

1. «Украдзеныя ноты».
2. «Музычныя загадкі».
3. «Знайдзі ноту!».
4. «Песенькі-выручалачкі».
5. «Хто хутчэй?».
6. «Гучыце, ноты!».

Гульня 1. «Украдзеныя ноты»

Задачы

Навучыць дзяцей хутка знаходзіць ноты на нотным стане, называць іх і спяваць індывідуальна, хорам па фразях. Абменьвацца музычнымі ўражаннямі паміж сабой і з дарослымі.

Аснашчэнне

1. Фланелеграф.
2. Сімвалы нот у выглядзе чацвэртнай ноты (7 шт.).
3. Нотны стан і скрыпічны ключ.
4. Музычная шкатулка.
5. Музычная адкрытка.

Музычны рэпертуар

1. Бах. Таката і фуга рэ мінор (фрагмент такаты).
- М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада, I ч.
- Р. Роджэрс. Звуки музыки (з к/ф «Звуки музыки»).
- А. Астроўскі, сл. М. Пятрова. До-Ре-Ми-Фа-Соль...
- Г. Струвэ, сл. Н. Салаўёвай. Песенка о гамме.

Гульнявыя правілы

Пад гучанне песні «Звуки музыки» Р. Роджэрса, «До-Ре-Ми-Фа-Соль...» А. Астроўскага на словы М. Пятрова або «Песенки о гамме» Г. Струвэ на словы Н. Салаўёвай праспяваць назвы нот і паказаць іх месца на нотным стане.

Методыка правядзення

Педагог:

— Дзеці, сёння я знайшла на піяніна вось што. (*Паказвае музычную шкатулку.*) Як вы думаеце, што гэта можа быць? (*Адказы дзяцей.*) Давайце паглядзім, што ўнутры. (*Адкрывае шкатулку — гучыць музыка. Падымае музычную шкатулку вышэй.*) Аказваецца, гэта — музычная шкатулка! А ў ёй ляжыць адкрытка! (*Паказвае адкрытку. Раскрывае яе — гучыць мелодыя.*) Яна не простая, а музычная! Хто ж пакінуў нам музычную шкатулку і музычную адкрытку? (*Гучыць фанаграма: І. Бах. Таката і фуга рэ мінор. Фрагмент такаты.*) Як вы думаеце, хто б гэта мог быць? (*Адказы дзяцей.*)

Гэта пасланні каралевы Музыкі! Яна просіць нас захаваць гэтыя пасланні ад чар злой вядзьмаркі Маўчанкі, якая не любіць музыкі і не выносіць спеваў і танцаў.

Вядзьмарка Маўчанка ўкрала з каралеўства Гармоніі ноты — музычныя гукі. Прынцэса Мелодыя, маці сямі ўкрадзеных нотак, горка плача па сваіх дзецях. А каралеўства Гармонію ўсё больш ахінае шэрая цішыня вядзьмаркі Маўчанкі. Вядома, што без нот няма мелодыі, няма гармоніі, знікае музыка.

Музычныя інструменты ў каралеўстве Гармоніі змоўклі. Не могуць спяваць спевакі і танцаваць танцоры. Змоўкла музыка ў мультфільмах, знікла з дыскаў.

Вось ужо ўсё каралеўства Гармоніі агарнула цяжкае маўчанне. Жыхары ў роспачы, плача прынцэса Мелодыя. І толькі злая вядзьмарка Маўчанка радуецца: «Нарэшце стала ціха! Не чуваць вясёлых песень і звонкіх пераліваў музычных інструментаў. Усе маўчаць, усе сумуюць! Вось добра!»

Раззлавалася каралева Музыка і загадала ўсім адправіцца на пошукі ўкрадзеных музычных гукаў — сямі нот.

А да нас прыйшла прынцэса Мелодыя, мама ўкрадзеных нотак. Каб яе ўбачыць, адгарніце свае музычныя кнігі 12-13 «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 12—13. Вось прынцэса

Мелодыя. Які ў яе настрой? (Сумны.) Паслухайце, пра што яна вам расказвае. (Гучыць фанаграма: М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада, I ч. Фрагмент.)

Адбываецца размова з дзецьмі пра характар музыкі і персанажа. Пасля размовы педагог працягвае гульню:

— Бядуе Мелодыя па сваіх украдзеных дзецях. А ў каралеўстве Гармоніі жылі яны дружна і весела вась у такім музычным доме — нотным стане. (Фанаграма выключаецца.) Паглядзіце на яго ў вашай музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі». Ён складаецца з 5 лінеек. (Нотны стан выкладваецца на фланелеграфі.) Каб ніхто чужы не змог трапіць у дом нот, прынцэса Мелодыя закрыла яго музычным скрыпнічным ключом. (Паказвае.) А кожную нотку размясціла на вызначанае месца, каб іх бачылі ўсе. (Расказвае і выкладвае сімвалы нот на нотным стане.)

Ноту *До* — на кароткую дадатковую лінейку, *Рэ* — пад першую лінейку, *Мі* — на першую, *Фа* — паміж першай і другой лінейкамі, *Соль* — на другую, *Ля* — паміж другой і трэцяй лінейкамі, *Сі* — на трэцюю.

Паглядзіць раніцай прынцэса Мелодыя на нотны стан, убачыць сваіх дзетак-нотак і весела заспявае пра іх песеньку. Педагог выконвае сам або ўключае фанаграму песні Р. Роджэrsa «Звуки музыки».

Ці спадабаліся вам ноты і песенька пра іх? Давайце праспяваем яе разам з прынцэсай Мелодыяй. (Гучыць фанаграма названай песні, дзеці падпяваюць, педагог, праспяваюшы ноту, паказвае яе месца на нотным стане.)

— А цяпер прынцэса Мелодыя будзе спяваць песню пра ноты (фанаграма на англійскай мове), мы — хорам падпяваць, а двое дзетак адначасова са спяваннем — паказваць кожную ноту на нотным стане: адзін — падыхаючыся ўверх (усе 7 нот), другі — апускаючыся ўніз (усе 7 нот). (Выходзяць добраахвотнікі. Гучыць песня Р. Роджэrsa «Звуки музыки». Дзеці выконваюць правільны гукі.)

— Усе пазнаёміліся з нотамі? А ці зможаце вы хутка праспяваць іх імёны і паказаць месцы нот на нотным стане пад другую песеньку прынцэсы Мелодыі? Давайце паспрабуем!

На кожны прыпеў песні выберам па двое з тых, хто жадае прымаць удзел у гульні. (Усяго тры прыпевы. Удзельнічаюць

шасцёра дзяцей. Яны выходзяць па чарзе, не перапыняючы спеваў, і выконваюць заданне, аналагічнае папярэдняму.)

— Малайцы! Я думаю, што мы зможам вызваліць украдзеныя ноты і парадаваць прынцэсу Мелодыю.

Праводзіцца наступная гульня «Музычныя загадкі».

Гульня 2. «Музычныя загадкі»

Задачы

Навучыць дзяцей вызначаць са словазлучэнняў склады, якія супадаюць з назвамі нот, на слых; правільна і хутка размяшчаць ноты на нотным стане; дзейнічаць у міні-групе.

Аснашчэнне

1. Тры карткі з выявамі нотнага стану і скрыпичнага ключа.
2. Сімвалы нот у выглядзе чацвэртай працягласці па 13 шт. на кожную каманду.
3. Фанаграма. М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада, I ч.

Гульнявыя правілы

Усе гульцы дзеляцца на тры каманды. Кожная каманда слухае верш, вылучае са слоў на слых склады — назвы нот — і размяшчае іх сімвалы на адпаведным месцы нотнага стана. Пасля заканчэння чытання правяраюць колькасць нот і дакладнасць іх размяшчэння на нотным стане. Перамагае каманда, якая першая вызначыла зададзеную колькасць нот і правільна размясціла іх на нотным стане.

Методыка правядзення

Педагог:

— Вы хочаце пачуць, што ж здарылася з нотамі далей? Вольны Вецер падказаў прынцэсе Мелодыі, што ноты не могуць стаць музычнымі гукамі таму, што Маўчанка схавала іх музычную сілу ў простыя словы, зрабіўшы іх музычнымі загадкамі. Не кожны чалавек зможа ў простым слове і ў музычнай загадцы пачуць назву ноты. Вось на гэта і разлічвала злая Маўчанка.

Каб вызваліць ноту з музычнай загадкі, патрэбна пачуць і адрозніць у словых яе імя, затым паставіць ноту на пэўнае месца ў яе доме — нотным стане. Вось тады яна стане музычным гукам і вызваліцца ад чар Маўчанкі.

Педагог павольна расказвае музычныя загадкі, вылучае інтанацыйныя ноты-склады¹.

Кролик

Кролик сизо-голубой с мягкими губами,
Прогуляемся с тобой к речке за грибами?
Кролик уши вмиг прижал, Рекса он увидел —
Сильно, сильно задрожал
И в кладовку побежал. (11 нот.)

Пасля кожнай загадкі педагог з дзецьмі называе знойдзеныя ноты і іх колькасць. Каманду-пераможцу віншуюць апладыс-ментамі.

Пасля заканчэння гульні дзеці спяваюць знаёмыя песні, развучваюць новую.

Педагог:

12-13 — Для таго каб закрыць уваход вядзьмарцы Маўчанцы ў каралеўства Гармоніі, вы ў сваіх рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 12—13 намалюеце скрыпичныя ключы: спачатку навучыцеся пісаць асобныя элементы (часткі), а пасля — увесь ключ цалкам. А на с. 13 на лінейках нотнага стану трэба напісаць ноты і абазначыць вышыню гука (нізкі, сярэдні ці высокі) піктаграмай.

6. Музычныя заняткі.

ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: СУАДНЯСЕННЕ ВЫШЫНІ ГУЧАННЯ З МЕСЦАМ НОТ НА НОТНЫМ СТАНЕ І ПЛАСЦІНКАХ МЕТАЛАФОНА

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнівы комплекс «Гучыце, ноты!».
Гульні 1—3. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі», «Знайдзі ноту!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 14—15.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 14—15.

¹ Музычны кіраўнік можа ўжываць прапанаваныя вершы на рускай мове або падабраць раўназначныя на беларускай мове.

4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 12,

2) «В мире музыки» — с. 12,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 44.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленне пра музычныя гукі рознай вышыні, іх месца на нотным стане і пласцінках металафона.

Навучыць:

рашаць праблемную сітуацыю ў пары з равеснікам, «адчуваць» партнёра, кантраляваць вышыню яго музычных імправізацый у адпаведнасці з назвай ноты, яе месцам на нотным стане і пласцінцы металафона.

Выхаваць:

павагу да музычнай творчасці равеснікаў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік арганізуе заняткі па алгарытме папярэдняга (гл. канспект № 5); пачынае з гульняў 1 і 2 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!», далучае дзяцей да самастойнага паўтарэння сюжэтаў гульняў; пасля праводзіць гульню 3 «Знайдзі ноту!» з прымяненнем названых вышэй дапаможнікаў.

Гульня 3. «Знайдзі ноту!»

Задачы

Навучыць дзяцей хутка знаходзіць ноты на нотным стане, перадаваць іх вышыню ў песенна-інструментальных імправізацыях, кантраляваць якасць іх выканання.

Аснашчэнне

1. Пано на фланелеграфі, на якім прымацаваны 7 «домікаў»: трохвугольнікі-«дахі» замацаваны стацыянарна на плоскасці пано, а прамавугольнікі можна загібаць вонкавым бокам унутр па лініі даху. На «фасадзе» кожнага доміка намаляваны нотны стан, скрыпічны ключ і адна з 7 нот першай актавы. Адваротны бок прамавугольніка каляровы.

2. Медальёны (7 шт.), на адным баку якіх на нотным стане напісана адна з нот, другі бок — каляровы.

3. Металафон.

Гульнявыя правілы

Вызначыць, якая нота схавана, і праспяваць яе імя голасам, адпаведным яе вышыні.

Методыка правядзення

Педагог:

14-15

— Дзеці, паглядзіце ў свае музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 14—15. Каго вы тут бачыце? Так, гэта каралева Музыка. Яна запрашае вас у цудоўны гарадок! Яго вы бачыце ў сваіх кнігах і на фланелеграфе. (*Паказвае пано.*) У доміках гэтага гарадка жывуць ноты. Хто з вас можа хутка назваць, якая нота дзе жыве? (*Дзеці называюць ноту і паказваюць яе домік на чарзе або хорам.*)

Прынцэса Мелодыя хоча даведацца, ці добра вы засвоілі, дзе размяшчаюцца яе дзеці-ноты на нотным стане. Для гэтага мы правядзём гульню «Знайдзі ноту!». Падчас гульні можна карыстацца музычнымі кнігамі.

Па правілах гульні трэба выбраць двух гульцоў. Першы гулец, паглядзеўшы на пано, адварочваецца. Другі ў гэты час хавае любую ноту (загібае ўнутр пано яе домік), затым падыходзіць да металафона і кажа:

— Раз, два, тры, *Во-ва*, ноту назаві!

Пасля гэтых слоў першы гулец паварочваецца да пано і шукае, якую ноту схавалі. Другі гулец у гэты час прайграе на металафоне «схаваную» ноту (педагог, калі неабходна, паказвае плацінку металафона), а ўсе дзеці спяваюць на вышыні загаданай ноты. Напрыклад, схавана нота фа:

Назаві ноту!

Весела

Музыка і словы Л. Хадановіч

mf

Во-ва! Во-ва! Па-спя-шай! Хут-ка но-ту на-зы-вай.

На-зы-вай, на-зы-вай, і-мя но-ты да-спя-вай!

Вова, Вова, паспяшай!
Хутка ноту называй.
Называй, называй,
Імя ноты даспявай.

Першы гулец (*Вова*) павінен даспяваць назву схаванай ноты на зададзенай вышыні адразу ж пасля спеваў дзяцей. Гэта і будзе яго адказ-адгадка.

Гульня «Знайдзі ноту!» праводзіцца да таго часу, пакуль дзеці не вызначаць усе 7 нот.

Заканчэнне гульні

— Ці спадабалася вам гульня? Каму з вас якая нота спадабалася больш за іншыя? (*Дзеці называюць ноты.*) А вы б хацелі на хвіліну ператварыцца ў нотку, якая спадабалася? Загадайце гэту ноту, але не называйце яе ўслых. Прынцэса Мелодыя даслала вам чароўныя музычныя медальёны. (*Дастае з музычнай шкатулкі медальёны.*) Вось яны. Як толькі вы іх надзенеце — ператворыцеся ў музычныя ноткі-гукі!

Педагог раздае медальёны дзецям у адпаведнасці з выбранымі імі нотамі.

— Цяпер, дзеці, вы — музычныя гукі!

Ноты-гукі, зайграйце, зазвініце!
Свае песенькі, мелодыі
Дзецям пакажыце!

Педагог заахвочвае дзяцей да песенных, інструментальных, песенна-інструментальных імправізацый. Пасля заканчэння гульні медальёны можна ўручыць дзецям, чые імправізацыі былі найбольш цікавыя і арыгінальныя.

Закончыўшы гульню, педагог кажа:

14-15

— Каб паказаць, што вы добра ведаеце ноты, выканайце заданне ў сваім рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 14—15. «Засяліце» музычны гарадок: расфарбуйце домікі і ў кожным з іх на нотным стане напішыце тую ноту, якая будзе там жыць. А затым «збярыце» ўсе ноты на вялікім нотным стане ў нізе старонкі.

7. Музыкальныя заняткі. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: СУАДНЯСЕННЕ ВЫШЫНІ ГУЧАННЯ З МЕСЦАМ НОТ НА НОТНЫМ СТАНЕ І ПЛАСЦІНКАХ МЕТАЛАФОНА

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!».
- Гульні 1—3. «Украдзеныя ноты», «Музыкальныя загадкі», «Знайдзі ноту!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 14—15.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 14—15.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 13,
 - 2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14, 42, 44.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменне свядома перадаваць розныя па вышыні музыкальныя гукі ў песенных, інструментальных і песенна-інструментальных імправізацыях.

Навучыць:

самастойна і калектыўна пераказваць сюжэты гульняў 1—3 музыкальнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!», выбіраць сабе ролю і зладжана дзейнічаць у праблемных сітуацыях у пары, міні-групе, групе;

свабодна аперыраваць музыкальнымі тэрмінамі: нотны стан, нота, яе назва.

Выхаваць:

самастойнасць, дапытлівасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Да гэтых заняткаў загадзя на камбінаваных занятках па выяўленчай дзейнасці або канструяванні вырабляюцца індывідуальныя медальёны (апісанне гл. у гульні «Знайдзі ноту!»), якія дзеці прыносяць у музыкальную залу.

Музыкальны кіраўнік далучае дзяцей да самастойнага актыўнага пераказу сюжэтаў гульняў 1 і 2 музыкальнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!», арганізуе гэта такім чынам, каб атрымалася звязаць апавяданне з індывідуальных выказванняў дзяцей, імправізацый і музыкальнага рэпертуару.

Затым праводзіцца гульня 3 «Знайдзі ноту!» (гл. метадыку ў канспекце № 6).

Дзеці пакідаюць музычную залу кожны са сваім медальёнам на грудзях.

У далейшым кожныя заняткі па музычным сюжэтна-гульнявым комплексе «Гучыце, ноты!» трэба арганізоўваць у адпаведнасці з дадзеным вышэй алгарытмам: пачынаючы з самастойнага пераказу дзецьмі зместу праведзеных гульняў (з гульні 1), дабаўляюць кожную наступную. Гэта робяць для таго, каб падрыхтаваць дзяцей да самастойных музычна-творчых дзеянняў у цэласнай музычнай кампазіцыі таго ці іншага музычнага жанру (міні-опера, міні-мюзікл, міні-балет), якая будзе канструявацца па змесце музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!».

8. Музычная забава. МОЙ РАБОЧЫ СШЫТАК

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—15.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—15.

Мэты

Развіць:

цікавасць да новай музычнай інфармацыі і спосабаў яе атрымання.
Навучыць:

свабодна карыстацца рабочым сшыткам «Падарожжа ў свет музыкі», самастойна дэманстраваць свае музычныя інтарэсы, свядома і музyczna правільна расказваць пра іх відамі музычнага выканання і творчасці.

Вываваць:

кемлівасць, добразычлівасць, самастойнасць.

Аснашчэнне

1. Металафон.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) за самую вясёлую музычную імправізацыю; 2) за ўдала праведзеную сюжэтную музычна-дыдактычную гульню; 3) за далучэнне да свайго музычнага апавядання найбольшай колькасці сяброў; 4) за самае музычнае апавяданне; 5) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 6) гранд-сюрпрыз — за самае арыгінальнае музычнае апавяданне.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Пад вясёлую музыку дзеці збіраюцца да месца правядзення забавы (музычная зала, студыя), трымаюць у руках рабочыя сшыткі «Падарожжа ў свет музыкі». Могуць прысутнічаць госці — бацькі¹.

Педагог:

— Дзеці! Сёння ў нас незвычайны конкурс на лепшае музычнае апавяданне пра самае цікавае, што ёсць у вашым рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі». Музычныя апавяданні можна прыдумваць пра тое, з чым мы ўжо пазнаёміліся, а таксама пра нешта новае, што вам падабаецца і пра што хочаце даведацца самастойна. Складаць музычнае апавяданне можна з дапамогай музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі». Уключайце ў змест вашага апавядання знаёмыя песні, песенныя, інструментальныя, танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі. Да выканання свайго музычнага апавядання вы можаце далучаць сяброў, гасцей, педагогаў. Пераможцам будзе той, у каго атрымаецца самае музычнае, цікавае і не падобнае на іншыя апавяданне.

Педагог дапамагае дзецям вызначыцца з іх музычнымі перавагамі, чарговасцю выступлення, высвятляе, якое музычнае суправаджэнне ім спатрэбіцца, дапамагае знайсці неабходныя дапаможнікі, музычныя інструменты; кіруе ходам забавы. Кожнага, хто выступае, узнагароджваюць апладысmentaмі.

Пасля заканчэння музычнай забавы педагог сумесна з дзецьмі абмяркоўвае, чые музычныя апавяданні заслугоўваюць узнагароды (звяртае асаблівую ўвагу на тых дзяцей, якія выбралі новы матэрыял), і раздае падрыхтаваныя сюрпрызы. Узнагароджанне пераможцаў адбываецца пад музыку і апладысменты прысутных.

9. Музычныя заняткі. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: СВАБОДНАЕ АПЕРЫРАВАННЕ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!».

Гульні 1—4. «Украдзеныя ноты», «Музычныя загадкі», «Знайдзі ноту!», «Песенькі-выручалачкі».

¹ У далейшых канспектах пачатак музычных забаў аналагічны, таму яго апісанне будзе прапускацца.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 16—17.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 16—17.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 14,
 - 2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 15,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 12.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да музычнай індывідуальнай і калектыўнай творчасці;
уяўленні аб калектыўнай музычнай творчасці і яе прадукце ў выглядзе міні-оперы.

Навучыць:

знаходзіць спосабы аказання дапамогі персанажу гульні, эмацыянальна адгукацца на праблемную сітуацыю, у якой ён апынуўся, спачуваць яму;

самастойна пераходзіць ад індывідуальнай творчасці да калектыўнай песенна-інструментальнай імправізацыі.

Выхаваць:

імкненне да супрацоўніцтва ў калектыўнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у самастойны актыўны пераказ сюжэту гульні ў 1—3 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!», затым пераходзіць да правядзення гульні 4 «Песенькі-выручалачкі».

Гульня 4. «Песенькі-выручалачкі»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна суадносіць гульнявы вобраз з вышыняй гучання ноты, яе месцам на нотным стане; самастойна размяшчаць сімвалы нот на нотным стане, прыдумваць і выразна выконваць індывідуальныя песенныя імправізацыі аб выбранай ноце на яе вышыні. Заахвочваць дзяцей да ўзгодненых дзеянняў у калектыўнай песенна-інструментальнай імправізацыі.

Аснашчэнне

1. Пано з адлюстраваннем казачнага доміка, у дзвюх бакавых сценах якога зроблены адтуліны, куды ўстаўляецца лінейка. На ёй нама-

ляваны персанажы казкі «Рэпка»: Дзедка, Бабка, Унучка, Жучка, Кошка, Мышка. Яны пры дапамозе лінейкі высоўваюцца з доміка і па чарзе з'яўляюцца каля «рэпкі». Рэпка выканана ў выглядзе аплікацыі-кішэні, у якой ляжаць 7 сімвалаў нот.

2. Нотны стан, скрыпічны ключ, фланелеграф.

Музычны рэпертуар+

Р. Гліэр. Канцэрт для каларатурнага сапрапа з аркестрам, I ч. (фрагмент).

Э. Грыг. Песня Сольвейг.

М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада, I ч. (фрагмент).

І. Бах. Шутка.

Р. Роджэрс. Звуки музыкі.

Гульнявыя правілы

Дзіця пераўвасабляецца ў адзін з персанажаў казкі «Рэпка», выбірае адну з 7 нот, адпаведную персанажу па вышыні, прыдумвае і спявае пра яе або для яе песеньку-выручалачку.

Калі ўдзельнік прыдумаў і выканаў песенную імправізацыю, ён з кішэні «рэпкі» бярэ сімвал ноты і размяшчае яго на адпаведным месцы нотнага стана.

Калі ў дзіцяці ўзнікаюць цяжкасці, хто-небудзь можа дапамагчы яму выканаць заданне; тады да гэтага новага гульца пераходзіць права дастаць ноту з «рэпкі» і замацаваць яе на нотным стане.

Методыка правядзення

Педагог:

— Яшчэ не ўсе ноты ператварыліся ў музычныя гукі і загучалі ў вашых песнях і мелодыях. Злая вядзьмарка Маўчанка перахавала некаторыя ноты ў неверагоднае месца: у агарод Дзедкі, дзе вырасла вялікая рэпка.

Зачаравала Маўчанка рэпку так, каб ніхто не мог яе выцягнуць. А пад рэпку схавала ноты, украдзеныя ў прынцысы Мелодыі.

Сябры нот здагадаліся, што ўратаваць іх можа песенька-выручалачка. Папрасілі яны Салаўя, каб ён праспяваў такую песеньку і выратаваў ноты з палону. Салавей, вядома ж, згадзіўся і заспяваў (*гучыць фанаграма: Р. Гліэр. Канцэрт для каларатурнага сапрапа з аркестрам, I ч., фрагмент*).

— Салавей скончыў спевы, але ні адна нота не з’явілася на нотным стане! Тады мама ўкрадзеных нот, прынцэса Мелодыя, сама заспявала песню (*гучыць фанаграма: Э. Грыг. Песня Сольвейг, фрагмент*).

— Вось і яе песня прагучала, а ноты так і не вызваліліся з палону Маўчанкі.

Паступова ўзмацняецца гучанне фанаграмы: М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада, I ч. (фрагмент).

Педагог:

— Чуеце? Гэта прынцэса Мелодыя просіць нас аб дапамозе. Як жа дапамагчы ёй і нотам? (*Адказы дзяцей.*)

Я таксама думаю, што музычная кніга «Падарожжа ў свет музыкі» дапаможа нам. Паглядзіце на с. 12—15. Хто тут намаляваны? (*Адказы дзяцей.*) Так, гэта прынцэса Мелодыя і яе дзеці-ноты.

Перагарніце старонку. Бачыце гарадок нот? Раскажыце, як мы вызвалялі ноты. (*Адказы дзяцей.*)

— А цяпер паглядзіце на с. 16—17. Тут расказваецца, як вядзьмарка Маўчанка перахавала частку нот у агарод Дзедкі, у вялікую рэпку. Як даведацца, чым мы можам дапамагчы прынцэсе Мелодыі і нотам? Паглядзіце на піктаграмы. Хто зразумеў, што нам трэба рабіць?

Дзеці па піктаграмах расказваюць аб музычным заданні да гэтай гульні. Педагог дапамагае:

— Трэба назваць кожнага персанажа казкі «Рэпка», ноту і пласцінку металафона, вышыня якіх адпавядае гучанню голасу казачнага персанажа. Затым сыграць на пласцінцы металафона патрэбную ноту, праспяваць яе назву і прыдуманую аб ёй імпрэвізацыю. Гэта і будзе песенька-выручалачка для ноты. Так вы зможаце вызваліць яе з палону вядзьмаркі Маўчанкі: дастаць ноту з рэпкі і вярнуць яе на месца на нотным стане.

Я чую голас Вольнага Ветру, ён паведамляе: «Выратаваць ноты змогуць толькі дзеці, якія ператворацца ў герояў казкі “Рэпка” — Дзедку, Бабку, Унучку, Жучку, Кошку і Мышку, прыдумаюць і праспяваюць кожны для адной з нот — до, рэ, мі, фа, соль, ля — песеньку-выручалачку, а для ноты сі — прыдумаюць і праспяваюць песеньку ўсе разам!»

Педагог размяркоўвае ролі казкі «Рэпка» паміж тымі, хто жадае ўдзельнічаць, называе ноту, для якой кожны персанаж будзе прыдумаць і выконваць песеньку-выручалачку, затым выстаўляе пано і разам з іншымі ўдзельнікамі расказвае казку «Рэпка», называючы яе персанажа і выдзігаючы яго з доміка. Той, хто заняты ў ролі названага персанажа, выходзіць наперад і выконвае названы вышэй ланцужок заданняў, заканчвае яго песенькай-імправізацыяй. Затым дастае ноту з «рэпкі» і прымацоўвае яе на нотным стане. Усе апладзіруюць салісту. Для ноты сі персанажы прыдумваюць і выконваюць калектыўную песенна-інструментальную кампазіцыю-імправізацыю, да якой далучаюцца (па жаданні) усе астатнія дзеці, якія не ўдзельнічалі ў сольных нумарах.

Пасля заканчэння імправізацыі педагог кажа:

— Дзеці! Прыслухайцеся!

(Пайза. Паступова ўзмацняецца гучанне фанаграмы: *І. Бах. Шутка.*)

Гэта ж прынцэса Мелодыя! Што яна нам гаворыць?

Паслухаўшы адказы дзяцей, педагог працягвае:

— Прынцэса Мелодыя радуецца вызваленню сваіх дзетак-нот з палону Маўчанкі і дзякуе вам за іх выратаванне. Ва ўзнагароду яна дасылае вам...

(Гучыць фанаграма: *Р. Роджэрс. Звуки музыки. Усе дзеці хорам падпяваюць вядомую песню.*)

— А якія песні вы хочаце праспяваць для прынцэсы Мелодыі і яе дзяцей-нот?

(Дзеці называюць песні і выконваюць іх.)

16-17

— Каб замацаваць перамогу над вядзьмаркай Маўчанкай, у сваіх рабочих сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 16—17 пад кожным персанажам напішыце піктаграму і ноту, якія абазначаюць вышыню гучання яго голасу.

Над пласцінкай сі намалюйце такога персанажа, голас якога, на вашу думку, адпавядае вышыні яе гучання. Паспрабуйце падабраць або прыдумаць новага, невядомага іншым дзецям персанажа. А галоўнае, не забудзьце прыдумаць для персанажаў песенькі-выручалачкі, таму што на наступных занятках мы з вамі сканструюем і выканаем міні-оперу пад назвай «Песенькі-выручалачкі».

10. Музыкальныя заняткі.

МІНІ-ОПЕРА «ПЕСЕНЬКІ-ВЫРУЧАЛАЧКІ»

(канструяванне)

Змест

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!».

Гульня 4 «Песенькі-выручалачкі» (канструяванне міні-оперы).

Форма музыкальных заняткаў: міні-опера.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цэласнае ўяўленне пра музычны жанр «міні-опера»;

уменне пераўтвараць знаёмы музычны сюжэтна-гульнявы комплекс у новы музычны жанр — міні-оперу; узгоднена дзейнічаць у калектыўнай творчасці.

Навучыць:

канструяваць цэласную кампазіцыю са знаёмых гульняў, музычнага рэпертуару, музыкальных імправізацый;

узгадняць свае дзеянні пры выкананні ролі ў сюжэце міні-оперы.

Выхаваць:

перажыванне пачуцця радасці пры стварэнні індывідуальнага і калектыўнага прадукта музыкальнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік паведамляе дзецям, што яны сёння будуць канструяваць міні-оперу з уласных імправізацый па сюжэце знаёмай дзецям гульні «Песенькі-выручалачкі» з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!».

Педагог залучае дзяцей у актыўныя музыкальна-творчыя дзеянні па сюжэце гульні «Песенькі-выручалачкі», канструюе з яе цэласную музыкальную кампазіцыю ў жанры міні-оперы.

Спачатку вызначаюць, хто з дзяцей і ў якой паслядоўнасці будзе пераказваць сюжэт гульні, хто будзе выконваць тую або іншую ролю, што будуць рабіць астатнія дзеці, дзе знаходзяцца дапаможнікі да гульні, і распачынаюць канструяванне міні-оперы: перадаюць тэкст гульні з музыкальным рэпертуарам і імправізацыямі дзяцей. Па ходзе міні-оперы педагог падказвае дзецям чарговасць іх дзеянняў у сюжэце, але не каменціруе і не дае ім ацэнку.

Пасля заканчэння міні-оперы педагог сумесна з дзецьмі абмяркоўвае вынікі работы: што, на іх думку, добра атрымалася, што патрабуе дапрацоўкі, чые імправізацыі былі найбольш цікавыя, хто найбольш выразна выконваў ролю і г. д.

Затым, калі застаўся час, можна яшчэ паўтарыць міні-оперу з іншымі дзецьмі-салістамі. Пасля аналізу другога варыянта міні-оперы можна сумесна з дзецьмі выбраць лепшых выканаўцаў, якія пакажуць міні-оперу на наступных занятках.

16-17 — Дзеці, якія не паспелі выступіць у ролі саліста, зробіць гэта дома або ў групе. Для гэтага адгарніце свой рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 16—17, расфарбуйце таго персанажа міні-оперы «Песенькі-выручалачкі», які найбольш падабаецца, прыдумайце аб ім песенныя або песенна-інструментальныя кампазіцыі-імправізацыі і выканайце іх для бацькоў, сяброў.

КАСТРЫЧНІК

11. Музычныя заняткі. ВЫШЫНЯ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ НА ПЛАСЦІНКАХ МЕТАЛАФОНА

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Гучыце, ноты!». Гульні 4, 5. «Песенькі-выручалачкі» (міні-опера), «Хто хутчэй?».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 18—19.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 18—19.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 19,
 - 2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 44,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 13.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да самастойнага эксперыментавання з музычнымі гукамі на металафоне;
уменні і навыкі ігры на металафоне.

Навучыць:

хутка выбіраць картку з выявай прадмета, вызначыўшы «схаваную» ў яго назве ноту; называць ноту, знаходзіць адпаведную пласцінку металафона і выконваць песенна-інструментальныя імправізацыі;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, дакладна трапляць на патрэбную пласцінку металафона.

Выхаваць:

пачуццё кампетэнтнасці ў элементарных музычных ведах.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: І. Бах. Шутка; дзеці праяўляюць свой эмацыянальны водгук на музыку танцавальнымі імправізацыямі. Пасля заканчэння гучання музыкі педагог пытаецца ў дзяцей, які персанаж звяртаўся да іх і пра што расказаў гэтай музыкай. (Прынцэса Мелодыя расказала, як яна рада, што вызвалілі яе дзяцей — ноты.) Музычны кіраўнік прапануе ўспомніць, як дзеці вызвалілі ноты, і паказаць гэта ў міні-оперы «Песенькі-выручалачкі».

Педагог залучае дзяцей у актыўныя самастойныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце міні-оперы «Песенькі-выручалачкі» з ужываннем атрыбутаў касцюмаў.

Пасля правядзення міні-оперы «Песенькі-выручалачкі» музычны кіраўнік гаворыць:

18-19

— Дзеці, а вы хочаце даведацца, што далей адбывалася з нотамі? Музыкальная кніга «Падарожжа ў свет музыкі» зноў нам дапаможа. Адгарніце с. 18—19. Хто тут намаляваны? Гэта ж вясёлы Матыўчык! Хто з вас здагадаўся, пра што расказвае Матыўчык? (*Адказы дзяцей. Педагог звяртае іх увагу на піктаграмы.*) Трэба да кожнай ноты падабраць малюнак, у назве якога ёсць склад, адпаведны гэтай ноте; напрыклад, ноце до падыходзіць картка з выявай дома.

Музычны кіраўнік прапануе дзецям самастойна разгледзець іншыя малюнкi, падабраць іх да нот, не называючы свае адказы ўслых. Даведацца пра тое, хто з дзяцей якую картку падабраў да пэўнай ноты, дапамогуць іх песенна-інструментальныя імправізацыі, якія выконваюцца на вышыні гэтай ноты. Пасля імправізацыі дзіцяці астатнія гульцы адгадваюць, якую ноту і картку яно выбрала, і тлумачаць, як яны гэта зразумелі. Саліст

пытаецца, ці адгадалі дзеці яго выбар. Калі песенна-інструментальная імправізацыя дзіцяці-саліста правільная, дзеці яму апладзіруюць. Калі дапушчана памылка ў падборы карткі, педагог выклікае іншае дзіця, якое выбрала тую ж ноту, і ўсе слухаюць яго песенна-інструментальную імправізацыю (па апісанай вышэй метадцы).

Пасля імправізацый сямі чалавек праводзіцца гульня «Хто хутчэй?».

Гульня 5. «Хто хутчэй?»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў выбіраць склад, які супадае з назвай ноты, з любога слова, суадносіць вышыню ноты з пласцінкай металафона, іграць ноту і спяваць кароткія фразы на вышыні выбранага гука.

Аснашчэнне

1. Набор картак з маляўнічымі выявамі кветак, птушак, жывёл, прадметаў, у назве якіх адзін склад супадае з назвай той ці іншай ноты. Напрыклад: *фара, мішка, рэпка* і да т. п.

2. Столік, металафон.

Музычны рэпертуар

Chris Rea. La passione (film theme). № 6. Horses.

Гульнявыя правілы і метадка правядзення

Педагог:

— Ноты вельмі радаваліся свайму вызваленню з палону Маўчанкі. Яны звінелі, гучалі на розных галасы. (*Гучыць н'еса: Chris Rea. La passione (film theme). № 6. Horses.*)

Пасля заканчэння гучання педагог кажа:

— Дзеці-ноты дружна гулялі ў сваю любімую гульню «Хто хутчэй?». Я яе ведаю і магу навучыць вас.

Станьце ў кола. Задумайце сабе любую ноту, але не называйце яе. Лічылкай выберам вядучага:

Раз, два, тры, чатыры, пяць,
Будзем весела гуляць!
Будзем весела гуляць,
Звонка ноту называць.
Раз, два, тры!
Вова, першы выхадзі!

Вядучы выходзіць у цэнтр кола да століка, на якім ляжаць металафон і карткі вонкавым бокам уніз. Бярэ любую картку, з назвы намаляванага прадмета вылучае ноту, прайграе яе на адпаведнай пласцінцы металафона і выконвае на вышыні гэтай ноты назву адлюстраванага прадмета. Напрыклад, вядучы ўзяў картку з намаляванай сініцай. Ён іграе на металафоне на пласцінцы, адпаведнай ноце сі, і спявае:

Сі- ні- ца

Затым бяжыць у кола і займае сваё месца. Дзеці, якія задумалі ноту сі, пачуўшы яе назву, хутчэй бягуць да металафона. Паколькі адну і тую ж ноту задумваюць некалькі чалавек, вядучым становіцца той, хто хутчэй за іншых падбяжыць да металафона. Гульня паўтараецца. Былы вядучы задумвае сабе любую ноту і гуляе нараўне з іншымі.

Педагог праводзіць гульню некалькі разоў, пасля заканчэння гаворыць:

18-19

— Мы прадоўжым гульню на наступных занятках. У вас ёсць час падрыхтавацца. Каб стаць пераможцам, паглядзіце ў свой рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 18—19. Для любой ноты прыдумайце свой, невядомы іншым дзецям вобраз, намалюйце яго на картцы і злучыце стрэлкай з адпаведнай пласцінкай металафона. Прыдумайце аб намаляваным вобразе песенна-інструментальныя імправізацыі, якія потым кожны з вас выканае на музычных занятках.

12. Музычныя заняткі. МІНІ-МЮЗІКЛ «ГУЧЫЦЕ, НОТЫ!»

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!».* Гульня 6 «Гучыце, ноты!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 20—21.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 20—21.
4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

- 1) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 44,
- 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 11.

Форма музыкальных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленні пра калектыўную музыкальную творчасць і яе прадукт у выглядзе міні-мюзікла;

пачуццё партнёрства: уменне прадвызначыць працягласць імправізацыі таварыша і ў свой час прадоўжыць кампазіцыю.

Навучыць:

пераўвасабляцца ў музыка-гульнявы вобраз і перадаваць яго ў складзе міні-групы (3 чалавекі), канструяваць з індывідуальных імправізацый калектыўную кампазіцыю;

узгоднена ўзаемадзеянiчаць у сюжэце міні-мюзікла.

Выхаваць:

музыка-эстэтычны густ, жаданне надаць імправізацыям эстэтычную завершанасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з правядзення гульні 6 музыканага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!» і канструе яе ў жанры міні-мюзікла.

Гульня 6. «Гучыце, ноты!»

Задачы

Навучыць дзяцей выбіраць персанажа гульні і ўдзельнікаў для калектыўнага прадстаўлення, актыўна праяўляць сябе ў песенных, інструментальных, танцавальных імправізацыях, гарманічна ўключаць іх у калектыўную імправізацыю міні-групы і цэласную музыкальную кампазіцыю ў жанры міні-мюзікла.

Аснашчэнне

Дзіцячыя музыкальныя інструменты: цымбалы, металафон, ксілафон, дудачка, барабан, птушка (гліняная ці пластмасавая, якая напаўняецца вадой).

Музычны рэпертуар

П. Чайкоўскі. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам № 1, I ч.

М. Рымскі-Корсакаў. Сказка о царе Салтане: Тры чуда. Уступ (фанфары).

Гульнявыя правілы

Дзеці, якія выбралі пэўную ролю ў гульні, дзейнічаюць калектыўна адначасова з расказаў вядучага (спачатку педагога, пасля дзіцяці).

Методыка правядзення

Педагог:

— Дзеці, прыслухайцеся! Чый гэта голас? (Гучыць фанэграма: П. Чайкоўскі. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам № 1, I ч., фрагмент.)

— Так! Усё правільна. Гэта каралева Музыка дзякуе вам за дабрыню і дапамогу, якую вы аказалі прынцэсе Мелодыі і яе дзецям-нотам. За гэта каралева Музыка ўзнагароджвае вас усіх музычнымі талентамі.

Гучыць фанэграма: М. Рымскі-Корсакаў. Сказка о царе Салтане: Три чуда. Уступ (фанфары), фрагмент. На фоне музыкі педагог дэкламуе:

— Усе, усе, усе!
Вы зможаце
Песенькі складаць,
У аркестры весела іграць!

Музыка сціхае. Педагог працягвае:

— А зараз запамінайце правілы гульні «Гучыце, ноты!»: той з вас, хто атрымаў ад каралевы Музыкі талент музыканта, выбірае музычны інструмент — так у нас атрымаецца аркестр. Хто атрымаў талент спевака, сядзе разам з аркестрантамі — гэта салісты. А хто атрымаў талент танцора, будзе танцам расказваць аб персанажах гульні-казкі.

Таленавітыя дзеці, вазьміце свае музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» і займіце свае месцы! (*Педагог дапамагае дзецям вызначыцца з выбарам і заняць месцы ў названых падгрупах.*)

 Музыкальная кніга «Падарожжа ў свет музыкі» падкажа нам, што трэба рабіць. Адгарніце яе на с. 20—21, паглядыце на малюнкi і піктаграмы. Мы будзем расказваць пра персанажаў гульні-казкі «Гучыце, ноты!» вось так...

Дзеці па піктаграмах вызначаюць заданні (напрыклад, па малюнку 1: назваць ноту (до), персанаж, які будзе аб ёй расказваць

(хмара), музычны інструмент, на якім будзе выконваць імпрывізацыю аб гэтым персанажы музыкант (барабан), падабраць спевака і танцора). Музычны кіраўнік прапануе дзецям скласці музычнае апавяданне па малюнках:

Х м а р а — аб ёй сыграе імпрывізацыю на барабане музыкант, спяе нізкім голасам (нота до) саліст і станцуе танцор.

В е ц е р — аб ім раскажуць музыкант на дудцы, спявак — голасам нізкім, але вышэйшым, чым у першага (нота рэ), і танцор.

К р о п л і д а ж д ж у — аб іх раскажуць імпрывізацыямі музыканты на металафонах на ноце мі (2—3 чалавекі па колькасці інструментаў), спявак і танцор.

С о н е й к а — аб ім сыграюць імпрывізацыю на ноце фа музыканты-цымбалісты, спяюць некалькі спевакоў і станцуюць 2—3 танцоры.

Д з я ц е л — імпрывізацыю аб ім сыграе на ксілафоне (нота соль) музыкант, песню праспявае саліст, танцам перадаць яго вобраз танцор.

С а л а в е й — аб ім раскажуць на «птушцы» (ноты ля і сі) музыкант, спявак і танцор.

Музычны кіраўнік прапануе дзецям утварыць міні-групы ў складзе музыканта, спевака і танцора, затым кожнай міні-групе выбраць свой музычны вобраз (хмара, вецер і г. д.). Педагог удакладняе ў дзяцей, які персанаж выбрала міні-група, хто з іх будзе музыкантам, спеваком і танцорам; расаджвае міні-групы выканаўцаў паводле вызначанай у сюжэце чарговасці (гл. далей); раздае музычныя інструменты; асабліва ўдакладняе, што танцор выконвае сваю імпрывізацыю да таго часу, пакуль іграе музыкант і спявае спявак, г. зн. пад іх імпрывізацыю.

Педагог нагадвае, што дзеці самастойна дзейнічаюць у сюжэце казкі-гульні, затым гаворыць:

— Таленавітыя дзеці, вы гатовы? Зараз мы з вамі раскажам, сыграем, спяём і станцуем казку «Гучыце, ноты!».

Педагог расказвае казку «Гучыце, ноты!»:

— **Летам ярка свяціла Сонейка.** (Імпрывізуюць цымбаліст, затым спявак. Танцор выконвае сваю імпрывізацыю адначасова з музыкантам і спеваком.)

Педагог пачынае новы сказ пасля заканчэння імпрывізацыі міні-групы. З пачаткам апавядання педагога дзеці, якія выкон-

валі імправізацыю, сядаюць на стульчыкі, а іх месца займаюць удзельнікі іншай міні-групы.

— Звонка і пяшчотна спяваў Салавей. (*Імправізуюць «птушка», спявак, танцор.*)

Выбіваў вясёлы дробат Дзяцел. (*Імправізуюць ксілафон, спявак, танцор.*)

У наступным нумары міні-мюзікла ўдзельнічае ўся група. Педагог вызначае чарговасць, удакладняе гатоўнасць дзяцей і толькі тады працягвае апавяданне. Дзеці ўтвараюць новыя групы: у аркестр збіраюцца ўсе музыканты, у хор — усе спевакі, у танцавальны ансамбль — усе дзеці-танцоры. Яны дамаўляюцца аб тым, што і як будуць імправізаваць у сваіх групах, і працягваюць міні-мюзікл.

Педагог:

— Усе радаваліся спакою і цяплу. (*Імправізуюць танцоры пад кампазіцыі аркестра і затым хору.*)

Але раптам наляцеў Вецер, задуў, засвістаў. (*Імправізуюць дудка, спявак, танцор.*)

Насунулася цёмная Хмара. (*Імправізуюць барабан, спявак, танцор.*)

Вось ужо застукалі Кроплі дажджу. (*Імправізуюць металафон, спявак, танцор.*)

Наступны нумар выконваюць адначасова ўсе дзеці — музыканты, спевакі і танцоры.

— Вецер падзьмуў мацней, гучней застукалі Кроплі дажджу, ніжэй насунулася Хмара. (*Дудка, барабан, металафон, спевакі, танцоры імправізуюць разам.*)

Моцным парывам Вецер адагнаў Хмару, і яна адляцела. (*Педагог падказвае дзецям чарговасць іх выступленняў: гучаць дудка і барабан, спевакі маўчаць, танцоры займаюць свае месцы.*)

І вось зноў заіскрылася, заззяла Сонейка. (*Імправізуюць цымбалы, спявак, танцор.*)

Весела застукаў Дзяцел. (*Імправізуюць ксілафон, спявак, танцор.*)

Загучалі трэлі Салаўя. (*«Птушка», спявак, танцор.*)

Пасля гэтага нумара ў міні-мюзікле ўдзельнічаюць усе дзеці.

— Весела і радасна сябрам. (*Імправізуюць танцоры пад кампазіцыі аркестра і затым хору.*)

Пасля заканчэння міні-мюзікла педагог аналізуе з дзецьмі выкананне кожнай з міні-груп, прапануе падабраць па сюжэце міні-мюзікла знаёмыя песні і выканаць іх.

Затым можна паўтарыць міні-мюзікл, памяняўшы персанажаў і салістаў у міні-групах.

20-21

— Дзеці, вы хочаце, каб на наступных музычных занятках наш міні-мюзікл стаў больш выразным? Тады ў сваім рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 20—21 расфарбуйце таго персанажа, ролю якога вы хочаце выканаць у міні-мюзікле, на нотным стане побач з малюнкам напішыце адпаведную ноту, прыдумайце і выканайце пра яго свае песенныя, інструментальныя і танцавальныя імправізацыі.

13. Музычныя заняткі. МІНІ-ОПЕРА «ГУЧЫЦЕ, НОТЫ!»

Змест

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!». Гульні 1—6.

Форма музычных заняткаў: цэласная музычная кампазіцыя.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да канструявання міні-оперы;
уяўленне пра міні-оперу як музычны жанр і пра спосабы свабоднага самавыражэння ў ёй.

Навучыць:

канструяваць з аднагодкамі цэласную музычную кампазіцыю ў жанры міні-оперы са знаёмых гульняў, музычнага рэпертуару і імправізацый;
самастойна і свабодна дзейнічаць у сюжэце міні-оперы.

Выхаваць:

культуру зносін у калектыўнай музычна-творчай дзейнасці, музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у актыўныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце ўсіх шасці гульняў музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!», канструюе цэласную музычную кампазіцыю ў жанры міні-оперы (гл. методыку

ў канспектах № 4, 10) з апавяданняў і імправізацый дзяцей, а таксама з ужо знаёмага музычнага рэпертуару.

Песенны рэпертуар падбіраецца на асеннюю тэматыку з тых твораў, якія найбольш спадабаліся дзецям, але ў абмежаванай колькасці, не больш за 2—3 песні.

Пасля заканчэння міні-оперы музычны кіраўнік гаворыць:

20-21

— Ці спадабалася вам канструяваць міні-оперу? Што ў ёй вам найбольш спадабалася? У сваіх рабочих спытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 20—21 расфарбуйце тых персанажаў міні-оперы «Гучыце, ноты!», якія вам найбольш спадабаліся. Выканайце пра іх музычныя імправізацыі для сваіх сяброў і бацькоў.

14. Музыкальная забава. МЫ — АРТЫСТЫ!

Змест

І в а р ы я н т: міні-оперы па змесце музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!»: «Песенькі-выручалачкі» (гульня 4), «Гучыце, ноты!» — цэласная музычная кампазіцыя.

ІІ в а р ы я н т: міні-мюзіклы па змесце музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!»: гульні 1 «Украдзеныя ноты», 2 «Музычныя загадкі», 3 «Знайдзі ноту!», 5 «Хто хутчэй?», 6 «Гучыце, ноты!».

Мэты

Развіць:

цікавасць да індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці.

Навучыць:

свабодна праяўляць сябе ў калектыўных музычных кампазіцыях таго ці іншага музычнага жанру.

Вываваць:

музычна-эстэтычны густ;

кемлівасць, дапытлівасць, добразычлівасць.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) самаму вясёламу персанажу; 2) найлепшаму ансамблю выканаўцаў; 3) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 4) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 5) гранд-сюрпрыз — за найбольш выразны музычны вобраз.

Музычны рэпертуар +

Па сюжэтах гульняў і жаданні дзяцей.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік:

— Дзеці! Сёння ў нас незвычайная музычная забава. Мы пакажам нашым гасцям калектыўныя кампазіцыі розных музычных жанраў, сканструяваныя не толькі з музычных твораў кампазітараў, але і з вашых імправізацый. Давайце ўспомнім, якія міні-оперы, міні-мюзіклы мы ўжо канструявалі? (Міні-опера «Песенькі-выручалачкі» — гульня 4 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!»; міні-мюзіклы: «Гучыце, ноты!» (гульня 6), «Украдзеныя ноты» (гульня 1), «Музычныя загадкі» (гульня 2), «Знайдзі ноту!» (гульня 3), «Хто хутчэй?» (гульня 5); міні-опера «Гучыце, ноты!» — цэласная музычная кампазіцыя па сюжэце музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!».) Выбірайце, што мы пакажам нашым гасцям.

Дзеці выбіраюць кампазіцыю, паведамляюць педагогу аб сваім рашэнні. Педагог абвешчае яго ўсім прысутным і арганізуе музычнае дзейства.

Пасля заканчэння музычнай забавы педагог высвятляе ў дзяцей, чые музычныя праяўленні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне адбываецца пад музыку і апладысменты прысутных.

15. Музычныя заняткі.

РЫТМ МУЗЫКІ: АСНОЎНЫЯ ПАНЯЦЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1, 2. «Пазнай госця!», «Вызнач песеньку па рытме!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.
4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 17,
 - 2) «В мире музыки» — с. 22,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 18,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да музычнага рытму як сродку музычнай выразнасці.

Навучыць:

адрозніваць характэрныя рытмічныя асаблівасці розных музычных твораў;

актыўна абменьвацца ўражаннямі аб праслуханай музыцы;

самастойна і разам з таварышамі эксперыментавать з музычным матэрыялам і знаходзіць правільныя адказы пры рашэнні праблемных эмацыянальна-вобразных сітуацый;

знаходзіць прымяненне атрыманым ведам па музычным мастацтве.

Выхаваць:

упэўненасць у сваіх сілах, вытрымку, сканцэнтраванасць, прыязныя адносіны з ровеснікамі.

Музычны рэпертуар да заняткаў па тэме «Рытм музыкі» +

Творы з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!».

Капелькі дождя. Музыка і словы М. Быстравой.

Дождик. Музыка і словы М. Быстравой.

Улетае скворушка. Музыка І. Смірновай, словы Т. Прапісновай.

Веселый оркестр. Музыка і словы В. Дзевачкінай.

Необычный концерт. Музыка В. Дзяменцьева, словы І. Векшагонавай.

Дятел-барабанщик. Музыка А. Абрамава, словы М. Савельева.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з правядзення гульні 1 «Пазнай госця!», затым — гульня 2 «Вызнач песеньку па рытме!» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!», з прымяненнем асноўных і дадатковых дапаможнікаў, названых вышэй.

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «ПРЫНЦУ РЫТМУ НА ПАДМОГУ!»

Змест

1. «Пазнай госця!».

2. «Вызнач песеньку па рытме!».

3. «Успомні рытм!».

4. «Сыграй ритм!».

5. «Станцуй ритм!».

Гульня 1. «Пазнай госця!»

Задачы

Навучыць дзяцей вызначаць рытмічныя асаблівасці розных музычных твораў.

Аснашчэнне

Узнагародныя фішкі.

Музычны рэпертуар

М. Равель. Балеро (фрагмент).

Д. Шастаковіч. Сімфонія № 7, I ч. (фрагмент).

Гульнівыя правілы

Праслухаць музычны твор, уявіць сабе вобраз госця і прыдумаць яму імя.

Методыка правядзення

Педагог:

— Дзеці, сёння да нас прыйшоў незвычайны госць. Вось яго музычны партрэт. Паслухайце і паспрабуйце ўявіць сабе вобраз гэтага госця.

Гучыць фанаграма: М. Равель. Балеро. Дзеці слухаюць музыку і адначасова выконваюць танцавальныя імправізацыі; пасля заканчэння гучання музыкі даюць свае адказы. Выслухаўшы іх, педагог працягвае размову:

22

— Партрэт гэтага незвычайнага госця вы можаце ўбачыць у вашай музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 22. Цікава, якое ў яго імя?

Дзеці абменьваюцца ўражаннямі аб намалёваным персанажы, прапануюць свае варыянты імён. Выслухаўшы іх, педагог гаворыць:

— Гэта партрэт гордага, строгага і велічнага прынца Рытма. Ён даслаў нам сваё музычнае прывітанне. Аб чым жа ў ім расказваецца? Давайце паслухаем музычнае прывітанне прынца Рытма і раскажам адзін аднаму, што мы зразумелі.

Гучыць фанаграма: Д. Шастаковіч. Сімфонія № 7, I ч. (фрагмент).

Выслухаўшы адказы дзяцей, педагог гаворыць:

— Прынц Рытм расказаў пра жорсткіх ворагаў, якія захапілі яго краіну, — пра вядзьмарку Маўчанку і яе слуг. Паслухайце, што здарылася з прынцам Рытмам.

Праводзіцца гульня 2 «Вызнач песеньку па рытме!».

Гульня 2. «Вызнач песеньку па рытме!»

Задачы

Навучыць дзяцей адрозніваць, называць і выконваць чацвартныя і восьмыя працягласці нот з дапамогай музычнага малаточка, вызначаць назвы папэвак па рытмічным малюнку.

Аснашчэнне

1. Музычны малаточак.
2. Сімвалы чацвартных і восьмых працягласцей нот.
3. Узнагародныя фішкі.
4. Фланелеграф.

Музычны рэпертуар

Ф. Шапен. Мазурка № 45.

Д. Шастаковіч. Сімфонія № 7, I ч.

С. Пракоф'еў. Сказочный марш.

С. Пракоф'еў. Ромео и Джульетта: Джульетта-девочка.

Песенькі, папеўкі, пацешкі. Напрыклад: «*Барабанщик*», музыка М. Красева, словы М. Чарнай і Н. Найдзёнавай; руская народная мелодыя «*Зайка*»; беларускія народныя мелодыі: «Чэ-чэ-чэ-чэ, сарока», «*Кую, кую ножку*», «*Ладу, ладу, ладкі*» і інш.

Музычны рэпертуар з сюжэтных музычна-дыдактычных гульняў «*Пазнай па песеньцы!*», «*Падкажы галасок!*», «*Паўтары галасок!*».

Гульнявыя правілы

Вызначаць песню па праслуханым рытмічным малюнку, перададзеным воплескамі ў далоні і ўдарамі малаточка.

Методыка правядзення

Педагог:

22

— Прынц Рытм не расставаўся са сваімі сяброўкамі — чацвартнымі-весьялушкамі і восьмымі-стракатушкамі. На музычнай мове іх называюць чацвартныя і восьмыя працягласці нот. Іх вельмі лёгка адрозніць.

Паглядзіце, у кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 22 яны намаляваны побач з прынцам Рытмам. Чацвартныя працяг-

ласці абазначаюць так: зафарбаваны кружок і рыска (*педагог выкладвае на фланелеграфі сімвалы чацвартных працягласцей*). А восьмыя працягласці — так: зафарбаваны кружок, рыска і флажок (*педагог выкладвае пад кожнай чацвартной нотай, у другім радзе, па дзве восьмыя, каб атрымаўся такі малюнак*):

Гучаць у музыцы марша чацвартныя працягласці — гэта крочцы Папялушка ў хрустальных чаравічках: та-та-та-та.

Педагог прагаворвае склады «та» ў рытме чацвартных працягласцей і суправаджае іх воплескамі пад фанаграму: С. Пракоф'еў. Сказочный марш (фрагмент — пачатак першай фразы).

— Разгледзьце другі малюнак. Хто на ім паказаны? (Кот у ботах.) Паглядзіце на рытмічны малюнак яго крокаў і разам са мной адпляскайце і прагаварыце яго рытм.

Педагог разам з дзецьмі прагаворвае склады «та» ў рытме чацвартных працягласцей і суправаджае склады воплескамі пад фанаграму: С. Пракоф'еў. Сказочный марш (фрагмент — пачатак другой фразы).

— Хто намаляваны на наступным малюнку? (Бураціна.) Хто з вас хоча самастойна расказаць пра рытм крокаў Бураціна? Што вам дапамагае дакладна вызначыць рытм крокаў? (Рытмічны малюнак.)

Дзіця, якое выкажа жаданне, выконвае заданне па ўзоры папярэдніх варыянтаў, пад фанаграму: С. Пракоф'еў. Сказочный марш (фрагмент — пачатак трэцяй фразы). Педагог па неабходнасці дапамагае дзіцяці, хваліць яго за смеласць.

— Дзеці, паглядзіце на ніжні малюнак. Якія працягласці тут намаляваны? (*Адказы дзяцей.*) Так, гэта восьмыя працягласці. Калі ў музыцы гучаць восьмыя працягласці, то здаецца, што гэта бяжыць Папялушка ў хрустальных чаравічках, вось так.

Педагог прагаворвае склады «ці-ці» ў рытме восьмых працягласцей і суправаджае іх воплескамі пад фанаграму: С. Пракоф'еў. Ромео и Джульетта: Джульетта-девочка (фрагмент).

— А цяпер разам адпляскаем і прагаворым рытм бегу Ката ў ботах (Бураціна).

— Прынц Рытм даслаў нам у падарунак цудоўную музыку Сяргея Пракоф'ева «Сказочный марш». Прынц прапануе нам у музыцы адрозніць крокі і бег Бураціна, Папялушкі і Ката ў ботах. Трэба прагаварыць склады («та» або «ці-ці») і адначасова адстукаць іх рытм. Першую фразу пакажу я, а наступныя вы прагаворыце і адпляскаеце самастойна. У гэтым вам дапамогуць малюнкi ў музычнай кнізе (с. 22).

Гучыць фанаграма: С. Пракоф'еў. Сказочный марш. Педагог прагаворвае пад музыку склады «та» і «ці-ці» і суправаджае іх воплескамі ў рытме чацвартных і восьмых працягласцей у межах першай фразы. Затым, без спынення фанаграмы, да выканання далучаюцца дзеці. Калі выхаванцы зразумеюць заданне і пачнуць дакладна выконваць воплескі і прагаворваць склады, педагог прадастаўляе ім магчымасць дзейнічаць самастойна.

— Прынц Рытм часта гуляў з чацвартнымі і восьмымі працягласцямі ў розныя гульні. Я магу навучыць і вас адной з іх. Прынц Рытм перадаў мне чароўны музычны малаточак. З яго ўдарам вы на кароткі час ператворыцеся ў сябровак Прынца Рытма. Задумайце, кім — чацвартнымі-весьялушкамі або восьмымі-стракатушкамі — вы хочаце быць, — і нікому не кажыце.

Педагог ударае па сталe музычным малаточкам і гаворыць:

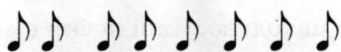
Раз, два, тры!
Цяпер працягласці вы!

Пасля гэтага прагаворвае ў рытме чацвартных працягласцей і адстуквае склады малаточкам:

Чац-варт-ны-я-ве-ся-луш-кі,
Вы-ха-дзі-це, вы-ха-дзі-це!
Як у-да-рыць ма-ла-то-чак —
Та-па-чы-це, та-па-чы-це!

Выходзяць дзеці, якія выконваюць ролю чацвартных-весьялушак, і становяцца побач з педагогам, які працягвае, паскорыўшы тэмп, і прагаворвае ўжо ў рытме восьмых працягласцей:

І вось-мы-я-стра-ка-туш-кі,
Вы-бя-гай-це, вы-бя-гай-це!
Як у-да-рыць ма-ла-то-чак —
За-пляс-кай-це, за-пляс-кай-це!

Выбягаюць дзеці — «восьмыя-стракатушкі» — і спыняюцца насупраць «чацвартных-весьялушак».

— Прынц Рытм са сваімі сяброўкамі чацвартнымі-весьялушкамі і восьмымі-стракатушкамі любяць гульню «Вызнач песеньку па рытме!». Прынц выкладвае рытмічны малюнак песенькі, напрыклад, вось такі...

23

Педагог выкладвае на фланелеграфе малюнак рытму знаёмай дзецям песенькі «Барабанщик» (музыка М. Крацева, словы М. Чарнай і Н. Найдзёнавай) — гл. с. 23 вучэбнага дапаможніка.

Затым адбівае рытм музычным малаточкам. «Чацвартныя» адначасова з ударам малаточка тупаюць і прыгаворваюць «та-та», а «восьмыя» — пляскаюць у далоні і прыгаворваюць «ці-ці, ці-ці». І атрымліваецца вясёлы рытм.

Педагог адстуквае малаточкам рытм песні «Барабанщик» і прагаворвае кожную чацвартную працягласць са складам «та», а восьмую — са складам «ці-ці», прытупваючы нагой.

— Як толькі вясёлы рытм заканчваецца, хто-небудзь з сябровак называе песню, рытм якой адстуквалі. За правільную адгадку гулец атрымлівае ўзнагародную фішку. Перамога той, хто назбірае найбольшую колькасць фішак. Хочаце і вы паўдзельнічаць у гэтай гульні? А дапаможа вам музычная кніга «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 23).

23

Педагог па чарзе выкладвае рытмічныя малюнкi песень (гл. «Песеньку медзвездзяняці (лісы, мышкі)»), адстуквае іх малаточкам, прагаворвае кожную чацвартную працягласць на склад «та», а восьмую — «ці-ці» і прытопвае нагой.

Дзеці — «чацвартныя-весьялушкі» адначасова з ударам малаточка тупаюць і прыгаворваюць «та-та», а «восьмыя-стракатушкі» пляскаюць у далоні і прыгаворваюць «ці-ці, ці-ці». Затым той з дзяцей, хто пазнаў песню, падымае руку, называе

песню або спявае яе мелодыю. Калі песня вызначана правільна, педагог дае дзіцяці каляровую фішку ці жэтон (гл. дапаможнік «Приключения Незнайки в Музыкальном городе», с. 18). Затым усе дзеці разам спяваюць хорам адзін з куплетаў песні, адначасова адстукваючы рытм.

Пасля гэтага выбіраюць новага вядучага, дзеці мяняюцца рытмічнымі партыямі, і гульня працягваецца. Пры паўтарэнні гульні выбіраюць новую папеўку па жаданні дзіцяці-вядучага (гл. с. 23 або с. 5—22 вучэбнага дапаможніка). Педагог дапамагае дзіцяці падабраць папеўку з кнігі і нагадвае яе рытмічны малюнак.

Пасля заканчэння гульні педагог уключае фанэграму: Ф. Шапэн. Мазурка № 45 (фрагмент) і гаворыць:

— Дзеці! Вы чуеце, як змяніўся голас прынца Рытма? Што ён кажа? (*Адказы дзяцей.*) Прынцу Рытму спадабалася ваша гульня. Ён прапануе вам паслухаць новую песню, у якой вы пачуеце і чацвартныя, і восьмыя працягласці. Я спяю песеньку «Капли дождя» (музыка і словы М. Быстровай), а вы самастойна адстукайце чацвартныя і восьмыя працягласці мелодыі гэтай песні.

Музычны кіраўнік знаёміць дзяцей з новай песняй, замацоўвае правільную перадачу рытму воплескамі і ў спевах, паўтарае раней вывучаныя песні.

Пасля заканчэння гучна ўключаецца фанэграма: Д. Шастаковіч. Сімфонія № 7, I ч. (фрагмент).

22

— Што здарылася, дзеці? (*Адказы дзяцей.*) Гэта вядзьмарка Маўчанка ўкрала восьмыя працягласці! Вы хочаце дапамагчы прынцу Рытму выратаваць восьмыя працягласці? Тады ў рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 22 разгледзьце малюнкi. Хто паказаны на першым малюнку? Што робяць персанажы? Чаго не хапае пад малюнкам хлопчыка? (*Абазначэння працягласці.*) Якую працягласць вы намалюеце тут? (*Чацвартную працягласць.*)

Разгледзьце карцінку з выявай тых самых персанажаў, якія бягуць. Якія працягласці і склады тут намалёваны? А што вы намалюеце побач з хлопчыкам? (*Восьмую працягласць.*) Выберыце з намалёваных персанажаў таго, хто вам больш падаба-

еца. Праспявайце аб ім знаёмую песню і адначасова адпляскайце яе рытм у далоні або прыдумайце песенную, песенна-інструментальную кампазіцыю-імправізацыю і выканайце яе для сяброў і бацькоў.

16. Музыкальныя заняткі. РЫТМ МУЗЫКІ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ ПРАЦЯГЛАСЦЕЙ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—3. «Пазнай госця!», «Вызнач песеньку па рытме!», «Успомні рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 18,

2) «В мире музыки» — с. 23,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 43.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленні пра чацвартныя і восьмыя працягласці і пра іх перадачу ў музычным выкананні і творчасці.

Навучыць:

самастойна падбіраць знаёмыя папеўкі, выкладваць іх рытмічныя малюнкi, дакладна іх выконваць — індывідуальна і ў невялікіх групах.

Выхаваць:

упэўненасць у сваіх сілах, вытрымку, засяроджанасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у актыўныя самастойныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэтах гульняў 1 і 2 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!», затым пераходзіць да правядзення гульні 3 «Успомні рытм!».

Гульня 3. «Успомні рытм!»

Задачы

Навучыць дзяцей актыўна дзейнічаць у гульні, выбіраць рытмічныя малюнкi са знаёмых і незнаёмых папэвак; лёгка валодаць малаточкам і правільна перадаваць з яго дапамогай рытм мелодый; прымяняць у новых умовах ведаў, атрыманыя ў папярэдняй гульні.

Аснашчэнне

1. Музычны малаточак — 2 шт.
2. Сімвалы працягласцей нот — чацвартных і восьмых.
3. Фланелеграф.
4. Узнагародныя фішкі.

Музычны рэпертуар

Беларускія народныя мелодыі: «Чар-чар, сарока», «Кую, кую ножку», «Чэ-чэ-чэ-чэ, сарока».

Песні на музыку С. Галкінай: «Конік», «Верабей», «Мы вясну гукаем», «Вясёлая полька», «Па грыбы», «Мая дудка».

М. Глінка. Арагонская хота.

С. Пракоф'еў. Сказочны марш.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці дзеляцца на дзве каманды: «чацвартных-весьялушак» і «восьмых-стракатушак». Кожная каманда выбірае капітана. Затым удзельнікі адной каманды выбіраюць песню, выкладваюць яе рытмічны малюнак на фланелеграфе і перадаюць яго, адстукваючы малаточкам, прагаворваючы кожную чацвартную працягласць на склад «та», а восьмую — на склады «ці-ці» і прытопваючы нагой; называюць песню і спяваюць адзін (любы) з яе куплетаў.

Другая каманда ацэньвае дзеянні першай. За правільнае выкананне рытму пацешкі або песні каманда атрымлівае ўзнагародную фішку. Затым гэткім жа чынам, але з іншай песняй, дзейнічае другая каманда. Пераможцай лічыцца каманда, якая атрымала найбольшую колькасць фішак. Калі рытмічны малюнак названай песні перададзены няправільна, каманда не атрымлівае фішку і прапускае ход.

Педагог:

— Каб сыграць больш музычных рытмаў, будзем карыстацца музычнымі кнігамі і сшыткамі «Падарожжа ў свет музыкі», дзе ёсць шмат прыкладаў музычных рытмаў розных песень.

Пасля заканчэння гульні гучыць фанаграма: М. Глінка. Арагонская хота (фрагмент з кастаньетамі).

— Дзеці, як вы думаеце, чыё гэта музычнае прывітанне прагучала? (Прынца Рытма.) Прынц Рытм дорыць вам «Сказочный марш» С. Пракоф'ева, пад музыку якога ў госці да нас крочаць вашы любімыя героі. Пакажыце іх у сваіх танцавальных імпрэвізацыях.

Гучыць фанаграма: С. Пракоф'еў. Сказочный марш. Дзеці выконваюць танцавальныя імпрэвізацыі.

23

— Мы вызвалілі восьмыя працягласці з палону Маўчанкі. Што дапамагло нам гэта зрабіць? Правільна, дружба і музыка. Адгарніце свой рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 23 і назавіце герояў, якіх вы тут бачыце. (Кот у ботах, Бураціна, Папялушка.)

Выберыце персанажа, які падабаецца, расфарбуйце яго і на пустым радку намалюйце працягласці, якія абазначаюць яго дзеянні. Прыдумайце пра гэтага персанажа свае песенныя, танцавальныя і інструментальныя імпрэвізацыі і выканайце іх для сяброў і бацькоў.

17. Музычныя заняткі. РЫТМ МУЗЫКІ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ ПРАЦЯГЛАСЦЕЙ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—3. «Пазнай госця!», «Вызнач песеньку па рытме!», «Успомні рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—23.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 17—18,

2) «В мире музыки» — с. 22—23,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 43.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленні пра чацвартныя і восьмыя працягласці і пра спосабы іх перадачы ў музычным выкананні і творчасці.

Навучыць:

самастойна перадаваць змест знаёмага гульнявога комплексу, выразна выконваць індывідуальныя імправізацыі, узгадняць дзеянні ў калектыўнай творчасці;

свабодна аперыраваць знаёмымі песнямі і папёўкамі, адрозніваць іх характэрныя рытмічныя асаблівасці і правільна перадаваць у імправізацыях;

спяваць хорам без суправаджэння, чыста інтанаваць, выразна вымаўляць словы ў рытме музыкі, уважліва прыслухоўвацца да перадачы рытму воплескамі і малаточкам.

Выхаваць:

тактоўнасць, цяроплівасць, пачуццё павагі да музычнай творчасці ровеснікаў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у актыўныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце гульняў 1, 2 і 3 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!», канструюе цэласную музычную кампазіцыю з апавяданняў і імправізацый дзяцей, а таксама са знаёмага музычнага рэпертуару, з прымяненнем асноўных і дадатковых дапаможнікаў.

Пасля заканчэння кампазіцыі педагог адзначае дасягненні і поспехі дзяцей, гаворыць:

23

— У сваім рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 23 выберыце яшчэ аднаго персанажа, расфарбуйце яго, а насупраць, на пустым радку, намалуйце працягласці, якія абазначаюць яго дзеянні. Прыдумайце пра гэтага персанажа танцавальныя, песенна-інструментальныя імправізацыі і выканайце іх для бацькоў.

18. Музычныя заняткі. РЫТМ МУЗЫКІ: СУАДНЯСЕННЕ РЫТМУ І ЖАНРАЎ МУЗЫКІ (марш, полька, вальс)

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульня 4 «Сыграй рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 24—25.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 24—25.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

- 1) «Я и музыка» — с. 17—18,
- 2) «В мире музыки» — с. 22—23,
- 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 43.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (музіцыраванне і інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

уяўленне аб працягласцях і спосабах іх перадачы ў розных музычных жанрах: марш, полька, вальс;

уменне пераўтвараць рытмічныя спалучэнні працягласцей у заддзены музычны жанр.

Навучыць:

уяўляць музычныя дзеянні гульнявога вобраза (персанажа) у адпаведнасці са знаёмымі музычнымі жанрамі і перадаваць рытмы гэтых жанраў у анародных (танцавальных, песенных, інструментальных) або сінтэтычных імправізацыях.

Выхаваць:

патрэбнасць у самастойным пошуку новых спосабаў самавыражэння ў музычнай творчасці.

Музычны рэпертуар +

Творы з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!».

С. Пракоф'еў. Сказочный марш.

П. Чайкоўскі. Вальс цветов.

Лядзецкая полька. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік:

— Дзеці, сёння я атрымала музычныя тэлеграмы ад прынца Рытма. У кожнай тэлеграме расказваецца аб адным з музычных жанраў. Каб адгадаць жанр, трэба адначасова з гучаннем музычнага твора ўявіць героя, паказаць яго рухі, а потым назваць гэты жанр.

Педагог уключае фанаграму з фрагментамі марша, вальса, полькі названых вышэй аўтараў. Дзеці выконваюць свае танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі і называюць жанры музыкі.

— Дзякуй вам, дзеці, за дапамогу! Мы разам расшыфравалі музычныя тэлеграмы прынца Рытма. Першая тэлеграма — аб маршы, другая — аб вальсе, трэцяя — аб польцы.

 Паглядзіце ў свае музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 24—25. Тут паказаны музычныя тэлеграмы 24-25 прынца Рытма.

Якія музычныя жанры ён зашыфраваў на гэтых малюнках? Што дапамагае вам адказаць на гэтае пытанне? Правільна, рытмічныя малюнкi пад кожнай карцінкай і дзеянні намалёваных персанажаў. Пра што гавораць нам піктаграмы? (Трэба адпласкаць у далоні напісаныя рытмы, назваць музычны жанр, сыграць рытмічныя малюнкi на абазначаным дзіцячым музычным інструменце, спець знаёмыя песні або прыдуманая імпровізацыя аб намалёваным персанажы ў гэтым жанры музыкі.) Кожны з вас выбера персанажа, які больш падабаецца, і раскажа аб ім музыкай адпаведнага жанру.

Педагог па чарзе выклікае 4 дзяцей, акцэнтуюе іх увагу на асаблівасцях рытму кожнага музычнага жанру, дапамагае яго перадаць, хваліць дзяцей. Гаворыць:

— Для таго каб усе дзеці змаглі выканаць свае музычныя апавяданні пра выбраных герояў у пэўным музычным жанры, мы правядзём гульню «Сыграй рытм!».

Гульня 4. «Сыграй рытм!»

Задачы

Навучыць дзяцей спосабам перадачы рытму розных музычных жанраў (марш, полька, вальс) у інструментальных і песенна-інструментальных імпровізацыях; самастойна камбінаваць рытмы для персанажаў гульні.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.
2. Набор картак з выявамі персанажаў казак і мультфільмаў.
3. Столік.

Музычны рэпертуар

Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч.

Гульнівыя правілы і методыка правядзення

Гульцы становяцца ў кола, у цэнтры якога на століку ляжаць дзіцячыя музычныя інструменты і карткі (малюнкамі ўніз).

Па жаданні або лічылкай выбіраецца вядучы. Ён падыходзіць да століка, выбірае любую картку, паказвае яе дзецям і называе намаляванага на ёй персанажа, пасля чаго дзеці хорам гавораць:

Раз, два, тры, чатыры, пяць!
Вова, пачынай іграць!

Вядучы (*Вова*), выбірае любы музычны інструмент, іграе на ім рытм марша, вальса або полькі — жанра, які, на яго думку, адпавядае намаляванаму на картцы персанажу і яго дзеянням.

Калі вядучы выканаў імправізацыю правільна, усе дзеці апладзіруюць. Затым вядучы падыходзіць да любога дзіцяці і кажа:

Раз, два, тры!
Таня, ты іграць ідзі!

Пасля слоў вядучага названае ім дзіця працягвае руку далонню ўверх. Вядучы ўдарае па далоні, нібыта перадаючы эстафету, і дзеці мяняюцца месцамі. Гульня працягваецца.

Калі дзіця адчувае цяжасці ў выкананні імправізацыі, яно просіць дапамогі словамі:

— Хто дапаможа мне сыграць, а Нязнайку (*імя персанажа, намаляванага на картцы*) польку станцаваць (*вальс станцаваць, прамаршыраваць*)?

Дапамагчы можа педагог або дзіця, якое становіцца потым новым вядучым. Гульня паўтараецца ў адпаведнасці з правіламі.

Пасля заканчэння гульні педагог гаворыць:

— Прынцу Рытму і яго сяброўкам — працягласцям нот — вельмі спадабаліся вашы інструментальныя і песенна-інструментальныя імправізацыі аб персанажах гульні. Як узнагароду яны дасылаюць вам музычнае прывітанне — гэта «Детская симфония» кампазітара Ёзэфа Гайдна, у якой дзеці іграюць розныя рытмы на дзіцячых музычных інструментах. Паслухайце музычнае прывітанне прынца Рытма і яго сябровак.

Гучыць фанаграма: Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч. (фрагмент); пасля заканчэння педагог праводзіць кароткую гутарку з дзецьмі аб іх музычных уражаннях.

Затым дзеці выконваюць песні (на выбар), развучваюць новую.

— У групе выканайце заданне ў рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі». Паглядзіце на с. 24—25 і раскажыце, што трэба зрабіць.

Дзеці тлумачаць сэнс заданняў па піктаграмах: выбраць любы музычны інструмент, у пустым крузе насупраць яго намаляваць персанажа, які пад гучанне гэтага інструмента маршыруе або танцуе польку, вальс, і запісаць рытм гэтага жанру на лінейцы. Затым адпляскаць рытм у далоні, праспяваць і сыграць сваю музычную кампазіцыю-імправізацыю аб гэтым персанажы ў выбраным музычным жанры.

19. Музычныя заняткі.

РЫТМ МУЗЫКІ: КОМПЛЕКСНАЕ ПАНЯЦЦЕ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—4. «Пазнай госця!», «Вызнач песеньку па рытме!», «Успомні рытм!», «Сыграй рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—25.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—25.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 17—18,

2) «В мире музыки» — с. 19, 22—23,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 12—13,

4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42—43.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цэласнае ўяўленне пра музычны рытм, працягласці, іх спалучэнні і спосабы перадачы ў розных музычных жанрах: маршы, вальсе, польцы.

Навучыць:

знаходзіць разнастайныя камбінацыі працягласцей для перадачы вобразаў персанажаў гульняў; канструяваць аднародныя і сінтэтычныя кампазіцыі-імправізацыі.

Выхаваць:

патрэбнасць ва ўдасканаленні спосабаў самавыражэння ў музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у актыўныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце гульняў 1—4 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!», канструюе цэласную музычную кампазіцыю. Педагог звяртае ўвагу на самастойнасць дзеянняў дзяцей у сюжэце, на іх сяброўскае ўзаемадзеянне.

Пасля заканчэння калектыўнай кампазіцыі педагог цікавіцца ў дзяцей пра іх уражанні ад калектыўнай творчасці.

— На наступных занятках мы прадоўжым знаёмства з музычным рытмам. У групе прагледзьце старонкі сваёй музычнай кнігі і рабочага сшытку «Падарожжа ў свет музыкі», на якіх раскажваецца аб прыгодах прынца Рытма. Дамалюйце персанажаў, рытмы, выканайце імправізацыі.

20. Музычныя заняткі. РЫТМ МУЗЫКІ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ Ў ТАНЦАВАЛЬНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульня 5 «Станцуй рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 26—27.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 26—27.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 18,

2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 16—17, 38—19.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (танцавальная творчасць).

Мэты

Развіць:

уяўленні пра спосабы перадачы характэрных асаблівасцей музычнага вобраза ў танцавальнай творчасці.

Навучыць:

дыферэнцыраваць рытмы музычных жанраў і перадаваць іх у танцавальных імправізацыях;

выконваць танцавальныя імправізацыі «па ланцужку» і канструяваць іх у разгорнутыя кампазіцыі.

Выхваць:

шчырасць у праяўленні пачуццяў і іх перадачы ў танцавальных кампазіцыях-імправізацыях.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

26-27

— Дзеці! Каралева Музыка вырашыла даведацца, ці добра вы ўмееце адрозніваць музычныя жанры. Яна з дапамогай Матыўчыка і прынцэсы Мелодыі загадае нам 3 музычныя загадкі, якія змешчаны ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі». Давайце паглядзім на с. 26—27 і даведаемся, пра што ідзе гаворка.

Дзеці разглядаюць сюжэты ў кнізе, абменьваюцца ўражаннямі; педагог нагадвае ім пра піктаграмы, якія дапамогуць разгадаць загадкі.

— Дзеці, вы правільна зразумелі падказку. Каб даведацца, пра што першая загадка каралевы Музыкі, трэба разгледзець першы малюнак у кнізе і вызначыць, які танец выконваюць дзеці. Праверыць правільнасць адказу дапамагае графічны малюнак танца і яго рытм, які трэба адпляскаць у далоні.

Праводзіцца гутарка па трох малюнках на с. 26—27 вучэбнага дапаможніка.

— Хто гатовы адпляскаць рытм першай загадкі? Ці можаце вы цяпер назваць, які танец выконваюць дзеці? Так, гэта загадка пра вальс.

А хто ўжо здагадаўся, аб якім жанры музыкі другая загадка каралевы? Спачатку адпляскайце рытм танца. Назавіце адгадку хорам. (Марш.) Гэта правільны адказ.

Хто адгадае трэцюю загадку? Усе здагадаліся? Тады хорам і адкажам: спачатку адстукаем рытм, а потым назавём танец. (Полька.)

Здаецца, каралева Музыка задаволена вамі. А вось і загучалі музычныя загадкі каралевы! Пакажыце адгадкі на іх сваімі танцавальнымі кампазіцыямі-імправізацыямі, адпаведнымі жанру музыкі.

Педагог уключае фанаграму з названымі вышэй музычнымі фрагментамі, дзеці выконваюць танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі. Пасля кожнай танцавальнай імправізацыі педагог удакладняе з дзецьмі, музыка якога жанру гучала, прапануе

паўтарыць найбольш выразныя кампазіцыі-імправізацыі. Пасля гаворыць:

— Як вы думаеце, ці спадабаліся вашы адгадкі каралеве Музыцы? Давайце аддзячым каралеве нашымі песнямі.

Дзеці выконваюць 1—2 знаёмыя песні.

Затым праводзіцца гульня «Станцуй рытм!».

Гульня 5. «Станцуй рытм!»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна канструяваць індывідуальныя танцавальныя кампазіцыі-імправізацыі ў адпаведнасці з жанрам музыкі, персанажамі гульні; выконваць імправізацыі «па ланцужку» і аб'ектыўна іх ацэньваць.

Музычны рэпертуар

М. Глінка. Вальс-фантазія.

Г. Пукст. Полька.

С. Пракоф'еў. Сказочный марш; Ромео и Джульетта: Джульетта-девочка.

Р. Шчадрын. Конек-Горбунук: Золотые рыбки.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці становяцца ў кола. Лічылкай выбіраюць першага гульца, які пачынае саліраваць у танцавальнай імправізацыі. Педагог (пасля дзіця) гаворыць:

Чацвартныя-весьялушкі
І восьмыя-стракатушкі
Запрашаюць станцаваць
І майстэрства паказаць.
Раз, два, тры!
Першы, Коля, будзеш ты!

У кола выходзіць дзіця, на якім спынілася лічылка. Яно імправізуе танцавальныя рухі пад тую ці іншую мелодыю фанаграмы столькі часу, колькі пажадае. Пасля падб'ягае да любога дзіцяці і гаворыць:

Лена, выбягай хутчэй,
Ты цяпер танцуй далей!

Гульня працягваецца з новым салістам пад тую ж або новую фанаграму.

Пасля заканчэння гульні педагог гаворыць:

26-27

— А зараз прынц Рытм прапануе вам адгарнуць свой рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 26—27. Разгледзьце малюнкi, выберыце любы з iх, стрэлкай злучыце дзяцей, якія выконваюць танец у пэўным жанры музыкі, з адпаведным малюнкам, абрысуйце пункцірныя лініі, назавіце жанр музыкі, адпляскайце яго рытм і выканайце свае музычныя імправізацыі ў гэтым жанры.

ЛІСТАПАД

21. Музычныя заняткі.

РЫТМ МУЗЫКІ: ЦЭЛАСНАЕ ЎЯЎЛЕННЕ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Прынцу Рытму на падмогу!». Гульні 1—5. «Пазнай гасця!», «Вызнач песеньку па рытме!», «Успомні рытм!», «Сыграй рытм!», «Станцуй рытм!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 22—27.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — стр. 22—27.

4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 18,

2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 18—21.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цэласнае ўяўленне пра музычны рытм як сродак музычнай выразнасці.

Навучыць:

перадаваць рытмічныя малюнкi розных музычных жанраў у музычным выкананні і творчасці;

знаходзіць прымяненне ведам па музычным мастацтве.

Выхаваць:

пачуццё гонара за сумесна створаны музычны творчы прадукт.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік залучае дзяцей у актыўныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце ўсіх пяці гульняў музычнага сю-

жэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!», канструюе цэласную музычную кампазіцыю з апавяданняў і імпрэвізацый дзяцей, а таксама на аснове знаёмага музычнага рэпертуару.

Пажадана кіраваць дзеяннямі дзяцей ускосна, не парушаючы іх музычных зносін і дзеянняў да заканчэння сюжэта.

26-27

— На наступных занятках мы з вамі сканструюем з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Прынцу Рытму на падмогу!» міні-мюзікл, а затым пакажам яго вашым бацькам і сябрам. Каб у нас атрымаўся прыгожы міні-мюзікл, у рабочым спытку «Падарожжа ў свет музыкі» прадоўжыце выкананне заданняў на с. 26—27 (гл. папярэднія заняткі, канспект № 20).

22. Музычныя заняткі.

МІНІ-МЮЗІКЛ «ПРЫНЦУ РЫТМУ НА ПАДМОГУ!»

Змест

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Прынцу Рытму на падмогу!» — цэласная музычная кампазіцыя.

Форма музычных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменне канструяваць цэласную музычную кампазіцыю ў жанры міні-мюзікла.

Навучыць:

свабодна, самастойна і выразна дзейнічаць у сюжэце міні-мюзікла.

Выхаваць:

пачуццё суперажывання за дасягненне поспеху ў стварэнні міні-мюзікла.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік паведамляе дзецям, што сёння яны сканструююць міні-мюзікл на аснове комплексу гульняў «Прынцу Рытму на падмогу!». Педагог настройвае выхаванцаў на актыўнасьць, засяроджанасць, зладжанасць дзеянняў пад музыку; нагадвае дзецям іх ролі і чарговае выступленне ў сюжэце —

і прадастаўляе свабоду дзеянняў да заканчэння кампазіцыі, аказвае толькі ўскоснае кіраўніцтва.

Пасля заканчэння дзеяння педагог гаворыць:

— Наш міні-мюзікл атрымаўся вельмі цікавым, але таму-сяму яшчэ трэба павучыцца. У гэтым вам дапамогуць музычныя заняткі, музычныя кніга і рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі». Віншую вас з поспехам, мае маленькія музыканты і артысты!

23. Музыкальная забава. МУЗЫЧНАЯ ВОСЕНЬ

Змест

І в а р ы я н т: міні-оперы: «Гучыце, ноты!», «Песенькі-выручалачкі» (гульня 4 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!»);

ІІ в а р ы я н т: міні-мюзікл «Прынцу Рытму на падмогу!»;

ІІІ в а р ы я н т: асобныя гульні з музычных сюжэтна-гульнявых комплексаў «Гучыце, ноты!» і «Прынцу Рытму на падмогу!».

Мэты

Развіць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў музычным выкананні і творчасці ў прысутнасці гасцей.

Навучыць:

свабодна дэманстраваць аднародныя і сінтэтычныя музычныя кампазіцыі-імправізацыі;

абменьвацца ўражаннямі пра якасць музычнай творчасці з аднагодкамі і дарослымі.

Выхаваць:

знаходлівасць, станоўчыя адносіны да прадуктаў музычнай творчасці равеснікаў, пазітыўную ацэнку і самаацэнку.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) за найбольш выразны музычна-гульнявы вобраз; 2) самаму кемліваму; 3) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 4) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 5) гранд-сюрпрыз — за самае арыгінальнае рашэнне.

Музычны рэпертуар +

Песні асенняй тэматыкі, па сюжэтах гульняў і жаданні дзяцей.

ХОД МУЗИЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік:

— Дзеці! Сёння мы правядзём такую музычную забаву, якую вы захочаце. Выбірайце. *(Педагог называе прадстаўленыя вышэй варыянты забавы, дапамагае дзецям зрабіць выбар і арганізуе правядзенне міні-мюзікла, міні-оперы або асобных музычных гульняў; запрашае гасцей падтрымліваць дзяцей апладысмантамі.)*

Пасля заканчэння музычнай забавы педагог абмяркоўвае з дзецьмі, чые музычныя праяўленні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне адбываецца пад музыку і апладысменты прысутных.

24. Музычныя заняткі.

ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: АСНОЎНЫЯ ПАНЯЦЦІ

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Хто спяе больш выразна?».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 28—29.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 28—29.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 21—22,

2) «В мире музыки» — с. 24—25,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 12—13,

4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 36—37.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (спевы і песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да дынамічных адценняў музыкі як сродку музычнай выразнасці і спосабаў іх перадачы ў спевах і песеннай творчасці.

Навучыць:

атрымліваць новыя звесткі пра дынамічныя адценні пры актыўным успрыманні музыкі — з дапамогай музычных дапаможнікаў «Падарожжа ў свет музыкі» і піктаграм;

прыслухоўвацца да музычнага твора, адрозніваць у ім дынамічныя адценні, называць іх і параўноўваць.

Выхваць:

ініцыятыўнасць, смеласць, рашучасць, самастойнасць пры перадачы дынамічных адценняў у спевах і песенных імправізацыях.

Музычны рэпертуар да музычных заняткаў па тэме «Гучнасць музыкі»+

На выбар дзяцей.

Калыханка. Музыка і словы І. Саўчук.

Отчего плачет Осень... Музыка і словы Н. Сакаловай.

Ходзіць коцік па палях. Музыка Я. Глебава, словы народныя.

Пестрый колпачок. Музыка Г. Струвэ, словы Н. Сакаловай.

Утренняя песенка. Музыка Ю. Антонава, словы М. Пляцкоўскага.

Деревянный мальчишка. Музыка У. Іваннікава, словы Н. Найдзёнавай.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік уключае фанаграму: І. Бах. Таката і фуга рэ мінор (фрагмент).

— Вы пазналі, хто прыйшоў да нас у госці? Так, гэта каралева Музыка. Вы пачулі, як змянялася гучнасць яе мелодыі? Раскажыце пра гэта. Правільна, гучнасць музыкі змянялася ад вельмі ціхай да моцнай, паступова ўзмацнялася і паступова слабела. Паслухайце яшчэ голас каралевы Музыка і пакажыце рукамі, як дырыжоры, ход мелодыі, адзначце, дзе адбываецца змяненне гучнасці.

Педагог яшчэ раз уключае фанаграму. Дзеці самастойна выконваюць заданне.

 — Па ваших жэстах я змагла прасачыць змяненне гучнасці мелодыі. Каралева Музыка хоча сказаць вам, як
28-29 гэта называецца на музычнай мове.

Адгарніце свае музычныя кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 28—29. Разгледзьце малюнкi і скажыце, на якія незвычайныя сімвалы паказвае каралева Музыка?

Першы малюнак расказвае пра гэты музычны сімвал. (*Дэманструецца сімвал «фортэ».*) Хто здагадаўся, што ён абазначае? (Гэты сімвал абазначае, што спяваць або іграць на музычным інструменце трэба гучна. Музыканты гавораць «фортэ», што значыць «гучна», «моцна». Давайце праспяваем усе хорам, як вяшчальнікі трубяць у фанфары, каб атрымалася «гучна», «фортэ».)

Дзеці хорам выконваюць гукаперайманне («ту-ру-ру»).

— Паглядзіце на другі малюнак. (*Педагог змяняе гучнасць свайго голасу да ціхага.*) Хто здагадаўся, што абазначае другі музычны сімвал? (Спяваць або іграць на музычным інструменце трэба ціха.) У музыкантаў гэты сімвал называецца «піяна», што значыць «ціха». Давайце ўсе хорам спяём так ціха, піяна, як маці пяе калыханку дзіцяці.

Дзеці хорам пяюць калыханку (на склады «а-а-а» ці знаёмую папеўку, імправізацыю) ціхім голасам.

Далей хто-небудзь з дзяцей з дапамогай педагога спрабуе сказаць пра значэнне сімвала «дымінуэнда»: паступовае заціханне гучання — ад фортэ да піяна. Дзеці хорам і паасобку імітуюць гук самалёта, які аддаляецца, на дымінуэнда («у-у-у»).

Затым подобным чынам адбываецца знаёмства дзяцей з паняццем «крэшчэнда».

28-29

Пасля гэтага педагог прапануе дзецям адгарнуць рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 28—29, выбраць любы вобраз (самалёт, паравоз ці аўтамабіль), спець і сыграць яго сігналы з паказанымі дынамічнымі адценнямі, абазначыць дынамічныя адценні піктаграмамі, назваць іх. Трое дзяцей па чарзе выконваюць заданне, выбраўшы адзін з трох намаляваных вобразаў.

Педагог гаворыць:

— Дзеці, каралева Музыка прапануе вам гульню «Хто спяе больш выразна?», каб вы ўсе змаглі выразна выканаць дынамічныя адценні музыкі.

Гульня «Хто спяе больш выразна?»

Задачы

Навучыць дзяцей вызначаць і называць дынамічныя адценні, перадаваць іх у спевах і песеннай творчасці свядома і выразна.

Аснашчэнне

1. Планшэт, на вонкавым баку якога, злева, зроблены проразі. У іх устаўляюць карткі з выявамі персанажаў гульні. Справа, насупраць кожнага персанажа, зроблена адтуліна ў выглядзе круглага акенца. З унутранага боку планшэта акенцы заклеены папяровай кішэняй, куды ўстаўляецца і свабодна рухаецца «музычная» лінейка.

«Музычная» лінейка двухбаковая, двухкаляровая. На блакітным баку ярка-сінімі літарамі напісаны абазначэнні дынамічных адценняў: *p*, *tr*, *mf*, *f*. На адваротным, ружовым баку «музычнай» лінейкі чыр-

вонымі літарамі абазначаны дынамічныя адценні: *f*, *mf*, *tr*, *p*. Абазначэнне дынамічнага адцення размяшчаюць насупраць таго ці іншага героя гульні, напрыклад «*f*» — насупраць льва. Калі па ўмовах гульні патрабавецца змяненне дынамікі, то гэта робяць шляхам перасоўвання «музычнай» лінейкі ўверх або ўніз. Ружовы бок лінейкі паказвае, што дынамічныя адценні пачынаюцца з гучнага (*f*) і рухаюцца да ціхага (*p*). Блакітны бок паказвае іншае гучанне — ад ціхага (*p*) да гучнага (*f*).

2. Карткі з выявамі персанажаў гульні: птушкі, звяры, героі казак, мультфільмаў.

3. «Музычная» фішка для жэрабя — абклееная з абодвух бакоў манета. На чырвоным баку фішкі намаляваны скрыпічны ключ, адваротны бок — жоўты, без малюнка.

4. Дзіцячыя музычныя інструменты: металафон, ксілафон, трохвугольнік.

Гульнявыя правілы

Выканаць (праспяваць або сыграць на выбраным па жаданні музычным інструменце) гукаперайманне, куплет знаёмай песні, стварыць песенную або песенна-інструментальную імправізацыю пра выбранага персанажа ў адпаведнасці з падабранымі 2—3 дынамічнымі адценнямі.

Методыка правядзення

Усе гульцы дзеляцца на дзве каманды. Для ўдзелу ў спаборніцтвах кожная каманда выбірае аднаго саліста. Суддзя (педагог, пасля дзіця) пытаецца ў салістаў:

Ключ скрыпічны выбіраеш
Або з колерам гуляеш?

Пасля адказу салістаў суддзя кідае «музычную» фішку. Хто з салістаў адгадаў, якім бокам упала фішка, той і пачынае гульню.

Дзіця выбірае любы персанаж, адпаведны колер лінейкі, устаўляе яе ў кішэню планшэта, дэманструе ўсім і выконвае гукаперайманне, куплет песні, песенную або інструментальную імправізацыю (па жаданні) у адпаведнасці з дынамічнымі адценнямі, якія ўзнікаюць у акенцы пры перасоўванні лінейкі.

Калі саліст выканаў заданне правільна, каманды апладзіруюць яму, ён вяртаецца на месца, а замест яго выходзіць новы гулец з той жа каманды (ён пачынае гульню пасля выступлення першага гульца з іншай каманды).

Калі першы саліст памыліўся пры выкананні задання, у гульню ўступае другая каманда.

Наступныя салісты разыгрываюць першы ход пры дапамозе той самай «музычнай» фішкі і гуляюць далей паводле азначаных правілаў. Каді хто-небудзь з салістаў выканаў заданне няправільна, ён застаецца для паўтарэння, але прапускае адзін ход, або яго замяняе іншы жадаючы гулец з гэтай каманды. Перамождай лічыцца каманда, усе гульцы якой спяюць або сыграюць свае песні выразна і раней за іншых.

28-29 — Дзеці, ці спадабалася вам гульня каралевы Музыкі «Хто спяе больш выразна?»? Каб у наступны раз у нас было больш пераможцаў, у групе ў рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 28—29 разгледзьце ўсе маляўнічкі, выберыце любы вобраз і выканайце ўсе заданні, якія падказваюць піктаграмы, змешчаныя побач.

25. Музыкальныя заняткі. ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: СУАДНЯСЕННЕ З НАСТРОЕМ МУЗЫЧНАГА ВОБРАЗА

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1, 2. «Любімы герой», «Назаві ноту!».
2. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 21—22,
 - 2) «В мире музыки» — с. 24—25,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 12—13,
 - 4) «Необычайные знакомства» — с. 36—37.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіццё:

уяўленне пра дынамічныя адценні як спосаб праяўлення настрою музыкальнага вобраза;

здольнасць актыўна ўспрымаць музыку: уяўляць музыкальна-гульнявы вобраз і адначасова перадаваць яго характэрныя асаблівасці ў танцавальных імправізацыях.

Навучыць:

суадносіць дынамічныя адценні музыкі з настроем музыкальна-гульнявога вобраза, называць іх і свядома прымяняць у музыкальнай творчасці.

Выхаваць:

вытрымку, волю, пачуццё самакаштоўнасці.

ХОД МУЗИЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог пачынае заняткі з гульні 1 «Любімы герой» музычнага сюжэтна-гульніваго комплексу «Новыя прыгоды Бураціна», пасля праводзіць гульнію 2 «Назаві ноту!».

Музычны сюжэтна-гульнівы комплекс «НОВЫЯ ПРЫГОДЫ БУРАЦІНА»

Змест

1. «Любімы герой».
2. «Назаві ноту!».
3. «Праспявай ноту!».
4. «Рытм-памочнік».
5. «Знайдзі залаты ключык!».
6. «Вясёлыя танцы».

Гульня 1. «Любімы герой»

Задачы

Навучыць дзяцей актыўна суперажываць герою і настрою музыкі; адрозніваць дынаміку музыкі і суадносіць гэта з настроем музычна-гульніваго вобраза; выражаць свае пачуцці ў танцавальных імпрывізацыях.

Аснашчэнне

Песня «Бу-ра-ці-на!» (музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энціна) з к/ф «Прыгоды Бураціна».

Гульнівыя правілы

Адначасова з гучаннем музыкі (уступ і першы куплет песні «Бу-ра-ці-на!») дзеці ў танцавальных імпрывізацыях перадаюць характэрныя рухі героя песні. Прыпеў, у якім гучыць імя героя, дзеці спяваюць хорам.

Методыка правядзення

Педагог:

— Дзеці, сёння я раскажу вам пра новыя прыгоды вашага любімага героя. Хто гэта? Вам падкажа музыка!

Педагог тлумачыць правілы і праводзіць гульнію «Любімы герой».

Пасля заканчэння гульні дзеці расказваюць, якая гэта была музыка па вышыні, рытме, гучнасці. Педагог заахвочвае іх карыстацца музычнымі тэрмінамі.

Затым праводзіцца гульня 2 «Назаві ноту!».

Гульня 2. «Назаві ноту!»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна свабодна аперыраваць назвамі нот; хутка вызначаць склад — назву ноты ў слове; размяшчаць ноту на нотным стане; чыста інтанаваць ноты з рознай дынамікай.

Аснашчэнне

1. Сімвалы нот.
2. Фішкі чырвонага колеру.
3. Выява нотнага стану на фланелеграфі.
4. Плоскасная выява Бураціна.
5. Кніжка-загадка, на кожнай старонцы якой напісана па 1 радку са складамі-нотамі:

1) Г нул вечаром из ма я во двор:

Кто-то мо пробегает — кт, что вор!

2) Щетку взял я и нацелился во тьму,

Был уве н, что его пе хитрю.

3) «Эй, ст ю!» — зко бро л я ему.

По шел ко мне он гом:

«Хрю, хрю, хрю!»

Гульнявыя правілы

Вядучы (спачатку педагог, пасля дзіця) гартае кніжку-загадку так, каб усе дзеці бачылі ноты і тэкст. Вядучы павольна

чытае тэкст (пераказвае па памяці), робіць паўзу там, дзе напісана нота, тым самым прапануе дзецям падказаць яе назву, і толькі пасля гэтага чытае словы або сказ цалкам. Дзіця, якое правільна называе ноту з тэксту, атрымлівае ад вядучага яе сімвал, замацоўвае яго на пэўным месцы на нотным стане і атрымлівае чырвоную фішку. Астатнія гульцы хорам вымаўляюць назву ноты, затым вядучы чытае сказ да канца. Так чытаюць кожную старонку кніжкі-загадкі. Перамагае дзіця, якое набярэ найбольшую колькасць фішак.

Методыка правядзення

Педагог:

— Неяк Бураціна бег па сцежцы і знайшоў кніжку-загадку. А ў ёй напісана: «Калі ты любіш музыку, выратуй нас! Карабас Барабас схаваў нас, вясёлыя і звонкія ноты, у звычайныя словы. Дапамажы нам вярнуцца ў краіну Музыкі: прачытай кніжку, назаві нашы імёны і размясці нас на нотным стане!»

Бураціна сказаў: «Гэта не бяда!» Адгарнуў ён кніжку-загадку, глядзіць на яе і нічога зразумець не можа. Ён жа не ведае, як пішуцца ноты, і назваць іх не можа. А мы дапаможам Бураціна вызваліць ноты з палону Карабаса Барабаса? Вось што трэба зрабіць.

Педагог тлумачыць правілы, праводзіць гульню. Пасля заканчэння на фланелеграфе выстаўляецца выява Бураціна.

— Паглядзіце, вось і сам Бураціна з'явіўся. Ён гаворыць: «Дзякуй вам, дзеці, за дапамогу! Мы перамаглі Карабаса Барабаса, вызвалілі ноты! Але ж чаму музыка не гучыць? Можа, каб загучала музыка, трэба праспяваць песні? Давайце заспяваем разам, каб вызваліць ноты!»

Дзеці выконваюць знаёмыя песні. Педагог хваліць іх; на развітанне гаворыць: «На наступных занятках мы даведаемся, якія яшчэ прыгоды адбыліся з Бураціна».

26. Музычныя заняткі. ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: ПЕРАДАЧА Ё СПЕВАХ І ПЕСЕННАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—3. «Любімы герой», «Назаві ноту!», «Праспявай ноту!».

2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 28—29.
3. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 19,
 - 2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42—44.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленне пра дынамічныя адценні музыкі, іх суадносіны з настроем музычна-гульнявога вобраза і спосабы перадачы ў спевах і песеннай творчасці.

Навучыць:

аперываваць дынамічнымі адценнямі, нотаўмі ў спевах і песеннай творчасці; разумець і прымяняць у сваёй дзейнасці музычныя тэрміны.

Выхаваць:

настойлівасць, вытрымку, волю, імкненне да дасягнення мэты.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з правядзення гульні 1 «Любімы герой» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна», залучае дзяцей у актыўны пераказ яе сюжэта; затым праводзіць гульню 2 «Назаві ноту!», змяніўшы яе заканчэнне: пасля пытання «Але чаму ж музыка не гучыць?» пераходзіць да наступнага тэксту: «Трэба бегчы да Мальвіны. Вось хто ведае ўсё!». Праводзіцца гульня 3 «Праспявай ноту!».

Гульня 3. «Праспявай ноту!»

Задачы

Навучыць дзяцей перадаваць у індывідуальных спевах і песеннай творчасці рухавыя дынамічныя адценні, спяваць назвы нот і іграць на металафоне.

Аснашчэнне

1. Плоскасныя фігуркі авечкі і сямі ягнят. У кожнага ягняці на шыі вісіць званочак, на якім намаляваны нотны стан з адной нотай. Усяго ягнят, як і нот, сем (гама до мажор).

2. Сюжэтнае пано: зялёны луг, у розных месцах луга зроблены проразі, у якія ўстаўлены ягняты. Перад лугам намаляваны ручай, цераз яго перакінуты мост з бярвёнаў, на разрэзе кожнага бярвяна нама-

ляваны нотны стан са скрыпічным ключом і адной нотай гамы до мажор. Бярвёнаў усяго 13: до, рэ, мі, фа, соль, ля, сі, ля, соль, фа, мі, рэ, до (знізу ўверх і зверху ўніз). Над кожным бярвяном зверху зроблены разрэз, куды ўстаўляецца фігурка ягняці з адпаведным «імен», абазначаным на званочку. Пасярод моста размяшчаецца авечка. Калі дзеці пераносяць ягнят на бярвёны мосціка, авечку перастаўляюць на луг.

3. Металафон.

Гульніавыя правілы

Выбіраюць вядучага — па жаданні або музычнай лічылкай. Кожны гулец задумвае любую ноту, але не называе яе ўслых. Пасля слоў вядучага «Раз, два, тры, *до* (рэ, мі і г. д.), выхадзі!» (называць ноты трэба абавязкова ў адпаведнасці з іх парадкам у гаме: спачатку знізу ўверх, затым зверху ўніз) дзіця, якое задумала названую ноту і першае падняла руку са словам «Я!», выходзіць да металафона. Яно выбірае пласцінку металафона, адпаведную названай ноце, іграе на ёй і спявае назву ноты (сальфеджыруе).

Як ускладненне можна прапанаваць дзецям выканаць песьнюку-імправізацыю, з дапамогай якой клічуць да мосціка ягня: спачатку трэба праспяваць яго імя (г. зн. прасальфеджыраваць, спець назву ноты), а пасля выканаць песенна-інструментальную імправізацыю на вышыні гэтай ноты, у якой дзіця падзвае ягня да сябе, да мосціка і г. д. Педагог паказвае дзіцяці патрэбную пласцінку металафона (калі гэта патрабуецца).

Калі дзіця ланцужок заданняў выканала правільна, яно бярэ з луга ягня з тым самым імем, што і нота, і ставіць яго ў проразь адпаведнага бярвяна на мосціку. Калі дзіця памыляецца, яму дапамагае той, хто задумаў такую ж ноту, ён і пераносіць ягня з луга на мосцік.

Методыка правядзення

Педагог карыстаецца пано або, па ходзе апавядання, выкладвае на фланелеграфі элементы аснашчэння.

— Да доміка Мальвіцы можна трапіць, перайшоўшы музычны мосцік. Бачыць Бураціна, што пасярод мосціка стаіць авечка, а па лузе бегаюць сем яе ягнят.

«Прывітанне, авечка! Дазволь мне перайсці мосцік», — гаворыць Бураціна.

«Дзень добры, Бураціна! Я прапушчу цябе, але ты дапамажы мне сабраць маіх дзетак і перавесці іх з аднаго берага на другі», — адказвае авечка.

«А што для гэтага трэба зрабіць?»

«Праспяваць і сыграць на металафоне па чарзе імя кожнага ягняці, якое супадае з назвай ноты, і размясціць ягня на адпаведным бярвяне мосціка».

«Ой, я не змагу гэта зрабіць! Дзеці, хутчэй на дапамогу ідзіце, ягнят перавесці дапамажыце!»

— Каб дапамагчы Бураціна, мы правядзём гульню «Праспявай ноту!».

Педагог расказвае правілы, праводзіць гульню. Дзеці пераводзяць ягнят па мосціку спачатку знізу ўверх: ад до першай актавы да сі; пасля зверху ўніз: ад сі спускаючыся да до. Такім чынам, у гульні саліруюць 13 чалавек.

Пасля заканчэння гульні дзеці выконваюць знаёмыя песні, развучваюць новую.

 — У групе разгледзьце малюнку на с. 30—31 рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі», прадоўжыце гульню «Праспявай ноту!»: злучыце стрэлкамі кожнае ягня з адпаведным бярвяном на мосціку, сыграйце і праспявайце яго імя.

30-31

27. Музычныя заняткі.

ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: ПЕРАДАЧА Ў МУЗЫЦЫРАВАННІ І ІНСТРУМЕНТАЛЬНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—4. «Любімы герой», «Назаві ноту!», «Праспявай ноту!», «Рытм-памочнік».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 30—31, 32—33.

3. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 22,

2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42—43.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уяўленне пра дынамічныя адценні, ноты, працягласці, музычныя фразы як сродкі музычнай выразнасці.

Навучыць:

актыўна ўспрымаць музыку: уяўляць музычна-гульнявы вобраз і адначасова перадаваць яго ў танцавальных імправізацыях.

Выхаваць:

жаданне наладжваць у працэсе калектыўнай творчасці кантакты паміж сабой.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з уключэння дзяцей у актыўны пераказ сюжэтаў гульняў 1—3 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна», канструюе з іх зместу і знаёмых песень цэласную музычную кампазіцыю.

Пасля заканчэння дзеяння педагог гаворыць:

30-31

— Узрадаваўся Бураціна, што мы дапамаглі авечцы сабраць ягнят і пасябравалі з імі, узбег на мосцік, заскакаў на ім і... упусціў у ваду залаты ключык. Што ж рабіць? Паглядзіце на с. 30—31 вашай музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» і раскажыце, што робіць Бураціна, каб дастаць залаты ключык.

Дзеці разглядаюць малюнак, даюць свае адказы. Педагог гаворыць:

— Давайце дапаможам Бураціна дастаць ключык — правядзем гульню «Рытм-памочнік».

Гульня 4. «Рытм-памочнік»

Задачы

Навучыць дзяцей перадаваць на металафоне рытм мелодыі, якая прагучала, і рухавыя дынамічныя адценні — індывідуальна, музычнымі фразамі (у ланцужку), воплескамі.

Аснашчэнне

1. Металафон (1—3 шт.).
2. Плоскасная фігурка чарапахі Тарцілы.
3. Медальёны з выявай Бураціна або яго плоскасныя фігуркі (3 шт.).

Музычны рэпертуар

Раманс чарапахі Тарцілы з к/ф «Прыгоды Бураціна» (музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энціна).

Гульнявыя правілы

Лічылкай або па жаданні выбіраюць дзіця-саліста на ролю Бураціна. Да яго вопраткі прымацоўваюць плоскасную фігурку Бураціна або надзяваюць на шыю медальён. Дзіця-саліст і астатнія гульцы дзейнічаюць адначасова пад гучанне фанаграмы «Раманс чарапахі Тарцілы» (першы, другі куплеты): па чарзе ў ланцужку перадаюць рытм музычнай фразы воплескамі і на металафоне (спачатку на адным, затым адначасова на двух і трох, дабаўляючы іх паступова).

Варыянт выканання пад гучанне *першага куплета*: дзеці калектыўна адбіваюць рытм 1-й музычнай фразы, дзіця-саліст іграе на металафоне рытм 2-й музычнай фразы і г. д. да канца куплета, без спыненняў.

Варыянт выканання пад гучанне *другога куплета*: выбраныя новыя 2 дзіцяці-салісты адначасова іграюць рытм 1-й музычнай фразы на двух металафонах, дзеці калектыўна адбіваюць рытм 2-й музычнай фразы і г. д., як у першым варыянце.

Калі дзіця-саліст памыляецца, яго замяняе іншы жадаючы. Гульня праводзіцца 2—3 разы са зменай салістаў і павелічэннем колькасці металафонаў.

Методыка правядзення

Педагог:

— Бураціна зразумеў, што дастаць залаты ключык можа чарапаха Тарціла. Як Бураціна клікаў Тарцілу? Правільна, ён клікаў яе музыкай, ігрой на металафоне. Але Тарціла знаходзіцца на дне сажалкі, музыку чуе дрэнна, хаця вельмі любіць песні і часцей за ўсё спявае свой любімы раманс.

Бураціна не засмуціўся.

«Адстукаю рытм любімага раманса Тарцілы на металафоне! Яна яго пачуе і прыплыве да мяне, — вырашыў Бураціна, — а каб не памыліцца, папрашу дзяцей дапамагчы мне». Вы памятаеце раманс Тарцілы, дзеці? Давайце прыслухаемся, можа, мы пачуем яго ў выкананні самой Тарцілы?

Педагог уключае фанаграму, паступова ўзмацняе гучанне адціхага да гучнага (уступ і 1-ы куплет).

— Дзеці, вы ўспомнілі раманс Тарцілы? Дапамажыце Бураціна паклікаць яе на бераг.

Педагог расказвае правілы, праводзіць гульню 4 «Рытм-памочнік» пад паўторнае гучанне раманса, хваліць і падбадзёрвае дзяцей.

Пасля заканчэння гульні гаворыць:

— Паглядзіце, а вось і Тарціла выплыла са дна сажалкі!

Педагог выкладвае фігурку Тарцілы на фланелеграфе.

— Але дзе ж залаты ключык? (*Дзеці выказваюць меркаванні.*)

32-33 — Пра гэта вы даведаецеся, калі разгледзеце малюнкi ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 32—33. Хто тут просіць Тарцілу дастаць залаты ключык?

Пра тое, як Тарціла дапамагала Бураціна дастаць залаты ключык, і пра новыя прыгоды Бураціна мы даведаемся на наступных занятках.

28. Музыкальная забава. ВЕЧАР МУЗЫЧНЫХ ЗАГАДАК

Змест

I в а р ы а н т

1) вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—31 (сюжэты па жаданні і на выбар дзіцяці);

2) рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—31 (сюжэты па жаданні і на выбар дзіцяці).

II в а р ы а н т

Індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 7—8, 11—12,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 10—11, 26—27,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 44—45,

4) «В мире музыки».

Мэты

Развіць:

хуткасць арыентацыі ў новых праблемных сітуацыях.

Навучыць:

арыентавацца ў матэрыялах знаёмых і новых дапаможнікаў пры дапамозе піктаграм.

Выхваць:

адэкватную ацэнку дзейнасці.

Аснашчэнне

1. Каляровыя ўзнагародныя фішкі (чырвоныя — за загадку, блакітныя — за адгадку).
2. Дзіцячыя музычныя інструменты.
3. Камплект піктаграм, што абазначаюць музычную сімволіку.
4. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму знаўцу музыкі; 2) юнаму аматару музыкі; 3) самаму знаходліваму; 4) за найбольш выразны музычна-гульнявы вобраз загадкі; 5) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імпрывізацыю; 6) за найбольшую колькасць адгаданных загадак; 7) гранд-сюрпрыз — за найбольшую колькасць прапанаваных музычных загадак.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Педагог гаворыць, дэманструючы названыя дапаможнікі:

— Дзеці! Сёння ў нас — музычная забава, якая называецца «Вечар музычных загадак». Кожны з вас можа загадаць музычную загадку: прыдумаць яе самастойна або зрабіць гэта з дапамогай музычнай кнігі ці музычнага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» або новых сшыткаў («Я і музыка», «В мире музыки», «Приключения Незнайки в Музыкальном городе», «Необыкновенные знакомства»). За кожную загадку вы атрымаеце чырвоную фішку, а за адгадку — блакітную. Калі загадка прыдуманая вамі, а не ўзята з музычных дапаможнікаў, то за яе ўзнагарода — 2 чырвоныя фішкі. Пераможцамі стануць тыя дзеці, якія набяруць найбольшую колькасць фішак.

Памятайце, што загадкі павінны быць музычныя, г. зн. аб музыцы, і расказаць іх трэба з дапамогай музыкі — песеннымі, інструментальнымі, танцавальнымі імпрывізацыямі або знаёмымі песнямі і п'есамі.

Педагог дае дзецям час на выбар варыянта, правярае падрыхтаванасць дзяцей і праводзіць музычную забаву; заахвочвае гасцей падтрымліваць удзельнікаў апладысментамі. Можна запрашаць да ўдзелу прысутных гасцей.

Пасля заканчэння музычнай забавы педагог абмяркоўвае з дзецьмі і гасцямі, чые музычныя дзеянні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне пераможцаў праходзіць пад музыку і апладысменты прысутных.

29. Музычныя заняткі. ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: ПЕРАДАЧА Ё СПЕВАХ І ПЕСЕННАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Новыя прыгоды Бураціна». Гульня 5 «Знайдзі залаты ключык!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 32—33.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 32—33.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 24—25, 26—27,

2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 36—37.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (спевы і песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да індывідуальнай і калектыўнай песеннай творчасці.

Навучыць:

свядома карыстацца музычнай тэрміналогіяй — фортэ, пiana, крэшчэнда, дымінуэнда — і выразна хорам без музычнага суправаджэння выконваць дынамічныя адценні ў спевах і песенных імправізацыях;

індывідуальна і калектыўна прыдумваць і выконваць песенныя кампазіцыі-імправізацыі на прапанаваны або прыдуманых самім дзіцём тэкст.

Выхаваць:

пачуццё радасці, захаплення, задавальнення ад поспеху, дасягнутага ў калектыўнай музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

— Дзеці, паслухайце і пакажыце ў танцавальных імправізацыях, хто сёння даслаў нам сваё музычнае прывітанне.

Гучыць фанаграма: Раманс чарапахі Тарцілы, фрагмент (музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энціна). Дзеці выконваюць танцавальныя імправізацыі, затым адказваюць на пытанне. Педагог:

— Правільна, гэта музычнае прывітанне чарапахі Тарцілы. Выплыла Тарціла на паверхню сажалкі і кажа: «Бураціна, дзеці, як я рада, што вы памятаеце мой раманс!»

А Бураціна ёй у адказ: «Гэта дзеці мне дапамаглі. Паважаная Тарціла, ці не маглі б Вы дастаць са дна сажалкі мой залаты ключык?»

Тарціла адказала: «Дастану, калі ты і твае сябры дапаможаце мне сваёй песенькай».

32-33

— Дзеці, дапаможам Тарціле і Бураціна? Памятайце, што спяваць трэба вельмі выразна, голасам рознай гучнасці, таму што Тарціла пад старасць стала дрэнна бачыць і чуць. Знайдзіце ў сваёй музычнай кнізе старонку, дзе на-маляваны Тарціла і піктаграмы, якія падказваюць, з якой гучнасцю спяваць. Выканайце свае песенныя імправізацыі з указанай гучнасцю. Вось тады мы зможам дастаць залаты ключык!

Дзеці адгортваюць вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 32—33 і разам з педагогам абмяркоўваюць гучнасць музыкі ў кожнай паказанай сітуацыі («Музыку якой гучнасці чуе Тарціла, калі знаходзіцца на дне сажалкі?» і г. д.). Дзеці (па жаданні) выконваюць песенныя імправізацыі з патрэбнай дынамікай.

У заключэнне педагог гаворыць:

— Малайцы, дзеці! Тарціла дзякуе вам за спевы. Яна гаворыць: «З такімі малайцамі я змагу дастаць залаты ключык».

Праводзіцца гульня «Знайдзі залаты ключык!».

Гульня 5. «Знайдзі залаты ключык!»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў канструяваць і пераўтвараць калектыўныя песенныя імправізацыі, выконваць іх хорам без суправаджэння з рухавымі дынамічнымі адценнямі, чыста інтануючы мелодыю.

Аснашчэнне

1. Плоскасныя фігуркі рыбак, рака, камянёў, водарасцей для стварэння эфекту вадаёма — прымацоўваюцца на фланелеграф.

2. Указка, на канцы якой — ліпкая лента, на яе замацоўваецца фігурка чарапахі.

3. Плоскасная выява залатога ключыка.

4. Фланелеграф.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Выбіраюць вядучага — па жаданні або з дапамогай музычнай лічылкі. Ён паварочваецца спінай да фланелеграфа і не бачыць, што робяць дзеці. Педагог з астатнімі гульцамі хавае пад любым з прадметаў, змешчаных на фланелеграфе, залаты ключык.

Затым клічуць вядучага. Ён паварочваецца тварам да дзяцей, бярэ чарапаху, замацоўвае яе на ўказку і, павольна рухаючы яе ад аднаго прадмета да іншага, шукае залаты ключык, слухаючы падказку дзяцей: іх спеы ўзмацняюцца або заціхаюць, у залежнасці ад набліжэння або аддалення ад залатога ключыка.

Дзеці, адначасова з рухамі ўказкі вядучага, спяваюць хорам любую імправізацыю, выразна перадаючы дынамічныя адценні. Гучанне голасу ўсе рэгулююць адначасова: ўзмацняюць або аслабляюць у залежнасці ад набліжэння да месца, дзе схаваны залаты ключык, або аддалення ад яго. Так яны дапамагаюць вядучаму знайсці ключык.

Гуляюць 3—4 разы, кожны раз з новым вядучым, а залаты ключык хаваюць пад іншы прадмет.

Педагог заахвочвае дзяцей да самастойнага прыдумання слоў, мелодыі песеннай імправізацыі і займае пры гэтым пазіцыю такога ж, як дзеці, гульця, а не кіраўніка гульні. Дзеці спачатку выконваюць прыдуманую імправізацыю цалкам; выбраўшы яе канчатковы варыянт, яны ўключаюць яе ў гульню і выконваюць з рухомымі дынамічнымі адценнямі.

Педагог можа спачатку прапанаваць гатовы варыянт тэксту, напрыклад: «Я плыву, я плыву, ключык зараз вам знайду!», затым даць заданне дзецям прыдумаць працяг тэксту і песенную імправізацыю на яго. Выбіраюць найбольш выразныя матывы, канструююць з іх мелодыю і цэласную кампазіцыю, якую і выконваюць у гульні. Педагог можа запісаць варыянты гатовых кампазіцый у нотны сшытак або выкарыстаць відэа- або аўдэаапаратуру.

Пасля заканчэння дзеці выконваюць знаёмыя песні, выбраныя па жаданні. Педагог хваліць дзяцей і гаворыць:

 — Хто не паспеў сёння стаць вядучым у гульні «Знайдзі залаты ключык!», можа зрабіць гэта ў групе з дапамогай рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» (у ім гэта гульня знаходзіцца на с. 32—33). Правядзіце гульню «Знайдзі залаты ключык!» з роднымі або сябрамі. Прыдумайце новыя песенькі для Тарцілы, якія праспяваеце на наступных занятках. Таму што прыгоды Бураціна яшчэ не скончыліся!

30. Музычныя заняткі. ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: ПЕРАДАЧА Ў ТАНЦАВАЛЬНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Новыя прыгоды Бураціна». Гульня 6 «Вясёлыя танцы».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 34—35.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 34—35.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальны сшытак «Незвычайныя знаёмствы» — с. 20—21.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (танцавальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да адрознення дынамічных адценняў у музыцы і спосабаў іх перадачы ў танцавальнай творчасці.

Навучыць:

самастойна ўводзіць дынамічныя адценні для перадачы сваіх пачуццяў, музычнага вобраза і яго характэрных асаблівасцей у танцавальных кампазіцыях-імправізацыях, выконваць іх пластычна, у адпаведнасці з музыкай;

мадэліраваць танцавальныя фігуры ў парную або калектыўную танцавальную кампазіцыю.

Выхаваць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў індывідуальнай і калектыўнай танцавальнай творчасці.

Музычны рэпертуар +

Творы з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна».

Ф. Шапэн. Мазурка № 45.

Песенны рэпертуар асенняй тэматыкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік:

— Дзеці, пакажыце ў сваіх танцавальных імправізацыях, хто прыйшоў да нас у госці.

Педагог уключае фанаграму з песняй «Бу-ра-ти-но!» (фрагмент). Дзеці перадаюць у танцавальных імправізацыях вобраз героя песні.

34-35

— Дзеці, я ўбачыла ў вашых танцавальных імпрэвізацыях вясёлага Бураціна. Вы хочаце ведаць, чым закончыліся яго прыгоды? Паглядзіце на с. 34—35 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі».

Дзеці разглядаюць малюнкi пад ціхае гучанне фанаграмы: Ф. Шапэн. Мазурка № 45, абмяркоўваюць. Педагог удакладняе ў дзяцей, што, на іх думку, абазначаюць піктаграмы з сімваламі гучнасці музыкі. Узмацняецца гучанне фанаграмы.

— Танцуе Бураціна са сваімі сябрамі, святкуе ўдалае завяршэнне прыгод. Яны і вас запрашаюць у сваю гульню «Вясёлыя танцы». Выходзьце танцаваць, дзеці!

Педагог праводзіць гульню 6 «Вясёлыя танцы».

Гульня 6. «Вясёлыя танцы»

Задачы

Навучыць дзяцей канструяваць індывідуальныя і калектыўныя танцавальныя імпрэвізацыі і выконваць іх у адпаведнасці з гучнасцю музыкі; пазітыўна ацэньваць творчыя праяўленні равеснікаў.

Музычны рэпертуар

Песня «Бу-ра-ти-но!» (музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энціна) з к/ф «Прыгоды Бураціна».

Ф. Шапэн. Мазурка № 45.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці пад музыку выконваюць танцавальныя імпрэвізацыі, не пераймаючы адзін аднаго.

Педагог прапануе дзецям утварыць пары — Мальвіна і Бураціна, Мальвіна і П'еро і г. д. — і выканаць танцавальныя кампазіцыі-імпрэвізацыі ў парах пад фанаграму: Ф. Шапэн. Мазурка № 45.

Пасля заканчэння гучання перыяда мазуркі педагог выключае фанаграму і называе дзяцей, якія выканалі найбольш арыгінальныя кампазіцыі, прапануе паказаць іх танец усёй групе. Так деманструюцца розныя варыянты танцавальных кампазіцый. Можна сканструяваць з іх агульны танец, які будуць выконваць усе дзеці ў парах; можна прапанаваць кожнай пары выконваць свае імпрэвізацыі ў агульным танцы. Могучь быць і

іншыя варыянты выканання танцавальнай кампазіцыі, падказаныя самімі дзецьмі.

Затым педагог гаворыць:

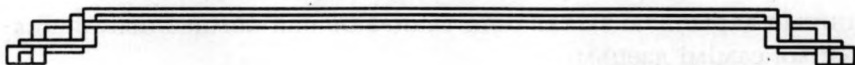
— А пасля танцаў усе сябры спявалі. Давайце, дзеці, і мы спяём свае любімыя песні.

Дзеці выконваюць знаёмыя песні (на выбар).

34-35

— Ці спадабалася вам сёння прыдумваць танцы і выконваць іх з сябрамі? Вы можаце рабіць гэта таксама ў групе. Вам дапаможа ў гэтым рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі». На с. 34—35 танцуюць Бураціна і яго сябры. Расфарбуйце любога персанажа, напішыце каля кожнага піктаграму, каб абазначыць гучнасць музыкі, прыдумайце для яго інструментальную імпровізацыю і запішыце яе рытм на свабодным радку. Выканайце свае танцавальныя кампазіцыі сябрам і бацькам.

З І М А

СПЕКТР МЭТАВЫХ АРЫЕНТАЦЫЙ ЗМЕСТУ МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ ЗІМНЯГА ПЕРЫЯДУ

Развіцць:

- цікавасць да пераўтварэння індывідуальных кампазіцый-імправізацый у калектыўныя цэласныя кампазіцыі пэўнага музычнага жанру;
- музычныя здольнасці — цэласнае і дыферэнцыраванае ўспрыманне, эмацыянальны водгук на музыку, пачуццё музычнага рытму, ладу, чыстае інтанаванне, адвольнае карыстанне музычна-слыхавымі ўяўленнямі, музычнае мысленне, музычную памяць;
- здольнасці — суперажыванне і пераўвасабленне ў музычна-гульнявы вобраз, да музычнай імправізацыі;
- фактары крэатыўнасці — уяўленне, фантазію, арыгінальнасць, інтуіцыю, эмпатыю.

Навучыць:

- адрозніваць сродкі музычнай выразнасці, суадносіць іх з музычна-гульнявым вобразам і карыстацца імі ў аднародных і сінтэтычных музычных кампазіцыях-імправізацыях;
- мадэліраваць знаёмы музычны сюжэтна-гульнявы комплекс у цэласную кампазіцыю пэўнага музычнага жанру (міні-мюзікл, міні-опера, міні-балет).

Выхаваць:

- імкненне да дасягнення поспеху ў індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці.

31. Музыкачныя заняткі. ГУЧНАСЦЬ МУЗЫКІ: ЦЭЛАСНАЕ ЎЯЎЛЕННЕ

Змест

1. Музыкачны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна». Гульні 1—6 — цэласная музычная кампазіцыя.
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 30—35.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 30—35.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Навучыць:

зладжана дзейнічаць у сюжэце цэласнай музычнай кампазіцыі;
выразна выконваць ролю, аднародныя і сінтэтычныя кампазіцыі-імправізацыі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік гаворыць дзецям, што сёння яны сканструююць цэласную музычную кампазіцыю з гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна»; нагадвае дзецям іх ролі, чарговасць дзеянняў у сюжэце і праводзіць музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна» як цэласную музычную кампазіцыю па вышэй апісанай методыцы (гл. канспект № 10).

32. Музыкачныя заняткі. МІНІ-МЮЗІКЛ «НОВЫЯ ПРЫГОДЫ БУРАЦІНА»

Змест

Музыкачны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна» — цэласная музычная кампазіцыя.

Форма музыкальных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

ўяўленне пра цэласную музычную кампазіцыю як міні-мюзікл.

Навучыць:

самастойна дзейнічаць у сюжэце міні-мюзікла;
выразна выконваць ролі, уласныя музычныя кампазіцыі-імправізацыі, не пераймаючы адзін аднаго.

Выхаваць:

актыўнасць, прязныя адносіны да равеснікаў.

Аснашчэнне

1. Дапаможнікі да ўсіх гульняў 1—6 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна».

2. Атрыбуты касцюмаў персанажаў музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна».

Музычны рэпертуар +

Творы з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Новыя прыгоды Бураціна».

Песенны рэпертуар на выбар дзяцей.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік паведамляе дзецям, што сёння яны сканструюць міні-мюзікл «Новыя прыгоды Бураціна» са знаёмай ім цэласнай музычнай кампазіцыі з такой жа назвай.

Педагог настрайвае дзяцей на актыўнасць, засяроджанасць, зладжанасць дзеянняў пад музыку, нагадвае ролі і чарговасць выступлення ў сюжэце, прапануе карыстацца атрыбутамі касцюмаў. Канструюецца міні-мюзікл «Новыя прыгоды Бураціна».

Пасля заканчэння дзеяння педагог хваліць дзяцей, называе найбольш удалыя ролі, музычныя імправізацыі, пытаецца пра меркаванні дзяцей аб іх удзеле ў міні-мюзікле.

33. Музычныя заняткі. ТЭМБР МУЗЫКІ

Змест

1. Сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні: «Перадай прывітанне!» (гл. канспект № 1), «Музычная крама».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 36—37, 38—39.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 36—37, 38—39.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 28—29,

- 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 14,
3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 22—23.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да гучання музычных інструментаў, іх назваў і адрозніванню па тэмбры.

Навучыць:

падбіраць і спяваць рытмічныя папеўкі, адначасова прайграваць іх на дзіцячых музычных інструментах;

выконваць інструментальныя кампазіцыі-імправізацыі на розных дзіцячых музычных інструментах індывідуальна, у малой групе, калектыўна.

Выхаваць:

патрэбнасць у самастойным пошуку новых спосабаў самавыражэння ў музычнай творчасці.

Музычны рэпертуар да тэмы «Тэмбр музыкі» +

Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч.

I. Бах. Шутка.

Песенка моржа. Музыка У. Казеніна, словы Ф. Лаубэ.

Песенка продавца музыкальных инструментов. Музыка В. Дзячэнкі, словы О. і Н. Яшыных.

Наш оркестр. Музыка і словы Н. Караваевай.

В нашем оркестре. Музыка Т. Папаценкі, словы М. Лапісавай.

Весёлый оркестр. Музыка і словы В. Дзевачкінай.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч., фрагмент.

— Дзеці! Гэта было музычнае пасланне ад каралевы Музыкі і Матыўчыка. Што ў ім незвычайнае? (Незвычайнае тое, што гучаць інструменты двух аркестраў: сімфанічнага, у якім іграюць дарослыя, і дзіцячага.) Гэту музыку напісаў кампазітар Франц Ёзеф Гайдн. Называецца яна «Детская симфония».

36-37

Разгледзьце малюнак на музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 36—37. Што вы бачыце? (Два аркестры: дзіцячы і «дарослы», сімфанічны.) Ці спадабалася вам? Мне таксама падабаецца, што дарослыя і дзеці разам іграюць у адным аркестры. Як яны адрозніваюць музыч-

ныя інструменты? Правільна, па знешнім выглядзе і па гучанні, г. зн. па тэмбры. Хто з вас хоча выбраць любы дзіцячы музычны інструмент, сыграць на ім сваю музычную імправізацыю і расказаць пра яго гучанне, г. зн. пра тэмбр гэтага інструмента? *(Педагог выклікае 2—3 жадаючых, заахвочвае іх ініцыятыву і дзеянні, дапаўняе вызначэнні музычнага тэмбра інструмента.)*

38-39

— Адгарніце с. 38—39 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі». Каго з намаляваных тут персанажаў вы ведаеце? (Матыўчык, прынцэса Мелодыя, каралева Музыка.)

Каралева Музыка і Матыўчык дапамогуць вам даведацца, як выглядаюць, як называюцца і якія тэмбры маюць інструменты сімфанічнага і дзіцячага аркестраў, што выконваюць «Детскую симфонию» Ё. Гайдна. Адначасова з гучаннем «Детской симфонии» мы будзем разглядаць выявы музычных інструментаў на малюнку, а калі які-небудзь музычны інструмент будзе саліраваць — назавём яго.

Дзеці разглядаюць малюнкi музычных інструментаў пад гучанне фанаграмы. Педагог паказвае на агульнай ілюстрацыі (с. 38—39) саліруючы музычны інструмент, разам з дзецьмі называе яго, характарызуе тэмбр, знаходзіць яго месца ў аркестры на малюнку (усяго 3—4 саліруючыя музычныя інструменты).

— Які персанаж з музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» вам дапамагаў вызначаць дзіцячыя музычныя інструменты? Правільна, гэта Матыўчык.

А хто дапамагаў называць інструменты сімфанічнага аркестра? Так, гэта каралева Музыка.

Пра якія музычныя інструменты дапаможа нам даведацца прынцэса Мелодыя? Паглядзіце на малюнак, паслухайце іх гучанне і назавіце іх.

Дзеці разглядаюць малюнак. Гучыць фанаграма: В. Прохараў. Сувенір. Педагог выклікае дзяцей у цэнтр залы і прапануе ім перадаць у танцавальных імправізацыях музычны вобраз твора.

Пасля заканчэння гучання музыкі педагог пытаецца ў дзяцей, ці пазналі яны музыку, якая гучала; як называецца гэты твор; якія музычныя інструменты яго выконвалі (беларускія народныя); якія з гэтых інструментаў дзеці могуць назваць; які тэмбр іх гучання.

— Сёння мы правядзём гульні, у якіх пазнаёмімся з новымі музычнымі інструментамі сімфанічнага і дзіцячага аркестраў; навучымся адрозніваць іх па тэмбры, знешнім выглядзе і правільна называць; выконваць на дзіцячых музычных інструментах знаёмыя папёўкі, інструментальныя і песенна-інструментальныя кампазіцыі-імправізацыі.

Праводзяцца названыя вышэй гульні, у тым ліку паўтараюцца раней вывучаныя песні і развучваецца новая.

Педагог праводзіць гульню «Перадай прывітанне!» (гл. канспект № 1). Пасля заканчэння гульні ўключае фанаграму: І. Бах. Шутка — «пасланне» ад каралевы Музыкі, Матыўчыка і прынцэсы Мелодыі, каб аддзячыць дзецям за іх добрую гульню.

— Дзеці, ці спадабаўся вам тэмбр музычнага інструмента, які саліраваў у гэтым творы? Раскажыце пра яго гучанне. (*Дзеці падбіраюць словы, якія характарызуюць тэмбр флейты.*) Хто з вас ведае, як называецца гэты музычны інструмент сімфанічнага аркестра? Правільна, флейта. Паглядзіце, як яна паказана на малюнку ў вашай музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 38—39).

Педагог паказвае малюнак флейты ў кнізе, а таксама можа прымяняць іншыя музычныя дапаможнікі, названыя вышэй; пытаецца ў дзяцей пра іх уражанні ад знешняга выгляду інструмента, паказвае жэстамі, як іграюць на флейце; затым прапануе правесці гульню «Музычная крама».

Гульня «Музычная крама»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў вызначаць па знешнім выглядзе дзіцячыя музычныя інструменты, правільна называць іх, адрозніваць па тэмбры, самастойна выконваць элементарныя мелодыі, аднародныя (інструментальныя) і сінтэтычныя (песенна-інструментальныя) музычныя кампазіцыі-імправізацыі.

Аснашчэнне

1. Набор карткаў з малюнкамі дзіцячых музычных інструментаў (кожны музычны інструмент паказаны на дзвюх розных картках, г. зн. у двух экзэмплярах).

2. Дзіцячыя музычныя інструменты, адпаведныя малюнкам на картках.

3. Стол.

4. Шырма настольная.

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Па жаданні або лічылкай выбіраюць «прадаўца» музычнай крамы. Ён сядзе за стол, на якім за шырмай ляжаць музычныя інструменты. Астатнія гульцы — «пакупнікі». Для іх на століку, малюнкам уверх, раскладзены карткі з выявамі дзіцячых музычных інструментаў. «Пакупнікі» дамаўляюцца, па колькі картак з рознымі выявамі дзіцячых музычных інструментаў возьме кожны з іх (ад 2 да 4 штук). У гульцоў павінна быць аднолькавая колькасць картак. Яны падыходзяць да музычнай крамы і хорам гавораць:

Прадавец, адчыняй
І мелодыю сыграй!

«Прадавец» іграе за шырмай мелодыю на любым музычным інструменце. «Пакупнік», у якога ёсць картка з выявай гэтага інструмента, хутка і гучна гаворыць:

Гэта мой!

«Прадавец» пытаецца:

А які?

«Пакупнік» паказвае картку прадаўцу і гаворыць, называючы музычны інструмент:

Гэта бубен, вось такі!

Калі музычны інструмент і картка вызначаны правільна, «прадавец» адказвае:

Картку мне аддавай,
Бубен сабе забірай!
На ім весела сыграй!

Усе гульцы і «прадавец» становяцца вакол дзіцяці, які «купіў» музычны інструмент. Дзеці спяваюць любую знаёмую песню і пляскаюць у далоні. Дзіця імправізуе, падыгрывае ім на музычным інструменце; пасля заканчэння спеваў кладзе яго на свой стульчык.

Гульня працягваецца з новым «прадаўцом». Перамагае дзіця, якое паспела раней за іншых «купіць» усе музычныя інструменты, намаляваныя на картках.

Калі музычны інструмент і картка, паказаная «прадаўцу», вызначаны гульцом няправільна, «прадавец» гаворыць:

Інструмент не прадаецца,
Ён у краме застаецца!

Інструмент застаецца ў «прадаўца» ў музычнай краме, а картка — у «пакупніка». Ён прапускае наступны ход. Гульня паўтараецца з тым жа прадаўцом са слоў дзяцей: «Прадавец, адчыняй!..»

Пасля заканчэння гульні педагог гаворыць:

36-37 — Дзеці, вы добра запамнілі музычныя інструменты? Тады дапамажыце разабраць іх Матыўчыку, прынцэсе Мелодыі і каралеве Музыцы. Для гэтага ў групе ў рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 36—37 злучыце рознакаляровымі стрэлкамі персанаж і музычны інструмент, які яму належыць. Пастарайцеся правільна назваць намалёваныя інструменты і паказаць, як бы вы ігралі на іх, сваім сябрам і бацькам. У музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 38—39 знаходзіцца падказка, якая дапаможа вам хутка і лёгка выканаць заданне.

34. Музычная забава. У КАРАГОДЗЕ СЯБРОЎ

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—39.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—37.
3. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — 19—20, 23—24,
 - 2) «В мире музыки» — с. 30—31,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 31,
 - 4) «Необыкновенные знакомства» — с. 10—13, 16—19.

Мэты

Развіць:

цікавасць да музычнай пазнавальнай, выканаўчай і творчай дзейнасці ў новых праблемных сітуацыях.

Навучыць:

арыентавацца ў матэрыялах знаёмых дапаможнікаў і новых, незнаёмых крыніц пры дапамозе піктаграм;

хутка знаходзіць пажаданы гульнявы вобраз з шэрагу іншых, падбіраць для апавядання аб ім знаёмы музычны рэпертуар, прыдумваць аднародныя і сінтэтычныя кампазіцыі-імправізацыі, дамаўляцца з аднагодкамі аб чарговасці выканання;

свабодна і выразна дэманстраваць прадукты музычнай творчасці.

Выхаваць:

актыўнасць, дапытлівасць, знаходлівасць, добразычлівасць.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) за самы арыгінальны музычна-гульнявы вобраз; 2) самую выразнаму артысту; 3) за найлепшае групавое выкананне імправізацый; 4) за найбольш арыгінальную музычную імправізацыю; 5) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 6) гранд-сюрпрыз — самую арыгінальнаму і выразнаму артысту.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям выбраць са знаёмых або з новых дапаможнікаў сваіх любімых персанажаў і расказаць пра іх музыкай: знаёмымі песнямі, п'есамі, танцамі або сваімі імправізацыямі. Можна выконваць музычныя апавяданні самастойна, на пару з сябрам або ў міні-групе (да 5 чалавек). Педагог удакладняе ў дзяцей, на чым кожны з іх спыніў свой выбар, і арганізуе правядзенне забавы; заахвочвае гасцей падтрымліваць выступаючых апладысментамі. Можна далучаць да музычнай пазнавальнай, выканаўчай і творчай дзейнасці дзяцей прысутных гасцей.

Пасля заканчэння музычнай забавы музычны кіраўнік абмяркоўвае з дзецьмі і гасцямі, чые музычныя дзеянні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджанне пераможцаў праходзіць пад музыку і апладысменты прысутных.

35. Музычныя заняткі.

ТЭМБР МУЗЫКІ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ ТЭМБРАЎ ІНСТРУМЕНТАЎ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА І ДЗІЦЯЧАГА АРКЕСТРАЎ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Вясёлыя музыканты».* Гульні 1, 4. «Чый аркестр лепшы?», «Вясёлы рытм».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 38—39, 40—41.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 38—39.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 28—29,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 15,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 22—23.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (музіцыраванне, інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да беларускіх народных і дзіцячых музычных інструментаў.

Навучыць:

адрозніваць музычныя інструменты беларускага народнага і дзіцячага аркестраў па тэмбры, знешнім выглядзе, правільна называць іх; выконваць у дзіцячым аркестры рытмічныя малюнкі і інтанацыі рознай выразнасці;

самастойна падбіраць дзіцячы музычны інструмент, суадносіць яго тэмбр з музычным вобразам.

Выхаваць:

пачуццё ўзаемадапамогі, сяброўства, перажыванне сумеснага поспеху.

Музычны рэпертуар +

В. Прохараў. Сувенір.

Крыжачок. Беларуская народная мелодыя.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: В. Прохараў. Сувенір; дзеці перадаюць уяўныя музычныя вобразы танцавальнымі імправізацыямі.

38-39

— Дзеці! Вось якое музычнае прывітанне перадалі вам вясёлыя музыканты! Назавіце гэты музычны твор. Ці спадабалася вам гучанне гэтага аркестра? Як ён называецца? (Аркестр беларускіх народных інструментаў.) Якія беларускія народныя інструменты вы ведаеце? Пглядзіце падказку ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 38—39.

Каб усе вы маглі назваць музычныя інструменты беларускага аркестра, мы правядзём гульню «Чый аркестр лепшы?».

Калі мы выканаем усе правілы гульні, то, можа, і самі вясёлыя музыканты да нас у госці завітаюць.

Педагог расказвае гульнявыя правілы, затым праводзіць гульні 1 і 4 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Вясёлыя музыканты».

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «ВЯСЁЛЫЯ МУЗЫКАНТЫ»

Змест

1. «Чый аркестр лепшы?».
2. «Чыё імя?».
3. «Дзе маё месца?».
4. «Вясёлы рытм».

Гульня 1. «Чый аркестр лепшы?»

Задачы

Навучыць дзяцей дыферэнцыраваць гучанне музычных інструментаў беларускага народнага і дзіцячага аркестраў; выконваць і аркестраваць знаёмыя мелодыі на дзіцячых музычных інструментах; імправізаваць сола і ў аркестры.

Аснашчэнне

1. Музычны твор, у якім саліруюць асобныя музычныя інструменты беларускага народнага аркестра (напрыклад: В. Прохараў. Сувенір).
2. Камплект картак з малюнкамі інструментаў беларускага народнага аркестра (па колькасці груп гульцоў).
3. Дзіцячыя музычныя інструменты.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Выбіраюць вядучага. Астатнія гульцы паводле лічылкі або па жаданні разбіваюцца на любую колькасць груп. Кожная група паасобку павінна паспець адначасова з гучаннем музыкі выкласці карткі з выявамі саліруючых інструментаў беларускага народнага аркестра.

Вядучы правярае выкананае заданне: пад паўторнае гучанне мелодыі прадстаўнікі кожнай групы адначасова з пачаткам гучання саліруючага інструмента паказваюць яго выяву на картцы, а вядучы паведамляе правільную назву інструмента. Калі картка паказана пасля таго, як інструмент назваў вядучы, адказ

групы не залічваецца. Калі картка адпавядае названаму інструменту, яе кладуць малюнкам уверх; калі не адпавядае — пераварочваюць малюнкам уніз. Перамагае група, якая правільна вызначыць найбольшую колькасць саліруючых музычных інструментаў.

Затым дзеці аркеструюць праслуханую мелодыю па-свойму: раскладваюць карткі ў тым парадку, у якім могуць гучаць музычныя інструменты, размяркоўваюць іх паміж выканаўцамі і па чарзе прайграюць аркестроўку. Пачынае каманда-пераможца. Вядучы іграе ў аркестры з дзецьмі.

У канцы гульні ўсе разам вызначаюць і называюць найлепшую аркестроўку.

40-41

— Дзеці, як вы думаеце, ці з'явіліся ў нас у гасцях вясёлыя музыканты? Адгарніце сваю музычную кнігу «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 40—41. Каго вы там бачыце? Правільна, гэта вясёлыя музыканты прыйшлі да нас у госці. Назавіце іх музычныя інструменты. Паслухайце іх гучанне.

Гучыць беларуская народная мелодыя «Крыжачок».

— Якой мелодыяй музыканты вам казалі пра свае пачуцці? (Беларускай народнай мелодыяй «Крыжачок».) Вясёлыя музыканты запрашаюць вас у свой аркестр! Хочаце пагуляць з імі? Тады зараз мы правядзём гульню «Вясёлы рытм».

Гульня 4. «Вясёлы рытм»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў уважліва слухаць музыку, адрозніваць саліруючы музычны інструмент па тэмбры, іграць у групах дзіцячага аркестра па чарзе па фразях.

Аснашчэнне

Дзіцячыя музычныя інструменты.

Музычны рэпертуар

Крыжачок. Беларуская народная мелодыя.

Гульнявыя правілы

Гульцы дзеляцца на міні-групы па 2—3 чалавекі. Кожная міні-група выбірае 2—3 аднолькавыя музычныя інструменты. Дамовіўшыся пра чарговасць выканання, усе міні-групы адна-

часова з гучаннем музыкі перадаюць рытм сваёй фразы. Колькасць міні-груп можа быць роўная колькасці музычных фраз перыяда п'есы.

Твор і аркестроўку пад яго гучанне паўтараюць два-тры разы, можна рабіць паўзу для змянення чарговасці выканання аркестроўкі. Пасля заканчэння гучання і выступлення ўсіх аркестрантаў узнагароджваюць апладысмантамі.

Методыка правядзення

Педагог:

— Вясёлыя музыканты будуць іграць беларускую народную мелодыю «Крыжачок», а мы адстукаем яе вясёлы рытм.

Пасля заканчэння гульні педагог гаворыць:

— Вось як весела гучаў наш аркестр! А зараз перададзім вясёлым музыкантам сваё музычнае прывітанне песнямі і танцам.

Педагог паўтарае з дзецьмі знаёмыя песенны рэпертуар; затым дзеці выконваюць танцавальныя імправізацыі пад беларускую народную мелодыю «Крыжачок». Пасля гэтага педагог гаворыць:

 — Адгарніце рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 38—39 і знайдзіце намалёваную там музычную краму. На яе паліцах ляжаць музычныя інструменты дзіцячага, беларускага народнага і сімфанічнага аркестраў. Але сям-там апынуліся «лішнія» музычныя інструменты. Знайдзіце, назавіце і расфарбуйце іх.

Дзеці самастойна выконваюць заданне, называюць «лішнія» інструменты.

— У групе «лішні» музычны інструмент злучыце стрэлкай з той групай інструментаў, да якой ён належыць, пакажыце жэстамі, як трэба на ім іграць.

36. Музычныя заняткі.

ТЭМБР МУЗЫКІ: ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫЯ ТЭМБРАЎ МУЗЫЧНЫХ ІНСТРУМЕНТАЎ І ГАЛАСОЎ ДЗЯЦЕЙ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Вясёлыя музыканты». Гульні 1, 4. «Чый аркестр лепшы?», «Вясёлы рытм».
2. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Зязюлька».
3. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 40—41.

4. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 38—39.
5. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 28—29,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 14,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 32—35.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да гучання беларускіх народных інструментаў і тэмбраў галасоў дзяцей;

знаходлівасць, хуткасць рэакцыі.

Навучыць:

вызначаць беларускія народныя інструменты па тэмбры, называць іх, адрозніваць па знешнім выглядзе;

адрозніваць па тэмбры галасы дзяцей;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі без музычнага суправаджэння.

Выхаваць:

любоў да беларускай песні, Радзімы, прыроды;

смеласць, жаданне сябраваць і паважаць адзін аднаго.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: В. Прохараў. Сувенір.

— Дзеці! Вы пазналі гэтае музычнае прывітанне? А хто нам яго даслаў і як называецца гэты музычны твор? Правільна, гэта вясёлыя музыканты даслалі нам музычнае прывітанне — твор кампазітара В. Прохарава «Сувенір». На якіх музычных інструментах ігралі вясёлыя музыканты? (На беларускіх народных інструментах.)

38-39

Адгарніце рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 38—39. Назаўіце беларускі народны інструмент, які трапіў не на тую паліцу музычнай крамы і з'яўляецца «лішнім». (Баян.) Што вы можаце пра яго расказаць (назваць, паказаць жэстамі, як на ім іграюць, праспяваць або сыграць мелодыі і г. д.)?

Далей педагог праводзіць гульні 1 і 4 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Вясёлыя музыканты».

Затым праводзіцца гульня «Зязюлька».

— Давайце даведаемся, дзеці, ці можаце вы гэтак жа добра адрозніваць галасы сяброў, як галасы музычных інструментаў!

Гульня «Зязюлька»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў выконваць песні выразна; спяваць без музычнага суправаджэння хорам і сола; адрозніваць тэмбры галасоў салістаў.

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Лічылкай або па жаданні выбіраюць вядучага, які становіцца ў цэнтры кола. Астатнія гульцы бяруцца за рукі, павольна ідуць па коле і спяваюць хорам без суправаджэння беларускую народную песню «Ты, зязюлька, не кукуй!». Пасля слоў «смуткаваць» дзеці спыняюцца. Дзіця, якое апынулася за спінай вядучага, становіцца «зязюлькай». Яно дапярэе песню, саліруе: «Ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку!» Вядучы, даслухаўшы саліста да канца, не азіраецца, называе яго імя ўслых. Калі імя названа правільна, дзіця, якое саліравала, гаворыць «Так!» і бяжыць уздоўж кола звонку, каб раней за вядучага зноў заняць сваё месца. Вядучы, дачакаўшыся адказу саліста «Так!», выбягае з кола і імкнецца заняць яго месца першым. Хто зойме месца ў коле, той становіцца гульцом, хто не паспеў — будзе вядучым. Гульня паўтараецца.

Калі вядучы назваў імя саліста няправільна, дзеці хорам гавораць: «Не!» Гульня паўтараецца з тым самым вядучым.

Ты, зязюлька, не кукуй!

Беларуская народная песня

Мерна

ваць, Будуць дзет-кі смут-ка-ваць, смут-ка-ваць. Ку-ку, ку-

ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку.

Ты, зязюлька, не кукуй, не кукуй,
Ты, шэрая, не кукуй, не кукуй!
Калі будзеш кукаваць, кукаваць,
Будуць дзеткі смуткаваць, смуткаваць.
Ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку.
Ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку.

38-39

Затым педагог прапануе дзецям расфарбаваць любы музычны інструмент у рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 38—39 і расказаць аб ім сваім сябрам, родным.

37. Музыкальныя заняткі. НАСТРОЙ МУЗЫКІ: АСНОЎНЫЯ ПАНЯЦЦІ

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Хто прыехаў у заапарк?».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 42—43.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 40—41.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 12—13,
 - 2) «В мире музыки» — с. 30—31,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 10—11,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 26, 31.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (танцавальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да ладу (настрою) музыкі (мажор—мінор) як выразнага сродку музычнага мастацтва.

Навучыць:

разумець музычныя тэрміны: настрой музыкі, мажор, мінор; адрозніваць іх і суадносіць з музычна-гульнявымі вобразамі;

падбіраць і мадэліраваць сродкі музычнай выразнасці для перадачы настрою музычна-гульнявога вобраза;

выразна выконваць аднародныя і сінтэтычныя музычныя кампазіцыі-імправізацыі ў адпаведнасці з настроем музычна-гульнявога вобраза.

Выхаваць:

спрыяльныя адносіны да выказванняў равеснікаў аб праслуханай музыцы, музычным вобразе.

Музычны рэпертуар да заняткаў па тэме «Настрой музыкі» +

К. Сен-Санс. Карнавал жывотных.

Кролик. Музыка А. Астроўскага, словы З. Пятровай.

Отличное настроение. Музыка і словы А. Старчанкі.

Веселая песенка. Музыка С. Ніс, словы А. Гангава.

Грустные грачи. Музыка С. Гюбранкова, словы Г. Ладаншыкава.

Зоопарк. Музыка і словы Л. Абелян.

Веселая песенка. Музыка Л. Макоўскай, словы А. Гангава.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік:

— Дзеці! Каралева Музыка даслала нам пераднавагоднія музычныя падарункі. Давайце паспрабуем даведацца, што ў іх! У гэтым нам дапаможа гульня «Хто прыехаў у заапарк?».

Гульня «Хто прыехаў у заапарк?»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў уважліва слухаць музыку, уяўляць музычны вобраз, яго настрой, перадаваць яго асаблівасці ў аднародных і сінтэтычных музычных кампазіцыях-імправізацыях.

Аснашчэнне

1. Карткі або медальёны з выявамі насельнікаў заапарка або іх плоскасныя фігуры, цацкі: леў, воўк, лебедзь, слон, чарапах, залатыя рыбкі.

2. Фанаграма: К. Сен-Санс. Карнавал жывотных: Королевский марш львов, Лебедь, Аквариум, Слоны.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці стаяць вольна. Перад імі — фланелеграф. Вядучы (спачатку педагог, затым выбранае лічылкай або па жаданні дзіця) гаворыць:

В зоопарке и мамы, и дети
Побывать непременно должны,
Чтобы знать всех зверей,
Что живут на планете
И просторах нашей страны. (В. Гарохаў)

— Сёння ў заапарк прывезлі новага жыхара. Паспрабуйце адгадаць, каго прывезлі ў заапарк: льва ці ваўка? Паслухайце музыку і ў сваіх танцавальных імправізацыях пакажыце гэты вобраз, а затым назавіце яго. Так мы даведаемся, які першы падарунак даслала нам каралева Музыка.

Гучыць фанаграма: К. Сен-Санс. Королевский марш львов. Дзеці слухаюць музыку і адначасова перадаюць уяўны музычны вобраз у танцавальных імправізацыях. Пасля заканчэння гучання музыкі вядучы гаворыць, называючы імя дзіцяці:

— Кто слушал музыку внимательно,
Назовет подарок обязательно.
Раз, два, три!
Первым, *Саша*, будешь ты!

Дзіця называе ўяўлены ім персанаж. Калі адказ супадае з музычным зместам п'есы і паказаным у ёй персанажам, усе апладзіруюць. Дзіця атрымлівае картку з выявай гэтага персанажа і замацоўвае яго на фланелеграфі. Педагог дае дзіцяці медальён з выявай таго ж персанажа або цацку.

Калі адказ няправільны, вядучы выклікае наступнае дзіця.

Гульня працягваецца да таго часу, пакуль дзеці не адгадаюць усіх чатырох новых жыхароў заапарка: льва, лебедзя, слана, залатых рыбак. Пераможцам лічыцца дзіця, якое атрымае найбольшую колькасць выяў персанажаў гульні.

Заканчэнне гульні

I варыянт. Дзеці, якія атрымалі ва ўзнагароду цацкі, выявы жыхароў заапарка, свабодна танцуюць з імі. Астатнія гульцы апладзіруюць.

II варыянт. Дзеці-пераможцы па чарзе сола выконваюць танцавальную імправізацыю пра новага жыхара заапарка пад музыку К. Сен-Санса «Карнавал животных», што гучала ў пачатку гульні.

III варыянт. Усе гульцы выконваюць свае танцавальныя імпрэвізацыі пра выбраны па іх жаданні персанаж у пэўнай паслядоўнасці.

— Дзеці, у музычнай кнізе на с. 42—43 вы можаце ўбачыць падарункі каралевы Музыкі. Хто ж гэта? (Леў, лебедзь, слон, залатыя рыбкі.) Значыць, вы правільна пазналі іх у музыцы! Паглядзіце на піктаграмы і раскажыце аб музыцы кожнага падарунка-персанажа.

Дзеці па чарзе расказваюць аб музыцы выбранага імі персанажа пры дапамозе піктаграм. Педагог звяртае асаблівую ўвагу дзяцей на розныя настроі музыкі, якая прагучала, на іх абазначэнні піктаграмамі, прымяняе ў якасці ілюстрацый названыя вышэй музычныя дапаможнікі і ўключае па ходзе размовы характэрныя фрагменты з адпаведных вобразам музычных твораў; правярае, як запамнілі дзеці кантрастныя настроі музыкі, іх абазначэнні піктаграмамі і назвы.

Затым дзеці спяваюць знаёмыя песні, развучваюць новую.

— Вы, дзеці, пэўна, таксама хочаце зрабіць каралеве Музыцы пераднавагоднія падарункі. У рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 40—41 ёсць месца для вашых малюнкаў. Паглядзіце на ланцужок піктаграм, успомніце знаёмы або прыдумайце іншы адпаведны музычны персанаж. Намалуйце і расфарбуйце яго. Прыдумайце імпрэвізацыі, якія адпавядаюць сімвалам піктаграм. На наступных занятках вы выканаеце свае імпрэвізацыі каралеве Музыцы, гэта будучь вашы навагоднія падарункі для яе.

38. Музычныя заняткі.

МІНІ-МЮЗІКЛ «КАРНАВАЛ ЖЫВЁЛ»

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Хто прыехаў у запарк?» — цэласная музычная кампазіцыя.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 42—43.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 40—41.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 15—16,

2) «В мире музыки» — с. 6—7,

- 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 12—13,
4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 20, 35.

Форма музычных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да калектыўнай музычнай творчасці і актыўнага ўзаемадзеяння ў ёй.

Навучыць:

самастойна дзейнічаць у міні-мюзікле ў адпаведнасці з музыкай і выбранай роляй;

выразна перадаваць гульнявы вобраз у адпаведнасці з кантрасным настроем музыкі.

Выхаваць:

жаданне актыўна прымяняць уласныя веды і музычны вопыт пры стварэнні калектыўнага творчага прадукта ў выглядзе міні-мюзікла.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік дзейнічае па методыцы, прадстаўленай у канспекце папярэдніх заняткаў (№ 37) або ў канспекце міні-оперы «Песенькі-выручалачкі» (№ 10), і канструе з сюжэтнай музычна-дыдактычнай гульні «Хто прыехаў у заапарк?» (пераказ сюжэта, музычны рэпертуар, песні і танцавальныя імправізацыі дзяцей) цэласную музычную кампазіцыю «Карнавал жывёл».

Педагог падкрэслівае, што ў гэтай кампазіцыі дзеці паказваюць у аднародных і сінтэтычных імправізацыях вядомых персанажаў, якія апынуліся ў новай сітуацыі: яны прыехалі на навагодні карнавал, дзе могуць дзейнічаць інакш, чым у папярэднім сюжэце. Дзеці могуць прыдумаць новы сюжэт, іншыя дзеянні персанажаў і перадаць гэта ўсё ў сваіх індывідуальных і калектыўных кампазіцыях-імправізацыях.

40-41

Пасля заканчэння міні-мюзікла педагог цікавіцца ў дзяцей пра іх уражанні аб настроі музыкі і паказаным персанажамі, аб імправізацыях, якія найбольш спадабаліся, і прапануе ў групе прадоўжыць выкананне заданняў у рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 40—41 і падумаць пра тое, як лепш расказаць аб музыцы персанажаў у сваіх імправізацыях на наступных музычных занятках.

39. Музыкальная забава. ШТО Я МАГУ РАСКАЗАЦЬ АБ МУЗЫЦЫ?

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—43.

2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 5—41 (па жаданні дзяцей да тэм: «Музычныя гукі. Вышыня музычных гукаў», «Рытм музыкі», «Тэмбр музыкі», «Настрой музыкі»).

Мэты

Развіць:

навыкі арыентацыі ў знаёмым змесце, прадстаўленым у новых праблемных сітуацыях.

Навучыць:

аператыўна і дакладна самастойна атрымліваць новыя звесткі пра знаёмыя паняцці;

свабодна арыентавацца ў музычных матэрыялах знаёмай кнігі і сшытка пры дапамозе піктаграм.

Выхаваць:

пачуццё кампетэнтнасці і ўпэўненасці ў сваіх сілах; патрэбнасць у самастойным пошуку новых спосабаў самавыражэння ў індывідуальнай і калектыўнай музычна-творчай дзейнасці.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) за чуйнае адрозненне гукаў рознай вышыні; 2) самаму рытмічнаму выканаўцу; 3) за лепшае веданне музычных інструментаў; 4) таму, хто тонка адчувае настрой музыкі; 5) самаму выразнаму артысту; 6) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 7) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 8) за найлепшую калектыўную імправізацыю; 9) гранд-сюрпрыз — за найбольш арыгінальнае прадстаўленне тэмы.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік гаворыць дзецям, што сёння кожны з іх зможа расказаць аб музыцы: музычным вобразе, нотах, сродках музычнай выразнасці (вышыні музычных гукаў, іх тэмбры, рытме, дынаміцы). Кожны гулец можа выбраць з музычных кнігі і сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» свае любімыя старонкі або персанажаў, пра якіх ён раскажа знаёмымі песнямі, п'есамі, танцамі або сваімі імправізацыямі. Да стварэння свайго музычнага апавядання дзіця можа далучаць равеснікаў або любога з прысутных гасцей.

Педагог удакладняе ў дзяцей, на чым кожны з іх спыніў свой выбар, з кім з сяброў будзе дэманстраваць сваё музычнае апавяданне, і арганізуе правядзенне музычнай забавы; заахвочвае гасцей падтрымліваць дзяцей апладысмантамі.

Пасля заканчэння забавы музычны кіраўнік абмяркоўвае з дзецьмі і гасцямі, чые музычныя праяўленні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне пераможцаў адбываецца пад музыку і апладысменты прысутных.

40. Музычнае свята. СЮРПРЫЗЫ ДЗЕДА МАРОЗА

Змест

I варыянт: міні-мюзікл «Новыя прыгоды Бураціна» або «Вясёлыя музыканты».

II варыянт: сюжэт са знаёмых сюжэтных музычна-дыдактычных гульняў.

МЕТОДЫКА ПРАВЯДЗЕННЯ

Музычны кіраўнік сумесна з калектывам педагогаў праводзіць навагодняе свята на добра знаёмым дзецям музычным матэрыяле паводле вышэй прапанаваных варыянтаў (апісанне гл. у канспектах № 10, 22—23, 31—32).

СТУДЗЕНЬ

41. Музычныя заняткі. ДЗЕЦІ І МУЗЫКА: АД ПЕСНІ ДА ОПЕРЫ

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Спявак-папугай».
2. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!». Гульня 4 «Песенькі-выручалачкі» (міні-опера).
3. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 44—45, 46—47.
4. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 42—43.
5. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 22—24,
 - 2) «В мире музыки» — с. 4,

- 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 24—25,
4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 10—11, 14—15.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.
Тып музычных заняткаў: дамінантныя (спевы і песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да жанраў музычнага мастацтва — песні і оперы;
уменне перадаваць музычны вобраз у спевах і песеннай творчасці.
Навучыць:

вызначаць агульныя і адметныя рысы ў музычных жанрах — песні і оперы;

выразна і самастойна дзейнічаць у знаёмай міні-оперы.

Выхаваць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў індывідуальных і калектыўных спевах, песеннай творчасці.

**Музычны рэпертуар да заняткаў па тэме «Дзеці і музыка» +
Па жаданні дзяцей.**

Девочка-запewочка. Музыка Ю. Слонава, словы П. Варанько.

Музыкант. Музыка А. Фатаха, словы В. Сямерніна.

Начинаем перепляс. Музыка С. Сасніна, словы П. Сіняўскага.

На лужайке. Музыка В. Дзяменцьева, словы В. Сямерніна.

Любим польку танцевать. Музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям вядомую ім сюжэтную музычна-дыдактычную гульню «Спявак-папугай» (гл. канспект № 1). Спачатку педагог, у адпаведнасці з правіламі гульні, залучае дзяцей у выкананне знаёмых песень, затым заахвочвае іх да выканання індывідуальных і калектыўных песенных кампазіцый-імправізацый і падводзіць да кароткага абагульнення пра песню як пра адзін з музычных жанраў, у якім можна пра ўсё расказаць адзін аднаму спевамі, і яе асаблівасці.

44-45

Затым дзеці пад кіраўніцтвам педагога разглядаюць і абмяркоўваюць малюнкi ў музычнай кнізе на с. 44—45: спевакі (хлопчык і дзяўчынка) расказваюць у песнях пра нешта вясёлае або сумнае. Робяць вывад пра тое, што песня не толькі расказвае пра што-небудзь, але і перадае пэўны настрой.

Далей педагог прапануе дзецям успомніць знаёмыя музычныя кампазіцыі, у якіх пра ўсе падзеі яны расказвалі песеннымі імправізацыямі, і назваць іх жанр (напрыклад, міні-опера «Песенькі-выручалачкі» і інш.). Педагог пытаецца ў дзяцей, якія оперы яны ведаюць (слухалі ў тэатры або даведаліся з музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі», іншых кніг і сшыткаў).

46-47

Затым разглядаюць малюнкi ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 46—47 і назваць намаляваных герояў опер. Педагог дапамагае дзецям правільна называць персанажаў і суправаджае іх вусныя характарыстыкі адпаведнымі музычнымі фрагментамі.

42-43

У рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 42—43 дзецям прапануецца разгледзець намаляваных герояў, выбраць для сябе вясёлы або сумны настрой песень, расфарбаваць адпаведнага персанажа. А на свабодным месцы дамаляваць ілюстрацыі да выбранай вясёлай або сумнай песні ці намаляваць любімага персанажа оперы, затым выканаць любыя песні або песенныя імправізацыі.

42. Музычныя заняткі.

ДЗЕЦІ І МУЗЫКА: АД ТАНЦА ДА БАЛЕТА

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Чыя фігура лепшая?».
2. Музычныя сюжэтна-гульнявыя комплексы: «Прынцу Рытму на падмогу!» (гульня 5 «Станцуй рытм!»); «Новыя прыгоды Бураціна» (гульня 6 «Вясёлыя танцы») — цэласная танцавальная кампазіцыя.
3. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.
4. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 44—45.
5. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 22—24,
 - 2) «В мире музыки» — с. 4,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 12—13, 20—21.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (танцавальнае выкананне і творчасць).

Мэты

Развіццё:

цікавасць да жанраў музычнага мастацтва — танца і балета;
жаданне выразна выконваць танцы, танцавальныя імправізацыі самастойна, індывідуальна, у пары, групай.

Навучыць:

адрозніваць асаблівасці танца і балета, самастойна называць іх агульныя рысы і асаблівасці;

перадаваць у рухах музычны вобраз, яго настрой, пачуцці; прыдумваць танцавальныя фігуры і камбінаваць іх у індывідуальныя і калектыўныя танцавальныя імправізацыі.

Выхаваць:

імкненне да зносін у калектыўнай музычнай творчасці, станоўчага ўспрымання музычнага прадукта равеснікаў;

музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям сюжэтную музычна-дыдактычную гульню «Чыя фігура лепшая?».

Гульня «Чыя фігура лепшая?»

Задачы

Навучыць дзяцей выражаць уяўленні пра музычны вобраз у танцавальных імправізацыях і канструяваць іх як цэласныя кампазіцыі; выконваць імправізацыі, не пераймаючы адзін аднаго.

Аснашчэнне

1. Фанаграма з фрагментамі музычных твораў, напрыклад:

Д. Шастаковіч. Раманс з к/ф «Овод»;

В. А. Моцарт. Сімфонія № 40, I ч.;

А. Хачатуран. Балет «Гаянэ»: Танец розовых девушек;

П. Чайкоўскі. Балет «Щелкунчик»: Танец пастушков.

2. Узнагародныя фішкі.

3. Атрыбуты касцюмаў.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці дзеляцца на пары або невялікія групы, па жаданні падбіраюць партнёраў для танца. Вядучы (педагог, затым дзіця) гаворыць:

Запрашаю танцаваць

І фігуру паказаць!

Уключаецца запіс першага музычнага фрагмента (напрыклад, раманса Д. Шастаковіча з кінафільма «Овод»). Усе гульцы ў парах або ў міні-групам імправізуюць пад музыку. Пасля заканчэння гучання музыкі вядучы гаворыць:

Раз, два, тры!
Першую фігуру пакажы!

Кожная група дзяцей замірае ў той ці іншай танцавальнай позе, адпаведнай характару музыкі, якая гучала. Вядучы вызначае лепшую фігуру, узнагароджвае выканаўцаў фішкай.

Гульня паўтараецца са слоў вядучага: «Запрашаю танцаваць...» Па чарзе ўключаюцца тры і больш музычныя фрагменты. Можна замяняць вядучага. Перамагае пара або група танцораў, якая набярэ найбольшую колькасць фішак. Іх узнагароджваюць агульнымі апладысменці.

Затым з лепшых фігур кожнай пары або міні-групы дзеці канструююць агульную цэласную музычную кампазіцыю (міні-балет) пад музычны твор, да фрагментаў якога яны прыдумвалі рухі.

Пасля заканчэння гульні педагог падводзіць дзяцей да кароткага вываду пра танец як адзін з музычных жанраў, прапаўнае выканаць знаёмыя калектыўныя танцавальныя кампазіцыі, напрыклад: «Станцуй рытм!» (музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Прынцу Рытму на падмогу!»), «Вясёлыя танцы» (музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Новыя прыгоды Бураціна»).

Затым дзеці разглядаюць малюнкi на с. 48—49 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» і расказваюць, якіх персанажаў балетаў яны пазналі на малюнках. Педагог дапамагае дзецям правільна назваць персанажаў, а каментарыі суправаджае фрагментамі адпаведных музычных твораў.

Далей праводзіцца гутарка пра балеты, якія дзеці глядзелі ў тэатры або па тэлевізары.

Педагог прапануе дзецям у вольны час ў групе на с. 44—45 рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» расфарбаваць таго персанажа, чый танец больш падабаецца і ў ролі якога дзіцяці хацелася б пабыць.

43. Музычныя заняткі. **ДЗЕЦІ І МУЗЫКА: АД ПЕСНІ, МЕЛОДЫ** **І ТАНЦА — ДА МЮЗІКЛА**

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Гучыце, ноты!»* (гульня б «Гучыце, ноты!» — міні-мюзікл) або іншыя раней сканструяваныя мюзіклы на выбар дзяцей.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 50—51.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 46—47.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 27,
 - 2) «В мире музыки» — с. 20—21,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 53.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да пераўтварэння жанраў музычнага мастацтва: ад песні да мюзікла.

Навучыць:

адрозніваць жанры музыкі (песню, танец, п'есу) і разумець прынцып іх аб'яднання ў мюзікл;

выразна выконваць знаёмыя калектыўныя музычныя кампазіцыі ў жанры міні-мюзікла;

самастойна знаходзіць месца для сваіх імправізацый у сюжэце знаёмага мюзікла.

Выхаваць:

музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

50-51

Педагог прапануе дзецям разгледзець у музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» малюнкi ў верхняй частцы с. 50—51, расказаць, што робяць дзеці на малюнках, і скласці аб гэтым музычнае апавяданне (выканаць куплет знаёмай песні, фрагмент мелодыі, фігуру танца або свае аднародныя імправізацыі).

Затым педагог звяртае ўвагу дзяцей на другі сюжэт с. 50—51, удакладняе, што, на іх думку, там намалявана (фрагмент міні-мюзікла «Песенькі-выручалачкі»), і прапануе ўспомніць і назваць знаёмыя міні-мюзіклы, у якіх дзеці расказвалі пра падзеі адначасова песнямі, танцамі, мелодыямі або сінтэтычнымі імправізацыямі.

Пасля адказаў дзяцей педагог падводзіць іх да кароткага вываду пра мюзікл як адзін з музычных жанраў і яго адрознення ад песні, танца, п'есы, прымяняе ў якасці ілюстрацый

названыя дапаможнікі. Далей педагог прапануе дзецям выбраць знаёмы міні-мюзікл і выканаць яго або паўтарыць міні-мюзікл «Гучыце, ноты!».

46-47

Пасля заканчэння міні-мюзікла педагог цікавіцца ў дзяцей пра іх уражанні аб творчым прадукце. Прапануе ў вольны час ў групе ў рабочих сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 46—47 знайсці персанаж міні-мюзікла, ролю якога дзіця хацела б выканаць, расфарбаваць яго і прадэманстраваць бацькам і сябрам сваю ролю.

44. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І СУАДНЯСЕННЕ З ДЫНАМІКАЙ І ВЫШЫНЁЙ МУЗЫЧНЫХ ГУКАЎ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Плыві, караблік!». Гульні 1, 2. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся!».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 5,
 - 2) «В мире музыки» — с. 24—25,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 8—9,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 46—49.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць суадносіць музычна-гульнявы вобраз з музычнымі гукамі і іх вышынёй;

цікаваць да вобразаў музычнага мастацтва, іх перадачы ва ўласнай аднароднай і сінтэтычнай музычнай творчасці.

Навучыць:

успрымаць музыку як пэўны змест, уяўляць вобраз музычнага твора і перадаваць у індывідуальных песенных і танцавальных імправізацыях пачуцці, настрой;

свабодна аперыраваць музычнымі гукамі і сродкамі музычнай выразнасці для перадачы музычна-гульнявога вобраза;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, пластычна выконваць танцавальныя кампазіцыі.

Выхваць:

імкненне да актыўных індывідуальных музычна-творчых праяў.

Музычны рэпертуар да тэмы «Вобразы музыкі» +

Гл. у сюжэтных музычна-дыдактычных гульнях.

Я буду капітаном. Музыка Г. Леўкадзімава, словы Р. Алдонінай.

Под бумажным парусом. Музыка В. Дзяменцьева, словы В. Малкава.

Будем моряками. Музыка Ю. Слонава, словы В. Малкава.

Все мы моряки. Музыка Л. Лядавай, словы М. Садоўскага.

Мартышка-шалунишка. Музыка і словы О. Дзевачкінай.

Тигренок. Музыка А. Храмушына, словы Т. Прапісновай.

Песенка ручейка. Музыка і словы Ю. Парфёнава.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Напярэдадні, на камбінаваных занятках, дзеці вырабілі караблікі (гл. сюжэтную музычна-дыдактычную гульню «Смелы капітан») і з імі прыйшлі да музычнай залы.

Гучыць фанаграма: уступ да оперы М. Рымскага-Корсакава «Садко»: Море. Педагог вітаецца з «капітанамі» караблёў і прапануе ім «заплыць» у музычную залу.

Дзеці, трымаючы караблікі за борцікі ў напаўсагнутых руках, павольнымі рухамі «ўплываюць» у музычную залу. Педагог праводзіць гульню 1 «Смелы капітан» з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!».

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс

«ПЛЫВІ, КАРАБЛІК!»

Змест

1. «Смелы капітан».
2. «Давайце пазнаёмімся!».
3. «Чый радыст лепшы?».
4. «Незабыўная сустрэча».
5. «Збяры аркестр!».
6. «Эх, яблычак!».
7. «Пазнай капітана!».

Гульня 1. «Смелы капітан»

Задачы

Навучыць дзяцей перадаваць вобраз карабля, які плыве па моры, у індывідуальных танцавальных імправізацыях; суадносіць рухі з дынамікай музыкі, канструяваць імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі.

Аснашчэнне

1. Фанаграма музычнага твора, які перадае кантрастны настрой мора, напрыклад: М. Рымскі-Корсакаў. Уступ да оперы «Садко»: Море.
2. Партрэт М. Рымскага-Корсакава.
3. Плоскасныя рознакаляровыя караблікі трох памераў (вялікі, сярэдні, маленькі) — па адным кожнаму дзіцяці.

Гульнявыя правілы

Гульцы трымаюць караблікі за борцікі дзвюма рукамі. У адпаведнасці з дынамікай музыкі дзеці ў танцавальных імпрэвізацыях перадаюць вобраз карабля, што плыве па хвалях. Перамагаюць дзеці-«капітаны», якія перадалі дынаміку і характар музыкі найбольш выразнымі імпрэвізацыямі.

Методыка правядзення

Педагог:

— Дзеці! Ці плаваў хто-небудзь з вас на караблі па моры? А хочаце зараз паплаваць па морах, па хвалях? Чараўніца Музыка дапаможа нам адправіцца ў марское падарожжа. Уважліва прыслухайцеся да настрою мора і ўпэўнена вядзіце свае караблі па хвалях.

Музыка, якая дапаможа нам плыць, называецца «Море». Напісаў яе М. Рымскі-Корсакаў. (*Педагог дэманструе партрэт кампазітара.*) Рымскі-Корсакаў яшчэ хлопчыкам палюбіў мора і паступіў вучыцца ў Марскі корпус, пасля заканчэння якога на караблі «Алмаз» ажыццявіў кругасветнае марское падарожжа. Усё, што ён бачыў, выразіў у музыцы.

Музыка можа перадаваць розныя вобразы: мора, хвалі, караблі. Давайце правядзем гульню «Смелы капітан». Хто найбольш выразна пакажа рухі свайго карабля па моры, умела справіцца са змяненнямі «настрою» хваль, прывядзе яго да берага, той і стане смелым капітанам.

Ветер по морю гуляет
И кораблик подгоняет.
Он бежит себе в волнах
На раздутых парусах. (А. Пушкин)

— Наперад, капітаны!

Гучыць п'еса «Море» М. Рымскага-Корсакава. Дзеці самастойна выконваюць танцавальныя імпрэвізацыі, рухаючыся ў

адпаведнасці з дынамікай музыкі (падымаюць рукі з караблікам на фортэ, апускаюць — на піяна і г. д.) да ўяўнага берага. Педагог толькі зрэдку паказвае хвалепадобныя рухі рукамі ў тым месцы музыкі, дзе гучыць кантрастная дынаміка.

Пасля заканчэння гучання музыкі дзеці спыняюцца і стаяць на месцах. Педагог называе смелых капітанаў і пераходзіць да правядзення гульні 2 «Давайце пазнаёмімся!».

Гульня 2. «Давайце пазнаёмімся!»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў адрозніваць гукі рознай вышыні, суадносіць іх з уяўным музычна-гульнявым вобразам; чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, канструюваць іх у разгорнуты кампазіцыі.

Аснашчэнне

Плоскасныя караблікі (вялікія, сярэднія, маленькія) — па адным кожнаму дзіцяці.

Музычны рэпертуар +

Жду! Словы і музыка Л. Хадановіч.

Гульнявыя правілы

Гульцы («капітаны» з караблікамі ў руках) свабодна стаяць у зале. Кожны з іх павінен прыдумаць назву свайму карабліку. Вядучы (педагог, а затым дзіця) рухаецца змейкай паміж «капітанаў» і спявае песеньку «Жду!». Закончыўшы спевы, вядучы спыняецца і дакранаецца да пляча таго дзіцяці, побач з якім спыніўся. «Капітан», да якога дакрануўся вядучы, пасля слоў «Жду!», спявае назву свайго карабля на вышыні, адпаведнай яго памеру (вялікі карабель — нізкі гук, сярэдні — гук сярэдняй вышыні, маленькі — высокі гук). Дзіця, якое правільна праінтанавала сваю імправізацыю, становіцца вядучым, а былы вядучы ідзе да астатніх гульцоў, трымаючы ў руках свой караблік.

Перамагаюць тыя «капітаны», якія прыдумалі найбольш цікавыя назвы сваім караблям і праспявалі песенькі-імправізацыі пра іх на патрэбнай вышыні і ў выглядзе разгорнутай кампазіцыі. Педагог заахвочвае апладысмантамі «капітанаў», якія канструююць свае імправізацыі як разгорнутыя.

Методыка правядзення

Педагог:

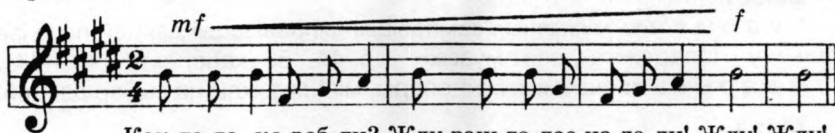
— Вось як далёка па моры разбегліся караблі! На беразе чакаюць ад іх вестак іх родныя. Як даведацца, ці ўсе караблі пераадолелі марскую стыхію? Нам дапаможа гульня «Давайце пазнаёмімся!», у якой капітаны пазнаёмяцца паміж сабой і перададуць прывітанне родным.

Педагог тлумачыць гульнявыя правілы, заахвочвае дзяцей да самастойных разгорнутых песенных імправізацый.

Жду!

Прызывно

Музыка і слова Л. Ходонович

Как де-ла, ко-раб-ли? Жду ваш го-лос из-да-ли! Жду! Жду!

Затым педагог прапануе капітанам паставіць караблі «на якары» (на свае стульчыкі) і «перадаць прывітанне сваім родным» песнямі. Дзеці выконваюць знаёмыя песні, развучваюць новую.

52-53

Звярнуўшыся да ілюстрацыі на с. 52—53 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі», педагог удакладняе ў дзяцей, якія музычныя вобразы яны сёння перадавалі ў сваіх імправізацыях (караблі, капітаны); якія сродкі музычнай выразнасці дапамаглі ім гэта зрабіць (вышыня музычных гукаў, дынаміка); з якім новым вобразам іх пазнаёміла музыка М. Рымскага-Корсакава «Море» (з морам); якія сродкі музычнай выразнасці расказалі ім пра мора і г. д.

48-49

«Капітанам» прапануецца ў групе ў рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 48—49 выбраць сабе карабель, упрыгожыць яго, а побач з ім напісаць піктаграму для абазначэння вышыні гучання песеннай імправізацыі капітана; прыдумаць караблю назву і праспяваць яе на адпаведнай вышыні. Педагог нагадвае, што падказку можна знайсці ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 52—53 і на с. 5—13, дзе паказаны выявы вышыні гукаў музыкі.

Для замацавання новых паняццяў можна выкарыстоўваць на занятках матэрыял з іншых названых вышэй індывідуальных сшыткаў. На наступных занятках педагог раскрывае тэмы, заахвочваючы дзяцей да знаходжання ў музычнай кнізе і рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» ўжо вывучаных старонак з музычнай інфармацыяй па дадзенай тэме, да асэнсавання зместу і ўмення прымяняць яго ў новых сітуацыях.

45. Музыкальная забава. **СПЯВАЮ, ТАНЦЮЮ І ІГРАЮ ПРА ТОЕ,** **АБ ЧЫМ МАРУ**

Змест

І в а р ы я н т: музычныя кампазіцыі-імправізацыі дзяцей па кнізе і сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 44—53 (канспект № 41—44).

ІІ в а р ы я н т: знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы на выбар дзяцей.

Мэты

Развіць:

здольнасць пераўтвараць знаёмыя індывідуальныя і калектыўныя імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі з новымі рысамі;

цікаvasць да музычнай творчасці равеснікаў; навыкі арыентацыі ў новых умовах.

Навучыць:

лёгка арыентавацца ў знаёмых музычных матэрыялах, музычным рэпертуары; выразна і ўпэўнена праяўляць сябе ў індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці ў новых праблемных сітуацыях;

самастойна і выразна выконваць выбраныя знаёмыя міні-оперы і міні-мюзіклы.

Выхаваць:

пачуццё кампетэнтнасці і ўпэўненасці ў сваіх сілах.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму аматару музыкі; 2) самаму выразнаму артысту; 3) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 4) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 5) за найлепшую калектыўную кампазіцыю-імправізацыю; 6) гранд-сюрпрыз — самаму арыгінальнаму і выразнаму артысту.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям на выбар два варыянты правядзення музычнай забавы, затым арганізуе дзеянне, заах-

вочвае гасцей падтрымліваць выступаючых апладысментамі. Можна далучаць прысутных гасцей да музычна-пазнавальнай і музычна-творчай дзейнасці дзяцей.

Пасля заканчэння забавы музычны кіраўнік абмяркоўвае з дзецьмі і гасцямі, чые музычна-творчыя праяўленні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне пераможцаў праходзіць пад музыку і апладысменты прысутных.

46. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І СУАДНЯСЕННЕ З ДЫНАМІКАЙ, ВЫШЫНЁЙ І РЫТМАМ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульні 1—3. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся», «Чый радыст лепшы?».*
2. *Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.*
3. *Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.*
4. *Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:*
 - 1) «Я і музыка» — с. 18,
 - 2) «В мире музыки» — с. 22—23,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 8—9,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 42—43.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць аб'ядноўваць розныя ўяўленні пра адно паняцце;
цікаvasць да музычнага мастацтва і яго магчымасцей па ўвасабленні і перадачы музычных вобразаў.

Навучыць:

адрозніваць у музычных творах характэрныя вобразы і сродкі музычнай выразнасці для іх перадачы;

самастойна перадаваць музычна-гульнявы вобраз у індывідуальных і калектыўных імправізацыях, прымяняць гукі рознай вышыні і працягласці, дынамічныя адценні;

карыстацца музычнай тэрміналогіяй; дакладна выконваць рытмічныя малюнкi, вызначаць назвы папеек па рытме;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, пластычна выконваць танцавальныя кампазіцыі.

Выхвацаць:

рашучасць у дзеяннях і ўчынках, гібкасць і нязмушанасць у адносінах, пачуццё ўзаемадапамогі і ўзаемную падтрымку.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Дзеці-«капітаны» пад музыку М. Рымскага-Корсакава «Море» «ўплываюць» у музычную залу.

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з гульняў 1 і 2 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!», заахвочвае актыўны самастойны пераказ дзецьмі сюжэтаў гульняў, іх правіл.

Затым адбываецца знаёмства з гульнёй 3 «Чый радыст лепшы?», пры гэтым выкарыстоўваюцца розныя музычныя дапаможнікі, названыя вышэй.

Гульня 3. «Чый радыст лепшы?»

Задачы

Навучыць дзяцей перадаваць на музычных інструментах рытмічныя малюнкi і дынамічныя адценні; правільна называць музычныя тэрміны, свабодна імі аперываць.

Аснашчэнне

1. Пано — малюнак мора з зігзагападобнымі (па грэбнях хваль) разрэзамі, па якіх рухаюць караблікі.

2. Карткі-«тэлеграмы» з выявай рухомах дынамічных адценняў ($f > p$; $p < f$; f ; p).

3. Карткі-«тэлеграмы» з выявай рытмічных малюнкаў папэвак і іх персанажаў, якія закрыты шторкай.

4. Набор дзіцячых музычных інструментаў.

5. Рытмічныя палачкі (па дзве кожнаму дзіцяці).

6. Фланелеграф.

7. Сімвалы працягласцей нот (,).

8. Узнагародныя фішкі (6 шт.).

Гульнявыя правілы

І в а р ы я н т

Выбіраецца вядучы, астатнія гульцы дзеляцца на тры каманды. Кожная каманда выбірае свайго «радыста», які размяшчаецца на адлегласці ад яе. Вядучы папёўкай-лічылкай вызначае каманду і «радыста», якія гуляюць першымі, і ўручае

камандзе «тэлеграму» з малюнкам таго ці іншага дынамічнага адцення. Каманда перадае хорам у спевах малюнак на любы гук, склад або прыдумань сказ, што ацэньваецца, адпаведна, адной, дзвюма або трыма фішкамі. Правільнасць выканання «тэксту» тэлеграмы ацэньваюць вядучы і члены іншых каманд. «Радыст», праслухаўшы «тэкст» тэлеграмы, павінен дакладна паўтарыць праслуханае дынамічнае адценне, на выбар — або рухамі карабля (адпаведна, $f > p$ — углыб мора, $p < f$ — да берага), або танцавальнай ці інструментальнай імправізацыяй. За выбар больш складанага задання гульцы ўзнагароджваюцца большай колькасцю фішак. Перамагае каманда і «радыст», які набяруць найбольшую іх колькасць.

П в а р ы я н т

Вядучы, тры каманды з «радыстамі». «Радысты» выходзяць у цэнтр залы. Вядучы папеўкай-лічылкай вызначае першага «радыста», які будзе перадаваць, а той з двух астатніх выбірае сабе саперніка — «радыста», які будзе прымаць. Трэці «радыст» на час іх гульні далучаецца да сваёй каманды. Абодва «радысты» займаюць свае месцы (за столікамі, на якіх ляжаць дзіцячыя музычныя інструменты і рытмічныя палачкі). Вядучы ўручае першаму «радысту» тэлеграму, рытмічны малюнак якой ён павінен дакладна перадаць другому «радысту»: адпляскаць у далоні, адстукаць рытмічнымі палачкамі або сыграць на музычным інструменце.

Другі «радыст» («які прымае»), праслухаўшы «тэлеграму», дакладна перадае яе любым вышэйназваным спосабам і, вызначыўшы па рытме папеўку, гаворыць яе назву. Каманды падтрымліваюць сваіх «радыстаў».

Трэцяя каманда, з «негуляючым радыстам», выкладвае адначасова з абодвума «радыстамі» рытмічныя малюнкi на фланелеграфі і, параўнаўшы з «тэлеграмай», вызначае іх правільнасць. Падказкай з'яўляецца персанаж папеўкі, які намалеваны за шторкай. Калі адказы правільныя, «радысты» працягваюць гульню, але мяняюцца ролямі. Гулец, які зрабіў памылку, выбывае з гульні, і яго месца займае трэці, «рэзервовы», «радыст». Гульня паўтараецца да таго часу, пакуль не сыграюць усе тры «радысты». Пераможца атрымлівае званне «Лепшы радыст».

Методыка правядзення

Педагог:

— Вось мы і пазнаёміліся з караблямі. У моры, на вялікай адлегласці адзін ад аднаго, яны «размаўляюць» з дапамогай азбукі Морзэ. На кожным караблі ёсць радыст, які добра яе ведае і адрознівае доўгія і кароткія сігналы, якія гучаць то моцна, то ціха, паступова ўзмацняюцца або паступова заціхаюць. Радыст прымае паведамленні іншых караблёў, расшыфруе іх і дасылае свае тэлеграмы. Калі радыст гэтага рабіць не ўмее, карабель можа згубіцца ў моры. У нас ёсць капітаны і, канечне ж, у іх на караблях ёсць радысты. Давайце, капітаны, вызначым, чый радыст лепшы. Для гэтага падзелімся на тры каманды. Капітаны вялікіх караблёў збяруцца ў адну каманду, сярэдніх па памеры караблёў — у другую, маленькіх — у трэцюю. І мы правядзём гульню «Чый радыст лепшы?».

Педагог тлумачыць правілы гульні, праводзіць яе.

48-49

У канцы заняткаў педагог прапануе дзецям у рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 48—49 на пустых радках напісаць адну рытмічную тэлеграму, якую яны будуць перадаваць «радыстам» іншых караблёў на наступных музычных занятках. Падказку дзеці могуць знайсці на с. 22—27 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі», у рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» або ў іншых індывідуальных сшытках.

47. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І ПЕРАДАЧА Ў МУЗІЦЫРАВАННІ І ІНСТРУМЕНТАЛЬНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульня 3 «Чый радыст лепшы?».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53, 22—27.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49, 22—23.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 17—18,
 - 2) «В мире музыки» — с. 26—27,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 40—41.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

уяўленні пра магчымасці перадачы музычнага вобраза гукамі рознай вышыні і рытмам;

жаданне перадаваць пачуцці суперажывання музычнаму вобразу ў аднароднай музычнай творчасці.

Навучыць:

самастойна дзейнічаць у сюжэце знаёмай гульні; адрозніваць, называць і перадаваць у індывідуальных і калектыўных імправізацыях гукі рознай вышыні, дынамічныя адценні і рытмічныя малюнкі для стварэння гульнявога вобраза.

Выхаваць:

самастойнасць, расшчупленне ў музычна-творчых дзеяннях і ўчынках, імкненне да музычна-творчых зносін, да пазітыўнага ўспрымання музычнай творчасці равеснікаў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Дзеці-«капітаны» пад музыку М. Рымскага-Корсакава «Море» «ўплываюць» у музычную залу. Педагог пачынае заняткі з гульні 3 «Чый радыст лепшы?» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!», запрашае дзяцей да ўдзелу ў актыўным самастойным пераказе яе сюжэта, правіл, дзеянняў гульцоў, у тым ліку з дапамогай «тэлеграм», запісаных дома ў музычных сшытках «Падарожжа ў свет музыкі». Педагог падкрэслівае, што дзеці перадаюць вобраз знаходлівага, кемлівага і ўмелага радыста, настройвае іх на пошук неабходных для перадачы гэтага характару сродкаў музычнай выразнасці; затым разам з дзецьмі аналізуе музычны прадукт кожнага выканаўцы.

Заняткі заканчваюцца выкананнем песень на выбар дзяцей.

48-49

Педагог прапануе ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» знайсці старонкі (22—27 і інш.), са зместу якіх можна падабраць музычныя тэлеграмы для гульні «Чый радыст лепшы?», або прыдумаць свае «тэлеграмы» і запісаць іх на свабодных радках у рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 48—49, каб карыстацца імі на наступных музычных занятках.

48. Музыкальны заняткі. ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І ПЕРАДАЧА Ў ПЕСЕННАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульня 4 «Незабыўная сустрэча».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 25—26,
 - 2) «В мире музыки» — с. 20—21,
 - 3) «Необыкновенные знакомства» — с. 15.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музыкальных заняткаў: дамінантныя (песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

здольнасць уяўляць уласны музыкальна-гульнявы вобраз і падбіраць сродкі музыкальнай выразнасці для яго перадачы ў індывідуальных песенных імправізацыях.

Навучыць:

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, пластычна выконваць танцавальныя кампазіцыі.

Выхаваць:

самастойнасць творчых дзеянняў і ўчынкаў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Напярэдадні заняткаў педагог разам з выхавальнікам групы рыхтуюць «зоркі», якімі будуць узнагароджваць капітанаў за разгорнутыя і выразныя песенныя кампазіцыі-імправізацыі.

Дзеці-«капітаны» пад музыку М. Рымскага-Корсакава «Море» «ўплываюць» у музыкальную залу. Педагог расказвае, што кампазітар звычайна ўяўляе сабе які-небудзь вобраз і перадае яго ў музыцы; прапануе дзецям прыдумаць музыкальны вобраз і перадаць яго ў сваіх песенных імправізацыях. Для гэтага праводзіцца гульня 4 «Незабыўная сустрэча» музыкальнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!».

Гульня 4. «Незабыўная сустрэча»

Задачы

Навучыць дзяцей выконваць песню-ўзор без музычнага суправаджэння і папярэдняга развучвання; прыдумваць музычна-гульнявы вобраз і перадаваць яго ў індывідуальных песенных імправізацыях, канструюваць іх у разгорнутыя кампазіцыі; не пераймаць адзін аднаго; аб'ектыўна ацэньваць музычную творчасць равеснікаў.

Аснашчэнне

1. Плоскасныя рознакаляровыя караблікі (вялікія, сярэднія, маленькія) — па адным кожнаму дзіцяці.
2. Слайд-фільм «Незабыўная сустрэча» (пра гарады, краіны, птушак і жывёл розных краін) або альбом гэтай тэматыкі.
3. Узнагароды ў выглядзе маленькіх узнагародных зорчак.

Музычны рэпертуар +

П'еса або фрагменты розных музычных твораў, сугучныя вобразам слайд-фільма (напрыклад: Э. Грыг. Утро).

«Куда плывешь, караблік?». Словы і музыка Л. Хадановіч.

Гульнявыя правілы

Спачатку дзеці свабодна стаяць у зале і трымаюць у руках караблікі. Затым адплываюць у марское падарожжа, пасля якога вядучы (педагог, затым дзіця) ходзіць сярод «капітанаў» і спявае песню «Куда плывешь, караблік?». Дзіця, каля якога спыніўся вядучы і чыё імя ён праспяваў у канцы песні, выконвае песеньку-імправізацыю пра сваё падарожжа. Затым гэтае дзіця становіцца вядучым, а вядучы займае месца сярод гульцоў. Калі гулец хоча выканаць імправізацыю да заканчэння спеваў вядучага, ён падывае ўверх свой караблік, і вядучы павінен выклікаць яго — праспяваць яго імя. За найлепшую песеньку-імправізацыю капітана ўзнагароджваюць — замацоўваюць на борт яго карабля зорчку.

Методыка правядзення

Педагог:

— Маракі ў час падарожжа бачаць многа новага і незвычайнага. Паглядзіце!

Пад гучанне музыкі Э. Грыга «Утро» дэманструецца слайд-фільм або разглядаюцца карцінкі ў альбоме з выявамі экзатычных месцаў на планеце, рэдкіх жывёл, раслін, кветак, архі-

тэктурных пабудоў, людзей у незвычайных сітуацыях і г. д. Пасля прагляду педагог гаворыць:

— Капітаны, а ў вас былі незабыўныя сустрэчы? Раскажыце адзін аднаму пра іх. Для гэтага правядзём гульню «Незабыўная сустрэча». Усе капітаны пад музыку накіруюцца ў марское падарожжа. Пасля заканчэння гучання музыкі кожны капітан раскажа сваёй песеннай імправізацыяй пра незабыўную сустрэчу, пра той незвычайны вобраз, што ён сустрэў у марскім падарожжы.

Педагог расказвае правілы гульні «Незабыўная сустрэча» і праводзіць яе з дзецьмі.

— Наперад — за незвычайным і цікавым!

Гучыць музыка Э. Грыга «Утро» (фрагмент), капітаны «плаваюць па морах» са сваімі караблікамі ў руках (выконваюць танцавальныя імправізацыі). Музыка сціхае — дзеці спыняюцца.

Педагог працягвае:

Я начну — вы продолжайте,
Интересней сочиняйте!
Награжден будет герой
Золотистою звездой!

Спявае песню-ўзор:

Куда плывешь, кораблик?

Оживленно

Музыка и слова Л. Ходонович

Ку-да плы-вешь, ко-раб-лик, по бы-стро-му мо-рю?
Ко-го ве-зешь, ко-раб-лик, с со-бою, с со-бою?

Раз, два, три! Во-ва, спой нам ты!

Куда плывешь, кораблик,
по быстрому морю?
Кого везешь, кораблик,
с собою, с собою?

Раз, два, три!
Вова, спой нам ты!

Выкліканы капітан выконвае сваю песенную імправізацыю, у якой расказвае пра незвычайны вобраз. Калі імправізацыя выконваецца выразна і сканструйвана як разгорнутая кампазіцыя, педагог узнагароджвае капітана «залатой зоркай» (замацоўвае яе на борт карабля). Затым педагог спявае песню «Куда плывешь, караблік?» і выклікае наступнага капітана. Дзеянні паўтараюцца па апісанай вышэй методыцы.

Далей педагог выклікае на роль вядучага жадаючага, які самастойна спявае песню-ўзор, выбірае капітана-апавядальніка, разам з дзецьмі ацэньвае яго імправізацыю і, калі яна адпавядае ўмовам гульні, узнагароджвае капітана — замацоўвае на борт яго карабля зорку. У ролі вядучых могуць пабываць 4—5 дзяцей.

Пасля заканчэння гульні педагог з дзецьмі аналізуе, якія музычныя вобразы былі самыя арыгінальныя, удакладняе, пры дапамозе якіх сродкаў музычнай выразнасці дзеці змаглі перадаць пэўны вобраз, каб ён стаў музычным.

49. Музыкальная забава. ВЕЧАР МУЗЫЧНЫХ ГУЛЬНЯЎ-ЗАГАДАК

Змест

Сюжэтныя музыка-дыдактычныя гульні «Хто каго?», «Знайдзі гнездо!»¹.

Мэты

Развіць:

цікаваць да самастойнага атрымання новых ведаў аб музычным мастацтве.

Навучыць:

дэманстраваць музыка-творчыя заданні, выкананыя дома, далучаць да выканання равеснікаў;

перадаваць музычную інфармацыю свядома, правільна ўжываць музычныя тэрміны;

выразна выконваць імправізацыі свае і равеснікаў, пазітыўна ацэньваць прадукты музычнай творчасці.

¹ Дадатковы матэрыял да заняткаў (гульні, музычны рэпертуар) гл. у выданнях 4, 6, 13—15 Спіса рэкамендаванай літаратуры (с. 238).

Выхаваць:

музычна-эстэтычны густ.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму знаўцу музыкі; 2) юнаму аматару музыкі; 3) самаму знаходліваму; 4) за найбольш выразны музычна-гульнявы вобраз; 5) за найбольш арыгінальную калектыўную кампазіцыю; 6) за найбольш арыгінальную індывідуальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 7) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 8) гранд-сюрпрыз — за найбольш арыгінальную ідэю.

3. Каляровыя ўзнагародныя фішкі.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Праводзіцца музычная забава па канспекце № 28.

Педагог выклікае некалькі пар жадаючых, удакладняе музычныя вобразы загадак і адгадак, сродкі іх перадачы, хваліць дзяцей за правільнае выкананне задання, пасля чаго прапануе новыя сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні, у якіх «дзеці даведаюцца, як можна выразна перадаваць прыдуманых вобразы сродкамі музыкі».

Гульня «Хто каго?»

Задачы

Навучыць дзяцей уяўляць музычны вобраз і перадаваць яго ў інструментальных імправізацыях; адрозніваць музычныя інтанацыі і рытмічныя малюнкі, што характарызуюць музычны вобраз, свядома і дакладна перадаваць іх на выбраным па жаданні дзіцячым музычным інструменце; вызначаць па слыху інструмент, які прагучаў, правільна называць яго.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты — па два экзemplяры кожнага (2 барабаны, 2 металафоны і г. д.).

2. Два столікі і стульчыкі да іх.

3. Узнагародныя фішкі.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Пастаўце столікі і стульчыкі так, каб гульцы, якія сядуць за іх, апынуліся спінай адзін да аднаго. Перад кожным гульцом пакладзіце на столік аднолькавыя музычныя інструменты.

Дзеці дзеляцца на дзве каманды. Кожная каманда выбірае па адным чалавеку для гульні за сталом. Абодва выбраныя дзіцяці лічылкай вызначаюць паміж собой, хто з іх будзе загадваць рытм музычнага вобраза першы, а хто — дакладна паўтараць рытм. Першы і другі гульцы садзяцца кожны за свой столик спінай адзін да аднаго. Астатнія дзеці сядзяць побач. Першы гулец гаворыць: «Раз, два, тры, чатыры, пяць, пачынаю я іграць!» Затым, выбраўшы любы музычны інструмент, выконвае на ім рытм знаёмай песенькі, папеўкі, пацешкі. Другі гулец адгадвае ўжыты музычны інструмент, называе яго, выкладвае перад сабой і дакладна паўтарае на ім сыграны рытмічны малюнак, затым называе пацешку або яе вобраз.

За правільнае вызначэнне музычнага інструмента, дакладную перадачу рытмічнага малюнка і адгадку назвы пацешкі гульца, які адгадваў, узнагароджваюць фішкай, каманды апладзіруюць. Затым дзеці мяняюцца ролямі: загадвае рытм другі гулец, а адгадвае той, хто пачынаў гульнію. Калі адзін з пары гульцоў даў няправільны адказ, ён выбывае з гульні, на змену яму прыходзіць іншы гулец з той жа каманды. Права загадваць рытм застаецца за тым самым гульцом. Пасля заканчэння гульні першая пара вяртаецца ў свае каманды, яе месца займае другая пара гульцоў. Перамагае каманда, якая набярэ большую колькасць фішак.

Гульня «Знайдзі гняздо!»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў імправізаваць на металафоне; перадаваць у музычных інтанацыях вышыню, дынаміку, выконваць акцэнт; самастойна дзейнічаць пад саліраванне равесніка.

Аснашчэнне

1. Металафон.
2. Медальёны з выявамі варон, вераб'ёў, салаўёў.

Гульнявыя правілы

Дзеці-«птушкі» «вылятаюць з гнязда» толькі на гукі пэўнай вышыні: «вароны» — на нізкія гукі, «вераб'і» — на гукі сярэдняй вышыні, «салаўі» — на высокія. Дзеці-«птушкі» і вядучы шукаюць сабе свабоднае «гняздо» і займаюць у ім месца (станоўца ў пару) пасля сігналу вядучага: гучнага (з акцэнтам) вы-

канання апошняга гука ў інструментальнай кампазіцыі-імправізацыі.

Методыка правядзення

Лічылкай выбіраюць вядучага. Ён становіцца ў цэнтры кола побач са столікам з металафонам. Астатнія гульцы дзеляцца на пары і дамаўляюцца пра тое, хто ў пары будзе «птушкай», а хто — «гняздом». Дзеці-«птушкі» выбіраюць сабе гульнявы вобраз: варону, вераб'я, салаўя, надзяваюць медальён з адпаведнай выявай і становяцца ў пару з дзіцём-«гняздом» (як у гульні «Трэці лішні»), утвараючы кола. Вядучы гаворыць:

Раз, два, тры, чатыры, пяць!
Пачынаю я гуляць.
Гукі зазвінелі,
Птушкі паляцелі!

Затым вядучы іграе на металафоне імправізацыю на адзін гук пэўнай вышыні: нізкі (рэ), сярэдні (соль) або высокі (сі). Адначасова з гучаннем «вылятаюць» тыя дзеці-«птушкі», чый гук іграе вядучы: на нізкі — «вароны», на сярэдні — «вераб'і», на высокі — «салаўі». Яны «лятаюць» да таго часу, пакуль вядучы не сыграе апошні гук імправізацыі з акцэнтам — найбольш гучна. Адразу ж пасля акцэнта дзеці-«птушкі» бягуць да свайго «гнязда», а вядучы бяжыць да любога свабоднага «гнязда», каб яго заняць. Дзіця, якое не паспела заняць «гняздо», становіцца вядучым. Былы вядучы выбірае сабе медальён з вобразам птушкі і становіцца ў пару да «гнязда».

Пасля змены двух-трох вядучых дзеці-«птушкі» мяняюцца месцамі з дзецьмі-«гнёздамі», аддаюць ім свае медальёны, і гульня паўтараецца. Дзіця-«птушку», якое вылецела з «гнязда» не на свой гук, пераводзяць на месца дзіцяці-«гнязда».

50. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І ПЕРАДАЧА Ў ВІДАХ АДНАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульні 1—4. «Смелы капітан», «Давайце пазнаёмімся», «Чый радыст лепшы?», «Незабыўная сустрэча».*

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 25—26,

2) «В мире музыки» — с. 20—21,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 8—9,

4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 15.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць цэласна ўяўляць музычна-гульнявы вобраз і перадаваць яго ў песеннай, танцавальнай і інструментальнай творчасці.

Навучыць:

канструяваць са сродкаў музычнай выразнасці цэласны гульнявы вобраз і перадаваць яго ў індывідуальных і калектыўных імправізацыях; пераўвасабляцца ў розныя ролі гульнявога сюжэта і выразна іх выконваць.

Выхаваць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў відах аднароднай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог залучае дзяцей у актыўныя музычна-творчыя дзеянні па сюжэце гульняў 1—4 сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!» і канструюе цэласную музычную кампазіцыю з іх апавяданняў і імправізацый, а таксама са знаёмага музычнага рэпертуару. Дзецям паведамляецца, што кожны з іх будзе перадаваць той ці іншы вобраз і трэба падабраць для яго самыя выразныя гукі, рытмы, інтанацыі, рухі — тады і агульны музычны вобраз — цэласная музычная кампазіцыя пра капітанаў і іх падарожжы — будзе цікавы.

Пасля заканчэння кампазіцыі абмяркоўваюць, які музычна-гульнявы вобраз атрымаўся найбольш выразным, што дапамагло яго перадаць (вышыня гукаў, рытм, дынаміка і г. д.), які фрагмент кампазіцыі спадабаўся, што атрымалася добра, што трэба дапрацаваць пры перадачы гульнявога вобраза.

Затым педагог прапануе дзецям знайсці ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» любы вобраз і адказаць, як кніга дапамагае скласці пра гэты вобраз музычнае апавяданне (піктаграмы з музычнай сімволікай, карцінкі і г. д.).

51. Музыкальныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: АРКЕСТР І ЯГО МАГЧЫМАСЦІ

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульня 5 «Збяры аркестр!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 36—37.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 34—35.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 28,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 23,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 22—23.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: дамінантныя (інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да ўспрымання музыкі, музыкальных інструментаў дзіцячага і сімфанічнага аркестраў.

Навучыць:

адражняць па знешнім выглядзе і тэмбры музыкальныя інструменты дзіцячага і сімфанічнага аркестраў, правільна называць іх; разумець функцыі дырыжора аркестра;

запамінаць мелодыю твора, выдзяляць сваю партыю, пачатак яе выканання на дзіцячым музыкальным інструменце, узгадняць свае дзеянні з іншымі гульцамі ў аркестры, аркестраваць мелодыі індывідуальна і ў міні-групе;

прыдумваць і прапаноўваць свае варыянты падбору дзіцячых музыкальных інструментаў для аркестроўкі мелодыі.

Выхаваць:

жаданне актыўна праяўляць сябе ў гульні на дзіцячых музыкальных інструментах, у індывідуальнай і калектыўнай інструментальнай творчасці.

Музыкальны рэпертуар +

Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч. (фрагмент).

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: Ё. Гайдн. Детская симфония, I ч. (фрагмент). Пасля заканчэння гучання музыкі педагог гаворыць:

— Дзеці! Вы пазналі гэту музыку? Як яна называецца? Правільна, гэта «Детская симфония», якую напісаў кампазітар Ё. Гайдн (*ставіць на фартэпіяна яго партрэт*). Якія аркестры выконваюць «Детскую симфонию»? (*Адказы дзяцей.*)

36-37 — Паглядзіце на с. 36—37 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» і вы ўбачыце гэтыя аркестры. Дык вось, «Детскую симфонию» кампазітара Ё. Гайдна выконваюць два аркестры: сімфанічны аркестр, у якім іграюць дарослыя, і дзіцячы аркестр. Паглядзіце на музычныя інструменты абодвух аркестраў, успомніце, як яны называюцца і як гучаць. Якія музычныя вобразы, на вашу думку, могуць перадаць асобныя музычныя інструменты, а якія — цэлы сімфанічны або дзіцячы аркестр?

Педагог выслухоўвае думкі дзяцей, нагадвае ім асобныя музычныя інструменты розных аркестраў, паказвае іх выявы ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі», у іншых індывідуальных дапаможніках; называе музычныя інструменты, вобраз, які яны могуць перадаць, суправаджае апаўданае музычнымі фрагментамі. Напрыклад, вобраз мора перадае ўвесь сімфанічны аркестр (М. Рымскі-Корсакаў. Море — фрагмент з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!»), а вобраз каралевы Музыкі — асобны інструмент — арган (І. Бах. Таката — фрагмент з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Гучыце, ноты!»), вобраз прынцэсы Мелодыі — скрыпка (М. Рымскі-Корсакаў. Шехеразада — фрагмент з таго ж комплексу) і г. д.

Затым гаворыць:

— З даўніх часоў кожнага хлопчыка, які рыхтаваўся стаць марскім афіцэрам, вучылі іграць на якім-небудзь музычным інструменце. І дзіўчынкі ад іх не адставалі. Яны добра ігралі на фартэпіяна, скрыпцы, флейце, арфе і іншых інструментах. Часта дарослыя музыканты ігралі ў аркестры разам з дзецьмі. Каб вызначыць, хто з вас можа пазнаць больш музычных інструментаў сімфанічнага і дзіцячага аркестраў, мы правядзём гульню «Збяры аркестр!».

Гульня 5. «Збяры аркестр!»

Задачы

Навучыць дзяцей хутка вызначаць музычны інструмент па гучанні, знаходзіць картку з яго выявай, выкладваць карткі ў паслядоўнасці

гучання інструментаў; аркестраваць мелодыю і выконваць аркестроўку па фразях, папярэдне дамовіўшыся адзін з адным пра паслядоўнасць выканання.

Аснашчэнне

1. Партрэт Ё. Гайдна.

2. Карткі з выявамі інструментаў сімфанічнага і дзіцячага аркестраў.

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Выбіраюць «дырыжора», астатнія дзеці дзеляцца на дзве каманды. Па жэрабі або жаданні каманды вызначаюць від аркестра, які яны будуць збіраць, і бяруць адпаведныя карткі. Па сігнале «дырыжора»: «Раз, два, тры, аркестр збяры!» уключаецца музыка; каманды, слухаючы яе, вызначаюць, якія музычныя інструменты іх аркестра прагучалі, і выкладваюць карткі з выявамі гэтых інструментаў (яго склад). Падчас паўторнага слухання гэтага ж фрагмента дзеці пад кіраўніцтвам «дырыжора» правяраюць адпаведнасць картак інструментам, якія прагучалі; дзве каманды дзяцей дзейнічаюць па чарзе. «Дырыжор» паказвае жэстам момант саліравання музычнага інструмента, дзіця — з каманды гэтага аркестра — выкладвае на фланелеграфі картку з выявай саліруючага інструмента, а астатнія каманда хорам называе яго. Дзеці другой каманды дзейнічаюць такім жа чынам, выкладваюць карткі з інструментамі ў наступным радзе. Пераможцам «дырыжор» называе тую каманду, якая з заканчэннем музыкі вызначыла па слыху большую колькасць музычных інструментаў, сабрала аркестр з картак і правільна назвала вызначаныя музычныя інструменты.

Калі інструмент назвалі няправільна, «дырыжор» пасля заканчэння гучання музыкі дае яго правільную назву і замяняе картку з яго выявай.

Затым дзеці дамаўляюцца пра тое, хто і на якіх дзіцячых музычных інструментах будзе імправізаваць (пад той самы фрагмент мелодыі), і выконваюць аркестроўку па камандах або агульным аркестрам.

Пасля заканчэння аркестроўкі педагог удакладняе ў дзяцей, якія музычныя вобразы яны стварылі ў сваіх індывідуальных імправізацыях і які агульны музычны вобраз яны перадалі ў выкананні аркестра. Звяртаецца ўвага на розніцу ў перадачы вобраза адным інструментам і цэлым аркестрам, падкрэсліва-

ецца значэнне магчымасцей аркестра і асобнага інструмента. Затым педагог удакладняе ў дзяцей, як яны зразумелі ролю дырыжора аркестра.

36-37

Педагог прапануе дзецям разгледзець у музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 36—37 два аркестры і назваць вобраз, які яны могуць перадаць у сумесным выкананні; у групе падабраць вобразы, якія могуць найбольш выразна выканаць кожны з аркестраў паасобку і сумесна, і расказаць аб гэтым сваім сябрам і бацькам.

52. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І ПЕРАДАЧА Ў АДНАРОДНАЙ І СІНТЭТЫЧНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!».* Гульні 1—5.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі».

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі».

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 29,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 23,

3) «Незвычайныя знаёмы» — с. 22—23.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменне канструяваць індывідуальныя і калектыўныя імправізацыі як разгорнутыя музычныя кампазіцыі.

Навучыць:

перадаваць характэрныя асаблівасці музычна-гульнявога вобраза ў разгорнутых музычных кампазіцыях, выразна іх выконваць.

Выхаваць:

жаданне дасягаць поспеху ў індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік гаворыць дзецям, што сёння яны сканструююць са знаёмых гульняў сюжэтна-гульнявога комплексу

«Плыві, караблік!» калектыўную цэласную музычную кампазіцыю. Расказваць пра яе музычныя вобразы дзеці будуць самі — так, як яны ўжо рабілі гэта на папярэдніх занятках і ў іншых музычных сюжэтна-гульнявых комплексах. Педагог нагадвае пра тое, што трэба дзейнічаць хутка, зладжана, дружна, слухаць музыку і адзін аднаго, старацца выразна перадаваць музычна-гульнявыя вобразы.

Пасля заканчэння кампазіцыі педагог цікавіцца ў дзяцей пра іх уражанні аб іх музычным творчым прадукце, удакладняе, якія музычна-гульнявыя вобразы атрымаліся выразнымі і поўнымі, якія трэба дапрацаваць і як.

53. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: ТАНЕЦ І ЯГО МАГЧЫМАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Плыві, караблік!». Гульня 6 «Эх, яблычак!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 24—27, 48—51.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 26—27, 44—45.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі: «Незвычайныя знаёмствы» — с. 16—21.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (танцавальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікаваць да вобразаў музычнага мастацтва і магчымасцей іх перадачы ў танцавальным выкананні і творчасці.

Навучыць:

самастойна індывідуальна і ў малых групах прыдумваць музычныя рухі, характэрныя для дадзенага музычнага вобраза, і канструяваць іх у танцавальныя фігуры і кампазіцыі;

ацэньваць магчымасці танца для перадачы музычнага вобраза і свабодна аперыраваць імі ў танцавальных кампазіцыях.

Выхаваць:

музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

— Дзеці, давайце ўспомнім, як можна перадаваць музычны вобраз? (Сродкамі музычнай выразнасці, аркестрам, адным інструментам і г. д.) А яшчэ — танцам. Слухайце музыку і перадавайце яе музычны вобраз танцавальнымі імправізацыямі.

Гучыць фанаграма: К. Сен-Санс. Карнавал животных: Лебедь (або любы іншы знаёмы твор, прыдатны для танцавальных імправізацый). Дзеці выконваюць танцавальныя імправізацыі.

Далей педагог разам з дзецьмі, з прымяненнем ілюстрацый з названых музычных дапаможнікаў, высвятляе, як з дапамогай танца можна перадаць настрой, дзеянні герояў, г. зн. стварыць музычны вобраз.

Затым праводзіцца гульня 6 «Эх, яблычак!» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!».

Гульня 6. «Эх, яблычак!»

Задачы

Навучыць дзяцей прыдумваць характэрныя рухі для перадачы ў танцы вобраза маракоў; канструяваць індывідуальныя і калектыўныя танцавальныя імправізацыі.

Аснашчэнне

1. Слайд-фільм або кніга з ілюстрацыямі пра маракоў, іх працу і жыццё на караблі.
2. Узнагародныя фішкі.

Музычны рэпертуар

Руская народная мелодыя «Яблочко»: тэма і дзве варыяцыі.

Гульнявыя правілы

Гульцы дзяляцца на дзве каманды. Адначасова з гучаннем музыкі кожная каманда прыдумвае свой танец аб мараках. Лічылкай вызначаюць каманду, якая першая пакажа свой танец. Другая каманда вызначае лепшыя рухі і фігуры танца і прысуджае ўзнагародныя фішкі. Затым каманды мяняюцца ролямі. Перамагае каманда, якая набярэ найбольшую колькасць фішак.

З лепшых фігур канструююць агульную танцавальную кампазіцыю, або за кожнай групай застаецца яе варыянт танца-

вальнай кампазіцыі, які замацоўваюць і рыхтуюць да паказу на свяце.

Методыка правядзення

Педагог:

— Падчас плавання маракі часта разам слухаюць музыку, спяваюць і весела танцуюць.

Пад гучанне рускай народнай мелодыі «Яблочко» дэманструецца слайд-фільм або разглядаюцца ў альбоме выявы маракоў у розных сітуацыях, у тым ліку і танец маракоў. Пасля заканчэння педагог гаворыць:

— Маракі вельмі любяць танцаваць, не пераймаючы адзін аднаго, многія танцы яны прыдумваюць самі. Напрыклад, танец «Яблочко». Ёсць і гульня, якая называецца «Эх, яблычак!».

Педагог знаёміць дзяцей з правіламі гульні, заахвочвае іх да выразнага выканання індывідуальных і калектыўных танцавальных імправізацый.

Пасля заканчэння заняткаў педагог (на матэрыяле музычных дапаможнікаў) удакладняе ў дзяцей, як танцам можна перадаць вобраз, настрой і пачуцці, цікавіцца іх меркаваннем аб творчым прадукце — агульнай танцавальнай кампазіцыі, аб яе музычным вобразе.

54. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: ПЕСНЯ І ЯЕ МАГЧЫМАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс* «Плыві, караблік!»: гульня 7 «Пазнай капітана!»; гульня 2 «Давайце пазнаёмімся!»; гульня 4 «Незабытая сустрэча».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 44—47, 50—51.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 42—43.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі: «Незвычайныя знаёмствы» — с. 16—21.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (песенная творчасць).

Мэты

Развіцц:

цікаваць да вобразаў музычнага мастацтва і магчымасцей іх перадачы ў спевах і песеннай творчасці.

Навучыць:

разумець выразныя магчымасці песні і самастойна прымяняць іх пры перадачы характэрных асаблівасцей музычна-гульнявога вобраза ў індывідуальных і калектыўных песенных імправізацыях;

самастойна знаходзіць музычныя гукі, рытмы, інтанацыі для канстрування музычнага вобраза ў песенных імправізацыях;

чыста інтанаваць мелодыі песень і песенныя імправізацыі.

Выхаваць:

імкненне да актыўнага самавыражэння ў спевах і песеннай творчасці, да пазітыўнага ўспрымання музычнай творчасці равеснікаў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог:

— Дзеці, мы з вамі ўжо ведаем, што музыка можа расказаць пра той ці іншы вобраз. Як можна расказаць пра музычны вобраз? (Музычнымі гукамі, музычным рытмам, адным музычным інструментам, аркестрам, танцам.) Паслухайце музыку і падмайце, чым яшчэ можна перадаць музычны вобраз.

Гучыць фрагмент любой знаёмай дзецям песні, пад якую яны дзейнічалі на папярэдніх музычных занятках: напрыклад, «Бу-ра-ти-но!» з к/ф «Прыгоды Бураціна» (музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энцина). Дзеці слухаюць песню і падпяваюць яе прыпеў.

Пасля заканчэння гучання музыкі і спеваў педагог пытаецца ў дзяцей: што яны рабілі (спявалі песню), які вобраз у спевах яны перадавалі (дзеці называюць вобраз), што дапамагае перадаваць музычны вобраз у песні і песенных імправізацыях (мелодыя, словы, сродкі музычнай выразнасці). Далей педагог разам з дзецьмі на матэрыяле ілюстрацый з названых музычных дапаможнікаў высвятляе, як у песні можна перадаць настрой, дзеянні герояў, г. зн. стварыць музычны вобраз.

Педагог праводзіць гульню 7 «Пазнай капітана!».

Гульня 7. «Пазнай капітана!»

Задачы

Навучыць дзяцей выконваць песенныя імправізацыі аб саміх сабе; адрозніваць па тэмбры галасы равеснікаў.

Музычны рэпертуар+

Догадайся! Словы і музыка Л. Хадановіч.

Гульнявыя правілы

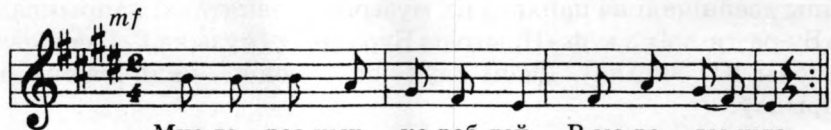
Дзеці стаяць вольна. Выбіраюць вядучага і «запявалу». Вядучы выходзіць наперад, спыняецца перад дзецьмі і паварочваецца да іх спінай. Запявала (педагог, затым дзіця) павольна ходзіць сярод дзяцей і спявае песню «Догадайся!». Закончыўшы спевы, запявала спыняецца каля аднаго з гульцоў, дакранаецца да яго, і гэты гулец спявае песеньку-імпрывізацыю аб сабе, не называючы імені, так, каб вядучы пазнаў яго па голасе. Паслухаўшы песеньку-імпрывізацыю, вядучы, не гледзячы, называе імя выканаўцы. Калі ён угадаў, усе дзеці апладзіруюць, і вядучы паварочваецца да іх. Затым гулец, які выконваў імпрывізацыю, займае месца вядучага, а былы вядучы будзе выконваць ролю запявалы. Былы запявала цяпер становіцца гульцом.

Калі імя выканаўцы імпрывізацыі названа няправільна, гульня паўтараецца з пачатку з тымі ж вядучым і запявалай.

Догадайся!

Оживленно

Музыка и слова Л. Ходонович

Мно-го раз-ных ко-раб-лей В мо-ре вы-шло,
До-га-дай-ся по-ско-рей, Ко-го слы-шишь!

Много разных кораблей
В море вышло,
Догадайся поскорей,
Кого слышишь!

Методыка правядзення

Педагог:

— Любы марак сярод мноства сігналаў караблёў можа адрозніць сігнал свайго карабля, пазнаць голас капітана і іншых маракоў. А вы зможце адрозніць галасы сваіх сяброў-капітанаў па іх песенных імпрывізацыях?

Педагог тлумачыць правілы і праводзіць гульню «Пазнай капітана!» па чарзе з некалькімі вядучымі.

Пасля заканчэння гульні педагог удакладняе ў дзяцей, якія магчымасці песні дапамаглі ім раскажаць аб саміх сабе. Затым

прапануе ўспомніць знаёмыя гульні, у якіх песня дапамагала дзецям у многіх сітуацыях: напрыклад, пазнаёміцца з капітанамі (гульня «Давайце пазнаёмімся»), расказаць аб цікавых з'явах, убачаных у час марскога падарожжа (гульня «Незабыўная сустрэча») і іншыя. Дзеці выбіраюць гульню, праводзяць яе, затым называюць песні, у якіх расказваецца аб любімых вобразах, і выконваюць іх.

У канцы заняткаў робіцца вывад пра тое, як песняй і песеннай імправізацыяй можна перадаць вобраз, яго настрой і пачуцці (з прымяненнем ілюстрацый з вышэйназваных музычных дапаможнікаў).

55. Музыкальная забава.

МОРАМ ЗАХАПЛЯЮСЯ, ПРА МОРА САЧЫНЯЮ

Змест

I варыянт: знаёмыя сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні марской тэматыкі (напрыклад, з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!»).

II варыянт: самастойныя індывідуальныя і калектыўныя імправізацыі дзяцей на марскія тэмы.

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.

2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 48—49.

Мэты

Развіць:

здольнасць актывізаваць уласны вопыт у працэсе музычнай творчасці.

Навучыць:

свабодна арыентавацца ў знаёмых музычных гульнях, матэрыялах музычнай кнігі і сшытка «Падарожжа ў свет музыкі», упэўнена праяўляць сябе ў музычнай творчасці.

Выхаваць:

культуру зносін і самавыражэння ў музычнай творчасці.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму капітану — аматару музыкі; 2) за найбольш выразны марскі музычна-гульнявы вобраз; 3) мараку за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 4) капітану за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 5) гранд-сюрпрыз — самаму арыгінальнаму і выразнаму капітану.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям выбраць адзін з варыянтаў правядзення музычнай забавы. Педагог удакладняе ў дзяцей, на чым яны спынілі свой выбар, і арганізуе правядзенне музычнай забавы, заахвочвае гасцей падтрымліваць выступаючых апладысментамі. Можна далучаць да музычнай пазнавальнай і творчай дзейнасці дзяцей прысутных гасцей.

Пасля заканчэння музычнай забавы праходзіць сумеснае абмеркаванне пытання, чые музычныя праяўленні заслужылі ўзнагароды; аддаецца перавага тым дзецям, хто выбраў другі варыянт музычнай забавы і прадстаўляў узоры ўласнай музычнай творчасці. Узнагароджванне пераможцаў праходзіць пад музыку і апладысменты прысутных.

56. Музычныя заняткі.

ВОБРАЗЫ МУЗЫКІ: УЯЎЛЕННЕ І ПЕРАДАЧА Ў АДНАРОДНАЙ І СІНТЭТЫЧНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!». Гульні 1—7.*
2. *Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі».*
3. *Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі».*

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць разглядаць музычны вобраз у дынаміцы.

Навучыць:

канструяваць са знаёмых гульняў, музычнага матэрыялу цэласную кампазіцыю.

Выхаваць:

жаданне дасягаць поспеху ў калектыўнай музычна-творчай дзейнасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік паведамляе, што сёння дзеці сканструююць цэласную музычную кампазіцыю з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Плыві, караблік!». Педагог дзейнічае ў

адпаведнасці з методыкай, прадстаўленай у папярэдніх музычных занятках з такімі ж педагагічнымі мэтамі (гл., напрыклад, у канспектах № 12, 22 і інш.).

Пасля заканчэння кампазіцыі педагог гаворыць:

— Дзеці! Вось як цікава прайшло наша марское падарожжа. Дома і ў групе разгледзьце кнігі аб морах і акіянах, караблях і капітанах. А потым мы прыдумаем аб гэтым новыя песенькі, п'есы і танцы, міні-оперы, міні-балеты і міні-мюзіклы. На свяце вашы мамы, таты, бабулі, дзядулі ўбачаць таленавітых і смелых капітанаў!

57. Музычныя заняткі. МІНІ-МЮЗІКЛ «ПЛЫВІ, КАРАБЛІК!» (канструяванне)

58. Музычныя заняткі. МІНІ-МЮЗІКЛ «ПЛЫВІ, КАРАБЛІК!»

Змест (заняткі 57, 58)

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Плыві, караблік!» — цэласная музычная кампазіцыя.

Форма музычных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменні пераўтвараць знаёмы музычны матэрыял у міні-мюзікл.

Навучыць:

канструяваць са знаёмага музычнага матэрыялу і сюжэта цэласную кампазіцыю ў жанры міні-мюзікла;

выразна, самастойна выконваць ролі і музычныя імправізацыі ў калектыўнай музычнай кампазіцыі;

спосабам супрацоўніцтва ў калектыўнай творчасці.

Вывадаць:

культуру самавыражэння і зносін у калектыўнай музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік праводзіць заняткі № 57 і 58 у адпаведнасці з методыкай, прадстаўленай у музычных занятках з такімі ж педагагічнымі мэтамі (напрыклад, № 12, 22).

59. Музыкальныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Кура-Златапюра».* Гульні 1—3. «Музычная сцяжынка», «Рымічная сцяна», «Музычная арка».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 54—55.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 50—51.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 17—18, 21—22,
 - 2) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 36—37, 42—43.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да вобразаў беларускага фальклору і спосабаў іх перадачы сродкамі музычнага мастацтва.

Навучыць:

адражняць рухомыя дынамічныя адценні і самастойна перадаваць іх воплескамі;

самастойна знаходзіць музычныя інтанацыі, гукі і працягласці, характэрныя для дадзенага музычнага жанра, і камбінаваць іх у музычных кампазіцыі;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, пластычна выконваць танцавальныя кампазіцыі ў розных жанрах: марш, вальс, полька.

Выхаваць:

пачуццё павагі і дачынення да народнай музычна-літаратурнай спадчыны.

Музычны рэпертуар да тэмы «Музыка і казка» +

Гл. у гульнях музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра».

Курачка-чубатка. Музыка А. Рэмізоўскай, словы М. Ганчарова.

Беларускія народныя папеўкі: Журавель, Ладачкі-ладкі, Трах-бах-тарабах, Бусел, Саўка ды Грышка, Жавароначкі, Сядзіць камар на дубочку.

Карагод «Лясныя сустрэчы». Музыка і словы І. Саўчук.

Песня Пеўніка. Музыка і словы І. Саўчук.

Лясныя музыкі. Музыка і словы І. Саўчук.

Цымбалы. Музыка А. Чыркун, словы Э. Агняцет.

Музыканты. Музыка А. Рэмізоўскай, словы Э. Агняцет.

Если б капли не дружили. Музыка А. Храмушына, слова М. Садоўскага.

С нами, друг! Музыка Г. Струвэ, слова Н. Салаўёвай.
Старажытны палескі вальс. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: Старажытны палескі вальс, апрацоўка В. Купрыяненкі. Педагог пытаецца ў дзяцей пра тое, музыка якой краіны гучыць. (Беларусі.)

— Сёння мы пачнём знаёмства з музычнай беларускай казкай «Кура-Златапюра».

Педагог праводзіць гульні 1—3 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра»; у іх сюжэт уключаецца выкананне знаёмых песень і развучванне новай.

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «КУРА-ЗЛАТАПЮРА»

Змест

1. «Музычная сцяжынка».
2. «Рытмічная сцяна».
3. «Музычная арка».
4. «Вуліцы-песенькі».
5. «Музыка, гучы!».

Методыка правядзення комплексу

У правядзенні музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра» выкарыстоўваюць персанаж курачкі з тэатра бібабо. Рыхтуюць накідку з рознакаляровага залацістага пер'я, якую ў працэсе гульні непрыкметна здымаюць і надзяваюць на Куру-Златапюру. Ролю Куры-Златапюры ў кожнай гульні музычнага комплексу могуць выконваць як адно дзіця, так і некалькі. Педагог прапануе жадаючым выканаць ролю пасля азнаямлення з гульнявым заданнем. Музычны кіраўнік паказвае тэатральную ляльку Куру-Златапюру па ходзе сюжэта, а потым надзявае на руку дзіцяці, якое выконвае яе ролю.

Педагог:

— Жылі-былі дзед і баба. Была ў іх цудоўная Кура-Златапюра. Вось такая! Дзед і баба любілі глядзець на рознака-

ляровае, залацістае пер'е Куры-Златапюры, а яйкі, якія яна несла, елі з ахвотай.

Але з часам перастала зіхацець курынае пер'е, і як яна больш не несла. Ні дзед, ні баба не маглі зразумець, чаму такое гора з Курай-Златапюрай сталася (*зняць каляровае пер'е*).

З цягам часу засталася ў бабулі толькі адно яечка. Бабка яго вельмі берагла, але бегла мышка, хвосцікам махнула, яечка ўпала і разбілася!

Плача дзед, плача баба. А Кура-Златапюра плакаць не стала. Пачала яна думаць, як бабе з дзедам і сабе дапамагчы. Вырасыла Кура-Златапюра пайсці да Чараўніка, які мог рабіць розныя цуды. А жыў той Чараўнік у Музычным горадзе, дарогу да якога знайсці было няпроста.

Хутчэй да Музычнага горада магла давесці Музычная сцяжынка. Але прайсці па ёй мог толькі той, хто вызначыць змену дынамічных адценняў музыкі і адлюструе гэта, пляскаючы ў далоні.

Засумавала Кура-Златапюра, бо не магла гэта выканаць. Можна, усе разам дапаможам ёй прайсці па Музычнай сцяжынцы?

Педагог праводзіць гульню «Музычная сцяжынка».

Гульня 1. «Музычная сцяжынка»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў адрозніваць і перадаваць пры плясканні ў далоні змену дынамікі музыкі ад ціхага да гучнага ($p < f$); аказваць адзін аднаму дапамогу.

Аснашчэнне

Музычныя творы з яркай зменай кантраснай дынамікі, напрыклад: В. Моцарт. Сімфонія № 40, I ч. (фрагмент).

Гульнявыя правілы

Усе дзеці, якія ўдзельнічаюць у гульні, адначасова з гучаннем музыкі павінны перадаваць плясканнем у далоні рухомыя дынамічныя адценні мелодыі (p , $p < f$, $f > p$, f). Калі дзеці робяць памылку, фрагмент уключаюць ад самага пачатку.

Методыка правядзення

Педагог:

— Увага! Адначасова з гучаннем музыкі мы будзем пляскаць у далоні ціха, паступова ўзмацняючы ці паступова сцішаючы

гукі, — так, як будзе гучаць мелодыя. Калі мы правільна адлюструем змену музычных дынамічных адценняў, то Кура-Златапюра хутчэй дойдзе да Музычнага горада, а калі памылімся, трэба будзе пачынаць заданне спачатку.

Гучыць фрагмент з першай часткі сімфоніі № 40 В. Моцарта; педагог заахвочвае дзяцей правільна перадаваць дынаміку музыкі плясканнем у далоні, каб разам з Курай-Златапюрай прайсці па Музычнай сцяжынцы.

Пасля заканчэння гульні педагог хваліць дзяцей і праводзіць наступную гульню — «Рытмічная сцяна».

Гульня 2. «Рытмічная сцяна»

Задачы

Вучыць дзяцей адрозніваць і правільна называць доўгія і кароткія гукі, пазнаваць знаёмыя песні па рытмічным малюнку і ўмець імправізаваць на музычных інструментах.

Аснашчэнне

1. Музычныя карткі: на адным баку напісаны рытмічны малюнак песні, побач, за прыклеенай шторкай, адлюстраваны персанаж песні, які адпавядае яе назве (*беларускія народныя мелодыі «Бусел», «Жабка», «Зязюлька» і інш.*); на іншым баку карткі запісана мелодыя песні.

2. Металафон.

Гульнявыя правілы

Гуляюць двое дзяцей. Першае дзіця — Скрыпічны ключ — бярэ адну з картак і адстуквае рытм абазначанай песні на металафоне. Другое дзіця — Кура-Златапюра — называе песню і паўтарае рытм або іграе яе мелодыю. Калі дзіця мае цяжкасці ў вызначэнні песні, можна паглядзець, які персанаж «схаваўся» за шторкай. Калі заданне выканана правільна, падарожжа Куры-Златапюры працягваецца. Калі ў дзіцяці ўзнікаюць цяжкасці, ролю Куры-Златапюры бярэ іншы жадаючы або Скрыпічны ключ дае яшчэ адно заданне і картку з мелодыяй песні, якую па запісе іграе Кура-Златапюра.

Методыка правядзення

Педагог:

— Вось так прывяла Музычная сцяжынка Куру-Златапюру да Рытмічнай сцяны Музычнага горада. Ахову нёс Скрыпічны ключ.

«У свой горад мы пускаем толькі тых, хто любіць музыку. Калі ты дакажаш гэта, пройдзеш у горад, не зможаш — выбачай, вяртайся дахаты», — прамовіў Скрыпічны ключ.

«А што трэба рабіць, каб даказаць любоў да музыкі?» — спыталася Кура-Златапюра.

«Я стукам перадам рытм песні, а ты павінна правільна назваць яе і сыграць мелодыю. Згодна?»

«Так, згодна!» — адказала Кура-Златапюра.

Хто з вас дапаможа ёй выконваць гэта заданне? Выходзьце сюды! А хто жадае быць Скрыпічным ключом? Выбягайце да металафона!

Пасля заканчэння гульні педагог хваліць дзяцей і праводзіць наступную гульню — «Музычная арка».

Гульня 3. «Музычная арка»

Задачы

Вучыць дзяцей адрозніваць, правільна называць і перадаваць у рухах характэрныя асаблівасці музычных жанраў (марш, полька, вальс, песня).

Музычны рэпертуар

Беларуская народная мелодыя «Перапёлачка» або «Саўка ды Грышка».

«Лядзецкая полька», «Старажытны палескі вальс». Апрацоўка В. Купрыяненкі.

С. Пракоф'еў. «Сказочный марш».

Гульнявыя правілы

Дзіця, што выконвае ролю Куры-Златапюры, паслухаўшы фрагмент музычнага твора, павінна назваць яго жанр. Калі адказ правільны, астатнія дзеці пляскаюць у далоні і гульня працягваецца. Калі жанр названы няправільна, то вызначаць яго дапамагаюць жадаючыя дзеці, паказваючы характэрныя асаблівасці жанру ў музычна-рытмічных рухах, а дзіця — Кура-Златапюра — называе гэты жанр. Гульня працягваецца да таго часу, пакуль не прагучаць усе музычныя фрагменты.

Методыка правядзення

Педагог:

— Рытмічная сцяна і яе вартавы Скрыпічны ключ засталіся заду, а Кура-Златапюра апынулася ля Музыканай аркі.

«Музычная арка, прапусці мяне, калі ласка, у Музыканы горад!» — просіць Кура-Златапюра.

«А ты назаві жанры музычных твораў, якія зараз прагучаць, тады і прапушчу!» — адказала Музычная арка.

«А ці можна мне паклікаць на дапамогу маіх сяброў дзяцей?»
«Можна, але з адной умовай...»

Педагог расказвае правілы гульні «Музычная арка», запрашае жадаючага на ролю Куры-Златапюры, праводзіць гульню, хваліць усіх.

Пасля заканчэння гульні педагог гаворыць:

54-55

— Адгарніце свае музычныя кнігі на с. 54—55, разгледзьце малюнак. У групе вы зможце прадоўжыць падарожжа з Курай-Златапюрай з дапамогай вашай кнігі¹.

50-51

А для таго каб хутчэй пер'е Куры-Златапюры стала залатым, трэба ў рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 50 расфарбаваць Куру-Златапюру і праспяваць або сыграць аб ёй свае імправізацыі; на с. 51 намаляваць (у пустых рамках) аднаго або двух персанажаў, пра якіх хацелася б праспяваць Куры-Златапюры знаёмую песню або песенную імправізацыю, а на пустым радку побач з малюнкам запісаць рытм сваёй песенькі. Паглядзіце, адзін персанаж тут ужо намалёваны. Хто пазнаў песню? (Беларуская народная песня «Ты, зязюлька, не кукуй!».) Успомніце гэту песню і запішыце яе рытм. На наступных занятках мы зможам даведацца, чые імправізацыі і песні дапамогуць Куры-Златапюры ў яе далейшым падарожжы.

60. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Кура-Златапюра».* Гульні 4—5. «Вуліцы-песенькі», «Музыка, гучы!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 54—55.

¹ Гульнявое поле «Кура-Златапюра» паўтарае сюжэты гульнявога комплексу «Кура-Златапюра»; яго можна выкарыстоўваць як настольную гульню — выконваць заданні, якія «падказваюць» піктаграмы: адпляскаць рытм, перадаць дынамічныя адценні музыкі, праспяваць, сыграць на музычных інструментах, выканаць імправізацыю.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 50—51.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «Я і музыка» — с. 25—26,
 - 2) «В мире музыки» — с. 30—31,
 - 3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 24,
 - 4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 52—53.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да вобразаў беларускага музычнага мастацтва і фальклору, да слухання музыкі, песеннай і інструментальнай творчасці.

Навучыць:

хутка арыентавацца ў знаёмым песенным рэпертуары, спяваць па ланцужку агульную песню і саліраваць у песеннай імправізацыі, чыста іх інтанаваць;

правільна браць дыханне, спяваць і адначасова дзейнічаць з лялькай бібабо;

выразна выконваць інструментальныя імправізацыі.

Выхаваць:

жаданне пазнаваць нацыянальную музычную спадчыну.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з гульні 4 «Вуліцы-песенькі» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра», паказаўшы цацку-персанажа і нагадаўшы яе імя, а затым пераходзіць да гульні 5 «Музыка, гучы!». Можна выкарыстоўваць у якасці ілюстрацый да заняткаў музычныя дапаможнікі, названыя вышэй.

Гульня 4. «Вуліцы-песенькі»

Задачы

Навучыць дзяцей чыста інтанаваць мелодыі ў індывідуальным і харавым выкананні песень *a cappella*; хутка арыентавацца ў новых музычна-творчых заданнях.

Аснашчэнне

Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі».

Правілы гульні

Усе ўдзельнікі разбіваюцца на групы (гэта жыхары «вуліц-песенек») і адзначаюць (сцяжком, кубікам і г. д.) межы свайго

Песенька-команда да пачатку гульні:

Весела

mf

Си, соль, ми! Пе-сень-ка, гу-чы!

Сі, соль, мі! (2 рази)
Песенька, гучы!

Педагог:

54-55

— Адчынілася Музычная арка, і апынулася Кура-Злата-пюра ў Музычным горадзе на яго вуліцах-песеньках. Разгледзьце іх на с. 54—55 музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» (4-я і 5-я гульнявыя дарожкі з малюнкамі і піктаграмамі настрою песень або іх вобразаў).

Дзеці разглядаюць малюнак, выказваюць свае ўражанні.

— Што ні вуліца, то новая песенька гучыць у выкананні яе жыхароў. Каб дайці да замка Чараўніка, трэба прайсці па вуліцах-песеньках і даспяваць усе песенькі. Засумавала Кура-Златапюра, засумнявалася, што справіцца з гэтым. Давайце дапаможам ёй!

Педагог знаёміць дзяцей з правіламі гульні «Вуліцы-песенькі», запрашае жадаючага на ролю Куры-Златапюры, надзявае яму на руку ляльку, праводзіць гульню, хваліць дзяцей.

Гульня праводзіцца 3—4 разы з новым вядучым, якога можна выбіраць перад тым, як Кура пойдзе па наступнай вуліцы. «Жыхароў вуліц» таксама можна замяняць у працэсе гульні.

Затым педагог пераходзіць да правядзення гульні 5 «Музыка, гучы!» (6-я гульнявая дарожка ілюстрацыі ў музычнай кнізе на с. 54—55).

Гульня 5. «Музыка, гучы!»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў выкананню знаёмых мелодый і імпрывізацый на музычных інструментах сола, невялікімі групамі і аркестрам.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.
2. Выразаныя з тоўстай паперы шаблоны ў форме яек (па 1 кожнаму дзіцяці).

Гульнявыя правілы

Пасля слоў Чараўніка «Соль, рэ, мі! Музыка, гучы!» дзеці сола, дуэтамі, падгрупамі (па жаданні) выконваюць па чарзе знаёмыя мелодыі-імпрывізацыі на музычных інструментах. Педагог заахвочвае іх да гульні. На заканчэнне дзеці выконваюць любую аркестроўку ўсім аркестрам.

Песенька-каманда да пачатку гульні:

Соль, рэ, мі! (2 разы)
Музыка, гучы!

Методыка правядзення

Педагог:

— Вось і замак Чараўніка. Падышла да яго Кура-Златапюра і папрасіла сілы для сябе і радасці для дзеда з бабай. Не бачыла Кура-Златапюра, што яе пер'е зноў пачало зіхацець рознакаляровымі адценнямі. Гэта музыка дала ёй цудоўныя сілы! Чараўнік ведаў пра ўсё і таму адказаў так: «Музыка і сябры табе дапамаглі. За гэта я дару вам, дзеці, талент ігры на музычных

інструментах. Да якога б інструмента вы ні дакрануліся, на любым цяпер зможаце цудоўна зайграць — ці па адным, ці па некалькі чалавек, ці ўсім аркестрам. Бярыце музычныя інструменты і пакажыце свой талент!»

Педагог расказвае правілы гульні «Музыка, гучы!» і праводзіць яе. Дзеці дзейнічаюць згодна з правіламі гульні «Музыка, гучы!». Педагог хваліць іх.

Затым музычны кіраўнік кажа:

— А ад Куры-Златапюры вось кожнаму з вас па яечку на памяць. Пакуль што яны белыя, але музыка дапаможа вам зрабіць іх рознакаляровымі. На занятках па маляванні вы расфарбуеце іх, а музыка вам будзе дапамагаць. Памятайце, што дружба і музыка — надзейныя памочнікі.

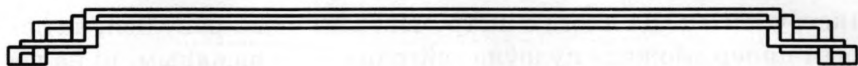

54-55

50-51

Педагог гаворыць, што прадоўжыць гульні дзеці могуць у групе з дапамогай музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 54—55), а ў рабочых сшытках на с. 50—51 дамаляваць персанажаў песенных імправізацый для гульні «Вуліцы-песенькі».

В Я С Н А

СПЕКТР МЭТАВЫХ АРЫЕНТАЦЫЙ МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ ВЯСЕННЯГА ПЕРЫЯДУ

Развіцц:

- цікавасць да самастойнай аднароднай і сінтэтычнай музычнай творчасці;
- музычныя здольнасці — цэласнае і дыферэнцыраванае ўспрыманне; эмацыянальны водгук на музыку; пачуццё музычнага рытму, ладу, чыстае інтанавання; адвольнае карыстанне музычна-слыхавымі ўяўленнямі; музычнае мысленне, музычную памяць;
- здольнасці — суперажыванне і пераўвасабленне ў музычна-гульнявы вобраз, да музычнай імправізацыі;
- фактары крэатыўнасці — уяўленне, фантазію, арыгінальнасць, інтуіцыю, эмпатыю.

Навучыць:

- самастойна эмацыянальна і выразна дзейнічаць у цэласнай кампазіцыі пэўнага музычнага жанру: міні-мюзікл, міні-опера, міні-балет;
- свабодна самастойна праяўляць сябе ў індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці.

Выхаваць:

- патрэбнасць у самастойным пошуку новых спосабаў самавыражэння ў індывідуальнай і калектыўнай музычнай творчасці.

61. Музычныя заняткі.
МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ
БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Кура-Златапюра».* Гульні 1—5. «Музычная сцяжынка», «Рытмічная сцяна», «Музычная арка», «Вуліцы-песенькі», «Музыка, гучы!».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 54—55.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 50—51.

4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 25—26,

2) «В мире музыки» — с. 30—31,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 24,

4) «Незвычайныя знаёмы» — с. 52—53.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць самастойна вызначаць узаемасувязі паміж сродкамі музычнай выразнасці і разнастайнымі музычна-гульнявымі вобразамі; цікаваць да вобразаў беларускага музычнага мастацтва і фальклору, да слухання музыкі, сінтэтычнай музычнай творчасці.

Навучыць:

канструяваць цэласную музычную кампазіцыю са знаёмага музычнага матэрыялу і сюжэта, праяўляць творчую ініцыятыву;

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, пластычна выконваць танцавальныя кампазіцыі, дакладна прайграваць інструментальныя імправізацыі;

партнёрскаму ўзаемадзеянню ў калектыўнай музычнай творчасці.

Выхаваць:

імкненне да пазнання культурнай нацыянальнай спадчыны, да музычна-творчых зносін;

музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік гаворыць пра мэту заняткаў: са знаёмых гульняў музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра» сканструяваць калектыўную цэласную музычную кампа-

зіццю. Педагог дамаўляецца з дзецьмі аб іх ролях, паслядоўнасці выступлення ў гульнях, выбірае вядучых і праводзіць заняткі па методыцы, прадстаўленай у канспектах № 10, 13, 21 і інш.

62. Музыканае свята. МІЛУЮ МАМУ МУЗЫКАЙ СВАЁЙ СА СВЯТАМ ВІНШУЮ!

Змест

I варыянт: знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы.

II варыянт: любімыя сюжэтныя музыка-дыдактычныя гульні па жаданні дзяцей.

МЕТОДЫКА ПРАВЯДЗЕННЯ

Музычны кіраўнік з калектывам педагогаў праводзіць музыканае свята «Мілую маму музыкай сваёй са святам віншую!». Акрамя прапанаваных вышэй варыянтаў яго правядзення, можна паказаць мамам міні-мюзікл «Кура-Златапюра» і падарыць сувеніры ў выглядзе расфарбаваных яек.

63. Музыкальныя заняткі. МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. *Музычны сюжэтно-гульнявы комплекс «Кура-Златапюра»* — цэласная музыкальная кампазіцыя.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 16—17, 20—21, 30—35, 54—55 і інш.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 16—17, 20—21, 30—35 і інш.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 28,

2) «В мире музыки» — с. 19,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,

4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 50—51.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтно-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменне самастойна канструяваць знаёмы музычны сюжэтно-гульнявы комплекс у калектывную цэласную музыкальную кампазіцыю.

Навучыць:

самастойна з аднагодкамі канструяваць са знаёмага музычнага матэрыялу і гульняў калектыўную цэласную кампазіцыю;

выразна выконваць ролі, імправізацыі — індывідуальна, у міні-групе, у групе;

спосабам музычна-творчага супрацоўніцтва.

Вывадаць:

жаданне дасягаць поспеху ў калектыўнай музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік гаворыць пра мэту заняткаў: сканструяваць цэласную музычную кампазіцыю з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра»; настройвае дзяцей на актыўнасць, засяроджанасць, зладжанасць дзеянняў пад музыку; нагадвае дзецям іх ролі і чаргоvasць выступлення ў сюжэце.

Пасля заканчэння кампазіцыі педагог гаворыць:

— Дзеці! Сёння мы з вамі сканструявалі цэласную музычную кампазіцыю з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Кура-Златапюра». Ці спадабаўся вам ваш творчы прадукт? Што ў вас атрымалася лепш за ўсё? Што трэба дапрацаваць?

На наступных занятках мы сканструюем міні-мюзікл «Кура-Златапюра». Адгарніце знаёмыя вам старонкі музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі», на якіх расказваецца пра міні-мюзіклы (напрыклад, с. 16—17, 20—21, 30—35, 54—55 і інш.). Паглядзіце на паказаных там герояў, успомніце іх імёны і назвы міні-мюзіклаў, расфарбуйце ў рабочым сшытку любімых персанажаў, успомніце свае імправізацыі або прыдумайце новыя, выканайце іх сябрам і бацькам.

64. Музычныя заняткі.

МІНІ-МЮЗІКЛ «КУРА-ЗЛАТАПЮРА»

(канструяванне)

65. Музычныя заняткі.

МІНІ-МЮЗІКЛ «КУРА-ЗЛАТАПЮРА»

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Кура-Златапюра» — цэласная музычная кампазіцыя.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 44—45, 54—55.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі».

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «Я і музыка» — с. 28,

2) «В мире музыки» — с. 19,

3) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,

4) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 50—51.

Форма музычных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

ўменні пераўтвараць знаёмы музычны матэрыял у міні-мюзікл.

Навучыць:

канструяваць са знаёмага музычнага матэрыялу і сюжэта цэласную кампазіцыю ў жанры міні-мюзікла;

выразна, самастойна выконваць ролі і музычныя імправізацыі ў калектыўнай музычнай кампазіцыі;

спосабам супрацоўніцтва ў калектыўнай творчасці.

Выхаваць:

культуру самавыражэння і зносін у калектыўнай музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычныя заняткі № 64 і 65 музычны кіраўнік праводзіць па плане, прадстаўленым у канспекце № 63; актывізуе дзяцей на самастойнае выкананне міні-мюзікла «Кура-Златапюра» і дадае новыя песенныя рэпертуар на свой выбар.

66. Музыкальная забава.

ВІТАЕМ ЦЯБЕ, ЧАРАЎНІЦА ВЯСНА!

Змест

I в а р ы я н т: знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы на выбар дзяцей.

II в а р ы я н т: міні-мюзікл «Кура-Златапюра».

III в а р ы я н т: сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні «Чыжык», «Зязюлька», «Вожык», «Кот-музыкант» і інш.¹

Мэты

Развіць:

здольнасці і ўменні самастойна і актыўна дзейнічаць перад гледачамі ў цэласнай музычнай кампазіцыі пэўнага музычнага жанру або ў новых сюжэтных музычна-дыдактычных гульнях.

¹ Дадатковы матэрыял да заняткаў (гульні, музычны рэпертуар) гл. у выданнях 4, 6, 13—15 Спіса рэкамендаванай літаратуры (с. 238).

Навучыць:

свабодна арыентавацца ў сюжэтах і музычных матэрыялах раней вывучаных міні-мюзіклаў, новых сюжэтных музычна-дыдактычных гульнях; выразна і ўпэўнена праяўляць сябе ў музычна-творчай дзейнасці ў новых сітуацыях;

свабодна дэманстраваць прадукты сваёй музычнай творчасці.

Выхаваць:

знаходлівасць, волю, імкненне да дасягнення мэты.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Атрыбуты касцюмаў.

3. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму аматару музыкі і прыроды; 2) за найбольш выразны музычна-гульнявы вобраз прыроды; 3) самую выразнаму выканаўцу песень; 4) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 5) за найбольшую колькасць музычных імправізацый пра прыроду; 6) гранд-сюрпрыз — самую арыгінальнаму і выразнаму выканаўцу.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік прапануе дзецям пагуляць у новыя сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні або паўтарыць ужо знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы. Педагог удакладняе выбар дзяцей і праводзіць забаву, суправаджаючы яе загадкамі, вершамі і папёўкамі пра прыроду.

Гульня «Чыжык»

Задачы

Навучыць дзяцей чыста інтанаваць мелодыю, выконваць песні і песенныя імправізацыі з дакладнай дыкцыяй, спяваць індывідуальна *a cappella*, хутка арыентавацца ў новых музычна-творчых заданнях.

Аснашчэнне

Рознакаляровыя фішкі для ўзнагароджання.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Па жаданні выбіраюць дзіця-«чыжыка». Дзеці становяцца ў кола і трымаюць адзін аднаго за рукі. «Чыжык» — у сярэдзіне кола («у клетцы»). Удзельнікі ідуць па коле і прыгаворваюць:

Чыжык ў клетачцы сядзеў,
Спяваць песень не хацеў.

«Чыжык» адказвае:

Песенькі тады спяваюць,
Калі ў садзіку лятаюць.
Чы-чы-чы, чу-чу-чу,
Ў садзе я лятаць хачу!
Міленькія дзеткі,
Адчыніце клетку!

Дзеці:

Клетку мы адчыняем,
Чыжа на волю выпускаем!

Падымаюць счэпленыя рукі ўгору. «Чыжык» вылятае са словамі:

У сад зялёны вылятаю,
Звонка песеньку спяваю!

За колам дзіця-«чыжык» спявае любую песню, а дзеці пляскаюць у далоні яе рытм. Калі песня выканана правільна, дзіця-«чыжык» атрымлівае прыз — фішку; калі не — становіцца ў кола. Гульня паўтараецца з новым «чыжыкам». Перамагае дзіця-«чыжык», якое набрала найбольшую колькасць фішак.

Ускладненне

Дзіця-«чыжык» выконвае складзеную ім самім песеньку, пацешку, прыпеўку. За гэта атрымлівае дзве ўзнагародныя фішкі.

Пасля заканчэння музычнай забавы педагог абмяркоўвае з дзецьмі і гасцямі (дзецьмі суседняй групы), чые музычныя праўленні заслужылі ўзнагароды. Узнагароджванне пераможцаў праходзіць пад музыку і апладысменты прысутных.

67. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік». Гульні 1—2. «Музычнае спаборніцтва», «Лепшы музыка».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

- 1) «В мире музыки» — с. 23, 28,
- 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 14,
- 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 32—33.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікавасць да вобразаў беларускага музычнага мастацтва і фальклору, да слухання музыкі, да спеваў, да гульні на дзіцячых музычных інструментах і музычнай творчасці;

жаданне выконваць індывідуальныя песенныя і інструментальныя імправізацыі самастойна, выразна.

Навучыць:

адражняць інструменты беларускага народнага аркестра па знешнім выглядзе, тэмбры і правільна называць іх;

правільна і выразна выконваць па ланцужку знаёмыя мелодыі і інструментальныя імправізацыі на дзіцячых музычных інструментах, не пераймаючы адзін аднаго;

свабодна карыстацца дзіцячым музычным інструментам.

Выхаваць:

цікавасць да беларускай нацыянальнай культуры.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: У. Кузняцоў. Жалейка. Пасля заканчэння гучання педагог праводзіць з дзецьмі гутарку аб настроі музыкі, сродках выразнасці. Затым пытаецца, музыка якой краіны гучала. (Беларусі.) Далей педагог гаворыць:

— Сёння, дзеці, я раскажу вам казку пра музыкаў Коціка і Пеўніка, якія цудоўна ігралі на беларускіх народных музычных інструментах.

Праводзіцца гульня 1 «Музычнае спаборніцтва» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік».

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс

«КОЦІК І ПЕЎНІК»

(паводле беларускай народнай казкі

«Коцік, Пеўнік і Лісіца»)

Змест

1. «Музычнае спаборніцтва».
2. «Лепшы музыка».

3. «Песенька Пеўніку».
4. «Цуда-прыпеўкі».
5. «Коцік-музыка».

Методыка правядзення музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік»

Ролі Коціка, Пеўніка, Лісы і Лісачкі выконваюць дзеці, якія самі жадаюць, а іншыя становяцца Музычным Рэхам. Усе персанажы выконваюць дзеянні па ходзе казкі, якая расказваецца музычным кіраўніком.

Гульня 1. «Музычнае спаборніцтва»

Задачы

Навучыць дзяцей пераказваць беларускую народную казку; эмацыянальна адгукацца на музыку; адрозніваць па тэмбры інструменты беларускага народнага аркестра і правільна называць іх; выконваць імпрывізацыі на дзіцячых музычных інструментах.

Аснашчэнне

1. Музычны твор (напрыклад: У. Кузняцоў. Жалейка), у якім саліруюць інструменты беларускага народнага аркестра.
2. Два камплекты картак з выявамі беларускіх народных інструментаў.
3. Два столікі.

Гульнявыя правілы

Адначасова з гучаннем музыкі дзеці, якія выконваюць ролі Коціка і Пеўніка, вызначаюць на слых саліруючыя музычныя інструменты (цымбалы, скрыпка, гармонік, ліра і інш.) і выкладваюць на сталах або фланелеграфі карткі з іх выявамі ў той жа паслядоўнасці. Пасля персанажы па чарзе паказваюць карткі і называюць інструменты. Музычнае Рэха (усе астатнія дзеці) вызначае дакладнасць адказаў і называе пераможцу — таго, хто даў больш правільных адказаў.

Методыка правядзення

Педагог:

— Жылі-былі добрыя сябры Коцік і Пеўнік. А пасябравалі яны таму, што вельмі любілі музыку. Кожны дзень Коцік з Пеўнікам песні спявалі ды на розных музычных інструментах ігралі. Звяры і птушкі збіраліся паслухаць іх цудоўную музы-

ку. А Музыкае Рэха, што жыло ў тым лесе, стала іх лепшым сябрам.

Але аднойчы заспрачаліся Коцік з Пеўнікам, хто больш музычных інструментаў ведае, можа на слых іх распазнаць і назваць. Вырашылі яны правесці музыкае спаборніцтва. Паклікалі і Музыкае Рэха, каб яно рассудзіла іх спрэчку. Задачу Коцік з Пеўнікам прыдумалі сабе вось якую...

Педагог расказвае правілы гульні «Музыкае спаборніцтва», праводзіць яе, заахвочвае ўдзельнікаў, называе пераможцу.

Затым праводзіцца гульня «Лепшы музыка».

Гульня 2. «Лепшы музыка»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў правільна, выразна выконваць знаёмыя мелодыі і імправізаваць на музычных інструментах; дакладна перадаваць рытмічны малюнак у індывідуальным і калектыўным выкананні; дакладна паўтараць музычныя імправізацыі аднагодкаў.

Аснашчэнне

Дзіцячыя музычныя інструменты: металафон, ксілафон.

Гульнявыя правілы

Дзіця-Пеўнік выконвае знаёмую ці прыдуманую ім мелодыю на металафоне. Астатнія персанажы адзін за адным павінны дакладна паўтарыць яе рытм: Музыкае Рэха (усе астатнія ўдзельнікі гульні) — пляскаючы ў далоні, Коцік — адстукваючы на металафоне. Затым гульня паўтараецца ў адваротным парадку: г. зн., Коцік адстуквае на металафоне новую мелодыю, а Музыкае Рэха і Пеўнік паўтараюць яе рытм. «Лепшым музыкам» называюць таго, хто выканаў складзеную ім мелодыю і правільна паўтарыў рытм мелодыі партнёра.

Методыка правядзення

— Музыкае спаборніцтва зрабіла дружбу паміж Коцікам і Пеўнікам яшчэ мацнейшай. Яны вучыліся адзін у аднаго іграць на музычных інструментах, дапамагалі перадаваць свае пачуцці музыкай. Музыкае Рэха часта гуляла разам з імі ў гульню «Лепшы музыка».

Педагог расказвае правілы гульні «Лепшы музыка», праводзіць яе.

Пасля заканчэння гульняў педагог гаворыць:

— Каб мацней пасябраваць з Коцікам і Пеўнікам, у рабочым сшытку «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 52—53 расфарбуйце гэтых персанажаў, выканайце пра іх песенныя або інструментальныя імправізацыі. Абазначце піктаграмамі, як трэба выконваць вашы імправізацыі: весела ці сумна, ціха ці гучна, моцна.

68. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік».* Гульні 1—3. «Музычнае спаборніцтва», «Лепшы музыка», «Песенька Пеўніку».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—53.
4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 23, 28,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 34—35.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць самастойна вызначаць узаемасувязі паміж вобразамі беларускага фальклору і музычнага мастацтва;

імкненне да перадачы дзеянняў гульнявых вобразаў у розных відах аднароднай творчасці.

Навучыць:

чыста інтанаваць песенныя імправізацыі, канструяваць іх як разгорнутыя кампазіцыі.

Выхаваць:

пачуццё прыналежнасці да нацыянальнай культуры.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік пачынае заняткі з паўтарэння гульняў 1 і 2 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік», заахвочвае дзяцей да актыўных самастойных музычна-творчых дзеянняў, затым пераходзіць да правядзення гульні 3 «Песенька Пеўніку».

Гульня 3. «Песенька Пеўніку»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна выконваць песенныя імправізацыі і чыста іх інтанаваць.

Аснашчэнне

1. Вершы, прымаўкі, прыказкі, якія выступаюць у якасці матэрыялу да песеннай імправізацыі.

2. Свістулька-птушка.

3. Тэатральная шырма або макет сценкі доміка з акенцам.

Гульнявыя правілы

Дзіця-Ліса складае самастойна ці на прапанаваны педагогам тэкст песеньку і выконвае яе. У канцы гучання песенькі Пеўнік выходзіць з доміка. Ліса яго ловіць.

Методыка правядзення

— Далёка неслася па лесе гаворка пра вясёлых музыкантаў. Ліса і яе дачка Лісачка таксама пачулі пра Коціка і Пеўніка. І вырашыла Ліса ўкрасці Пеўніка, каб ён толькі для яе спяваў і іграў. Адночы, калі Коцік пайшоў у лес дровы секчы, падкралася яна да іх хаткі, падышла да акенца і заспявала салодкім галасочкам. А ў песеньцы Пеўніка ўслаўляла ды на вуліцу выклікала. Вось так...

Дзіця-Ліса выконвае заданне гульні «Песенька Пеўніку». Калі ў яго не атрымліваецца, педагог прапануе песеньку-ўзор:

Песенька Пеўніку

Ласкава

Музыка і словы С. Хадановіча

mf

Пеў-нік, да мя-не і-дзі Ды на птуш-ку па-гля-дзі!

А я-на спя-ва-е, Ця-бе за-баў-ля-е!

Пеўнік, да мяне ідзі
Ды на птушку паглядзі!

А яна спявае, } 2 разы
Цябе забавляе!

— А потым Ліса яшчэ і ў свістульку зайграла, вось так...

Педагог іграе на свістульцы-птушцы, звяртаючы ўвагу дзяцей на яе гучанне: чым веселейшая і цікавейшая будзе песенька, тым хутчэй Пеўнік да Лісы выбежыць.

— Не вытрымаў Пеўнік і выбег паслухаць цудоўныя мелодыі Лісы. А яна яго — цап-цап, моцна схапіла ды да сваёй хаткі пабегла.

Педагог праводзіць гэту гульню 2—3 разы: выбірае на ролю Лісы жадаючых і заахвочвае іх да самастойных выразных і разгорнутых песенных імправізацый. Для палягчэння творчай дзейнасці дзяцей можна прымяняць дадатковыя педагагічныя сродкі, названыя вышэй.

69. Музыкальныя заняткі. МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік». Гульня 4 «Цуда-прыпеўкі».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—55.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 23, 28,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14—15.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: дамінантныя (песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

здольнасць адчуваць новае; жаданне актыўна праяўляць сябе ў рашэнні праблемных сітуацый;

цікаvasць да прыпевак, да самастойнага іх прыдуманьня і выканання.

Навучыць:

разумець сутнасць паняцця «прыпеўка», адрозніваць іх як музычны жанр, самастойна прыдумваць і выконваць прыпеўкі;

чыста і выразна інтанаваць індывідуальныя песенныя імправізацыі, канструюваць іх як разгорнутыя кампазіцыі ў жанры прыпеўкі.

Выхаваць:

ініцыятыўнасць, імкненне да дасягнення творчага выніку.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: У. Кузняцоў. Жалейка. Пасля заканчэння гучання педагог пытаецца, ці здагадаліся дзеці, пра каго зараз будзе апавяданне. (Пра Коціка і Пеўніка.) Затым музычны кіраўнік стымулюе дзяцей да кароткага пераказу музычнага сюжэта-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік», заканчвае словамі: *«Не вытрымай Пеўнік і выбег паслухаць цудоўныя мелодыі Лісы. А яна яго — цап-цап, моцна схопіла ды да сваёй хаткі пабегла».*

Праводзіцца гульня 4 «Цуда-прыпеўкі».

Гульня 4. «Цуда-прыпеўкі»

Задачы

Вучыць дзяцей складаць арыгінальныя мелодыі і цалкам прыпеўкі, выконваць іх выразна, саліруючы ў розных музычна-гульнявых вобразах; хорам спяваць (паўтараць) прыпеўкі дзеючых асоб гульні.

Гульнявыя правілы

Дзеці, выбраныя на ролі Лісы і Лісачкі, спаборнічаюць паміж сабой. Яны складаюць і спяваюць прыпеўкі, у якіх просяць Пеўніка паказаць свой музычны талент. Пераможцам становіцца аўтар найбольшай колькасці прыпевак. Апошняю прыпеўку пераможцы выконваюць хорам усе дзеці — Музычнае Рэха.

Методыка правядзення

— Прынесла Ліса Пеўніка ў сваю хату, а там іх ужо Лісачка сустракае. Пасадзілі яны Пеўніка на лаўку і чакаюць, калі ён заспявае ды музыку зайграе. А ён маўчыць! Ліскі ведалі, што Пеўніку прыпеўкі падабаюцца, і на самую цікавую ён не вытрымае і музыкай адкажа. Сталі тады Ліса з Лісачкай па чарзе прыпеўкі для Пеўніка спяваць. Вось так...

Педагог расказвае правілы гульні «Цуда-прыпеўкі», выбірае жадаючых на ролі Лісы і Лісачкі і праводзіць гульню. Дзеці — Ліса і Лісачка — выконваюць правілы гульні «Цуда-прыпеўкі».

Прыклады прыпевак

Ліса:

Падманула Пеўня я,
Дахаты прынесла.

Будзе зараз ён спяваць
Ды на дудцы звонка граць!
Пеця, Печечка,
Сыграй,
Маю дочку пацяшай!

Лісачка:

Ля-ля-ля, ля-ля-ля,
Маці Пеўня здабыла.
Певень, Певень, Певунок,
Як гучыць твой галасок?

Ліса:

Заспявай мне, Певунок,
Заиграй не ціха!
Не пачую я музыкі —
Будзе табе ліха.

Педагог:

— Найлепшую прыпеўку Музычнае Рэха падхапіла і паўтарыла гучна на ўвесь лес! (*Дзеці гучна спяваюць хорам прыпеўку.*)

— Пачуў яе Коцік, усё зразумеў і... А вось што зрабіў Коцік, мы даведаемся пазней.

52-55

Затым педагог прапануе дзецям хутчэй дапамагчы Пеўніку. Для гэтага ў рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 52—55 трэба расфарбаваць любога персанажа з музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік», прыдумаць і праспяваць для яго прыпеўкі, абазначыць іх гучанне піктаграмамі.

70. Музыкальная забава. З МУЗЫЧНАЙ КНІГАЮ СЯБРУЮ — У КРАІНЕ МУЗЫКІ ВАНДРУЮ

Змест

Музычныя кампазіцыі-імправізацыі дзяцей па тэмах вучэбнага дапаможніка «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 5—57).

Мэты, ход забавы — гл. канспект № 39.

71. Музыкальны заняткі. МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік». Гульні 1—4.
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—55.
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 23, 28,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14—15.

Форма музыкальных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

імкненне да калектыўнай музычнай творчасці і дзягнення ў ёй поспеху.

Навучыць:

выразна дзейнічаць у сюжэце цэласнай кампазіцыі.

Выхаваць:

пачуццё радасці ад адкрыцця новага; добразычлівасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог гаворыць, што сёння дзеці будуць канструяваць са знаёмых гульняў 1—4 музыкальнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік» цэласную музычную кампазіцыю; дзейнічае па методыцы, прадстаўленай у музыкальных занятках з такімі ж педагагічнымі мэтамі (гл. канспекты № 13, 22 і інш.).

КРАСАВІК

72. Музыкальны заняткі. МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ КАЗКІ

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік». Гульня 5 «Коцік-музыка».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—55.

4. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 28, 23,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14—15.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтно-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (песенна-інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікаваць да роднай мовы, вобразаў беларускага музычнага мастацтва і фальклору, да слухання музыкі, песенна-інструментальных імправізацый;

жаданне самавыражэння ў індывідуальнай песенна-інструментальнай творчасці.

Навучыць:

імправізаваць у спевах і на дзіцячых музычных інструментах;

канструяваць песенна-інструментальныя імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі, чыста інтанаваць іх;

аб'ектыўна ацэньваць свой творчы прадукт.

Выхаваць:

пачуццё прыналежнасці да нацыянальнай культуры;

імкненне да зносін у музычнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог нагадвае дзецям заканчэнне гульні 4 «Цуда-прыпеўкі» і праводзіць гульню 5 «Коцік-музыка» музычнага сюжэтно-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік».

Гульня 5. «Коцік-музыка»

Задачы

Навучыць дзяцей хутка арыентавацца ў творчых заданнях; перадаваць у песенна-інструментальных імправізацыях розныя эмацыянальныя станы (пытанне, запрашэнне, скаргу і г. д.); аб'ектыўна ацэньваць свае дзеянні.

Аснашчэнне

Дзіцячыя музычныя інструменты.

Музычны рэпертуар

Беларуская кадрыль. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

Гульнявыя правілы

Дзіця, якое выконвае ролю Коціка, павінна скласці песеньку ці танцавальную мелодыю, выкананне якой з'яўляецца ўмовай для вызвалення Пеўніка. Калі Коцік мае цяжкасці ў выкананні задання, то ён звяртаецца па дапамогу да Музыканага Рэха — тады выходзіць дзіця, якое жадае дапамагчы Коціку.

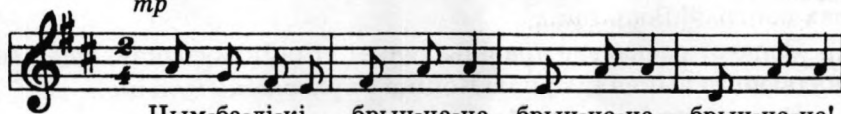
Песня-ўзор, якую можа праспяваць педагог для дапамогі салісту:

Прыгажуня Ліса

Весела

Музыка і словы Л. Хадановіч

tr

Цым-ба-лі-кі брын-ца-ца, брын-ца-ца, брын-ца-ца!

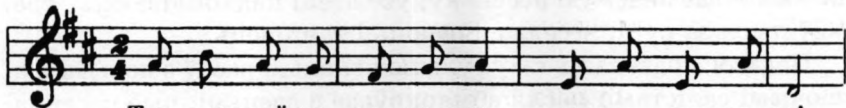

Вы-бя-гай хутчэй, Лі-са! Гоп-ца, гоп-ца-ца!

mf

Звон-ка бу-ду я іг-раць, брын-ца-ца, брын-ца-ца!

Ты — цу-доў-на тан-ца-ваць, гоп-ца, гоп-ца-ца!

Ўсе звя-ры ска-жуць та-ды: «Пры-га-жуня ты!»

Цымбалікі брын-ца-ца,
Брын-ца-ца, брын-ца-ца!
Выбягай хутчэй, Ліса!
Гоп-ца, гоп-ца-ца!

Звонка буду я іграць,
Брын-ца-ца, брын-ца-ца!
Ты — цудоўна танцаваць,
Гоп-ца, гоп-ца-ца!
Ўсе звяры скажуць тады:
«Прыгажуня ты!»

Методыка правядзення

Педагог:

— Пачуў Коцік прыпеўку, усё зразумеў і пабег Пеўніка ратаваць. Ведаў Коцік, што толькі музыка можа яму дапамагчы. Прыдумаў ён песеньку пра Лісу, звонка яе заспяваў, на цымбалах зайграў! Вось так...

Педагог расказвае правілы гульні «Коцік-музыка», выбірае жадаючага выканаць ролю Коціка і праводзіць гульню.

Пасля імправізацыі Коціка педагог працягвае:

— Не вытрымалі Ліса з Лісачкай, выскачылі з хаткі і затанцавалі пад гукі коцікавай музыкі. І Пеўнік тым часам да Коціка далучыўся і зайграў з ім у лад.

Гучыць «Беларуская кадрыль», апрацоўка В. Купрыяненкі. Ліскі выконваюць танцавальныя імправізацыі разам з Коцікам і Пеўнікам. Дзеці — Музычнае Рэха — пляскаюць у далоні.

Педагог гаворыць:

— А потым і Музычнае Рэха да іх усіх далучылася!

Дзеці — Музычнае Рэха — выбягаюць да персанажаў. Педагог выконвае знаёмую песеньку, усе дзеці падхопліваюць. Усе, узяўшыся за рукі, весела спяваюць і танцуюць.

Педагог праводзіць гэту гульню некалькі разоў з новымі жадаючымі салістамі; пасля абмяркоўвае з дзецьмі, чые песенна-інструментальныя імправізацыі былі найбольш змястоўныя, выразныя і разгорнутыя.

52-55

Пасля заканчэння гульні педагог звяртае ўвагу дзяцей на тое, што да наступных заняткаў яны могуць падрыхтавацца з дапамогай рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі». Для гэтага трэба адгарнуць с. 52—55, прыдумаць і выканаць імправізацыі персанажаў, абазначыць іх гучанне піктаграмамі.

73. Музыкальныя заняткі.
МІНІ-ОПЕРА «КОЦІК І ПЕЎНІК»
(канструяванне)

74. Музыкальныя заняткі.
МІНІ-ОПЕРА «КОЦІК І ПЕЎНІК»

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Коцік і Пеўнік» — цэласная музычная кампазіцыя.

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 52—55.

4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:

1) «В мире музыки» — с. 23, 28,

2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 30—31,

3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 14—15.

Форма музыкальных заняткаў: міні-опера.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіццё:

цэласнае ўяўленне пра жанр міні-оперы, цікавасць да яе канструявання ў калектыўнай музычнай творчасці.

Навучыць:

калектыўна, узгоднена дзейнічаць у сюжэце міні-оперы, дапаўняць адзін аднаго; выразна выконваць ролі, музычны рэпертуар, імпрывізацыі.

Выхаваць:

жаданне дасягаць поспеху ў калектыўнай творчасці і перажываць пачуццё гонару за калектыўны творчы прадукт.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог гаворыць пра мэту заняткаў: сканструяваць са знаёмых гульняў 1—5 музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Коцік і Пеўнік» цэласную музычную кампазіцыю ў жанры міні-оперы. Затым педагог дзейнічае па методыцы, прадстаўленай у музычных занятках з такімі ж педагагічнымі мэтамі.

Пасля заканчэння заняткаў педагог прапануе дзецям дома расказаць пра міні-оперу, якую яны сёння стварылі, з дапамогай музычнай кнігі (с. 56—57) і рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 52—55).

75. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ КАЗКІ К. ЧУКОЎСКАГА «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт».* Гульня 1 «Музыка для Кіта».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

цікаваць да самастойнай выразнай перадачы музычна-гульнявога вобраза інструментальнымі імправізацыямі.

Навучыць:

самастойна адрозніваць і перадаваць рытмічныя малюнкi праслуханых мелодый;

самастойна імправізаваць на дзіцячых музычных інструментах у розных музычных жанрах, не пераймаючы адзін аднаго;

пераўтвараць інструментальныя імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі.

Выхаваць:

пачуццё радасці ад сустрэчы з новымі вобразамі і музычнымі творами; музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог пачынае заняткі з правядзення гульні 1 «Музыка для Кіта» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Доктар Айбаліт».

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. «Музыка для Кіта».
2. «Песенька для Чайкі».
3. «Палёт Арла».
4. «Танец Дэльфіна».

Гульня 1. «Музыка для Кіта»

Задачи

Навучыць дзяцей эмацыянальна суперажываць гульнявому вобразу; дакладна перадаваць рытмічны малюнак праслуханай мелодыі і імправізаваць на музычным інструменце ў пэўным музычным жанры (полька, вальс, марш).

Аснашчэнне

1. Музыкальная шкатулка.
2. Набор дзіцячых музычных інструментаў.
3. Плоскасная выява скрыпічнага ключа, разрэзаная на 4 часткі.
4. Фланелеграф з выявай нотнага стана.

Музычны рэпертуар

Д. Шастаковіч. Вальс-шутка (у выкананні аркестра).

П. Сайман. Мост над бурнымі водамі (у выкананні аркестра П. Марыя).

Другі варыянт музычнага рэпертуара гл. у канцы музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Доктар Айбаліт» (с. 221).

Гульнявыя правілы

Праслухаўшы «Вальс-шутку» Д. Шастаковіча, гульцы перадаюць яго рытмічны малюнак у паслядоўнасці, вызначанай з дапамогай кубіка. Дзіця, якое справілася з заданнем, выконвае імправізацыю ў любым музычным жанры ў хуткім тэмпе. Гулец, які выканаў самую цікавую імправізацыю, мае права дастаць з музычнай шкатулкі картку з часткай выявы скрыпічнага ключа і змясціць яго на нотным стане на фланелеграфе.

Методыка правядзення

Педагог:

— Сёння, дзеці, мы з вамі трапім у казку да доктара Айбаліта:

Добры доктор Айболіт!
Он под деревом сидит.
Приходи к нему лечиться
И корова, и волчица,
И жучок, и паучок,
И медведица!
Всех излечит, исцелит
Добры доктор Айболіт! (К. Чукоўскі)

Педагог прымацоўвае плоскасную выяву Айбаліта на фланелеграф.

— Нават з далёкай Афрыкі клічуць на дапамогу доктара Айбаліта:

Приезжайте, доктор,
В Африку скорей,
И спасите, доктор,
Наших малышей!

— Трэба тэрмінова выязджаць, трэба ратаваць хворых дзяцей! Айбаліт сабраўся ў дарогу, але злы разбойнік Бармалей ва ўсім шкодзіць доктару Айбаліту. Дапамагчы Айбаліту хацелі многія звяры, птушкі і рыбы. Першым на дапамогу прыплыў Кіт.

«Я б мог хутка даімчаць вас да Афрыкі! — сказаў ён. — Але злы Бармалей зачараваў мяне! Ён адняў у мяне хуткую і вясёлую музыку, і цяпер я магу плысці толькі павольна. Вось так...»
(Гучыць «Вальс-шутка» Д. Шастаковіча.)

«Калі вы, дзеці, дакладна паўтарыце рытм павольнай мелодыі, а таксама прыдумаеце і выканаеце новую — хуткую і вясёлую, то вы мяне расчаруеце, і я дапамагу вам дабрацца да Афрыкі!» — сказаў Кіт.

Педагог тлумачыць правілы гульні «Музыка для Кіта», праводзіць яе, заахвочвае дзяцей да выканання разгорнутых кампазіцый. Пасля найбольш удалай імправізацыі педагог гаворыць:

— «Дзякуй вам, дзеці! — сказаў Кіт. — Вы не толькі расчаравалі мяне, але і дапамаглі каралеве Музыцы вызваліць яе музычны скрыпічны ключ! Злы Бармалей выкраў гэты ключ. А каб ніхто не мог яго знайсці, раздзяліў на чатыры часткі і схаваў іх на бязлюдным востраве. Толькі той, хто справіцца з лямбдай музычнай задачай, можа здабыць картку з выявай скрыпічнага ключа, дапамагчы каралеве Музыцы і перамагчы злога Бармалея. Вось вы ўжо зрабілі добрую справу. Адкрывайце шкатулку і даставайце картку».

Дзеці вызначаюць гульца, чья імправізацыя была самая выразная, ён дастае картку з выявай часткі скрыпічнага ключа і замацоўвае яго на гульнявым полі. Затым педагог гаворыць:

— А цяпер наперад! Да берагоў Афрыкі!

Гучыць музыка: П. Сайман. Мост над бурнымі водамі; дзеці ў свабодных танцавальных імправізацыях перадаюць настрой музыкі, рухі кіта па хвалях. Затым педагог прапануе аддзячыць Кіту, выканаўшы для яго раней вывучаныя песні, і паслухаць новую.

Далей увага дзяцей звяртаецца на рабочы спытак «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 56—57), з дапамогай якога яны могуць прадоўжыць гульню «Музыка для Кіта» і праспяваць свае вясёлыя імправізацыі Кіту, а таксама выканаюць заданні: расфарбаваць Кіта і намаляваць ланцужок піктаграм пра сваю музычную імправізацыю. Напрыклад, калі прыдумаў для Кіта інструментальную імправізацыю і выканаў яе, то ў першым квадраціку трэба напісаць сімвал «прыдумай» — «сардэчка», а ў другім — сімвал «сыграй» — «металафон з палачкай» і г. д.

Такія дзеянні ў рабочых спытках «Падарожжа ў свет музыкі» педагог прапануе дзецям выканаць з кожным новым персанажам па дадзенай тэме.

76. Музыкальная забава. Я МАГУ РАСКАЗАЦЬ АБ МУЗЫЦЫ

Змест

І в а р ы я н т: міні-опера «Коцік і Пеўнік».

ІІ в а р ы я н т: музычныя апавяданні — кампазіцыі-імправізацыі дзяцей па тэмах кнігі і спытка «Падарожжа ў свет музыкі».

Мэты

Развіць:

жаданне праяўляць уласны вопыт музычнай творчасці ў новых праблемных сітуацыях.

Навучыць:

аператыўна і дакладна самастойна атрымліваць зыходныя даныя са знаёмай вучэбнай кнігі, знаходзіць у ёй патрэбныя для дадзеных заняткаў матэрыялы пры дапамозе піктаграм;

выразна і ўпэўнена праяўляць сябе ў музычнай творчасці ў новых праблемных сітуацыях, свабодна дэманстраваць прадукты сваёй музычна-творчай дзейнасці;

пераўтвараць аднародныя і сінтэтычныя музычныя імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі.

Выхаваць:

настойліваць у пераадоленні цяжкасцей, імкненне да дасягнення пажаданага музычна-творчага выніку.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.

2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму аматару музыкі; 2) за чуйнае адрозненне гукаў рознай вышыні; 3) самаму рытмічнаму

выканаўцу; 4) за лепшае веданне музычных інструментаў; 5) таму, хто тонка адчувае настрой музыкі; 6) самаму выразнаму акцёру; 7) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 8) за найбольшую колькасць музычных імправізацый; 9) гранд-сюрпрыз — за найбольш арыгінальнае прадстаўленне гульнявога вобраза.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць гэту забаву па канспекце № 39 і ўключае песенны рэпертуар на свой выбар.

77. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ КАЗКІ К. ЧУКОЎСКАГА «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт». Гульні 1, 2. «Музыка для Кіта», «Песенька для Чайкі».*
2. *Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.*
3. *Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.*

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

увагу, слыхавую засяроджанасць, хуткасць рэакцыі;
патрэбнасць у самарэалізацыі ў песеннай і інструментальнай творчасці.

Навучыць:

пераўтвараць інструментальныя і песенныя імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі, чыста і выразна іх выконваць;
самастойна пераказваць сюжэты гульняў.

Выхаваць:

мэтанакіраванасць, самастойнасць у прыняцці рашэнняў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог пачынае заняткі з гульні 1 «Музыка для Кіта» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Доктар Айбаліт», залучае дзяцей у актыўны самастойны пераказ сюжэта і музычна-творчыя дзеянні ў ім, затым пераходзіць да правядзення гульні 2 «Песенька для Чайкі».

Гульня 2. «Песенька для Чайкі»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў эмацыянальна ўспрымаць і адрозніваць кантрастны характар музычных твораў; выконваць песенныя імправізацыі сола без музычнага суправаджэння, чыста інтануючы і з дакладнай дыкцыяй; канструяваць песенныя імправізацыі ў разгорнутых кампазіцыі.

Музычны рэпертуар

Ф. Mercury. Ensueno (выконвае М. Caballe).

М. Гліэр. Канцэрт для голасу і сімфанічнага аркестра, I ч. (фрагмент).

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Педагог:

— Даплыў Кіт да Чайкі і сказаў Айбаліту: «А вось і мая сяброўка Чайка. Далей ляціце з ёй». І Кіт пакінуў доктара.

«Я таксама хачу дапамагчы вам дабрацца да Афрыкі, — сказала Чайка. — Лячу я высока і хутка толькі тады, калі спяваю звонкую, вясёлую песеньку. Але злы Бармалей забраў яе ў мяне, і цяпер я магу спяваць толькі так...»

Гучыць «Ensueno» Ф. Mercury у выкананні М. Caballe. Дзеці стаяць і слухаюць музыку. Пасля заканчэння гучання музыкі педагог гаворыць:

— «Дзеці, дапамажыце мне вярнуць маю ранейшую вясёлую і звонкую песеньку. Прыдумайце для мяне хуткія, звонкія і пяшчотныя песні, якія дапамогуць мне даімчаць вас да Афрыкі!» — папрасіла Чайка.

Педагог па чарзе выклікае 3—4 жадаючых для выканання песенных імправізацый для Чайкі (без музычнага суправаджэння); падбадзёрвае выканаўцаў, заахвочвае іх да разгорнутых, выразных песенных імправізацый. Дзецям, якія маюць цяжкасці ў сачыненні тэксту, прапануе вершы ўзору:

1. Чайка летит,
Чайка поет,
Песню она
Людям несет.

2. Я чайка, чайка, чайка!
Лечу я высоко!
Пою я песню звонко
И всем творю добро!

3. Чайка я — морская птица,
В синем море домик мой.
Люблю петь и веселиться,
И нырять в морской прибой. (Н. Драздова)

Пасля выканання песенных імправізацый педагог гаворыць:
— «Дзякуй вам, сябры! — сказала Чайка. — Мая вясёлая, звонкая песенька зноў вярнулася да мяне. Вашы песні вызвалілі другую частку скрыпчнага ключа. Вазьміце яе з музычнай шкатулкі!»

Як і ў гульні 1, дзіця, якое сачыніла і выканала найлепшую імправізацыю, дастае картку з выявай часткі скрыпчнага ключа і замацоўвае яе на гульнявым полі.

— А цяпер наперад! Паляцелі ў Афрыку ратаваць хворых малышоў!

Гучыць фанаграма: канцэрт М. Гліэра для голасу і сімфанічнага аркестра, I ч. (фрагмент). Дзеці рухаюцца па зале, імітуючы палёт Чайкі, падпяваюць, вакалізуюць. Затым педагог прапануе дзецям аддзячыць Чайцы і праспяваць для яе раней вывучаныя песні, а затым — паслухаць новую песню.

Дзеці могуць прадоўжыць гульні «Песенька для Чайкі» з дапамогай рабочага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 56—57).

78. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ КАЗКІ К. ЧУКОЎСКАГА «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. *Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт». Гульня 2 «Песенька для Чайкі».*
2. *Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.*
3. *Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.*

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (песенная творчасць).

Мэты

Развіць:

уменне пераўтвараць раней прыдуманую імправізацыю ў новую, разгорнутую па форме і змесце;

патрэбнасць у дасягненні творчага выніку — разгорнутай песеннай імправізацыі.

Навучыць:

перабудовваць сваю музычна-творчую дзейнасць у залежнасці ад атрыманага выніку.

Выхаваць:

вытрымку, самавалоданне, рашучасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог пачынае заняткі з правядзення гульні 2 «Песенька для Чайкі»: канструюе адно з дзеянняў («Песенька для Чайкі») міні-мюзікла «Доктар Айбаліт» і тлумачыць дзецям, што для таго, каб як мага хутчэй дабрацца да Афрыкі, трэба прыдумаць для Чайкі вясёлыя і выразныя песенныя імправізацыі. Затым педагог дзейнічае па методыцы, прадстаўленай у папярэдніх занятках музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Доктар Айбаліт».

79. Музычныя заняткі.

МУЗЫКА І КАЗКА:

МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ КАЗКІ К. ЧУКОЎСКАГА «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт». Гульня 3 «Палёт Арла».

2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.

3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—57.

Форма музычных заняткаў: музычны сюжэтна-гульнявы комплекс.

Тып музычных заняткаў: дамінантныя (інструментальная творчасць).

Мэты

Развіць:

патрэбнасць у пазнанні музычнай мовы і самавыражэнні ў калектыўнай інструментальнай творчасці;

жаданне самастойна выконваць калектыўныя інструментальныя імправізацыі ў міні-групе (міні-аркестрам) выразна, канструюючы іх у разгорнутыя кампазіцыі.

Навучыць:

выбіраць дырыжора міні-аркестра, склад яго выканаўцаў, музычную тэму і спосабы яе імправізацыі;

імправізаваць міні-групай (міні-аркестрам) на дзіцячых музычных інструментах на знаёмую або прыдуманую дзецьмі тэму, канструюючы імправізацыі ў разгорнутыя кампазіцыі;

узгоднена дзейнічаць у калектыўнай інструментальнай творчасці.

Выхаваць:

ініцыятыўнасць, самастойнасць у прыняцці рашэнняў.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог пачынае заняткі з арганізацыі кароткага пераказу дзецьмі матэрыялу папярэдніх заняткаў, размяшчае адказы дзяцей у лагічнай паслядоўнасці для далейшага ўключэння апавядання ў міні-мюзікл «Доктар Айбаліт». Затым праводзіцца гульня з «Палёт Арла».

Гульня 3. «Палёт Арла»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна перадаваць музычны вобраз у інструментальнай імправізацыі, якую выконвае міні-аркестр.

Музычны рэпертуар

Д. Шастаковіч. Раманс з к/ф «Овод».

М. Глінка. Вальс-фантазія.

Гульнявыя правілы

Дзеці дзеліцца на два ці больш аркестры (па колькасці дзіцячых музычных інструментаў). У кожным аркестры выбіраюць дырыжора. Затым аркестранты выбіраюць музычны інструмент, дамаўляюцца пра тое, што яны будуць імправізаваць (жанр, рытмічны малюнак, тэму са знаёмай песні), вызначаюць, у якой паслядоўнасці будуць іграць і якія музычныя фразы, як закончаць імправізацыю і г. д.

Педагог удакладняе ў кожнага дырыжора, што будзе выконваць яго аркестр, калі неабходна, дапамагае парадамі, дамаўляецца аб чарговым выступленні аркестраў і праводзіць гульню 3 «Палёт Арла».

Калі кампазіцыі аркестраў аднолькава ўдалыя, то картку з часткай скрыпачнага ключа з музычнай шкатулкі маюць права дастаць дырыжоры гэтых аркестраў адначасова.

Методыка правядзення

Педагог:

— «А вось і мой сябар Арол, далей ляціце з ім», — прамовіла Чайка і паляцела.

«Я ведаю, што вы вельмі спяшаецеся ў Афрыку ратаваць хворых малышоў, — сказаў Арол. — Я мог бы даімчаць вас туды, але злы Бармалей адняў у мяне музыку хуткага палёту. І цяпер я магу ляцець толькі так...»

Гучыць раманс Д. Шастаковіча з к/ф «Овод».

«Расчаруйце мяне, дзеці! Сачыніце для мяне музыку, якая створыць адчуванне гордага хуткага палёту. І тады мы ўсе разам паляцім да берагоў Афрыкі!»

Педагог тлумачыць правілы, праводзіць гульню, заахвочвае аркестры да зладжанага гучання, хваліць дзяцей.

«Дзякуй вам, дзеці! Вы парушылі чары злога Бармалея, вярнулі мне музыку гордага, хуткага палёту і вызвалілі яшчэ адну частку скрыпачнага ключа. Вазьміце яе з музычнай шкатулкі — і ў дарогу!»

Гучыць «Вальс-фантазія» М. Глінкі. Дзеці ў танцавальных кампазіцыях-імправізацыях перадаюць пачуцці, настрой, рухі палёту Арла.

Педагог працягвае і завяршае заняткі № 79 па методыцы папярэдніх (№ 77—78) заняткаў.

80. Музыкальная забава. МАЕ ЛЮБІМЫЯ МУЗЫЧНЫЯ КАМПАЗІЦЫІ-КАЗКІ

Змест

Знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы казачнай тэматыкі на выбар дзяцей.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць забаву № 80 па канспектах № 34, 39 і інш. (гл. каляндарны план).

81. Музыкальныя заняткі. МУЗЫКА І КАЗКА: МУЗЫКА І ВОБРАЗЫ КАЗКІ К. ЧУКОЎСКАГА «ДОКТАР АЙБАЛІТ»

Змест

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт». Гульні 3, 4. «Палёт Арла», «Танец Дэльфіна».
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—59.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс.
Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

уменне самастойна ўдасканальваць спосабы пераўтварэння песенных, танцавальных і інструментальных імправізацый у разгорнутыя кампазіцыі.

Навучыць:

самастойна знаходзіць новыя спосабы самавыражэння ў індывідуальных танцавальных і калектыўных інструментальных імправізацыях, канструюваць іх у разгорнутыя кампазіцыі;

выразна выконваць імправізацыі і гульнявыя ролі.

Выхаваць:

адэкватную ацэнку прадуктаў уласнай музычнай творчасці і творчасці ровеснікаў;

ініцыятыўнасць, смеласць, настойлівасць.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог коротка нагадвае змест папярэдніх заняткаў, паўтарае з дзецьмі гульню 3 «Палёт Арла» і пераходзіць да гульні 4 «Танец Дэльфіна» музычнага сюжэтна-гульнявога комплексу «Доктар Айбаліт».

Гульня 4. «Танец Дэльфіна»

Задачы

Навучыць дашкольнікаў праяўляць эмацыянальнае суперажыванне музычнаму вобразу, перадаваць яго характэрныя асаблівасці ў індывідуальных інструментальных і танцавальных імправізацыях.

Музычны рэпертуар

Чэшка і Смешка. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

Э. Грыг. Песня Сольвейг.

Ф. Мендэльсон. Свадебный марш.

Гульнявыя правілы і методика правядзення

Педагог:

— Арол даімчаў Айбаліта да берага. У моры каля берага забаўляюцца дэльфіны. Дэльфіны вельмі радуюцца, што ўсе дабраліся да Афрыкі, і сустракаюць вас вясёлым танцам, вось такім...

Гучыць фанаграма: Чэшка і Смешка. Апрацоўка В. Купрыяненкі.

Пад музыку дзеці выконваюць танцавальныя імправізацыі. Дзіця, якое выканалася самую цікавую танцавальную імправі-

зацію, має права дастаць з музычнай шкатулкі апошнюю картку з часткай скрыпичнага ключа. Пасля прымацавання яго да фланелеграфа педагог гаворыць:

— А на беразе чакаюць дапамогі сумныя хворыя малпачкі...

Гучыць фанаграма: Э. Грыг. Песня Сольвейг.

Затым педагог гаворыць:

— Але вы, сябры, дапамаглі каралеве Музыцы, вярнулі песні, танцы і мелодыі нашым сябрам, і цяпер чароўная музыка можа гучаць у поўную сілу.

Гучыць фанаграма: Ф. Мендэльсон. Свадебный марш.

— І першыя ж гукі чароўнай музыкі вылечылі ўсіх дзяцей у Афрыцы. Так дружба і любоў да музыкі перамаглі зло!

Дзеці выконваюць знаёмыя песні, імправізацыі.

58-59

Затым педагог прапануе дзецям адгарнуць рабочыя сшыткі «Падарожжа ў свет музыкі» на с. 58—59, разгледзець ілюстрацыю і расказаць пра вясёлае свята герояў; а дома — расфарбаваць любімых персанажаў, выканаць пра іх свае імправізацыі або знаёмыя кампазіцыі і паказаць іх з дапамогай піктаграм.

58-59

У канцы заняткаў педагог паведамляе, што дзеці могуць дома або ў групе прадоўжыць гульню «Доктар Айбаліт» з дапамогай музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі», расказаць аб прыгодах Айбаліта бацькам і сябрам.

* * *

У музычным сюжэтна-гульнявым комплексе «Доктар Айбаліт» можна прымяніць і такі варыянт музычнага рэпертуару (гл. «Фонохрестоматія к игровой продуктивной технологии» Л. С. Хадановіч):

1. Музыка для Кіта: а) *Burano* (сумны настрой Кіта); б) *Voli e vele* (вясёлы настрой Кіта).

2. Песенька для Чайкі: а) *F. Mercury. Ensueno*; б) *F. Mercury, N. Moran. How can I go on*.

3. Полёт Арла: а) *Riverberi*; б) *Stagioni di Venezia*.

4. Танец Дэльфіна: а) *Rondo Veneziano*; б) Дж. Гершвін. *Summertime*.

5. Заклучэнне: *F. Mercury, N. Moran. Overture piccante*.

У гульнях 1, 3, 4 (б) прыведзены музычныя творы з альбома *Rondo Veneziano*.

82. Музыкальныя заняткі.
МІНІ-МЮЗІКЛ «ДОКТАР АЙБАЛІТ»
(канструяванне асобных дзеянняў)

83. Музыкальныя заняткі.
МІНІ-МЮЗІКЛ «ДОКТАР АЙБАЛІТ»
(канструяванне)

Змест № 82, 83

1. Музыкальны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт». Гульні 1—4.
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 58—59.
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 56—59.

Форма музыкальных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

здольнасць стварыць цэласнае прадстаўленне з асобных частак міні-мюзікла;

цікавасць і жаданне да самастойнага калектыўнага пераўтварэння знаёмага музыкальнага сюжэтна-гульнявога комплексу ў міні-мюзікл.

Навучыць:

самастойна аб'ядноўваць розныя гульні, музыкальныя імправізацыі і рэпертуар у цэласны музычны жанр — міні-мюзікл;

выразна выконваць ролі, музыкальныя імправізацыі, узгоднена дзейнічаць у знаёмым сюжэце міні-мюзікла, дапаўняць адзін аднаго.

Выхаваць:

самавалоданне, імкненне да дасягнення мэты;

перажыванне пачуцця радасці ад дасягнення поспеху ў калектыўнай музыкальнай творчасці.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музыкальныя заняткі № 82, 83 праводзяцца па адным плане, але з рознымі канчатковымі мэтамі: у ходзе музыкальных заняткаў № 82 педагог паўтарае з дзецьмі асобныя дзеянні міні-мюзікла «Доктар Айбаліт» (асобныя гульні, якія трэба дапрацаваць).

У ходзе музыкальных заняткаў № 83 адбываецца канструяванне міні-мюзікла «Доктар Айбаліт» — усе гульні 1—4. Педагог дзейнічае па методыцы, прадстаўленай у занятках з такімі ж педагогічнымі мэтамі (гл. каляндарны план).

84. Музыкальная забава. ГАЛОЎНАЯ ПЛОШЧА МІНСКА

Змест

Музычныя апавяданні дзяцей пра Беларусь, Мінск, плошчу Перамогі па старонках дапаможнікаў:

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 62—63.
2. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 6—7, 10—11,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 6—7,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 32—35, 48—49.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Музычны кіраўнік праводзіць забаву № 84 па плане, прадстаўленым у канспекце № 8, прымяняе ў ёй новы тэматычны змест.

85. Музыкальныя заняткі. МІНІ-МЮЗІКЛ «ДОКТАР АЙБАЛІТ» (цэласнае ўяўленне)

Змест

Музычны сюжэтна-гульнявы комплекс «Доктар Айбаліт» — цэласная музычная кампазіцыя.

Форма музычных заняткаў: міні-мюзікл.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Заняткі № 85 па методыцы з такімі ж тэмамі (цэласнае ўяўленне міні-мюзікла, міні-оперы).

86. Музыкальныя заняткі. Я З МУЗЫКАЙ СЯБРУЮ, СПЯВАЮ І ТАНЦЮЮ!

Змест

Музычныя апавяданні і імправізацыі дзяцей па старонках знаёмых вучэбных дапаможнікаў:

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі»: старонкі па жаданні дзяцей.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі»: старонкі па жаданні дзяцей.
3. Дадатковыя педагогічныя сродкі — індывідуальны сшытак: «В мире музыки» — с. 17—18.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да музычнага мастацтва, да музычнай пазнавальнай, выканаўчай і творчай дзейнасці.

Навучыць:

самастойна праяўляць свае веды па музычным мастацтве, музычную творчасць па выбраных сюжэтах знаёмых дапаможнікаў; выразна выконваць аднародныя і сінтэтычныя імправізацыі.

Выхаваць:

музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Педагог называе тэму заняткаў і прапануе дзецям выбраць з музычнай кнігі «Падарожжа ў свет музыкі» старонкі і персанажаў, якія найбольш спадабаліся, скласці пра іх свае музычныя апавяданні з аднародных і сінтэтычных музычных кампазіцый-імправізацый, агучыць іх. Затым выконвае з дзецьмі ўжо вядомыя песні, знаёміць з новай.

Пасля заканчэння прапануе ў групе на старонках музычнага сшытка «Падарожжа ў свет музыкі» расфарбаваць персанажаў, якія найбольш падабаюцца, прыдумаць і выканаць пра іх імправізацыі.

87. Музыкальная забава. МУЗЫКА, КАЗКА, ГУЛЬНЯ

Змест

1. Сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні — па жаданні дзяцей.
2. Музычныя сюжэтна-гульнявыя комплексы на тэму «Музыка і казка» — па жаданні дзяцей.

Мэты

Развіць:

уменні падбіраць знаёмыя гульні да названай тэмы і актыўна ў іх удзельнічаць.

Навучыць:

арыентавацца ў знаёмых музычных гульнях, самастойна выбіраць любімыя вобразы, гульнявыя сюжэты, выразна перадаваць іх змест у музычнай творчасці;

надаваць прадуктам музычнай творчасці эстэтычную завершанасць.
Выхаваць:
музычна-эстэтычны густ.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць музычную забаву № 87 па канспекце № 39, уключае песенны рэпертуар на свой выбар.

88. Музычныя заняткі.

КАМПАЗИТАРЫ — СТВАРАЛЬНІКІ МУЗЫКІ: П. ЧАЙКОЎСКІ

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 60.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 60.
3. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 8—9,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 6—7,
 - 3) «Необычайные знакомства» — с. 46—47.

Форма музычных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музычных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты

Развіць:

цікавасць да музычнага мастацтва, да кампазітараў і іх музычных твораў.

Навучыць:

запамінаць, пазнаваць і правільна называць кампазітара, яго музычныя творы;

уяўляць вобраз музычнага твора і выразна перадаваць свае ўражанні аб ім у індывідуальнай аднароднай і сінтэтычнай музычнай творчасці.

Выхаваць:

жаданне пашыраць свой музычны круггляд.

Аснашчэнне

1. Фанаграмы з творамі П. Чайкоўскага: Марш деревянных солдатиков; Болезнь куклы; Новая кукла; Танец маленьких лебедей; Вальс цветов.

2. Узнагародныя фішкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

Гучыць фанаграма: П. Чайкоўскі. Марш деревянных солдатиков; педагог залучае дзяцей у танцавальныя імправізацыі.

Пасля заканчэння гучання музыкі пытаецца ў дзяцей, пра каго гэты музычны твор, як аб гэтым расказала музыка, хто кампазітар гэтага твора і г. д.

60

Для правільнага адказу педагог раіць дзецям карыстацца музычнай кнігай «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 60).

Дзеці разглядаюць ілюстрацыі, даюць мяркуючы адказы. Педагог называе твор, яго аўтара, звяртае ўвагу на партрэт, паўтарае з дзецьмі імя і прозвішча кампазітара, тлумачыць сутнасць слова «кампазітар».

Затым праводзіцца гульня «Хто больш?».

Гульня «Хто больш?»

Задачы

Навучыць падбіраць да музычнага твора вобраз з прапанаваных ілюстрацый і перадаваць яго ў песенных і танцавальных імправізацыях.

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Разгледзець у музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» малюнкi на с. 60; затым, адначасова з гучаннем твора П. Чайкоўскага, выбраць вобраз, які адпавядае гэтай музыцы, і паказаць яго характэрныя асаблівасці ў танцавальных кампазіцыях-імправізацыях.

Педагог уключае фанаграмы ў наступнай паслядоўнасці: «Блезнь куклы», «Новая кукла», «Танец маленькіх лебедей», «Вальс цветов». Дзеці могуць глядзець на карцінкі ў кнізе, калі неабходна. Дзіця-пераможцу віншуюць апладысмантамі, песнямі, інструментальнымі або танцавальнымі імправізацыямі, аркестроўкай музычнага твора і г. д.

Для ўдакладнення назвы музычнага вобраза дзіця можа расказаць аб ім у песенных або песенна-інструментальных кампазіцыях. Педагог называе творы, якія прагучалі. За найбольш выразную імправізацыю гулец атрымлівае ўзнагародную фішку. Пераможцам стане той, хто набярэ найбольшую колькасць фішак, г. зн. дасць найбольшую колькасць музычных адказаў, выкананых выразна і арыгінальна.

60

Затым педагог прапануе дзецям намаляваць у рабочых сшытках «Падарожжа ў свет музыкі» побач з партрэтам П. Чайкоўскага (с. 60) персанажа, які спадабаўся, і расказаць пра яго сябрам і бацькам.

89. Музыкальныя заняткі. КАМПАЗИТАРЫ — СТВАРАЛЬНІКІ МУЗЫКІ: М. РЫМСКІ-КОРСАКАЎ

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 61.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 61.
3. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 10—11,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 6—7,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 48—49.

Форма музыкальных заняткаў: сюжэтная музычна-дыдактычная гульня.

Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Мэты: гл. у канспекце № 88.

Аснашчэнне

1. Фанаграмы з творамі М. Рымскага-Корсакава з оперы «Сказка о царе Салтане»: Море, Белка, Богатыри, Царевна Лебедь.
2. Узнагародныя фішкі.

ХОД МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ

І в а р ы я н т — па методыцы папярэдніх заняткаў, № 88.

ІІ в а р ы я н т — міні-опера. Педагог прапануе дзецям разгледзець малюнкi ў музычнай кнізе «Падарожжа ў свет музыкі» (с. 61), праслухаць твор і вызначыць яго музычны вобраз (першаму дзіцяці, якое правільна назвала вобраз, уручаюць узнагародную фішку).

Пасля кожнага праслуханага твора дзецям прапануецца выканаць аб гэтым вобразе песенныя, танцавальныя, інструментальныя або сінтэтычныя кампазіцыі-імправізацыі (на выбар). За лепшае выкананне імправізацыі педагог дае дзіцяці дзве фішкі.

Такім чынам выконваюцца імправізацыі да кожнага намалёванага персанажа оперы М. Рымскага-Корсакава «Сказка о царе Салтане». Затым з лепшых імправізацый дзяцей педагог канструе міні-жанр і вызначае яго, у залежнасці ад перавагі імправізацый, як міні-оперу, міні-балет або міні-мюзікл з назвай «Тры цуды». Гэты калектыўны творчы прадукт дзяцей можна дапоўніць тэкстам казкі А. Пушкіна «Сказка о царе Салтане» і паказаць бацькам на выпускным ранішніку.

Пасля заканчэння заняткаў педагог прапануе дзецям выканаць знаёмыя песні, а ў групе ў рабочых сшытках «Па-

дарожжа ў свет музыкі» побач з партрэтам М. Рымскага-Корсакава (с. 61) намаляваць любімых персанажаў з оперы «Сказка о царе Салтане» і расказаць пра іх сябрам і бацькам сваімі музычнымі імправізацыямі.

90. Музыкальныя заняткі.

КАМПАЗИТАРЫ — СТВАРАЛЬНІКІ МУЗЫКІ:

У. АЛОЎНІКАЎ, І. ЛУЧАНОК

Змест

1. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 62—63.
2. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі» — с. 62—63.
3. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальныя сшыткі:
 - 1) «В мире музыки» — с. 10—11,
 - 2) «Приключения Незнайки в Музыкальном городе» — с. 6—7,
 - 3) «Незвычайныя знаёмствы» — с. 48—49.

Форма музыкальных заняткаў: музыкальная сюжэтна-дыдактычная гульня.
Тып музыкальных заняткаў: інтэграваныя.

Аснашчэнне

1. Фанаграмы з творамі І. Лучанка і У. Алоўнікава.
2. Узнагародныя фішкі.

Музычны рэпертуар +

Песня пра Мінск. Музыка І. Лучанка, словы П. Панчанкі.

Радзіма мая дарагая... Музыка У. Алоўнікава, словы А. Бачылы і іншыя, названыя ў дадатковых педагагічных сродках, а таксама знаёмыя песенны рэпертуар.

Мэты і ход заняткаў: гл. у канспекце № 88.

91. Музыканае свята.

БЫВАЙ, ДЗІЦЯЧЫ САД!

Змест

І в а р ы я н т: знаёмыя дзецям міні-мюзіклы, міні-оперы па вывучаных музыкальных сюжэтна-гульнявых комплексах.

ІІ в а р ы я н т: сюжэт са знаёмых музыкальных гульняў.

МЕТОДЫКА ПРАВЯДЗЕННЯ

Музычны кіраўнік і калектыў педагогаў праводзяць выпускныя ранішнікі «Бывай, дзіцячы сад!» па прапанаваных вышэй варыянтах забаў на матэрыяле знаёмага песеннага рэпертуару.

Л Е Т А

СПЕКТР МЭТАВЫХ АРЫЕНТАЦЫЙ МУЗЫЧНЫХ ЗАНЯТКАЎ ЛЕТНЯГА ПЕРЫЯДУ

Развіць:

- цікавасць да самастойнай пазнавальнай, музычнай выка-наўчай і творчай дзейнасці, навыкі арыентацыі ў новых умовах;
- музычныя здольнасці — цэласнае і дыферэнцыраванае ўспрыманне; эмацыянальны водгук на музыку; пачуццё музычнага рытму, ладу; чыстае інтанаванне, адвольнае ка-рыстанне музычна-слыхавымі ўяўленнямі; музычнае мыс-ленне, музычную памяць;
- здольнасці — суперажывання і пераўвасаблення ў музыч-на-гульнявы вобраз, да музычнай імправізацыі;
- фактары крэатыўнасці — уяўленне, фантазію, арыгіналь-насць, інтуіцыю, эмпатыю.

Навучыць:

- самастойна эмацыянальна і выразна выконваць музычны рэпертуар, аднародныя і сінтэтычныя кампазіцыі-імправі-зацыі;
- свабодна дзейнічаць у знаёмых і новых музычных гульнях і праблемных сітуацыях.

Выхаваць:

- патрэбнасць у атрыманні новай інфармацыі аб музычным мастацтве і спосабах самавыражэння ў музычным выка-нанні і творчасці.

Музычны рэпертуар да заняткаў чэрвеня (№ 92—102) +

Па сюжэтах гульні і жаданні дзяцей.

Начинаем перепляс. Музыка С. Сасніна, словы П. Сіняўскага.

Музыкант. Музыка А. Фатаха, словы В. Сямерніна.

Ежик и барабан. Музыка Л. Бірновой, словы Г. Вісру.

Дятел-барабанщик. Музыка А. Абрамава, словы М. Савельева.

Необычный концерт. Музыка В. Дзяменцьева, словы І. Векшагонай.

Утро в лесу. Музыка С. Ніс, словы Я. Аўдзіенка.

Лягушонок. Музыка Л. Свердэля, словы В. Долямурэ.

Березка. Музыка С. Галкіна, словы А. Пракоф'ева.

Если б капли не дружили. Музыка В. Храмушынай, словы Ю. Пагарэльскага.

100. Музыкальная забава. ВЕЛЬМІ МУЗЫКУ ЛЮБЛЮ!

Змест

I варыянт: музычныя кампазіцыі-імправізацыі дзяцей па старонках музычнай кнігі і сшытка «Падарожжа ў свет музыкі».

II варыянт: знаёмыя міні-оперы, міні-мюзіклы на выбар дзяцей.

III варыянт: сюжэтныя музычна-дыдактычныя гульні: «Неспасаваны тэлефон», «Назаві лішні», «Хітры сабака», «Знайдзі гняздо!»¹.

Мэты

Развіць:

жаданне дэманстраваць веды аб музычным мастацтве, навыкі музычнага выканання і творчасці.

Навучыць:

самастойна праяўляць раней атрыманыя веды аб музыцы, музычна-творчыя ўменні, навыкі выканання песень, мелодый, танцаў, аднародных і сінтэтычных музычных кампазіцый-імправізацый.

¹ Дадатковы матэрыял да заняткаў (гульні, музычны рэпертуар) гл. у выданнях 4, 6, 13—15 Спіса рэкамендаванай літаратуры (с. 238).

Выхаваць:

пачуццё кампетэнтнасці і ўпэўненасці ў сваіх сілах.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.
2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей: 1) юнаму аматару музыкі;
- 2) за найбольш выразны музычна-гульнявы вобраз; 3) самаму выразнаму выканаўцу; 4) за найбольш арыгінальную музычную кампазіцыю-імправізацыю; 5) за найбольшую колькасць музычных імправізацый;
- 6) гранд-сюрпрыз — самаму арыгінальнаму і выразнаму артысту і інш.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць прапанаваныя музычныя гульні, уводзіць песенны рэпертуар, заахвочвае дзяцей да праяўлення іх музычнай кампетэнтнасці і творчасці, узнагароджвае пераможцаў.

Гульня «Назаві лішні»

Задачы

Бучыць дзяцей правільна называць беларускія народныя музычныя інструменты, адрозніваць іх па тэмбры і малюнку на картках; выхоўваць музычна-эстэтычны густ, культуру праяўлення эмоцый, упэўненасць у сваіх сілах, жаданне пазнаваць новае.

Аснашчэнне

1. Гульнявыя карты (тыпу лато, 22 × 14 см; тры і больш шт.), раздзеленыя на 6 квадратаў: на адных намаляваны музычныя інструменты, іншыя пустыя. Карты групуюцца ў адпаведнасці са складанасцю задання: 1) карты з адным лішнім музычным інструментам; 2) з двума і 3) трыма лішнімі інструментамі.

2. Рознакаляровыя фішкі. Колер адпавядае варыянту гульні (чырвоны — першаму, зялёны — другому і г. д.) і выбіраецца адвольна.

3. Фанаграмы беларускіх народных мелодый («Перапёлачка», «Бульба», «Крыжачок») у выкананні аркестра беларускіх народных інструментаў.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Спачатку дзецям прапануюцца карты з выявай аднаго лішняга інструмента; па меры авалодання дзецьмі ведамі аб музычных інструментах у гульню ўводзяцца карты з двума і трыма лішнімі інструментамі або гуляюць адразу на трох картах.

Лічылкай выбіраюць вядучага (спачатку педагог, затым дзіця). Гуляюць трое і больш дзяцей. Ім раздаюць карты і фішкі. Вядучы гаворыць:

Раз, два, тры, пачынаем!
Слухаем і разважаем.
Інструмент, што не гучаў,
Свайёй фішкай закрываем.

Затым уключаецца фанаграма музычнага твора. Дзеці слухаюць музыку і закрываюць фішкай той музычны інструмент, які не гучаў, — «лішні». Пасля заканчэння гучання гульцы, якія выканалі заданне, падымаюць руку. Вядучы называе імя першага з іх і гаворыць:

Вова, першы пачынай,
Лішні гучна называй!

Пасля адказу першага дзіцяці вядучы па чарзе выклікае ўсіх гульцоў і выслухоўвае адказ кожнага.

Затым вядучы сам або па падказцы педагога называе правільны адказ — «лішні» музычны інструмент. За правільны адказ гулец пакідае сабе фішку, за няправільны — фішку вяртае вядучаму. На кожнае паўтарэнне гульні даецца фішка іншага колеру. Перамагае дзіця, якое набярэ найбольшую колькасць фішак.

ЛІПЕНЬ

Музычны рэпертуар да заняткаў ліпеня (№ 103—112) +

Па сюжэтах гульні і жаданні дзяцей.

Солнечный зайчик. Музыка В. Мурадэлі, словы М. Содоўскага.

Лесная песенка. Музыка Ю. Чычкова, словы К. Ібраева.

На лужайке. Музыка У. Дзяменцьева, словы У. Сямерніна.

Вожык. Музыка А. Чыркуна, словы В. Лукшы.

Ежик. Музыка В. Герчык, словы С. Пракоф'евай.

Ку-ку и ква-ква. Музыка В. Кескародава, словы У. Суслава.

Пляшут от радости звери. Музыка А. Рэмизоўскай, словы Ю. Астроўскага.

Звериные побасенки. Музыка В. Храмушынай, словы Ю. Пагарэльскага.

Не расставайтесь со сказками. Музыка і словы Т. Прапіс-
новой.

Добрая сказка. Музыка і словы А. Сакаловой.

За леснымі сказкамі. Музыка С. Ніс, словы С. Аўдзіенкі.

110. Музыкальная забава. ПРЫВІТАННЕ, СЯБАР З КАЗКІ!

Змест

1. Сюжэтыя музыка-дыдактычныя гульні: «Адшукай сябра!», «Назаві нас», «Збяры сяброў!»¹.
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі».
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі».
4. Дадатковыя педагагічныя сродкі — індывідуальны сшытак: «В мире музыки» — с. 3, 30.

Мэты: гл. у канспекце № 100.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.
2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей па тэме заняткаў-забавы.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць прапанаваныя музычныя гульні, уводзіць песенны рэпертуар, заахвочвае дзяцей да праяўлення іх музычнай кампетэнтнасці і творчасці, узнагароджвае пераможцаў.

Гульня «Адшукай сябра!»

Задачы

Навучыць дзяцей самастойна выконваць песні і песенныя імправізацыі хорам, сола *a cappella*; дэманстраваць свае здольнасці, праяўляць смеласць, рашучасць, шчырасць у выражэнні пачуццяў адзін да аднаго.

Аснашчэнне

1. Медальёны з выявамі знаёмых дзецям персанажаў песень, мультфільмаў, казак.
2. Узнагародныя фішкі.

¹ Дадатковы матэрыял да заняткаў (гульні, музычны рэпертуар) гл. у выданнях 4, 6, 13—15 Спіса рэкамендаванай літаратуры (с. 238).

Гульнявыя правілы і методыка правядзення

Лічылкай выбіраюць вядучага. Астатнія гульцы, убаку ад яго, выбіраюць медальён з персанажам, надзяваюць яго і пераварочваюць іншым бокам, каб вядучы не бачыў выявы. Затым дзеці становяцца вакол вядучага і спяваюць хорам:

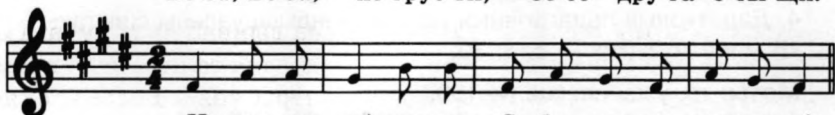
Отыщи друга

Весело

Музыка и слова Л. Ходонович

Во-ва, Во-ва, не грус-ти, Се-бе дру-га о-ты-щи!

Не грус-ти, не грус-ти, Се-бе дру-га о-ты-щи!

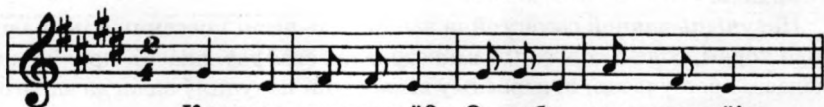
Вова, Вова, не грусти,
Себе друга отыщи!
Не грусти, не грусти,
Себе друга отыщи!

Вядучы ў гэты час ходзіць унутры кола і «шукае» сябра. Калі дзеці заканчваюць спевы, вядучы спыняецца побач з выбраным ім дзіцём і спявае:

Кто ты такой?

Сдержанно

Музыка и слова Л. Ходонович

Кто, кто ты та-кой? О се-бе мне про-пой!

Кто, кто ты такой?
О себе мне пропой!

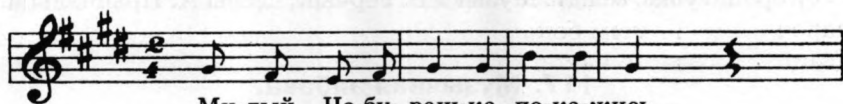
Дзіця, выбранае вядучым, спявае фрагмент песні пра свайго персанажа, не называючы яго.

Вядучы, калі пазнаў персанажа, спявае ў адказ, напрыклад:

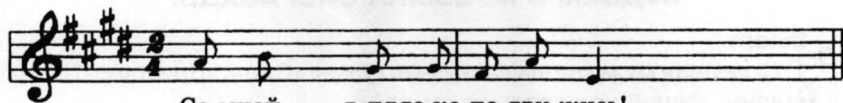
Будем дружить!

Весело

Музыка и слова Л. Ходонович

Ми-лый Че-бу-раш-ка, по-ка-жись,

Со мной в пляс-ке по-дру-жись!

Милый Чебурашка (*Незнайка*), покажись,

Со мной в пляске подружись!

Дзіця-«сябар» пераварочвае медальён выявай да вядучага і, калі персанаж вызначаны правільна, свабодна танцуе пад спевы іншых гульцоў у пары з вядучым у цэнтры кола. Гульцы спяваюць песню пра гэтага персанажа і пляскаюць у далоні. Затым былы вядучы, узяўшы новы медальён, становіцца ў кола. Вядучым становіцца выбранае дзіця-«сябар», гульня працягваецца са спявання імені дадзенага вядучага з песні «Отыщи друга».

Калі вядучы не можа вызначыць персанаж або памыляецца, то ўсе гульцы пасля паказу выявы на медальёне хорам называюць імя персанажа і спяваюць аб ім фрагмент з песні. Вядучы бярэ сабе медальён і займае месца ў коле гульцоў. Новым вядучым становіцца выбранае паводле лічылкі дзіця-«сябар». Гульня працягваецца.

ЖНІВЕНЬ

Музычны рэпертуар да заняткаў у жніўні (№ 113—122) +

Па сюжэтах гульні і жаданні дзяцей.

Музыканты. Музыка А. Рэмізоўскай, словы Э. Агняцвет.

Веселый музыкант. Музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай.

Слон и скрипочка. Музыка О. Юдахінай, словы В. Татарынава.

Музыка. Музыка С. Галкінай, словы А. Кобец-Філімонавай.

Любим польку танцевать. Музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай.

Полон музыкі весь свет. Музыка Я. Адлера, слова Л. Дымавай.
Детский сад. Музыка А. Філіпенкі, слова Т. Волгінай.
Хорошо у нас в саду. Музыка В. Герчык, слова А. Прышэльца.

117. Музыкальная забава. БУДЗЕМ З МУЗЫКАЙ СЯБРАВАЦЬ!

Змест

1. Сюжэтная музычна-дыдактычная гульня «Стань артыстам!» і іншыя па жаданні дзяцей на дадзеную тэматыку.
2. Вучэбны дапаможнік «Падарожжа ў свет музыкі».
3. Рабочы сшытак «Падарожжа ў свет музыкі».

Мэты: гл. у канспекце № 100.

Аснашчэнне

1. Дзіцячыя музычныя інструменты.
2. Сюрпрызы-ўзнагароды для дзяцей па тэме заняткаў-забавы.

ХОД МУЗЫЧНАЙ ЗАБАВЫ

Музычны кіраўнік праводзіць заняткі і забавы ў жніўні па алгарытме заняткаў чэрвеня і ліпеня, прымяняе новыя дапаможнікі і песенны рэпертуар.

Гульня «Стань артыстам!»

Задачы

Навучыць дзяцей уважліва, засяроджана даслухваць музычныя імпрывізацыі равеснікаў, адэкватна ацэньваць якасць музіцыравання; пераадолюваць страх, сарамлівасць, раскрываць добрыя якасці сваёй асобы перад таварышамі; дэманстраваць навыкі працяглых спеваў, свабоднага музіцыравання, песенна-інструментальнай творчасці.

Аснашчэнне

1. Столік.
2. Дзіцячыя музычныя інструменты: металафон, ксілафон, трохвугольнік, арганчык.

Гульнявыя правілы і метадыка правядзення

Дзеці становяцца ў кола, у цэнтры якога знаходзіцца столік з музычнымі інструментамі. Вядучага-«артыста» выбіраюць лічылкай:

У кола, дзеці, становіцеся,
Хутка за рукі бярыцеся.
Будзем дружна мы гуляць
І артыста выбіраць!

Выбраны «артыст» («артыстка») выбягае да століка з музычнымі інструментамі і слухае словы дзяцей, якія стаяць у коле. Яны бяруцца за рукі, пагойдваюць імі ўперад-назад у рытме слоў і гавораць:

Таня, смелая артыстка,
Да інструментаў выбягай,
Самы лепшы выбірай,
Рытм песні нам сыграй!

Пасля гэтых слоў дзяцей «артыст» іграе на выбраным музычным інструменце рытм мелодыі знаёмай песні. Затым выклікае любое дзіця:

Саша, Саша, выхадзі,
Рытм дакладна паўтары,
Маю песню назаві!

Выкліканае «артыстам» дзіця падыходзіць да музычнага інструмента, дакладна паўтарае праслуханы рытмічны малюнак і называе песню. Калі заданне выканана правільна, гульцы і «артыст» апладзіруюць. Гэты гулец становіцца вядучым, а «артыст», былы вядучы, становіцца ў кола з іншымі гульцамі. Калі выкліканае «артыстам» дзіця мае цяжкасці ў выкананні, яму дапамагае любы жадаючы гулец з кола або сам «артыст».

Педагог цікавіцца ў дзяцей іх меркаваннем аб выкананні музычных імправізацый і ўзнагароджвае пераможцаў гульні. Затым гульня працягваецца з лічылкі.

Пасля заканчэння гульні педагог цікавіцца ў дзяцей, якія яшчэ гульні ім хацелася б правесці, і арганізуе іх правядзенне. Узнагароджванне пераможцаў праходзіць пад музыку.

Спіс рэкамендаванай літаратуры

1. Гутковская, Е. Л. Музыкальный руководитель детского сада и его роль в развитии личности дошкольника: примерная программа по самообраз. и метод. рек. / Е. Л. Гутковская, Е. А. Панько, Л. С. Ходонович — Минск: БГПУ им. М. Танка, 1997.
2. Гримоть, А. А. Игровое творчество в процессе воспитания / А. А. Гримоть, Л. С. Ходонович // Навучальна-даследчыя прынцыпы ў арганізацыі ўніверсітэцкай адукацыі: зб. навук. прац / пад рэд. А. А. Грымаця. — Мінск: БДПУ імя Максіма Танка, 1998. — С. 131—136.
3. Гримоть, А. А. Игра и творчество в воспитании / А. А. Гримоть, Л. С. Ходонович // Пралеска. — 1998. — № 12. — С. 15—16.
4. Гримоть, А. А. Подружись с музыкой: пособие для студентов фак-та дошк. воспитания высш. учеб. заведений / А. А. Гримоть, Л. С. Ходонович. — Минск: БГПУ им. М. Танка, 2000.
5. Хадановіч, Л. С. Формы арганізацыі музычна-гульнявой дзейнасці дашкольнікаў / Л. С. Хадановіч // Пралеска. — 1996. — № 12.
6. Ходонович, Л. С. Воспитываем и развиваем дошкольников в музыкальных играх / Л. С. Ходонович; под ред. И. В. Житко, Е. А. Панько. — Минск: НИО, 1997.
7. Хадановіч, Л. С. Далучэнне дашкольнікаў да музычнай творчасці сродкамі гульнявога комплексу / Л. С. Хадановіч // Весці БДПУ імя Максіма Танка. — 1999. — № 4.
8. Ходонович, Л. С. В мире музыки: учеб. издание / Л. С. Ходонович. — Минск: Сэр-Вит, 2000.
9. Ходонович, Л. С. Музыкальное творчество и игровая деятельность / Л. С. Ходонович // Пралеска. — 2000. — № 3.
10. Ходонович, Л. С. Я и музыка: Индивидуальная тетрадь для детей ст. дошк. возраста / Л. С. Ходонович. — 2000. — № 3.
11. Ходонович, Л. С. Инновации в дошкольном образовании Беларуси: сравнительно-педагогический анализ / Л. С. Ходонович // Кіраванне ў адукацыі. — 2001. — № 2.
12. Ходонович, Л. С. Новое содержание и креативная практика музыкально-творческого процесса дошкольного учреждения / Л. С. Ходонович // Роль эстетического воспитания в формировании и развитии личности: сб. науч. ст. — Минск: НИО, 2001.
13. Ходонович, Л. С. Новые технологии в музыкально-творческом развитии дошкольника / Л. С. Ходонович // Пачатковае навучанне. — 2001. — № 3.
14. Ходонович, Л. С. Ребенок. Игра. Творчество: в 2 ч. / Л. С. Ходонович. — Минск: АПО, 2002.
15. Хадановіч, Л. С. Развіццё асобы дзіцяці ў гульнявой музычна-творчай дзейнасці / Л. С. Хадановіч // Развіццё асобы дзіцяці ў дзейнасці. — Мінск: Беларусь, 2002.

16. Ходонович, Л. С. Приключения Незнайки в Музыкальном городе: пособие для детей ст. дошк. возраста / Л. С. Ходонович. — Мозырь: Белый ветер, 2003.

17. Ходонович, Л. С. Приключения веселых музыкантов: пособие для детей ст. дошк. возраста / Л. С. Ходонович. — Мозырь: Белый ветер, 2003.

18. Ходонович, Л. С. Новый педагогический инструментарий развития детской музыкальной одаренности / Л. С. Ходонович // Музыкальное и театральное искусство: проблемы выкладки. — 2003. — № 4.

19. Хадановіч, Л. С. Незвычайныя знаёмствы: вучэб. дапам. для выхаванцаў ст. ступені (ад пяці да шасці гадоў) устаноў, якія забяспечваюць атрыманне дашк. адукацыі / Л. С. Хадановіч. — Мінск: Сэр-Віт, 2004.

ЗМЕСТ

Прадмова 3

Перспектывы і тэматычны план арганізацыі музычна-творчага працэсу ва ўстанове дашкольнай адукацыі на працягу года (верасень—жнівень) 12

Канспекты спецыяльных форм арганізацыі адукацыйнага працэсу і музычна-творчага развіцця дзяцей старшага дашкольнага ўзросту

ВОСЕНЬ 27

Верасень 28

Кастрычнік 69

Лістапад 98

ЗІМА 122

Снежань 123

Студзень 143

Люты 168

ВЯСНА 190

Сакавік 191

Красавік 205

Май 222

ЛЕТА 229

Чэрвень 230

Ліпень 232

Жнівень 235

Спіс рэкамендаванай літаратуры 238

Вучэбнае выданне

Хадамовіч Любоў Сямёнаўна

ПАДАРОЖЖА Ё СВЕТА МУЗЫКІ

Вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў
устаноў дашкольнай адукацыі
з беларускай мовай навучання

2-е выданне, перагледжанае

Нач. рэдакцыйна-выдавецкага аддзела *Г. І. Бандарэнка*

Рэдактар *К. І. Іванова*

Мастацкі рэдактар *І. А. Усенка*

Камп'ютарная верстка *І. У. Шутко*

Карэктар *К. І. Іванова*

Падпісана ў друк 12.03.2012. Фармат 60×84/16. Папера афсетная.

Друк афсетны. Ум. друк. арк. 13,95. Ул.-выд. арк. 10,1.

Тыраж 2800 экз. Заказ 2531

Навукова-метадычная ўстанова «Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. ЛІ № 02330/0494469
ад 08.04.2009. Вул. Караля, 16, 220004, г. Мінск

Мінскае абласное ўнітарнае прадпрыемства «Барысаўская ўзбуйненая
тыпаграфія імя 1 Мая». ЛП № 02330/0150443 ад 19.12.2008.

Вул. Будаўнікоў, 33, 222120, г. Барысаў

ISBN 978-985-559-034-8

Г. С. Хаданович

ПАДАВА
ОХОЖА
УЧБЕННИК